דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
עיתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל

...ו', כ' בניסן תשל"ד, 12 באפריל 1974 • גליון 14960 • השנה הארבעים ותשע

היום 20 עמודים כולל „משא" וכן „דבר השבוע" • המחיר 170 אגורות

היום ב„דבר"

• מדוע לא בחירות / שלמה שפיר • יש להקים ממשלה מיד / הגני אשר • בירושלים ובקריית שמונה / חיים גורי • פרש בלי ראש / ישראל לנדרס • ממשלת תצבה לממשלת יוזמה / ישראל נזימן • תובעי הגבורה — הם גם הנתבעים / אריה ל. אבנרי • החלופה המתהדשת תוך רציפות הסטורית / יהודה גוטהלף • השבוה למבנה הוועדה המרכזה / ירחמיאל כשל • פלשתין ב„גדה" — מדינה או כמנהל־עבודה גדול / בדי פורים • סאראת מחוק ה„ירושה" / מיכאל אסף • המוסכה הגדולה / דוד הורוביץ • כי יורש את פומפידו / ז'אק מורים • אנוסים או עבדים / אסתר רוזנבלום־שניידרמן • היכן עברו בני ישראל את ים סוף / צבי אילן • העליה כמוצר מסחרי / יוסף ביילין • „דבר השבועי" • „משא" / מוסף לספרות ולאמנות • שחמט ובולים.

מזג האוויר

מעונן חלקית עם עליה בטמפרטורות וירידה בלחות. הטמפרטורות החזויות: ירושלים 13—18 מעלות, תשופות 13—18, רמת הגולן 10—15, תל אביב 16—24, נהריה 15—23, לוד 17—25, צפת 12—16, יריחו 17—25, חיפה 15—24, עזה 17—24, טבריה 16—25, באר שבע 16—24, נצרת 14—21, אילת 19—27, עפולה 14—23 ומפרץ שלמה 20—25.

טעם החיים

פלשתינאי, עירקי וסורי ביצעו טבח ההמוני בקריית־שמונה

...לושה חדרו מלבנון; עקבותיהם נתגלו לפנות בוקר אך מגע נוצר עמהם רק בקריית שמונה עצמה; ...בלים לא לקחו בני־ערובה ולא התאבדו; מ"מ הרמטכ"ל מינה קצין בודק

...רימונים והתפוצצות עולה מתוך הקומה העליונה של הבית מס' 15 ברח' יהודה ...בקריית שמונה בעת חילופי־האש בין המחבלים שהתבצרו בו לבין כוחות הבט...

סופר „דבר"
מאת יונה שמשי

אין ספק שהמחבלים הו־רו לשטח ישראל מתחום לבנון. יש עקבות ברורים של שלושה אנשים אשר חדרו בחסות החשיכה אור ליום אתמול מאיזור הכפרים כילא, עדיסיה ומטיבה במשולש שבין משגב עם ומטולה, לא ברור אם נעשתה הפעולה בשליחות ממשלת סוריה ובתכנונה אך ידוע וברור מעל לספק כי ממשלת סוריה תומכת בארגון המחבלים „החזית העממית — המפקדה הכללית" בראשות אחמד ג'יבריל — אמר אמש ממלא מקום הרמטכ"ל אלוף יצחק המחבלים נתגלו על ידי

חוליית המחבלים שחדרה מלבנון אור ליום אתמול הגיעה למבואות קרית שמונה עוד בחסות החשיכה והתחילה בפעולתה סמוך לשעה 6.30. עקבות שלושת יחידה של צה"ל סמוך לשעה 8.40, בין מתולה למשגב עם. כיוון לאחר מכן ניתנה התראה ליחידות צה"ל בכל איזור ולכל חיפושים על חדירתה של חוליה בת שלושה אנשים.

התראה זו הגיעה גם אל קרית שמונה ומיד עם קבלתה יצא כח של שוטרים לסייר בסביבות העיירה. ביום של הכשפה ובו שלושה ...בתל ראשון באו אנשי החוליה כאשר עוד היו בדרכם אל הבתים הקיצוניים בצפונה של קרית שמונה.

קודם לכן לא נוצר כל מגע עם אנשי החוליה. אף כי כוחות הבטחון הלכו בעקבות שהתגלו ולכלל מגע עם ההולכים הם לא הגיעו.

ברור מעל לספק, כי שלושת אנשי החוליה לא התאבדו ובפיצוץ נשבה אין מאבה הסבביים של המאבדות.

גם לא היו בידי המחבלים אנשי ערובה כלשהם. כברהם האחת והיחידה היתה לבצע רצח לשמו של כל מי שנקרה לדרכם, ללא אבחנה בין ילדים, נשים ומבוגרים.

ביום הרמטכ"ל אלוף יצחק חופי ומפקד היחידה של צה"ל, שטיהרה את הבית בו התבצרו המחבלים בקומה העליונה, רב סרן ט. סיפרו אמש בפגישה עם כתבים צבאיים את השתלשלות המאורעות ברגע גילוי העקבות ועד להיתקל אנשי החוליה וטיהור הבית.

אלוף חופי אמר, כי מינה קצין בודק שיגיש עוד היום, דוח מלא על השתלשלות המאורעות שהתרחשו אתמול בקרית שמונה. זאת, בהתאם לנוהג בצה"ל למנות קצין בודק בכל מקרה בו יש נפגעים

מפעולת חבלה או היתקלות בכוחות אויב.

ממלא מקום הרמטכ"ל אמר, כי ברגע גילוי עקבות שלושת המחבלים, פעלו כוחות הבטחון באיזור בהתאם להוראות הקבע הקיימות לגבי טיפול במקרים כאלה.

מתברר, כי השוטרים אשר נתקלו ראשונים באשם של המחבלים, הלכו בעקבותיהם הגיעו עד לחדר המדרגות של הבית אשר בקומתו העליונה התמקמו המחבלים. שני שוטרים נפצעו מצרור יריות של המחבלים בחדר המדרגות.

האלוף חופי סיפר, כי כל הרוצחים נהרגו בפרק הזמן שבין

(המשך בעמוד 2, טור 4)

מאת אהוד יערי, כותב „דבר" לעניינים ערביים

פלשתינאי, סורי ועיראקי השתתפו בהתקפת המחבלים בקרית־שמונה, שמותיהם פורסמו אמש על־ידי „החזית העממית — המפקדה הכללית", אירגונו של אחמד ג'יבריל.

שלושתם הם:
1. מוניר מגרבי („אבו האני"), בן 20, פלשתינאי יליד ... שהגיע לכוחות הביטחון ב... בתום ליבודיו התיכוניים.
2. אחמד אל־שייך מחמוד („עצבר"), בן 20, סורי שהצטרף לאירגון ב־1972.
3. יאסין אל־מוזאני („אבו האני"), בן 27, פועל בנין עיראקי, ...ד בבגא עיראק לפני שהצטרף ב־1972 למחבלים. ...ארגונו של ג'יבריל ברית... אתמול שזהה של ההוי...

עוד, בהן נטען, כי השלושה הביאו „בני ערובה", ...בתם שהרישעותיהם לשיחרור 100 מחבלים עצורים — לא נתמלאה.

בהודעות גם נטען, שהמחבלים לא באו כביכול, מלבנון, אלא פעלו כל הזמן בתוך „השטח הכבוש".

בהודעות נאמר, כי מטרת הפעולה היתה להפגין, שהמחבלים לא ייכנעו לנסיונות לכפות עליהם הסדר בדרכי שלום.

מבהיר ש„ארגון השיחרור הפלשתינאי" נתן את ברכתו לטבח בקרית שמונה, אם כי אירגונו של ג'יבריל אינו משתתף ב„ארגון השיחרור". במרוך כלל תוקף ג'יבריל בחריפות את מדיניותו של יאסר ערפאת. תחנת השידור של „ארגון השיחרור" הריעה אמש ל„גבורה הפלאית" של שלושת המחבלים והרבו לספר בשבחיהם.

המסגרה: גריכת ההתלקחות

כמו בסביבים אחרים בעבר, כך גם הפעם נראית פעולתם של אנשי אחמד ג'יבריל אופי פרובוקטיבי מובהק, כאשר מטרתה בקרית־שמונה באים לידי הכשלת פרובוקציה כדיפלומטית.

אפילו בעיצובה של הודעות — עלינו לזכור, כי כאשר ג'יבריל שולח את מרצחיו אין הוא חושב רק במונחים של דם והרג. יש לפניו יעדים פוליטיים והם שהכתיבו לו — גם אתמול — את בחירת המטרה.

כוונתם של ג'יבריל ושותפו — מאחוריו (אולי ממשלת סוריה ואולי חוגים מסויימים בה בודאי): לגרום להתלקחות צבאית חדשה על־ידי התגובת ישראל לתגמול מסוים.

התלקחות כזאת תהבל, לדעתם, בשיחות ההפרדה המתנהלות כעת בוואשינגטון עם פגישת קיסינג'ר דיאבי ואולי יהיו לה תוצאות רחבות עוד יותר.

ג'יבריל חזר והדגיש בכל הזדמנות, שמטרתו למנוע הסדר. הוא הולך על נבונותו של ערפאת לדון בהקמת „מדינה פלשתינאית קטנה". הוא מתנגד לצד שהמציא ערפאת לקיום הפוגה בגבול לבנון, ומעל לכל — ג'יבריל תוקף את הקו של סאראת.

הוא מקוה, כנראה, להקוע יתד בגלגלים באמצעות מעשי־טבח נוראים, כגון זה שהיה בקרית שמונה.

ראש הממשלה בכנסת

לבנון ותושביה אחראים לרצח

בפתיחת ישיבת הכנסת אתמול מסרה ראש הממשלה את ההודעה הבאה על הרצח בקריית־שמונה:

„כולנו מזועזעים מהפשע הנפשע המקר בקרית־שמונה. רצח ילדים, נשים ואזרחים חפים מפשע. רצח לשם רצח. אין זו הפעם הראשונה שמחבלים חודרים לארצנו ומבצעים מעשי רצח. אולם ההרג שנעשה הבוקר בקרית־שמונה עולה בהתעבו על כל קודמיו. על ממשלת לבנון לדעת שאנו רואים בה ובתושביה המסייעים בידי המחבלים את האחראים לרצח זה. אני רוצה להביע מעל במה זו, בשם הממשלה, הכנסת ובשמי אני לתושבי קרית שמונה ומשפחות הנרצחים ולפצועים את תנחומינו והשתתפותנו בכאבם ובאבלם.

„פעם בפעם מגיעה האש אל קרית־שמונה.

„כל איש בישראל יודע את סבלם של תושבי קרית־שמונה האמיצים והמתמידים בחייהם ביישוב ספר זה. חובתנו כולנו לעשות את כל שביכולתנו להגן עליהם, לעזור להם ולהקל עליהם".

המערך יכריע בשבוע הבא בין ממשלה חדשה לבחירות חדשות

מגעים להצגת מועמדות ספיר לראשות הממשלה

מאת דן פתיר, סופר „דבר"

המחלוקת בצמרת מפלגת העבודה והמערך, בין הגורסים הליכה לבחירות חדשות תוך חצי־השנה הקרובה, לבין הגורסים כיום הרכבתה של ממשלה חדשה בראשות מועמד חדש של מפלגת העבודה במתכונת הקודמת — עשויה לבוא לידי הכרעה בשבוע הבא, כאשר המוסדות המוסמכים של מפלגת העבודה, הלשכה והסיעה בכנסת או המרכז, יכונסו כדי להכריע בין שתי האפשרויות.

אם תוכרע האפשרות השניה — שיש לה תמיכה בהסיבות כמפא"י ורפ"י לשעבר — יכונס תוך שבועיים מרכז מפלגת העבודה כדי לבחור ולאשר את מועמד המפלגה להצגת ראש הממשלה הבאה. עם זאת נראה, כי אין עדיין דעה ברורה באשר להעדפה מוחלטת של האפשרות השניה על פני הליכה לבחירות חדשות — הנתמכת כיום בעיקר על ידי ראשי חטיבת אחדות־העבודה לשעבר. הלק מתומכי הרכבתה של ממשלה חדשה בעתיד הקרוב חושש, שמא אפשרות זו איננה מעשית, ואולי גם איננה בבטיחות זכות קיום לממשלה כזאת לטווח ארוך, ובסופו של דבר יהיה צורך לקיים בחירות חדשות.

ראש הממשלה תומכת בבחירות החדשות

ראש הממשלה ג. מאיר הביעה דעתה פעמיים במשך היממה האחרונה בזכות הליכה לבחירות חדשות — גם כאשר הודיעה שלשום בערב בלשכת מפלגת העבודה וסיעתה בכנסת על החלטתה להתפטר ועל התפטרות הממשלה, וגם אתמול אחה"צ כשהודיעה לכנסת על התפטרות הממשלה ועל המסקנה שאליה הגיעה, כי מוטב שיינתן לבוחרים, לציבור הזדמנות לבחור ולבחור את נציגיו.

סגן ראש הממשלה י. אלון, וכן חה"כ ב. כרמל נתנו אתמול ביטוי ברור, כי הם מחייבים הליכה לבחירות חדשות. שר האוצר פ. ספיר חזר והביע דעתו, כי הליכה לבחירות חדשות לא תבטיח פתרונות מיידים למצב הנדרש במפלגת העבודה וגם לא להוריק המצב הפרלמנטרי שלה. אם בכל זאת יהיה צורך לערוך בחירות חדשות, אמר, הרי שאין לערוך אותן ב־10 השבועות הקרובים, כתביעת הליכוד אלא אחרי החגים. קרוב לוודאי בחודש אוקטובר. דבר שיבטיח השתתפותם של 85,000 עד 100,000 בעלי זכות בחירה חדשים, ויבטיח שבחירות אלה לא ייערכו לפני שועדת אגרנט תסיים עבודתה.

מגעים בעניין מועמדות ספיר

במגעים בלתי־פורמאליים שנערכו אתמול בין גורמים שונים במפלגת העבודה הסתמנה נטיה לנסות ולגבש תמיכה למועמדותו של שר האוצר לראשות הממשלה הבאה, על בסיס ההנחה שניתן יהיה להרכיב ממשלה חדשה בעתיד הקרוב, ללא בחירות חדשות. לסופר „דבר" נודע, כי מועמדותו של ספיר לראשות הממשלה כבר הועברה אתמול בגדר הצעה לידי מזכ"ל העבודה ח"כ א. ידלין, אולם טרם נתקבלה אצלו הסכמת ספיר להצגת מועמדותו. כן נודע, כי מגעים בלתי־פורמאליים סביב מועמדות פ. ספיר נעשו גם בין אישים בחטיבת מפא"י לשעבר לבין כאלה המשתייכים לחטיבות רפ"י ואחדות העבודה לשעבר. ספיר עצמו נמנע מלהגיב על כך עים אלה, אך נודע כי לא רק שלא נתן הסכמתו להצעה כזאת, אלא שהוא טוען כי אינו חוזר למועמדות זו. בסיעת המערך בכנסת התבטא: „אני שייך למלחמת הירושה. איני מעוניין בה". חה"כ כ. ברעם (התוכן במועצת ספיר): „זה עוד בראה". ספיר: „אני אומר זאת כדי להסיר אי־הבנות".

עם זאת נראה, כי חלקים בחטיבת מפא"י לשעבר במפלגת העבודה וגם בכה סניפים, לרבות סניף חיפה, גורסים כיום כי כל מהלך שהוא, לרבות בחירות חדשות, מחייב את מפלגת העבודה להקדים ולקיים בחירות פנימיות כדי להביא לבחירה ועידה, לבירור החטיבות ולקביעת הדרכה הפרוגרמתית...

(המשך בעמוד 2, טור 1)

ג. מאיר מסרה על התפטרותה לממשלה לנשיא ולכנסת

קוראת לנהוג לא כציבור ניגף אלא כאומה שעתיד בטוח לפניה

מאת ד. הרבינשטיין וא. גבע סופרי „דבר"

בקריאה לעם „לחיות ולעשות לא כציבור שניגף אלא כאומה ומדינה שעתיד בטוח לפניה" הודיעה אתמול ראש הממשלה, ג. מאיר, על התפטרותה לכנסת (הנוסח המלא קרא בעמוד 3).

ג. מאיר הבהירה על התסיסה בציבור כסיבה להתפטרותה. ראש הממשלה רצתה בתסיסה יסודות חיוביים ושליליים. בדברה על דו"ח אגרנט אמרה, ש„לדעתי לא יכול להיות ספק בכך, שבישראל כדיר וקיים עקרון האחריות המיניסטריאלית של שר לפעולת משרדו". ראש הממשלה החזירה את ממשלת ערב, שבהיה ערוך כתמיד וכי הממשלה תפעל במלוא סמכותה.

כנסת כזאת עד אפס מקום. זה כבר לא היתה כנסת מלאה כאתמול. הסדרנים הוסיפו כסאות ואף על פי כן התקשו אורחים למצוא מקום ישיבה ביציעים. גם כסאות חברי הכנסת, גם ספסלי הממשלה היו תפוסים עד אפס מקום. ביציע העתונאים ניצבו 12 מצלמות טלוויזיה של הרשת המקומית והרשתות הזרות שביקשו לצלם את מהלך הדיונים.

בקול שקט הודיעה גולדה מאיר, כי הגישה את התפטרותה לנשיא המדינה, וכי הממשלה המכהנת תמשיך לכהן כממשלת מעבר.

בהסבירה את סיבות ההתפטרות

(המשך בעמוד 2, טור 6)

מאת טוביה מנדלסון, סופר „דבר" בירושלים

באווירה קודרת ובצל ההרוגים בקריית שמונה, הגיע אתמול לשיאו פרק נוסף בדרכה הפוליטית, כשהודיעה ראש הממשלה הפכה להתפטרות רשמית, במסירה את כתב ההתפטרות לנשיא המדינה.

כבר בשעה הבוקר המוקדמות התקבצו עתונאים וצלמי טלוויזיה ליד משרד ראש הממשלה, כדי לנסות לדלות כשתו. כמו ראש הממשלה והשרים שהגיעו לישיבת הממשלה. לפי התכנון, אמורה היתה ראש הממשלה לגשת למכון הנביאים בשעה 11 ולהכריז לו את כתב ההתפטרות. אך ישיבת הממשלה, שאליה הרכז כל העת ידיעות מקריית שמונה — נמשכה עד לשעות הצהריים. שר הבטחון משה דיין נראה עוזב את משרד ראש הממשלה בערך בשעה 10 וכמי שהתברר כאחר יותר, יצא דרכו לקרית שמונה, לעקוב מקרוב אחרי ההתרחשויות שם.

סמוך לשעה 12.30 נסתיימה ישיבת הממשלה. ראש הממשלה נכנסה למכוניתה שהמתינה לה בכניסה לבשורה, בלי שדיברה כלל עם העתונאים. בהיכנסה למכונית נראתה ראש הממשלה כעיינת בהודעה השנייה של אחד כבתובי הערב. כבה היה דיווח קצר על ההתרחשות בקרית שמונה. כמשרד ראש הממשלה נסעה גולדה מאיר למשכן הנשיא.

הפגישה עם הנשיא, פרופסור אפרים קציר, ארכה כעשרים דקות. גם בבית הנשיא המתינו כשעות הבוקר עתונאים רבים, והכל קיוו כי בתום פגישתה עם הנשיא תיאות ראש הממשלה לומר כמה מילים לסוללת המיקרופונים, אך בתום פגישתה עם הנשיא קציר, מיהרה גולדה כאיר לכנסת.

הודעת הנשיא

זמן קצר אחרי 1 בצהריים יצא נשיא המדינה כלשכתו למסור הכ...

(המשך בעמוד 2, טור 8)

לוויית הקרבנות תיערך היום

ארונות הקרבנות אשר נרצחו בידי מחבלים ערבים בקרית שמונה יוצאו הבוקר מבית החולים הממשלתי בצפת לקרית־שמונה.

בשעה 10.40 תגיע שיירת הלוויה לכניסה לקרית שמונה ושם יצטרפו אליה נציג הממשלה השר שלמה הלל, ראש המועצה המקומית קריה שמונה וחברי המועצה, אלוף פיקוד הצפון ומפקד מרחב הגליל של משטרת ישראל. מסע הלוויה יגיע בשעה 11.00 לבית העלמין בקרית שמונה.

טקס הקבורה ייערך על־ידי הרבנות הצבאית הראשית וינוהל על ידי הרב הצבאי הראשי אלוף מרדכי פירון.

בגלל מנהגי חודש ניסן, לא יינשאו הספדים. דברי פרידה יאמרו השר שלמה הלל בשם הממשלה ויו"ר המועצה המקומית קריה־שמונה אברהם אלוני.

כשרדים, הגיות ובתי עסק בקרית שמונה יסגרו החל משעה 10.40 ועד תום הלוויה.

שמות ההרוגים

1. שאול בן אליהו דמרג'קר בן 64;
2. שמעון ביטון, בן 30;
3. אבי ביטון בן 5;
4. אסתר בת השנתיים חגי;
5. מרים גואטה בת 30;
6. יעקב גואטה בן 30;
7. חייל צה"ל טמ"ק מרדכי גרידי בן 20 מרמת־השרון;
8. שולה כהן בת 14;
9. אסתר כהן בת 40;
10. אסתר חנה בת 60;
11. רב טוראי עבואק סהיל בן 20 ממשמר־הירדנה;
12. אהרון שיטרית בן 8;
13. יוכבד שיטרית בת 11;
14. פני שיטרית בת 30;
15. הדסה שפרן בת 47;
16. רחל שפרן בת 8;
17. כוכבי שיטרית בן 4;
18. דוד כהן, בן 17.

מצב הפצועים

בבית החולים בצפת אושפזו 16 פצועים. מצבו של אחד מהם הוגדר כקשה, אולם אינו מעורר דאגה. על מצב יתר הפצועים מסר מנהל בית החולים ד"ר שמואל כסיף, את הפרטים הבאים.

הפצועים באורח בינוני הם: הדסה ביטון בת 27, מקרית שמונה. ועוד שלושה אנשים ש...

(המשך בעמוד 2, טור 7)

לעם בישראל - ברכת חג שמח

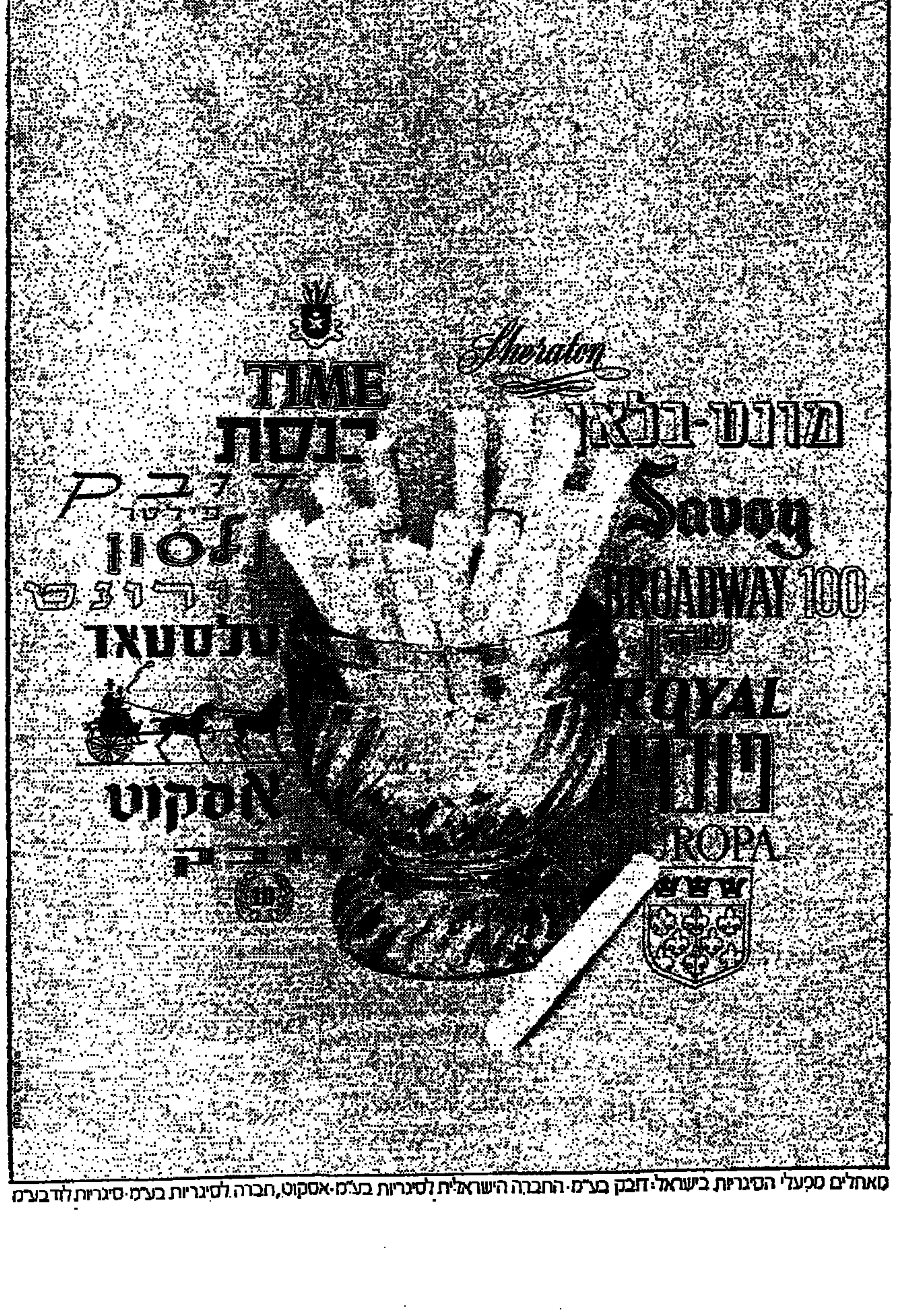

מאחלים מפעלי הסיגריות בישראל: דובק בע"מ, החברה הישראלית לסיגריות בע"מ, אסקוט, חברה לסיגריות בע"מ, סיגריות לוד בע"מ

הננו מזועזעים ודואבים
על הרצח המתועב
של אזרחים
חפים מפשע
נשים ילדים וטף
תושבי קרית שמונה

תנחומינו למשפחות השכולות
שיקיריהן נפלו בידי בני עוולה

ומשתתפים בצער כל תושבי קרית שמונה
על האסון שפקד את ביתם.

ההסתדרות הכללית של העובדים באר"י
הועד הפועל

ערב יזכור לחללינו

ביום שלישי כ"ד בניסן תשל"ד, 16.4.74, בשעה 9.00 בערב בבית העם בכפר ויתקין, נתייחד עם חברינו

חסקין אפרים
כהן ישראל
כהנוביץ אריה
שנער יואש

שנפלו במלחמת יום הכיפורים.
אנו מבקשים את מפקדי היחידות לשחרר את בנינו לערב זה.

כפר־ויתקין

הננו
לילי בת חנה ויובל ציזלינג
איננה

ההלויה התקיימה אתמול, יום חמישי, י"ט בניסן תשל"ד, 11.4.74 בבית העלמין במשקנו

המשפחה
ובית עין חרוד הקיבוץ המאוחד

מוזלי בית ברבר מודיע על המחירים הבאים:
שבתה, עבדת וסרוב ליום אחד בתאריך 20.4.74; הקפת הסברת ליום אחד בתאריך 27.4.74, ולאלית ושאום א"קיה בתאריך 25.4.74 לשלושה ימים. יום הכנראות. הרשמה בבית ברנר הדר 7, תצריף טלפון: 282211.

ראה עמודים 5 עד 9

הלוח החודש דחף

לא ברור אם ייערך ביקור קיסינג'ר לאיזור החודש

חשש בוואשינגטון שמו"מ ההפרדה עם סוריה יתעכב עד הקמת ממשלה חדשה בישראל

מאת נחום ברנע, סופר „דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). — משרד החוץ האמריקאי ניסה ליצור אתמול רושם, שנסיעתו של שר החוץ ד"ר הנרי קיסינג'ר למזרח התיכון, שתוכננה לסוף אפריל, לא תידחה עקב התפטרות ממשלת ישראל, אך בינתיים אין כיוונים שהמסע יתקיים במועדו.

דובר משרד החוץ אמר אתמול, בתשובה לשאלות על השפעת המשבר בישראל והטבח בקריית-שמונה על תכניות המסע של קיסינג'ר, כי „ההתפתחויות באיזור אינם מחלישים את הרגשת-הדחיפות של קיסינג'ר ואת מאמציו להשיג הסדר-התכחשות. כמו הבית, הוא חייב להיפגש עם שני הצדדים, לפני שהוא יוצא למסעו הבא, אבל אין ספק, שבתכניתו לקיים מסע כזה. בעבר חשבו שהמסע יתקיים בסוף אפריל".

בינתיים לא נפגשו קיסינג'ר או צמרת משרדו עם המשלחת הסורית, השוהה בוואשינגטון מאז יום רביעי. נראה, כי אחת הסיבות העיקריות לעיכוב היא פגישתו של קיסינג'ר עם שר החוץ המצרי, איסמעיל פאהמי, שנקבעה להבוקר. קיסינג'ר מתכוון להשיג בפגישה זו הבנה אמריקאית-מצרית, שתסייע לו לרכך את העמדה הסורית.

עד שעה מאוחרת אמש, לא יכול היה דובר משרד החוץ לומר אם הפגישה הראשונה עם הסורים תהיה היום או בשבת. בכל מקרה סבורים פקידים אמריקאים, שבתקופה הקרובה יש סיכוי מועט להשיג הסדרים ... ישראל שינויה את דעת סוריה.

החשש הרווח במשרד החוץ הוא, שההסדר על הפרדת כוחות יצטרך להמתין עד להקמתה של ממשלה חדשה.

לפי בקשת ישראל, יועלה בפגישת פאהמי-קיסינג'ר הבוקר גם עניין המשך החיפוש אחר גופות בצדדים באיזור תעלת סואץ. כזכור, הופסקו החיפושים, למרות בקשתה של ישראל להמשיך בהם.

קבלת־פנים נלהבת לאסד במוסקווה

מוסקווה, (יופ"י, ע"ר ו"ב"ק). — נשיא סוריה חאפז אסד, הגיע אתמול למוסקווה והתקבל ברוב פאר על-ידי ההנהגה הסובייטית. אסד הוא ראש המדינה הערבי הראשון, המבקר ביקור רשמי במוסקווה מאז מלחמת אוקטובר.

נשיא סוריה נסע ברחובות מוסקווה אל מרכז העיר במכונית פתוחה, כשלידו עומדים שלושת מנהיגי ברה"מ, ליאוניד ברז'נייב, ניקולאי פודגורני ואלכסיי קוסיגין.

כשהמונים קראו סיסמאות המברכות את הנשיא האורח הם הניפו כרזות ברוסית ובערבית. תזמורת צבאית ניגנה את ההמנון הסורי והסובייטי.

עדי ראיה מסרו, כי צופים הובאו למקום באוטובוסים, חולקו להם דגלים סוריים וסובייטיים וברחובות ... לצופים תפוזים ואפרסקים — פירות, שאינם מקובלים במוסקווה בעונה זו. אחד מעדי הראיה השווה את קבלת הפנים לאסד, לזו שניתנה לנשיא קובה פידל קאסטרו ולנשיא יוגוסלאוויה טיטו.

נודע, כי נשיא סוריה ישהה חמישה ימים בברית המועצות, מהם שלושה במוסקווה.

מקור ערבי אמר אתמול, כי בשיחות שינהל במוסקווה יסקרו שני הצדדים את המצב במזרח התיכון, כאשר נושא חידוש דיוני ז'נבה בהשתתפות סוריה והארגון לשחרור פלסטין יעמוד במקום מרכזי בדיונים.

משקיפים אומרים, כי העובדה שבין מקבלי פניו של אסד בנמל התעופה היה גם שר ההגנה הסובייטי אנדרי גרצ'קו, נותנת מקום להנחה שבין מלוויו של נשיא סוריה מצויים כמה אנשי צבא בכירים.

„הסורים מוכנים להסדר"

ניו-יורק (עספ"א). — ... סוריה, שהחזירו לעצמם את הכבוד הלאומי כתוצאה מן המלחמה, מוכנים עתה זו הפעם הראשונה, לנסות ולהגיע לשלום ...

אלוף הוד בשובו:

נקבל מארה"ב כל הרכש שביקשנו

„אנחנו סבורים כי מבחינת רכש בכל התחומים — אוויר, יבשה וים — נקבל מן האמריקאים פחות או יותר את כל מה שביקשנו ואולי לציין, כי ביקשנו הרבה וביקשנו בכל טוב — אמר עוזר שר הבטחון אלוף (מיל.) מרדכי הוד, שחזר אמש מניו-יורק, בתום ביקור של שלושה שבועות בארה"ב.

הוד, שיצא לארה"ב ביחד עם שר-הבטחון, אמר לכתב צה"ם בלוד כי עמד לחזור לארץ באמצע השבוע, אך נתבקש על-ידי שגריר ישראל בארה"ב שמחה דיניץ, להישאר יום נוסף וביום ד' נפגשו השניים עם חברי ועדת השירותים המזויינים של הקונגרס האמריקאי. עוד קודם לכן, נפגשו שר-הבטחון ואלוף הוד עם ועדת השירותים המזויינים של הסינט.

הוד סיפר, כי „היתה זו פגישה לארוחת-בוקר שנמשכה שעתיים ונמסר לנו, כי עוד לא קרה שארוחת-בוקר עם חברי ועדה זו תימשך זמן כה רב".

לדברי הוד השתתפו בפגישה 35 מחברי הוועדה. הכל ביקשו לדעת, „כיצד הפעילו הישראלים את הנשק האמריקאי במלחמת יום-הכיפורים ומה היתה איכותו. חברי הקונגרס שאלו שאלות מפורטות בכל הקשור בצרכיה של ישראל מבחינת רכש הנשק ושאלות נוקבות על מלחמת יום-הכיפורים ומה שהיה לאחר המלחמה.

התרשמותו של אלוף הוד היא, שחברי הוועדה של הקונגרס משוכנעים שישראל חייבת להיות חזקה וכי אין לישראל מקורות אחרים, פרט למקורות האמריקאיים, לרכש צבאי ומלחמתי.

חברי הוועדה אמרו, כי יש לצייד את ישראל בכלי-נשק הדרושים לה מן המלאי האמריקאי המצוי ואין להמתין לייצור כלי-נשק בעתיד הקרוב.

„יצאנו מן הפגישה אופטימיים, כיון שנוכחנו שהם מבינים היטב את הצרכים שלנו וכי הם מתייחסים בחיוב לצרכים של צה"ל", אמר הוד. (ע)

גמאסי בעמאן

רבת-עמון, (עיר ויופ"ים). — הרמטכ"ל המצרי גנראל גמסי יגיע „בקרוב" לביקור רשמי בירדן — כך העתון הירדני „אדסתור".

זה יהיה הביקור הראשון של מפקד צבאית מצרית בירדן מאז 1970. המטרה היא, כנראה, לדון בהחייאת „החזית המזרחית".

המלך חוסיין עצמו בא אתמול לביקור בסעודיה, לאחר שקודם לכן ביקר במצרים ובסוריה.

ז'אן שאבאן-דלמאס מועמד הגוליסטים לכהונת נשיא צרפת, הזהיר אתמול את בני ארצו, כי צרפת תיהפך ל„גיהנום סוציאליסטי", אם ייבחר פרנסואה מיטראן בבחירות לנשיאות העומדות להיערך בחודש הבא.

משרד החקלאות האמריקאי, אישר שלשום, לראשונה מאז מרס 1973, אשראי בסך 24.7 מיליון דולר למצרים, לקניית מוצרים חקלאיים אמריקאיים.

המערך יכריע

(המשך מעמוד 1)

מבית ההיערכות הברורה של המפלגה. בחוגי מהלך זה, שבין ראשיהם נמנה גם ראש עיריית חיפה י. אלמוגי, מדגישים כי הדבר לא רק הכרחי אלא גם ניתן לביצוע תוך הקיץ הקרוב, לרבות עריכת ועידה כך שאפשר יהיה גם ללכת לבחירות באוקטובר תוך הצגת דיוקן פרוגרמטי ברור של המפלגה על בסיס כזה שהם מכנים „הגל במפא"י ההיסטורי", ובהשוואה עבודת מרכז בין שמאל לימין לאיגוד והסוציאליסטים ברוח הדימית.

י. אלמוגי אמר אמש לסופר „דבר", כי תביעה זו נתמכת ע"י סניפים שונים במפלגה ואם תגובש, הוא יביא אותה לדיון ולהכרעה במרכז המפלגה, שכן אין לדעתו ללכת לבחירות לפני עריכת בחירות פנימיות.

ההתפתחויות האפשריות

בשלב זה נראות כאפשריות בחוגי סביבות שונים ההתפתחויות הבאות:

✱ הקמת ממשלה חדשה בעתיד הקרוב על בסיס הקואליציה היוצאת, בראשות במעמד הוש של מפלגת העבודה: הקושי העיקרי למימוש אפשרות זו הוא כפול — הבטחת הצבעה של כוחות על כל חלקי מפלגת העבודה, ומפ"ם, היכול להכרם בבלי לגרום לזעזועים פנימיים ולהבטיח את ייצוגם הנאות בממשלה החדשה, ובמקביל לכך — הבטחת השתתפותה המחודשת של המפד"ל בממשלה קואליציונית חדשה כי זאת מבלי לפגוע את הבסיס הקואליציוני המוצר, שכן במפד"ל רווחת מחלוקת עמוקה גם כיום באשר להשתתפות בממשלה והיא עלולה להתעצם עם הקמתה של ממשלה חדשה. הקמתה של ממשלה חדשה בלי המפד"ל, על בסיס ממשלת מיעוט של 58 ח"כים, אינה נראית כיום כמתקבלת על דעתם של ראשי מפלגת העבודה.

✱ בחירות חדשות: לפי עצה ... באה רק בראשי הסיבה אחדות-העבודה לשעבר. מפ"ם בעצה ש"ל להעדיף בכיוון להקמת ממשלה קואליציונית חדשה ללא בחירות, אך נכונה ללכת לבחירות אם לא ניתן יהיה להרכיב ממשלה כזאת תוך זמן מוגבל של שבועיים, לפי הצעה מזכ"ל מפ"ם כ. תלמי. הרוב במפד"ל שולל הליכה לבחירות הישגי אך הרוב בל"ע בדעה שלא ניתן יהיה מכנה מנוס. אם יתגבש על אף הכל רוב במפלגת העבודה לבנון הדעה הליכה לבחירות חדשות, קרוב לוודאי שהסכמה כזאת תהיה מותנית באופן ברור בהקדמתן של בחירות פנימיות במפלגת העבודה, ובעריכת ועידתה, שיובילו לביטול משטר הסיכות ולבחירת המוסדות העליונים החדשים.

✱ ממשלת ליכוד לאומי: אפשרות זו להלכה יכולה לשמש אחת משתי דרכי המוצא לכינון ממשלה חדשה ללא עריכת בחירות, אך בשלב זה ברור כי למהלך כזה אין רוב במפלגת העבודה ורק חלקים ממנה (כגון י. אלמוגי, וגורמים בחטיבת רפ"י לשעבר) עדיין מצדדים בה. מפ"ם מתנגדת, במפד"ל נחלקות, כתנאי להשתתפותה בממשלה חדשה ר' אילו בל"ע הרוב נוטה לחידוש המתכונת הקואליציונית הנוכחית.

נראה, כי כאשר התייצב משלחת מטעם סיעת המערך בפני נשיא המדינה ביום א' הקרוב, לפי הזמנתו במסגרת התייעצויות שהוא פותח בהם לקראת אפשרות הקמתה של ממשלה חדשה, עשויים נציגי המערך להביע בפני הנשיא את נכונותה העקרונית של סיעתם להציג מועמד לתפקיד הרכבת הממשלה החדשה. יש להניח, כי את שמו של המועמד יציגו בפני הנשיא במהלך שיחות ההתייעצות שהוא יקיים במרוצת השבוע הבא, לאחר שהדבר יבוא לדיון ולהכרעה במוסדות מפלגת העבודה.

מנכ"ל משרד הפנים מציע בחירות ב-22 באוקטובר

מנכ"ל משרד הפנים ח. קוברסקי הגיש אתמול לממשלה חוות-דעת בנושא קביעת מועד הבחירות הבאות. בחוות-דעתו זו נאמר, בין השאר, כי אם יוחלט לקיים את הבחירות לפי פנקס הבוחרים הקיים, שהוא בתוקף עד ל-2 באוגוסט 1974, יידרשו כ-110 ימים מיום שהכנסת תחליט על כך לשם קיום הבחירות. הוא מציין בחוות-דעתו, כי אם יוחלט לקיים את הבחירות על פי פנקס הבוחרים החדש, שיכלול כ-85,000 עד 100,000 בעלי זכות בחירה חדשים ואשר ייכנס לתוקפו ב-3 באוגוסט 1974, נראה לו כסביר לקיים את הבחירות במועד הקבוע בחוק יסוד הכנסת, כלומר ב-22 באוקטובר 1974.

מנכ"ל משרד הפנים מציין בחוות-דעתו, כי בפנקס הבוחרים החדש יהיו כלולים 2,084,204 בעלי זכות בחירה. אל אלה יתוספו עקב בקשות וערעורים, וצעירים חדשים, כ-20,000 בעלי זכות בחירה. אל אלה אפשר יהיה להוסיף, על פי חקיקה מיוחדת, כ-12,500 בוחרים שימלאו להם 18 שנה בין ה-3 באוגוסט ל-22 באוקטובר, וכ-5000 עולים.

דבר
DAVAR دافار

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת אליהו אגרס
מנהל כללי גדעון נאמן

מו"ל — „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ

המערכת והמנהלה: תל-אביב, רחוב שינקין 45, ת"ד 199, טלפונים 286141 (6 קווים).

סניפים:
תל-אביב, בית „דבר", רחוב שינקין 45, טלפון 286143. ירושלים, מערכת ומנהלה, רח' הלל 16, טלפונים 3-231251. חיפה, רחוב הנביאים 27, טלפונים 3—2—642111.

בתצלום זה, שהופץ אתמול על-ידי „החזית העממית לשחרור פלשתין — המפקדה הכללית" נראים שלושת המחבלים אשר ביצעו אתמול את הטבח בקריית שמונה. משמאל לימין מוניר מוגרבי, פלשתינאי בן 20, אחמד אל-שייך מחמוד, סורי בן 20, ויאסיף אל-מוזאני, עיראקי בן 27. צילום רדיו של „אסושיאייטד פרס"

פלשתינאי סורי ועיראקי

(המשך מעמוד 1)

השעה 7.30 עד שעה שמונה בבוקר. תחילה הרגו המחבלים בגן ששהה מחוץ לבניין, אחר-כך חדרו לקומה שמעל לעמודים בבניין אחד ושם הרגו חמישה אנשים. מכאן עברו לבניין שני ועלו בכל הדירות עד לקומה העליונה.

מבין הדיירים שהיו בבניין זה ניצלו שלושה ילדים שנמצאו על ואשה שהשליכה עצמה מהקומה השלישית וניצלה לאחר שנפילתה נבלמה בחבלי כביסה.

ממלא מקום הרמטכ"ל אשר היה במקום סיפר, כי לא ידוע לו על כך שהמחבלים השליכו ילדים מהקומות העליונות.

הוא סתר את השמועה כאילו היו על גופות המחבלים חגורות של מטעני חבלה לשם התאבדות ואמר כי ככל הנראה הם נהרגו מהתפוצצות מטען חומר נפץ שהיה בתרמיל גב ואשר נפגע מכדור או רימון של כוחות צה"ל. אין כל סימן לכך המחבלים לא עשו כל פעולה המעידה על כך שהיה בכוונתם לקחת בני ערובה.

אלוף חופי סיפר, כי רק שני הרוגים נמצאו בחדר המדרגות ההגנן בחוץ וכל יתר ההרוגים נמצאו בתוך הדירות. שני החיילים נהרגו אחד ליד הבניין מיריית רימון של המחבלים השני ...

כשליפה מכרתק של כ-200 מטר מחלון של הדירה העליונה לעבר כח שהיה בחסימה על גבעה מערבית לבית.

אלוף חופי הדגיש כי כל פעולת החבלה הזוועתיים, כמו הירי על האוטובוס שהוביל ילדים לבית ספר ליד אביבים, הרג זוג מטיילים וכל פעולת חבלה רצחנית אחרת ללא כל אבחנה בצפון הארץ נעשו על ידי ארגון המחבלים של אחמד ג'יבריל.

בתשובה לשאלה אמר ממלא מקום הרמטכ"ל כי אין ספק שהלבנונים לא עושים את כל אשר לאל ידם כדי למנוע את פעולות המחבלים, היוצאים משטחם לישראל או פועלים משם נגדנו.

כוח צה"ל שפעל נגד שלושת המחבלים ואשר, כאמור, הגיע לקרית שמונה בשעה 8.00 בבוקר, נכנס לתוך הדירה בה נמצאו שלשת המחבלים מרוסקים, בשעה 10.30 לערך. לפני כן ניסו אנשי הכוח להביא לכניעת המחבלים ופנו אליהם ברמקול בשפה הערבית. בכל פעם שהופנתה אליהם קריאה הם השיבו בירי מחלון של הדירה בה התבצרו.

אלוף יצחק חופי אמר, כי קשה לאטום את כל גבול לבנון באופן מוחלט למניעת חדירה של מחבלים. עם זאת הוא אמר, כי צה"ל נוקט את כל האמצעים כדי למנוע את החדירה ולגלותה סמוך כאל לביצועה. פותחו שיטות ואמצעים לגילוי מוקדם ...

בדיון סיעת המערך בכנסת

אחה"ע תובעת בחירות חדשות

אנשי מפא"י רפ"י ומפ"ם תומכים בנסיון להקים ממשלה חדשה

מאת דניאל בלוך, סופר „דבר" בכנסת

בישיבת סיעת המערך בכנסת שהתקיימה אתמול לפני ישיבת הכנסת החל ויכוח בשאלה אם להכריז כבר על בחירות חדשות או לנסות להקים ממשלה חדשה, כשאנשי אחדות-העבודה תובעים קיום בחירות, ואילו אנשי מפא"י, רפ"י ומפ"ם תומכים בנסיון להקים ממשלה חדשה.

סגן ראש הממשלה יגאל אלון הציע שלא לנסות לכונן ממשלה חדשה, אלא לפזר את הכנסת וללכת לבחירות. לדעתו, אחרי כל מה שעבר עלינו, יהיה זה בריא לדמוקרטיה הישראלית, שציבור הבוחרים יכריע מחדש על הרכב הכנסת הבאה. אלון מעריך כי חלקים גדולים בדעת הקהל לא ירגעו עד שייעשה הצעד הזה. לדעתו, בחירות חדשות גם יביאו את תנועות המחאה לעימות מסודר במערכת הבחירות. דעה דומה הביע גם משה כרמל, שאמר כי אין אפשרות עכשיו לייצב ממשל בעל סמכות בישראל בלי בחירות, וכל מאמץ להרכיב ממשלה רק יביא הוספת התבזות והגברת הניכור בינינו ובין העם.

א. אנקורין אמר כי אי-אפשר עכשיו ללכת לבחירות, כי המשבר הוא פנימי במפלגה. הבית בוער ואנו מחפשים בבחירות — הציר.

ספיר: דבר לא ישתנה בבחירות

שר האוצר פנחס ספיר אמר, כי לא קרה שום דבר המצדיק הליכה לבחירות, ושום דבר לא ישתנה בבחירות. בבחירות יכול רק לקרות שהמערך יירד. אך אי-אפשר לקיים בחירות לפני שתסיים ועדת אגרנט את עבודתה, ובשום מקרה אי-אפשר לקיים בחירה לפני אוקטובר, ויש לעשות כל מאמץ לכונן ממשלה חדשה. ספיר העיר כי הוא עצמו אינו שותף למלחמת הירושה, ועל כך הגיב יו"ר הסיעה מ. ברעם „זה נראה".

ע. פיירמן דיבר נגד בחירות ובעד חידוש הממשלה במתכונת היוצאת.

יצחק בן-אהרון אמר כי בחירות חדשות הן עובדה נחרצת, אבל אי-אפשר לקיים בחירות מהר ויש להקים בינתיים ממשלה חדשה, כי עלינו להוכיח לציבור שיש לנו סמכות ורשות לשאת בכתר הקוצים הזה ששמו ממשלה-ישראל. הוא אמר, שעל המסיבה במפלגת העבודה להחליט לאן פניהן, ויתכן כי עדיפה קואליציה כאשר מפלגה מצומצמת.

המשך הדיון יתקיים בשבוע הבא.

התשובה שתינתן לנשיא

בראשית הישיבה נשאלה השאלה מה תאמר המפלגה לנשיא, אם יזמין התייעצות בהרכב. על כך השיב מזכיר המפלגה א. ידלין, כי יש להביא את העניין לדיון במוסדות המפלגות והמערך, ומשום כך ייתכן כי לא תינתן התשובה כוספית לנשיא בשיחה ראשונה, אלא רק בשיחה שנית.

על עמדה זו חלק בחריפות ישראל קרגמן שאמר כי הארץ, במצב של היום, אינה יכולה לשאת בחירות.

אברהם זילברברג אמר כי צריך לעשות הכל כדי להקים ממשלה, משום שצריכים זמן כדי לשקם את המפלגה. עם זאת אמר שאין ללכת לממשלת ביצוע.

דוד קורן יצא נגד בחירות חדשות ובעד הקמת ממשלת ליכוד. כאן העיר השר ויקטור שם-טוב כי מפ"ם לא תלך לממשלת ליכוד. וגם גולדה מאיר העירה בישיבה נגד ממשלת ליכוד, בתשובה כי הדיבור על ממשלת ליכוד גרם לא במעט למצב של היום.

צ. גירשוני התנגד לבחירות חדשות, ואמר כי יש לעשות נסיון לתת לעם הרגשה על יציבות.

מזכיר מפ"ם מאיר תלמי אמר כי על המערך לנסות להרכיב ממשלה, אך להגביל את הנסיון בזמן, ואם המאמץ לא יצליח תוך שבועיים, כי אז יש ללכת לבחירות.

הכנסת מכבדת בקימה את זכרם של קורבנות הטבח בקריית שמונה·

הודעת ג. מאיר בכנסת

(המשך מעמוד 1)

דות. אמרה ג. מאיר: „מאז הבחירות עקבתי והקשבתי למתרחש בקרב הציבור, והגעתי לכלל מסקנה, כי בגופים הציבוריים בישראל, בין במפלגות המשתתפים בממשלה ובין כאלה שבאופוזיציה, וכן בחלקי ציבור אחרים, קיימת תסיסה שאין להתעלם ממנה. יש להבחין במקורותיה של התסיסה בציבור הופעות חיוביות ואף גילויים שאין לראותם חיוביים. בכל מקום, לאחר שהרהרתי הרהורים, הגעתי לכלל הכרה, כי נחוץ לעשות אם תינתן אפשרות לציבור על נציגיו לשוב, לבחון ולהחליט מחדש בדבר כינון ממשלה חדשה ואיתנה". אך עד שתקום ממשלה הדשה, תמשיך הממשלה הנוכחית לפעול במלוא סמכויותיה ונציגיה בחו"ל נתבקשו להבהיר זאת לכל המרכזים. „הממשלה תמשיך במאמצים המדיניים המכוונים להביא לשלום בין ישראל לערבים".

ג. מאיר אמרה, שהממשלה התחילה לדון בהמלצות דו"ח אגרנט ובדרך ליישום המלצותיו. היא ציינה, שלדעתה קיימת בישראל אחריות מיניסטריאלית של שר לפעולות משרדו והיא הנוסחה, שנוסחה זה עומד על סדר יומה של הממשלה.

בניין הביעו רוב הנואמים, כולל נואמי האופוזיציה, הערכה עמוקה לפעלה של ג. מאיר. יחד עם זאת, לא חסכה האופוזיציה בביקורת חמורה. לדעת א. רימלט (מהליכוד) שגתה ג. מאיר כאשר לא הסכימה להקמת ממשלת חירום לאומית. והיא שגתה כאשר לא התפטרה מיד אחרי המלחמה. רימלט — כבגין — נמנע מלהתקיף את מ. דיין והטיל את האחריות על כל הממשלה — רימלט הציע להקים ממשלה שתכין בחירות — אם אין מנוס מעריכתן.

בגין תוקף את ראש הממשלה

ראש דוברי האופוזיציה חה"כ מ. בגין תקף בחריפות את ראש הממשלה על שהתפטרה בגלל גורמים אחרים מאשר זה, שלדעתו צריך היה להביא להתפטרותה, והוא דו"ח אגרנט. בגין ניסה להצביע על כך, שדו"ח הוועדה מטיל אשמות כבדות ... כלפי קבוצת השרים ... שקיבלה החלטה בנושאי הבטחון. לדעתו, לפי כללי המוסר, לא רק שר הבטחון וראש הממשלה אשמים בליקויי המנהגות, אלא גם השרים אלון וגלילי שהשתתפו בהתייעצויות.

בגין המשיך ואמר, כי, לדעתו, כל שאר חברי הממשלה חייבים לשאת באחריות משום שאיפשרו לקבוצת שרים — המטבח — לדון ולהחליט ללא ידיעתם. בגין הציע עריכת בחירות בהקדם תוך 10 שבועות. יחד עם זאת הוא הביע ... ממשלה ... אחרי ... כי היא נמצאת בשפל המדרגה ובושה לכוון בה.

הרב כהנא מהחזית התורתית אמר כי מפלגתו אינה רוצה בבחירות חדשות ולדבריו דווקא עתה הרגע להתגבר ולחפש דרכים להקמת ממשלה יציבה.

י. שפיר (ל"ע) הצטער על כך שהאחראים בדרג הצבאי לא הסיקו מסקנות בעצמם. לדעתו יש לקיים את הבחירות לאחר פרסום הדו"ח המלא של ועדת אגרנט. בשם מפלגתו — אמר שפיר — כי היא מתכוונת להקמת מרכז ליברלי מקיף שיכלול קבוצות שונות.

מפ"ם בעד ממשלת חירום

ב. הלבי (המערך - מפ"ם) קרא לציבור ליהודה כי אויבים עלולים לחשוב ... לעשות אותנו ... על דו"ח אגרנט אמר, כי ... והראה: מפ"ם מציעה לבסוף לדיון תיק אחר.

הלבי הציע לבחון את האפשרות להקים תוך זמן קצוב ממשלה חדשה ואם הנסיון לא יצלח — יש לפנות לבחירות. מפ"ם מתנגדת לממשלת חירום לאומית כי זו תקעה על כל נסיון להשיג הסדר של שלום.

פ. ... (מפד"ל) דחה כל נסיון לפגוע בוועדת אגרנט ...

ליברלי סוציאליסטי שיבלום את עליית הליכוד.

ש. אלוני (ר"ץ) אמרה, כי מדו"ח ועדת אגרנט מתברר, שעד המלחמה פעלה הממשלה על פי מקור אינפורמציה אחד ואופציה אחת וללא מנגנון בקרה וזאת על אף דיבורו של רפ"י על מידוע המדינה. ש. אלוני הוסיפה, ששר הבטחון צריך היה להתפטר מייד אחרי המלחמה או אחרי פרסום דו"ח ועדת אגרנט. היא קוראת להקים ממשלה חדשה שתכהן עד לבחירות. בראש הממשלה צריך לעמוד איש מפלגת העבודה ולצידו צוות חדש.

פרס: אין פתרון פשוט

שר-ההסברה שמעון פרס (מערך) אמר, כי גולדה מאיר עמדה בראש המדינה במשך חמש שנים קשות ומובן שממשלתה גם שגתה. הטוענים שהכל יבוא על מקומו בשלום, אם יחליפו את ההנהגה, מטעים את הציבור ומשכיחים את הבעיות החמורות בעניקן עמדת המדינה. ש. פרס ניהל ויכוח סוער עם אנשי הליכוד על „המחדל" וטען שאין לסכם מלחמה במלה אחת. הוא אמר, כי קיימת מגמה ראשונית, חלושה ובלתי-ודאית, במצרים למשא-ומתן עם ישראל ואנו חייבים לעודד אותה. בעיה זו וכן בעיות אחרות אינן ניתנות לפתרון פשוט וזול ויש לאמר לעם את האמת ולהציג בפניו גם את הסיכויים וגם את הקשיים.

צדוק: הביקורת על אגרנט לא תמיד היתה הוגנת

שר-המשפטים ח. צדוק הביע הערכה לעבודת ועדת אגרנט. ביקורת אינה פסולה בתנאי שהיא עניינית והוגנת בצורתה ובתוכנה. לא תמיד שמרו המבקרים על גבולות אלה, אמר שר המשפטים. ח. צדוק דחה כל נסיון להטיל דופי בוועדה ובחבריה ואמר שנסיון זה נוגד את סדרי השלטון התקינים.

עם תום הישיבה קיבלה הכנסת את הצעת ההחלטה שהוגשה על-ידי צ. פיירמן מהמערך. בהחלטה נאמר שהכנסת רושמת לפניה את דברי ראש הממשלה. בהצעת תמכו חברי הקואליציה היוצאת: המערך, המפד"ל והל"ע.

הפגנה ליד הכנסת

עצרת הפגנה שנקראה על ידי תנועת „התמורה" מיסודם של חיילים משוחררים וכן נציגי צעירים וסטודנטים, התקיימה אתמול אחר הצהריים בעת ישיבת הכנסת, אשר שמעה מפי ראש הממשלה על דבר התפטרותה.

קרוב לאלפיים מפגינים נאספו בעמק המצלבה שלמרגלות גבעת הכנסת, שם נשאו דברים רן ליבנה וכן בני הזוג יוסי ודליה מארס — נציגי תנועת „התמורה", הם תבעו לקיים בחירות חדשות, לאחר שהמפלגות השונות יערכו בחירות פנימיות דמוקרטיות, אשר מתוכן תצמח הנהגה חדשה שתרוץ לכנסת. הנואמים תבעו לחולל תמורה קיצונית בכל הנוף הפוליטי והחברתי בארץ וקראו גם לאנשי האופוזיציה ללכת, משום שגם הם כאנשי הקואליציה, דבקים לכסאותיהם במשך כל השנים.

בתום ההפגנה יצאו כמה מהמשתתפים בה, וביניהם גם אנשי התנועות ... שנמצאו במקום, והלכו לצעוד לעבר בניין הכנסת — בניגוד לכוונתם של מארגני העצרת. כוחות משטרה שהתרכזו בסביבה ובפנים הגדר, לא מנעו מן המפגינים את צעדתם אולם עצרו על הגדר מרחוק.

מול בניין הכנסת גדל מספרם של האנשים, אשר כנראה הצטרפו אליהם מפגינים נוספים, שנשאו כרזות נגד ממשלת המחדל. הם השמיעו קריאות „בוז" לעבר מכוניות השרים וחברי הכנסת שבאו לישיבת הכנסת המיוחדת. (ע)

בגין סירב לדחות הדיון

סיעת הליכוד סירבה להצעת המערך לדחות את הדיון בכנסת על הודעת הממשלה. בשל המאורעות בקריית-שמונה. ראש הממשלה גולדה מאיר הציעה לחבר הכנסת מנחם בגין, באמצעות יו"ר סיעת המערך מ. ברעם, כי תימסר בכנסת רק הודעת הממשלה ואילו הדיון יתקיים בשבוע הבא. אולם מ. בגין סירב לכך. משום כך הפרידה ראש הממשלה בין הודעתה על מה שאירע בקריית-שמונה לבין ההודעה על התפטרותה ועל דו"ח ועדת אגרנט. בין שתי ההודעות היתה בכנסת הפסקה של רבע שעה.

לוויית הקרבנות

(המשך מעמוד 1)

שמותיהם טרם פורסמו.

ד"ר משיח מסר עוד, כי כל הפצועים האחרים נפצעו באורח קל. הם: הילד רמי ..., בן 5. מטירת כרמל, שהתאושש ...; ותושבי קרית שמונה יואל בואל בן 19, בנימין סולימני בן 22, דוד נעמי בן 26. ... שלמה וואקיף בן 27, אליהו עיש בן 43. יצחק ... בן 27, חגאי סימי בן 41, דוד אבוטבול בן 24, תושב קרית ביאליק, מיכאל כאיזוביץ, בן 26 ובן צעיר נוסף ששמו טרם נמסר לעיתונות.

ראש הממשלה קראה את הכרוז שהפיצו המחבלים. כדי לשפוך אור על אופיה הרצחני של התנועה הקוראת לעצמה תנועת שחרור. קריאת הכרוז עוררה ... בספסלי הליכוד ומ. בגין ביקש מראש הממשלה למחוק את ציטוט הכרוז מהפרוטוקול.

בתום דברי ראש הממשלה התייחדה הכנסת בעמידת דום עם זכר הקרבנות.

ירושלים לעזרת קרית שמונה

הזדהותה של ירושלים ונכונותה לעזור לקרית שמונה הפגועה. באו לידי ביטוי במברק ששיגר ראש עיריית הבירה טדי קולק אל מועצת קרית שמונה.

במברק נאמר: „אני מזועזע ממעשה התועבה והרצח שביצעו המחבלים חסרי המצפון בעירכם קריית שמונה. הנני מזדהה עמכם עמוקות בצערכם ובזעמכם. עיריית ירושלים מוכנה להגיש לכם את העזרה הדרושה. אנא אל תהססו לפנות אלינו.

מברק הזדהות של ראש עיריית תל-אביב

ראש עיריית תל-אביב-יפו ש. להט שיגר אתמול מברק הזדהות לראש המועצה המקומית בקרית שמונה א. אלוני. „תושבי תל-אביב-יפו מזועזעים מהטבח הנורא שבוצע הבוקר בקריה" — נאמר במברק. ראש העיריה ביקש מראש מועצת קרית שמונה להעביר את תנחומי העיר למשפחות האבלות.

מה אומרים!

בירושלים ובקריית שמונה

שני מאורעות ללא תקדים התרחשו אתמול. בירושלים נפלה ממשלת ישראל חודש ימים לאחר כינונה. בקריית שמונה השתלטו מחבלים על בית-מגורים המצוי בטבור ישראל ורצחו רבים מדייריה. כזאת לא היה עד עתה.

לכאורה אין שום קשר בין שני המאורעות האלו אך טוב יעשו הישראלים אם יחשבו על סמיכות הפרשיות.

נפילת הממשלה לא באה עלינו כהפתעה. מאז ... הכיפורים חולה הארץ.

היא חולה בשל ביזוי האחריות לאשר נעשה ולאשר לא נעשה.

היא חולה בשל קרע מדרגב ומאיים בקרב האומה שידעה תמיד להתאחד בשעות חרדה ומצוקה.

כיום אבדה לנו במידה רבה אחדות זו.

היא חולה משום שהכוח המרכזי הקרוי תנועת העבודה, אשר שימש עמוד ימני לממשלות ישראל השונות מאז תש"ח, נפגע קשות בשל חילוקי-דעות יסודיים. הדרך שבה יש ללכת ועל הצורות אשר יוליך את ה... בדרך זו.

היא חולה בשל משבר המנהיגות.

וזוועת-הדמים בקריית-שמונה באה להזכיר לעם ישראל היכן הוא מצוי ומה השעה.

אין בידינו „סולם ריכטר" למדידת זעזועים. אנו מזכירים את טבח שפריר ואת אוטובוס אביבים וה... בלוד. אך רצח קריית-שמונה היה נורא מהם הן בנסיבות והן בשל העיתוי.

הוא התחולל כאשר ישראל עורכת ללא רחם חשבונה עם עצמה. הוא בא כ„קריאת כיוון" איומה: עשה את שלך.

בשבבר הימים נקטה ישראל מדיניות תגמול ידה. היא חייבת לשוב ולהגדיר מהו מחיר ההרג ומה בכוחה לעשות. אני סבור, כי גם אלה בקרבנו הטוענים, ה... עמם, כי יש למצות כל סיכוי למו"מ מסכימים כי יש... הנוראית, כלפי חוץ לפחות, חלשה ומעוררת תקוה ל... מו"מ מעמדות-כוח.

אל משא-ומתן כזה יש ללכת מתוך אמונה באפשר של השלום, אך מתוך ראיית מציאות מפוכחת ו... בעצבי ברזל ובקנאות אמתית.

מדינה העוברת לסדר היום על רצח נשים ו... לאור היום הנערך בתחומה תתקשה לעמוד על כמה ... רים שאין לוותר עליהם.

עם המתקשה להגדיר לעצמו מה כאוחז אותו ו... שאינו מסוגל להרכיב ממשלה המבטאה את ... חושף את עצמו לסכנות.

דומה כי הגיעה השעה להצהרת כוונות לאומיות חייבת להיאמר בקול רם. ... לשמוע קולות רמים. אין אנו מתגעגעים למליצות אלא לאמת גדולה, ... אדיר.

הארץ זקוקה לממשלה. היא זקוקה לכוח מרכז... המרכז. ... תנועת העבודה בכוח פוליטי עיקרי ... קשות בישראל.

אפשר להקים ממשלה מייד. ממשלה שיהיו בה פנים חדשות. מתוגברת על-ידי מומחים ואנשי-רוח. ... שיהיו בה הטובים ביותר ולא נציגי „חטיבות", או קב... לחץ.

אפשר לשבור את ה„סכימות" המקובלות.

אפשר גם לכונן ממשלת-חירום, אם כוחות א... יאותו לקבל את עיקרית המדיניים של תנועת העב...

אם לא — נלך לבחירות בהקדם האפשרי.

חבל נעלה מחר ... לקריית-שמונה. נעלה ... חבי הארץ, מרחבי הזמן.

קריה זו קרויה על שם שמונת נופלי תל-חי ... 54 שנים.

אז אמרו: כל הארץ לנו תל-חי.

היום שבה הקריאה הזאת.

חבל ניסע לשם מחר להלוויית הקרבנות. בתוך רבים מאוד.

משהו חשוב חייב להיאמר שם ליד הקבר ...

ח—

הודעת הנשיא

(המשך מעמוד 1)

... בפנים חמורות סבר ובצעדים איטיים התקרב הנשיא לסוללת המיקרופונים ואז קרא מן הכתב את הודעתו: „ראש הממשלה, הגברת גולדה מאיר, הגישה לי זה עתה את כתב התפטרותה מתפקידה כראש ממשלת ישראל. לאחר הפסקה קצרה המשיך הנשיא: „על פי סעיף 23(א) לחוק יסוד הממשלה, התפטרות ראש הממשלה כמוה כהתפטרות הממשלה כולה. החוק מטיל על הנשיא לפתוח בשעה זו בהליכים להרכבת ממשלה חדשה, ואילו הממשלה היוצאת תמשיך במילוי תפקידיה כממשלת מעבר עד שתיכון הממשלה החדשה. לפיכך, אמר הנשיא, „שומר אני להזמין נציגי סיעות בכנסת ולהוועץ בהם בדבר המועמד המתאים, שעליו אוכל להטיל את הרכבת הממשלה הבאה, ועוד היום", הדגיש פרופסור קציר, „אחל לשבוי למפל בזימון נציגי הסיעות".

דברי הוקרה לג. מאיר

אחר כך ביקש הנשיא להביע רגשי כבוד הוקרה „שהעם כולו רוחש לגברת גולדה מאיר על תרומתה לתקומת עם ישראל ומדינתו — תרומה אשר בשעה זו אין צורך לא ניתן להעריכה במלוא עמקה והיקפה. בדרכה הציבורית הארוכה ורבת הפעלים", המשיך הנשיא, „נתגלתה הגברת מאיר על ידי אחריות עמוקה לעתידו של העם ולשלומה של המדינה. מסירותה הבלתי נלאית ונכונותה להעמיס על שכמה כל תפקיד ומשימה, גם בשעות הקשות ביותר, היו דוגמה ומופת למנהיגות אחראית ורבת תבונה. כולנו תקווה, שעוד שנים רבות נזכה ליהנות מנסיונה העשיר ומסגולותיה המרומות".

„נחושה החלטתנו להגן על עצמנו"

נשיא המדינה התייחס בהצהרתו גם להתרחשויות שאירעו בקריית-שמונה. הוא אמר כי ... בעיצומו של המשבר נתבשרנו על התקפת ... רצחנית בקרית שמונה. ... לחזור ולאמר בשם ... כי ... נחושה החלטתנו ... עצמנו בכל הנסיבות ובכל ... העומדים לרשותנו. ישראל עשוי להתפלג בדעות ... מדיניות הציבוריות, עומד מאוחד ומלוכד ... לפגוע בבטחון המדינה ו... את הצהרתו סיים באמרו: כי הוא בטוח ישראל תיחלץ מן המשבר ... עליה, „בשוא מחזקה ובוטחת בעתידה".

כשסיים הנשיא ... את הודעת התפטרותה של גולדה מאיר לענות לכמה שאלות ... הנשיא נשאל האם ... לאור ההתפתחות, ... ממשלת ליכוד לאומי. ... אמר, כי הוא ייועץ ב... הסיעות „כדי לשוב ... צורת הממשלה שצריכה ... חבר הכנסת שיש לה ... את התפקיד".

הנשיא נשאל, אם ... אפשרות, שלפיה ... הממשלה לחבר כנסת ... השיב פרופסור ... רק לאחר שיתייעץ את ... ראשי הסיעות, יוכל ... מי להפקיד את הרכבה ...

ג. מאיר לא תציגה ... לתפקיד ראש-הממשלה

בתשובה לשאלה אחרת ... המדינה כי לפי התרשמותו, ... גולדה מאיר לכהן כראש ... בממשלת המעבר, „אך ... היא שאין בדעתה להמשיך ... בממשלה החדשה". הנשיא ... עוד, כי בשיחתו עם גולדה ... היא לא העלתה בפניו שום ... מועמד כלשהו לתפקיד ראש הממשלה.

יקירנו
מנחם סליטרניק
איננו
הלויה תתקיים ביום ראשון
המשפחה האבלה

...ם עברו מדירה לדירה ורצחו נשים וילדים

המחבלים שבצעו את ההתקפה האכזרית חדרו בלילה מלבנון, הגיעו לקריית־שמונה, השתלטו קודם על בית־ספר ריק ואחר־כך פרצו לתוך הבית מס' 15 ברחוב יהודה הלוי

דוד שליו, עמוס ...ו', ישעיהו עשני, יחיאל דר, כופרי "דבר"

...מתועב ואכזרי אתמול שלושה ...ב מלבנון שחדרו ...שמונה ורצחו ב־ ...שמונה ילדים, מבוגרים, שני חיי־ ...צעו 16 אנשים, ב־ ...אחד פצוע קשה. עם כוחות הבטחון שלושת המחבלים שבו התבצרו לא־ ...ובת. על פי הכרז־ ...ושאירו בדירת ה־ ...שייכים החבלנים "העממית" — המפ־ ...כללית.

...המחבלים הדרו לישראל ב... רביעי בלילה ונתקלו ...צה"ל וכשמר־הגבול ב־ ...בין משגב־עם סמוך ל־ ...נת. יחידת הסיור רדפה ...חבלנים, אך איבדה את ...תם.

...7.30 בבוקר הסתננו ה־ ...לקרית־שמונה המרוחקת ...ים מגבול לבנון והגיעו ...ב יהודה הלוי שבקצה ...של העיירה. הם היו ...באאוקות, בנשק אוטו־ ...מטים. הם השתלטו תחי־ ...בית הספר ע"ש קורצ'אק ...ק כתלמידים ושותים ר־ ...ידי בזוקות, נשק אוטו־ ...יקת רימונים לכל עבר ...הונה.

...שנכחו כי אין בביה"ס ...דר לבית מס' 15, בנין ...ש קומות שבו 17 דירות. ...ז עברו מדירה לדירה ר־ ...טים, גברים וילדים בידי ...ל וברימונים. במקביל ל־ ...ירו פנוי באוקות מהחלד־ ...הרוזבנת הסמוכים לבית ...השתלמו.

...י הבניינים הסמוכים ש־ ...במתרחש. הופיקו את ה־ ...ואת מגרדות־אזום. אחד ...ם מסר: כי מסוף אחד ...תוך הבית — איש לא ...י יחזה. מחבלים פרצה

פבה שימתי

...נים הגיעו למקום שוטרי ...מתנה שפתחו בקרב ירי־ ...בלנים. תוך כדי כך הוזעקו ...בקתן נוספים, אנשי הג"א ...ניתן את אזעקה והתוש־ ...יהו למקלטים. תוך כדי ...ירות והלכו חיילים, שוט־ ...נשי מג"א פגעים והרוגים ...הבית שהותקף.

...נים ביצעו את הטבח ב־ ...ג, הגילה סוקו את הכק־ ...ר מכן עלו לקומה הרא־ ...הלכו מדירה לדירה ירו ...המשיכו לעלות במדרגות ...הקומות העליונות כשהם ...ם בדרכם את הדיירים, עד ...ו לקומה השלישית שם התי־ ...בחדר קיצוני, בחלק הצפוני ...בנין, הצופה לעבר בית־ ...קורצ'אק.

...ל הבית נמשך עד סמוך ...ם הארך כארבע שעות, כ־ ...ו גוברת הולכת. כאשר ...צה"ל מפעילים נשק כבד, ...שוהה לאדיתם, לעבר ה־ ...אבה התבצרו החבלנים, ו־ ...משיכו להפגיז את הסבי־ ...אוקות, לזרוק רימונים ו־ ...מנשק אוטומטי. בעת ש־ ...נגד התותח לעבר החדר ...הורה יחידה בצולה של ...לתוך הבית, עלתה במדר־ ...סתערה על החדר בו הת־ ...חבלנים, לפתע נשמע פי־ ...וזיר וכאשר פרצו אנשי ...לחדר, מצאו כי החבלנים ...בחדר נמצאו כרוזים של ...המסבית — המפקדה הכל־ לית, הכזם הודעה כי הארגון ימשיך במרוב נגד ישראל.

מיד לאחר שהחבלנים נהרגו, החל בפינוי יתר הפצועים וכן ההרוגים. גייסו 8 אמבולנסים ש־ הביאו את הפצועים וההרוגים ל־ ביה"ח ע"ש רבקה זיו בצפת. ל־ אחר מכן ניתן אות הרגעה. ה־ תושבים יצאו מן המקלטים ורבים מהם התגודדו ליד דירת השכבה ומירוו בבכי.

דיין, הופי וגור — על גג הבית

לפני הצהריים באו לקרית־ שמונה שר הבטחון משה דיין, מ"מ הרמטכ"ל האלוף י. הופי, אלוף פיקוד הצפון מ. גור, מפכ"ל המשטרה ש. רוזולין ומפקד מש־ מר הגבול ח. לוי. הם נפגשו עם ראש המועצה המקומית א. אלוני ועם חברי המועצה לשמיעת דו"ח על המתרחש ולהתכנן פעולה ל־ עתיד.

דיין והאלופים הופי וגור עלו על גג הבית מספר 15 בשעה ש־ עדיין התנהל בו קרב עם החבל־ נים הנצורים והשקיפו מקרוב על הנעשה ועל הפעולות לחיסול ה־ חבלנים, מעשה שעורר התפעלות בקרב הצופים.

אולם כיד לאחר מכן פתחו כמה מאות תושבים ממורמרים, ב־ הפגנת מחאה ליד המועצה המקו־ מית, חודרו להוך הבנין, השמיעו קריאות להיווק המצב הבטחוני של קרית־שמונה, כולל תוספת הודי בטחון ומקלטים, השמיעו גם קריאות ביקורת וגנאי כלפי דיין ומדיניותו המתונה כלפי ה־ ערבים.

מחזות קורעי־לב התרחשו בזי־ רת הטבח, כאשר החל בהוצאת ההרוגים. אב שחזר מעבודתו ו־ התבשר כי שכל את בנו, פרץ בצעקות התעלף.

הילדה איריס בת ה־12, שלב־ שה גופיה ותחתונים מוכתמים ב־ דם, סיפרה לי שהתחבאה בארון וכך ניצלה ממוות. היא ראתה כיצד רצחו החבלנים את אחיה ופצעו את אמה.

סבתא, שהגנה על שני נכדיה, הצילה את חייהם אך שילמה על כך בחייה. ילד שברח דרך חלון הציל את חייו ואת חיי אחותו.

הדבר הראשון שבו נתקלתי כא־ שר צליתי אל בית הדמים היה שלוליות דם במקלט ובחדר המד־ רגות, דלתות פרוצות, חלונות מנופצים ושוב כתמי דם. על אף מאבקי השוטרים, התגודדו אלפים בקרבת הבית כשמדי־פעם נשמ־ עות זעקות של קרובי משפחה שנודע להם כי שכלו את יקירי־ הם. הם נאבקו עם השוטרים, שמנעו מהם בקושי להיכנס פני־ מה והרחיקו בכשם.

יושב־ראש המועצה המקומית, שהיה בין הראשונים שהגיעו ל־ מקום, כינס ישיבת חירום של המועצה לדיון במצב. כן בא ל־ מקום א. ברדור, מנהל משרד השיכון בגליל, שהודיע כי דיירי הבית מספר 15 יפונו מיד ויוסב־ נו באורח קבע בבנין אחר שנועד לצעירי קליטה. בנין־שרטים יוצא הבניינים שנפגעו, יתוקנו מיד.

כוחות הבטחון ומפקדת ההגנה המרחבית נקטו מיד אמצעים ל־ הבטחת קרית־שמונה, כולל הג־ לית סיור לאורך הגבולות שלה וכן אמצעים נוספים.

פצועים עדי־ראיה מספרים

פצועי קרית־שמונה, שהגיעו ל־ ביה"ח הממשלתי ע"ש רבקה זיו בצפת, סיפרו על בוקר הבלהות באיפוק ובמקוטע, כשאותות ה־ הלם עדיין ניכרים בפניהם.

● יוסף בן־דרור, בן 29, מ־ חיפה, במשמר־הג־ בול, מספר: „היינו בסיור בתים וראינו מקרה מזעזע — משפחה שאכלה ארוחת־בוקר נרצחה. הם הרגו אותם במקום, אבא, אמא וילד. באחת הקומות מעלי היו מחבלים והם ירו, מלמעלה ומן ההון ירו כוחותינו ואנחנו היינו במלכודת אש. נפצעתי ברגלי. כל זה קרה בבית־המגורים מספר 15 ברחוב יהודה הלוי בקרית־שמונה, בשעה 8 בבוקר. לא היתה פאי־ ניקה, בקומה העליונה היתה אשה, שאלה אם היא יכולה לרדת".

● יצחק חנוכה, בן 27, ש־ השתחרר מהצבא לפני חודש ימים ושרת 5 חדשים במלחמת יום הכיפורים, נשוי ואב ל־2 ילדים העובד כאורג במפעלי „גיבור" בקריית שמונה, מספר: „חזרתי מהעבודה ב־7.15, שמעתי יריות, הלכתי בכיוון האש, נורתו עלי ריכון ונפצעתי. רצתי בכיוון בית הספר קורצ'אק ושם ירו מכל הכיוונים. נכנסתי מתחת לבנין. שכבתי שעתיים מהוה לבנין. כי לא היה מי שיוציא אותי. כש־ ראיתי את אנשי משמר הגבול בנפקן הלכתי וצעקתי: „אני פצוע ברגלי", הם הביאו אותי לקופת חולים, צילמו וקבעו שיש לי רסיס ברגל והעבירו אותי לביה"ח בצפת".

● בעל חנות־מכולת ברחוב יהודה הלוי, קרית שמונה המבי־ קש לא להזכיר את שמו, מספר: „ב־7.40 בבוקר שמעתי יריות ולא ידעתי מאין באו. מאוחר יותר שמעתי פיצוצי רימונים ובאוקות אר. פי. ג'. נפצעתי בזרועי. השב־ תי שמישהו בשחולל. סגרתי את החנות ורצתי לתפוס מחסה. מאו־ חר יותר נסגר הכביש על־ידי חיילים. עבריה בחורה צעירה שלא ידעה מה נעשה במקום. ניסיתי להזהיר אותה שתיכנס למחסה. עמדנו שלושה ביחד והמחבלים פתחו ביריות. נפצעתי ופוניתי".

● כוסנה ביטון, בת 27, עק־ רת בית, אם לשלושה ילדים הגרה בבית מס' 15 בקומה רבי־ עית, אומרת: „לקחתי את הילדים לבלוק שני, המבהל, שהיה לבית במסדר כהול, ירה בי בקרוב, שכבתי ירוה. לא ידעתי כה זה, הוא ירה בי רצלתי מהמבר פסח".

● ביקי מארוביץ, חייל: „נפצעתי בידי בזמן הסיהור".

● שלמה רזיקי, בפקח־שכבה במשטרת ישראל: „תוך יריות הגיע נגמ"ש. חסמנו את הכביש כדי שהאנשים לא יכנסו לשוח האש. עליתי על נגמ"ש מול בי"ס קורצ'אק והמהבה עלינו אש הזר קה. תוך כדי ירי נפצעו שני אנשי משמר הגבול ויחד אתי היינו שלושה פצועים. המחבלים ירו על הנגמ"ש. היינו בקרבת הבית. הנגמ"ש הילך אתנו. נפ־ צעתי ברגל ובידים. עליתי על נגמ"ש כדי להראות את הדרך לאנשי משמר הגבול".

● אלימלך דיק, בן 30, ספר מקרית שמונה, נשוי, אב לשני ילדים (לא פגוע) כספר בהתחבר כורות ובבוא: „ב־7.20 שמענו יריות ובשעה 8 צפירה לרדת למקלטים. המחבלים ירו בדירה הסהבלכר על שתי דירות. מי שברח, קיבל כדור בגב; ומי ש־ לא ברח קיבל כדור בעיניים. אני גר רחוק מהבית מספר 15 אבל היריות נשמעו בכל העיירה. ירדתי לעסק, חשבתי אולי מיש־ הו הפעיל את הצפירה או הצופר התקלקל. ירדתי לעסק הנמצא ב־ מרכז, ששם תמיד מלא אנשים, וגיליתי פירוראפים. זה לא בקי־ רה ראשון. כבר היו קטיושות בקרית שמונה, זה היה איום וני־ רא. ניגשתי עד לבית. הבית כבר היה הרוס. המחבלים ירו מצד אחד ברובים ושלנו מצד שני. המטבח פיתה את האנ־ שים. נהרגו: בת דודה שלי, פאני כרייטורית בת 32, הילדים אהרון שיטרית בן 9 ומוטי שיט־ רית בן 5 שנים. לדעתי צריך לסגור את הגבולות. אזרות יקויו בזד אמוצה" — אומר בוכה אלימלך דיק.

● ניצב משנה רחמים הוד, מפקד האיזור הצפוני של משמר הגבול, אמר: „חיסול המחבלים היה בקומה העליונה. הנגמ"ש שלנו קיבל אש החזיר אש הכוח שהה למעלה על הגג השתול כבה במטענים הבוהה פגעו במטעניהם על המחבלים וחיסלו אותם. מפכ"ל המשטרה ה. רו־ זוליו אמר, כי גירסה זו אפשר יהיה לקבל בוודאות רק בגמר החקירות".

● שוטר במשמר הגבול יוסף בן־דרור, בקירות, נפגע פצעים בינוניים ברגלו. סיפר: „הגעתי יחד עם היחידה שלי לבלוק מספר 13. על הגשא ראיתי את גופת הגנן, שנורה בראשו מט־ וחה קצר. חזרנו לבנין ומצאנו שהמחבלים עברו בו דרך לעבר הדיירים בכבה מן הדירות. הודע־ תי, כאשר באחת הדירות מצא־ תי אב ושני ילדים שנורו ב־ שעת ארוחת הבוקר, בעוד הרדיו המשיך לנגן. בקומת הגג מצאנו אשה בהריון. הורדנו אותה והצלנו אותה. מבלוק 13 עברנו לבלוק 15, שליו השתלטו המחבלים ובכבשת הקרב עצמו נפצעתי ב־ יריות באוזנו בשתי הרגלים ונלקחתי לאשפוז בבית החו־ לים".

● מפקד ביחידת משמר הג־ בול, שהשתתף בקרב עם הול־ יה, המחבלים הרוצחים שהרדה לקריית שמונה, סיפר: „החל ב־ שעה 6.20 בבוקר רצנו על העקבות בעקבות המחבלים. הצבנו חסימה בכל הכבישים כדי ש־ אורחים לא יצלו על מטענים ואילתורים שהמחבלים הציבו ב־ דרך. המחבלים הגיעו לקרית־ שמונה, בדרמית הכפר קלעה — ואנו הגענו אחריהם. הם התמקדו בבנין בית הספר. כיתרנו ותי־ רנו אותם משם, ואחר כך הת־ ברר שהם בבניין סמוך. היו חי־ לופי יריות ופגיעים. אנחנו סי־ הרנו את הדירות והשתלטנו על חדר המדרגות, הם התמקמו ב־ דירה העליונה של הבית, היינו מוכרחים להפעיל מטענים ולפרוץ את הקירות — בזה נגמר החו־ בן אתם". בתשובה לשאלה אמר איש משמר־הגבול, כי בידי המ־ חבלים היו 3 רובי קלצ'ניקוב וכן פרוכמים, מיטענים וכידונים הם נראו בגיל 20—30.

ניסו להצית גוויות מחבל

תושבי העיירה נראו הכומים ורבים הצטופפו ליד הבית בו נערך הטבח עקוב הדמים. כשא־ וירת אבל שורדת בכל. ארעו גם מקרים של התפרציות. כאשר תושבים נזעמים גררו את גווייתו של אחד המחבלים שהיתה מונחת על הכביש וניסו להצית אותה. רק בהתערבות כוח משטרתי נל־ קחה הגופה הוחזרה למקומה. ב־ צהרים אף הגיעו כבאה איש ליד כבר המועצה המקומית תוך זעם ודריעה לנקם. את הרוחות בהפגנה זו הרגיעו ראש המוע־ צה וכן קצינים בכירים של צה"ל הבסטורה שהיו במקום.

פרטים נוספים שמסר אחד מכתבינו:

* בבית־הספר, שהיה ריק מתל־ מידים בגלל חופשת חג־הפסח הת־ גוררו 50 אנשי הג"א, אך הם פונו כן המקום ערב קודם־לכן על־פי הוראת ראש המועצה המ־ קומית, שביקש לאפשר להם לח־ זור לליבת לילה.

* מעדותו של יצחק זריהו, בן 36, תושב הבית מס' 13, מתברר, כי משמצאו המחבלים את בית־ הספר ריק, פנו לבית מס' 13 שבו הגיעו רק עד הקומה השניה; מ־ שם חזרו המחבלים על עקבותיהם ופנו אל הבית הסמוך, מס' 15, בו הגדילו את זוועותיהם ובו הת־ חולל דו־קרב היריות הממושך עד לכידתם באחד החדרים שבו נהר־ גו.

* ניצב־משנה רחמים הוד, כמי שהיה עד ראיה מקרוב, טען שלא היה בשום אופן מעשה התאבדות מצד המחבלים. הוא טען כי האש שנורתה מן הנגמ"שים של משמר הגבול מכיוון ההר שממול, פגעה במטעני־החבלה שהיו מרוכזים ב־ חדר והללו גרמו להתפוצצות ול־ מותם של המחבלים. גם אנשי כו־ חות הבטחון שפרצו ראשונים לחדר העידו, כי תנוחתם של המחבלים ההרוגים היתה כזו שלא העידה על מעשה התאבדות.

* הסימן הראשון לכוחות שהמצו־ עמדות, מסביב לבניין כי הקרב נסתיים, ניתן על־ידי משה דיין, שהופיע בחלון הדירה בקומה הש־ לישית וסימן בתנועת ידיים כלפי הרחוב כי הקרב תם.

שום נסיון לא נעשה לקחת בני ערובה

בתגובה על הידיעות כאילו ה־ מחבלים לקחו או ביקשו לקחת בני ערובה, מסר דובר צה"ל כי העובדות שונות בתכלית. המחב־ לים פתחו במעשה הרצח מיד עם כניסתם לבית המגורים.

בדרכם לקומה העליונה פרצו לדירה שבדרך, זרקו רימונים ו־ ירו בכל מי שנמצא בהן — רובם ככולם נשים וילדים. שום נסיון לא נעשה מצידם לקחת בני ערו־ בה. מן הקומה העליונה של ה־ בית פתחו באש לכל הכיוונים, עד שחוסלו על ידי כוחות צה"ל. בחדר שבו נמצאו גופותיהם של המחבלים, לא נמצאו שום בני ערובה.

חיילים מפנים נפגעים מהבית שבו ביצעו המחבלים את הרצח ההמוני.

כוחות הבטחון — צה"ל ומשמר הגבול — מקיפים את הבית שבו התבצרו המחבלים.

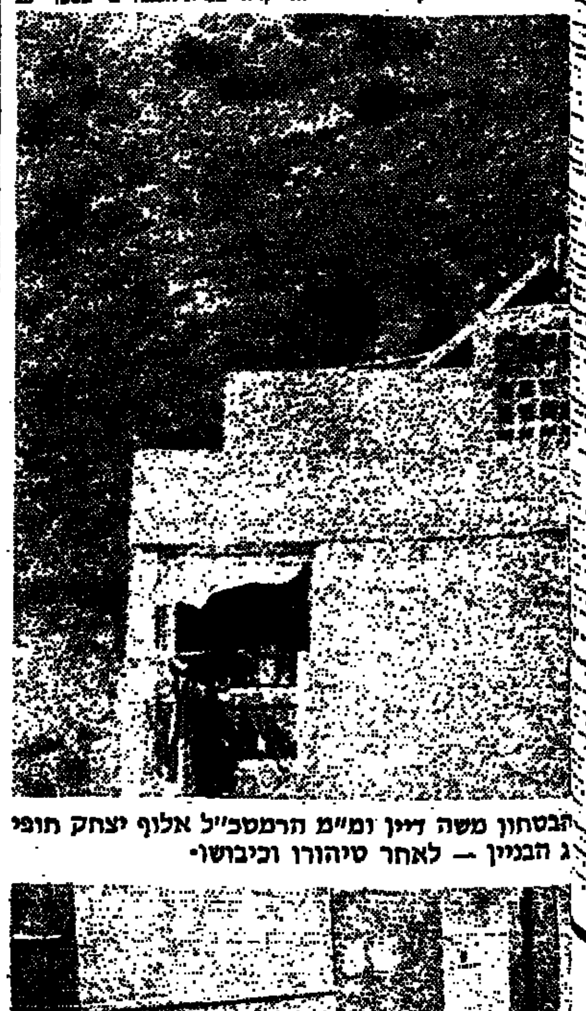

...שר הבטחון משה דיין ומ"מ הרמטכ"ל אלוף יצחק חופי ...ג הבניין — לאחר טיהורו וכיבושו.

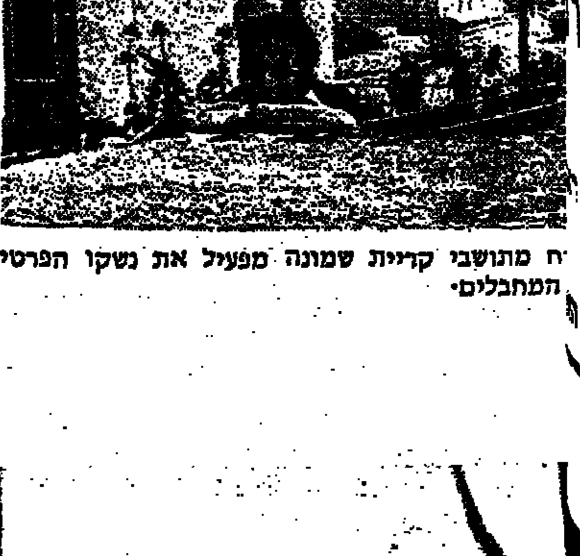

...ח מתושבי קריית שמונה מפעיל את נשקו הפרטי ... המחבלים.

השיל פרומקין

מאת זלמן שזר

אחותנו גולה בצר לה הבריזה כי „הגעתי עד קצה הדרך", ולא דייקה. כי בעלמא הדין הוא רק אתנחתא, הפסקה המחייבת ואפ־ שרית המשך, ולו גם בשינוי שם ובשינוי עמדה, עד מאה ועש־ רים. ועד אשר אני הוגה בהכ־ רחיות הנפשית שלה לקביעה פט־ לית זו, קם ידידה וידידי השיל פרומקין באותו העוהן והגיע לקצה הדרך, בעלמא הדין, קצה מכב. נוה נפשיה של הכל פרומקין.

הוא היה שנים רבות בהסתד־ רות המצליח, בכל שעה של חוסר עבודה מתקרב, של מרים עם כמ־ עלת הבגדים על מכסת עליה, של עונת משבר כאיפה, היה הוא, בעין הדה ובדיוק נמרץ ובלב מלא אכונה ואהבה, צולל לנבכי הכל־ כלה של „הישוב", הקים והפ־ קדי, וכגלה את האפשרויות הגנ־ נוות ותובע למלאן: כך וכך ל־ חקלאות, וכך וכך לתעשיה. אחת אחת לא נעזרה, ולהצלות ולהפ־ לות עולים חדשים ולקלוט כל אחד במקום המיועד לו, כמלאך הטוב והוא המכה על המצח ואו־ מר לו „גדל", והצמח מקשיב ומש־ כב ומצוית וגדל.

מצבאו הנאמן של ברל כצנל־ סון היה, מהמחזור השני של צעי־ רי בבוברויסק, לאחר ב.ב. ולאחר יצחק טבנקין, במחזור אחד עם ילה"א אליהו דובקין ורחל כצנל־ סון ועם אחיו פרומקין השני, עם קדיש לוז ז"ל, ועם כל בוני דגניה ב', ועם אבא אחימאיר ז"ל בראשיתו.

כולם, בראשותם, בהשראת מסו־ רת ברל ואחיב על חשבון עצמם. כל חמדת בבוברויסק של א"י הצו־ ברת.

הוא היה מראשוני העליה הש־ לישית ומנאמני בית „דבר". שנים רבות ערכתי את מאמריו הרא־ שיים בעמוד השני של „דבר": „להתאזר!", „להתעורר" „ולהת־ גבר!" (אלה כותרות מאמריו). וה־ עיקר: לא להיואש ולא להיפלג ואל תרגזו בדרך! יחד! ולהאמין ולהכפיל רצון ולהוסיף מאמץ.

ומזכירים טרם יהיו, ופרופסו־ רים עוד לא עמדו לייעץ, ומחש־ בים עוד לא הומצאו. בעצמו ישב והמציא סטטיסטיקה. וגילה מקו־ רות לעצמה מתחדשת, ובלבד — להוסיף וללכת. כי עוד ארוכה הדרך. אסור להתעייף.

ולא עייפה ידו גם לאחר כל מהלותיו.

גם בשנות הערב ימיו לא הסיר ידו מעל הדופק הכלכלי של הי־ ישוב. בשארית כוחותיו קיים וער־ ך את „הרבעון הכלכלי" של ההסתדרות. ואריח לחברה עם הכו־ חות המדעיים הצעירים, עם גדו־ לי האוניברסיטאות ואנשי הבע־ שה. כרה אוזנים להקשבה לנבכי המשק, העירוני החקלאי והמדעי התעשייתי, ולא להרפות, ולא להתרשל. ומבמעקי תמרת האחר־ יות לשאוב כוחות! ולגדול!

הנה עייף גם הוא. בפועל ממש. תמה פרשתו!

המתוק לו המנוחה ברגבי אדמ־ תו.

כל סולל בונה ומשרד עבודות ציבוריות, על גלגוליו, מראשית החלוץ ועד קום המדינה, וכל נאי־ מני בית „דבר" ועד אישי הרב־ עון הכלכלי, כל שרידי העליה הש־ לישית על צאצאיהם ועל נספי־ היהם זכרו בהוקרה ובלב הומה.

בעצם שעת הלויה ארזת, חוה"מ פסח, יום ה', י"ט ניסן תשל"ד.

סוריה תוקפת את לבנון על אי־הסגרת הטייס

דמשק, (ע"י). — הבטאון הסורי „אלת'אורה" תקף אתמול את הצהרתו של שר ההגנה הלבנוני נאסרי מעלוף, אשר דחה תביעת סוריה להסגיר לידיה את שני הטייסים הישראלים, שצנחו בלבנון לאחר שנפ־ שו את מטוסם בשמי החר־ מון.

העיתון הלבנוני — כותב ה־ עתון — בבגידה לטייסים היש־ ראלים, במישרין או בעקיפין, בשי־ הון אישי בטויים ויעודד אותם להמשיך במעלותם.

העתון מאשים את שר ההגנה הלבנוני במגבה בדלנית.

המועדה המשפטית של בית־ הנבחרים האמריקאי, אישרה את־ מול הביעה בעפטיה, המחייבת את הנשיא ניקסון למסור לה 42 סרט־ הקלטה של ביתוה.

בוטלו חגיגות המימונה

כל החגיגות והאירועים של ה־ מימונה, הגם של יוצאי מרוקו, שנועדו להתקיים ביום א' הבא בירושלים ובמקומות שונים בא־ רץ, בוטלו — הודיע ביום ה' בערב יו"ר מטה חגיגות המימונה שאול בן־שימחון, חבר הוועדה ה־ מרכזת של ההסתדרות.

בן שמחון מסר, שלרגל האבל על המכה הנפשע בקרית שמונה, החליט מטה החגיגות על ביטולן, ממטה החגיגות נמסר לכל החו־ גגים, להתייחד ביום א' הקרוב עם זכרם של קרבנות קרית שמונה ועם כל חללי המלחמה.

המטות המקומיים והמרכזיים של החגיגות התבקשו להפסיק מיד את כל ההכנות שהחלו בהן לקראת החגיגות. (ע)

ההגים רשמיים באנקרה הכ־ חישו אתמול את השמועות, לפיהן אירעו תקריות צבאיות בגבול ה־ יוון־תורכי.

ממשלת ישראל

אבלה

על מות

רב"ט סוהיל אבלך
אברהם ביטון
ענת ביטון
שמעון ביטון
שאול בן־אליהו
יעקב גואטה
מרים גואטה
סג"מ מרדכי גרידי
אסתר וואזנה
אסתר כהן
דוד כהן
שולה כהן
אהרון שיטרית
יוכבד שיטרית
מרדכי שיטרית
פאני שיטרית
הנשה שטרן
רחל שטרן

אשר נרצחו בידי
מחבלים ערביים בקרית־שמונה

מועצת פועלי קרית־שמונה

מרכינה ראשה בנפול

בניה ויקיריה

בהתקפת המרצחים על נשים, ילדים ואזרחים חפים מפשע

תנחומינו למשפחות השכולות: ביטון, בן אליהו, גואטה, ווזנה, כהן, שטרן, שיטרית

אורי דוקטורי
מזכיר מועצת פועלי קרית שמונה ומוסדותיה

רבבות חברי ההסתדרות בתל־אביב–יפו

אבלים יחד עם תושבי קרית שמונה

על

האסון
שפקד את העיר

ומשתתפים בצער המשפחות השכולות
מועצת העיר
ומועצת פועלי קרית שמונה

מועצת פועלי תל־אביב

אנו משתתפים באבלם הכבד של המשפחות
ושל תושבי קרית־שמונה

אחרי הרצח
האכזרי והשפל

קבוץ הגושרים

הודעת ההתפטרות של ג. מאיר

הממשלה מוסיפה לפעול בכל סמכויותיה

אדוני היושב־ראש, כנסת נכבדה,

„הנני מודיעה בזה לכנסת, כדרישת סעיף 40 (א) (3) ל־ חוק יסוד: הממשלה, כי הגש־ תי היום לנשיא המדינה כתב התפטרות מתפקידי כראש־ הממשלה.

„התפטרות ראש הממשלה, דינה, לפי סעיף 23 (א) לחוק יסוד: הממשלה, כהתפטרות הממשלה. הממשלה היוצאת תמשיך במילוי תפקידיה עד שתיכון הממשלה החדשה, כפי שקובע סעיף 15 (א) לחוק היסוד האמור.

„חברי הכנסת,

„בעשרה במארס, ט"ז ב־ אדר, הצגתי בפני הכנסת את הממשלה השש־עשרה לישר־ אל. בו ביום הכנסת הצביעה אמון לממשלה.

„הבחירות לכנסת השמינית התקיימו בשלושים ואחד בד־ צמבר והעם הלך לקלפי בהר־ כתו. הכל שיבחו את הצי־ בור על הערנות והאחריות ה־ רבה שבאו לביטויים בעצם ההליכה אל הקלפי.

„הכנסת נתכנסה לישיבתה הראשונה ביום 21.1.74 וכא־ מור, בעשרה במארס זכתה ה־ ממשלה לאמונה. היתה אמורה למלא את תפקידיה עד תום כהונת הכנסת השמינית, כ־ חוק.

„אף על פי כן, החלטתי על התפטרותי. כאן הבהירות עקבתי והקשבתי למתרחש ב־ קרב הציבור והגעתי לכלל מסקנה, כי בגופים הציבוריים בישראל, בין במפלגות שנצי־ גיהן משתתפים בממשלה ובין באלו שבאופוזיציה, וכן בחלקי ציבור אחרים, קיימת תסיסה שאין להתעלם ממנה. רבים מאוד גילוייה של התסיסה ה־ זאת, שהיא אולי טבעית, ו־ דאי שהיא לגיטימית.

„יש להבחין במקורותיה של התסיסה בציבור תופעות חיו־ביות ואף גילויים שאין לד־ אותם כחיוביים. מכל מקום, לאחר שהרהרתי, חזרתי והר־ הרתי — הגעתי לכלל הכרה, כי ניסיב לעשות את הניתן אפשרות לציבור ולנציגיו ל־ שוב, לבחון ולהחליט מחדש בדבר כינון ממשלה חדשה ו־ איתנה.

„ישראל היא קהיליה דמו־ קרטית והליכי־השינויים בממשל־ אינם מערערים את הפעילות התקינה של כל מוסדות הממ־ שלה.

„לפי החוק הישראלי — הממ־ שלה מוסיפה לפעול במלוא סמכויותיה לכל דבר, עד ש־ תקום ממשלה חדשה, אם על־ ידי הכנסת השמינית ואם ל־ אחר בחירות חדשות. שגרי־ רינו הוסמכו להבהיר זאת ל־ כל הגורמים.

„הממשלה תמשיך במקודם במאמצים המדיניים המכוונים להביא לשלום בין ישראל ל־ ערבים.

„ברצוני לאמר באורח חד־ משמעי באוזני הממשלות הער־ ביות: צבא־הגנה־לישראל ע־ רוך כתמיד למלא את יעודיו וממשלת ישראל תמלא את החובות המוטלות עליה ב־ מלוא התוקף והסמכות.

„חברי הכנסת,

„ביום הראשון באפריל קי־ בלתי מאת יושב־ראש ועדת החקירה — מלחמת יום הכי־ פורים — דין וחשבון חלקי. הדו"ח נמסר גם לוועדת חוץ ובטחון של הכנסת ואף נת־ פרסם ברבים.

„לאחר קבלת הדו"ח פתחה הממשלה בדיון שעודנו בעי־ צומו. החלטות הממשלה בק־ שר להמלצות הוועדה לגבי נושאי תפקידים בצה"ל, לר־ בות דברי לרמטכ"ל בישיבת הממשלה, נתפרסמו ברבים.

„הוועדה הגישה גם המלצות ו־ המלצות במישור הכוללי הן:

א. הצורך בהגדרה ברורה לחלוקת הסמכויות, החובות ו־ האחריות בענייני בטחון בין שלוש הרשויות העוסקות ב־ ענייני אלה, דהיינו, הממש־ לה וראש הממשלה, שר הבט־ חון והרמטכ"ל הכללי.

ב. הרכבת ועדת שרים ל־ ענייני בטחון.

ג. הצורך בהקפדה על הפ־ עלת הוראות החוק והתקנון ה־ ממשלה הבאות להבטיח את פעילות תקינה בענייני בטחון.

ד. הסמכת ראש הממשלה בעיתות מלחמה להקים צוות שרים מצומצם בראשותה, אשר יהיה מופקד על הכרעה בעניינים הדחופים הנוגעים ל־ ניהול מלחמה.

ה. שורה של המלצות ה־ נוגעות לקהיליית המודיעין, הבאות הן כדי להבטיח קיום של פלורליזם בהערכות מודי־ עיניות לשהיהן והן כדי להעת כידי ראש הממשלה את הכ־ לים הדרושים כדי להוא המ־ קה יעיל של כל מהליכות המודיעין לשהן הערכה דני־ הנה הערכותיו המודיעיניות.

„הממשלה התחילה בדיון ב־ המלצות אלו של הוועדה ו־ קבעה את הכלים המנהלים לבדיקת ההמלצות וליישומן.

„החלטות הממשלה בנושאים אלו יובאו בבוא העת בפני הכנסת במידה שתוכנן ניתן לפרסום ברבים ובפני ועדת חוץ ובטחון של הכנסת במד־ דה שתוכנן מחייב סודיות.

„סעיף 30 בדו"ח הוועדה דן בנושא „האחריות האישית ב־ דרג המדיני", ובו נאמר בין השאר, כי הוועדה לא ראתה כתפקידה להביע דעה על מה שעשוי להשתמע מ־ אחריותם הפרלמנטרית של שרים.

„הוועדה קבעה כי „שאלת התפטרותו האפשרית של חבר בממשלה בסוג מקרים זה היא ביסודה שאלה פוליטית כזבי־ הקת ומכאן סבורים אנו כי אין לנו לעסוק בה".

„שר המשפטים, חיים צדוק, הביא לפני הממשלה חוות דעת משפטית בנושא האחריות הפרלמנטרית. חוות הדעת ב־ שלמותה נתפרסמה ברבים ו־ לא אביא קטעי מובאות ממנה. לדעתי, לא יכול להיות ספק בכך שבישראל שריר וקיים עקרון האחריות המיניסטריא־ לית של שר לפעולה כשורה, עקרון שהוא חלק מן התפיסה הקונסטיטוציונית שלנו על יחס־ י הגומלין בין הרשות המב־ צעת לבין בית הנבחרים.

„הנושא עומד איפוא על סדר יומה של הממשלה.

„חברי הכנסת,

„עוד תהיה לי הזדמנות לו־ מר דברי בכנסת ובציבור ב־ נושאים שעל סדר יומה של המדינה, ולא אעשה זאת עכ־ שיו.

„אני רוצה לסיים דברי ב־ קריאה לעם לחיות ולעשות לא כציבור שניגף, אלא כ־ אומה ומדינה שעתידה בטוח לפניה.

„נשקפים לנו מאבקים ואת־ גרים. בכוחנו לעמוד בהם."

יד־ושם מרכז ההסברה עיריית ירושלים

עצרת הפתיחה הממלכתית של יום הזכרון לשואה ולגבורה

תיערך בידושם, הר הזכרון, ירושלים, ביום ד', כ"ה בניסן, 17.4.74, בשעה 18.00, בהשתתפות נשיא המדינה.

דברים:

גב' גולדה מאיר, ראש הממשלה

מר משה בידים, נציג ארגוני הלוחמים, הפרטיזנים ואסירי המחנות לשעבר.

הד"ר גדעון האוזנר, יו"ר מועצת יד־ושם

תפילה — הרב שלמה גורן, הרב הראשי לישראל

פתיחה — מר יצחק ארד, יו"ר הנהלת יד־ושם

משתתפים:

התזמורת של משטרת ישראל בניצוחו של רב־פקד א. זמאנק
החזן הראשי של צה"ל רס"ן אברהם כרמל
המקהלה של האקדמיה למוסיקה בניצוחו של ב. שפרבר.
קריאה: גליה נתיב, מרדכי פרימן
משמר כבוד — יחידת משמר הגבול
בצעד לפידים — יחידת גדנ"עים

אוטובוסים להר הזיכרון יצאו החל משעה 15.30 ועד שעה 17.30 מבית העם הישן ברח' יפו. לאורך המסלול של קו מס' 18.

ידלין ודורון נבחרו פה אחד לראשות מרכז קופ"ח

מרכז קופת חולים בחר אתמול פה אחד, באשר ידלין ליו"ר ה־מרכז ובד"ר חיים דורון כמ"מ יו"ר המרכז.

כן בחר המרכז בישיבה חברים להנהלת קופ"ח והם: א. ידלין — יו"ר ההנהלה, ד"ר חיים דורון — מ"מ יו"ר ההנהלה, שלום גראייק, משה יהודה, ד"ר ראובן נבט, יואל פלגי, והחבר יוסף ש־ימחר בקרוב. חלוקת התפקידים בהנהלה החדשה תהיה לפי אב־פים, שייקבעו בישיבה הראשונה של ההנהלה.

החבר יוסף חלד הביא הצעה לשינוי בתעריפי האישפוז בקופת חולים לחברים החייבים בתשלום. הוא ציין, כי משרד הבריאות העלה את תעריפי האישפוז בבתי החולים הממשלתיים ב־30 אחוז ובאותו שיעור הוא מציע שתעלה קופ"ח את תעריפי האישפוז ב־בתי־החולים שלה.

המרכז אישר הצעה זו שתובא לאישור ועדת הכספים של הוועד הפועל הארצי. השתתפו בדיון: ה"ה — ה. רשות, י. פלגי, ד"ר ש. כלץ, ד"ר שוורצר היוד יסי.

מחירי הדירות לזוגות צעירים יועלו שוב

מאת סופר „דבר"

מחיר הדירות לזוגות צעירים, שמחיר ההסכמי וכבר יועדו להם דירות, יעלה ב־3000 ל"י בקי־רוב. הסדר זה מתבטא בדיונים בין החברות הקבלניות לבין ה־ממשלה.

החברות הקבלניות טוענות, ש־אין ביכולתן לעבוד במחירים ה־קודמים בגלל העליה בהוצאות ה־בניה. הממשלה תבעה מהחברות ל־ספוג את ההתייקרויות, ואילו ה־חברות הודיעו בשנים הקודמות סכומים גדולים. עתה מתגבשת פש־רה: חלק מעליית המחירים יספגו החברות, חלק הממשלה, ואילו ה־זוגות הצעירים יוסיפו 3000 ל"י בקירוב.

„החברה לישראל" מנהלת משא־ומתן על רכישת 26 אחוז ממניות „אליהו"

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

„החברה לישראל" מנהלת משא־ומתן מתקדם לרכישת 26 אחוז ממניות חברת ה־ביטוח „אליהו", זאת לאחר שהחליטה להיכנס באופן פעיל לענף הביטוח. מצפים שהמו"מ יסתיים תוך שבו־עיים.

„החברה לישראל" מציעה לבעל חברה „אליהו", שלמה אליהו, מניות ב„החברה לישראל" תמורת המניות ב„אליהו". עתה משלימים את פרטי הצעת חילוף המניות בכוונה להביאו לאישורה של מו־עצת המנהלים של „החברה ליש־ראל".

השלב הראשון של כניסת „החב־רה לישראל" לפעילות בענף ה־ביטוח היה רכישת 50 אחוז מ־מניות חברת יעוצי הביטוח שב־בעלות ראובן והדסה בן־צור, שיש לה סניפים בירושלים וב־לונדון. בקצור כשמש כיועץ ל־עניני ביטוח של „החברה ליש־ראל". החברה מבקשה להתקבל כחברה במועדון לוידס שבלונדון. מנכ"ל „החברה לישראל", מיכאל צור, נימק רכישה זו במגמה לרכז בידיה את עסקי הביטוח של ה־חברות והמפעלים שבבעלות „ה־חברה לישראל" כ„צים", בתי־זיקוק ומפעלים פטרוכימיים, במ־קום שהטיפול ייעשה ע"י „ברוק־רים" בחו"ל. לדבריו, יביא דבר זה לחסכון במטבע זר. „החברה לישראל" שילמה 1.1 מיליון ל"י תמורת מחצית מהבעלות של חב־רת הייעוץ.

גם „כלל" תיכנס לענף הביטוח

בקרב חברות הביטוח עוקבים בדאגה אחר מגמת הקונצרנים ה־גדולים להיכנס לעסקי הביטוח. „החברה לישראל" בדקה כות חד־שים רבים הצעות שונות כיצד להשתלב בתעשיית הביטוח והחד־ליטה לבצע את החדירה הפעילה באמצעות חברת „אליהו", שהפ־כה לגורם פעיל בשנים האחרונות בביטוחי אש ובביטוחי־חיים, לא־חר שבתחילה היתה מגבילה ב־ביטוחי רכב.

גם בהנהלת קונצרן „כלל", נב־חנות הצעות שונות של כניסה פעילה לעסקי הביטוח. מנכ"ל „כלל", אהרון דברת, הבהיר לא־חת ש„כלל" מעוניינת ברכישת חלק מהבעלות על חברה קיימת ולהיות גורם פעיל. בעבר היתה „כלל" שותפה בחברת הביטוח „יובל", אבל מכרה את חלקה ב־חברה זו.

מוחים על סחבת בפתרון בעיות ימאי „דן" ו„גילי"

מאת סופר „דבר" בחיפה

איגוד הימאים הדירוגים כחה אהבל במבריקים לשרדי האוצר והתחבורה ולהסתדרות. נגד הס־חבת בפתרון בפיצויהם של ימאי האניות „דן" ו„גילי" האיגוד תו־בע התערבות הגורמים הללו כדי למנוע תגובה יזומות ועצומים בצי הסוחר.

נודע, שביום א' הקרוב תיערך ישיבת נציגי הגורמים בענין זה ועד אז לא צפויות סנקציות של ימאים בצי הסוחר.

פרנצ'סקטי ודיוויס עם הפילהרמונית

התזמורת הפילהרמונית הישרא־לית מקיימת עתה סידרה של שלו־שה קונצרטים המוקדשים ל„מוסי־קה של המאה הי"ח" אשר בהם כושמעות בעיקר יצירות הבארוק הבאוחר — באך, הנדל, סקרלטי וכן כוצארט.

הקונצרט הראשון — שנערך בהיכל התרבות, ביום ג', 9.4.74 — יוחד כולו ליצירות באך, וניצח עליו אנדרו דיוויס, כהופעתו ה־ראשונה עם התזמורת הפילהרמו־נית בעונה שחלפה זכתה כהכר לשבחי הביקורת והקהל כאחד. הסולן היה הכנר הצרפתי המהולל ג'ינו פרנצ'סקטי.

דינו פרנצ'סקאטי.

הקהל שמילא את היכל התר־בות עד אפס מקום, התנה בתשו־אית סוערות לסולן, לכנצח ולנגני התזמורה. הכנר ג'ינו פרנצ'סקאטי התזמורת. הכנר דינו פרנצ'סקאטי ניגן כהדרן קטע נוסף משל באך.

חממות־עגבניות לייצוא מוקמות בשדה־ניצן שבנגב על־ידי עולים

מאת סופר „דבר" לענייני חקלאות

כפר חממות לגידול עגב־ניות, שייקרא שדה ניצן, כו־קם והולך בנגב ע"י עולים חדשים מארצות המערב. בכפר יש כבר עשר משפ־חות ועוד 20 נמצאות ב־אולפן לעברית.

בסיור שערכו במקום מנכ"ל משרד החקלאות א. ברוט ומנכ"ל המחלקה להתיישבות של הסוכנות י. אדמוני, ערב החג נמסר, כי כל מתיישב יקבל שני דונם חמ־מות. כל דונם עשוי להניב 16 טון מיועדים ליצוא. עולה מוס־הה באוה"ב, שעסק שם בגידול עגבניות בחממות, ידריך את ה־מתיישבים בשיטות הגידול.

ברום האדמוני ביקרו גם במו־שבים „שדות" ונתיב העשרה. ב„שדות" יגיע היקף הייצור ה־חקלאי השנה ל־9 מיליונים ל"י ובנתיב העשרה ל־3.5 מיליונים. מתיישבי שני הכפרים הודיעו על נכונותם להכפיל את מספר המתיישבים, אם יובטח ע"י ה־מוסדות דיור מתאים לקליטתם. לדבריהם, ישנן בקשות רבות מאד של זוגות צעירים, המוכנים להצ־טרף ליישוביהם שבאיזור פיתחת רפיח.

ירד מחזור המטבע

מחזור המטבע ירד השבוע ב־3,985,608 ל"י ועמד על 2 מילי־יארד ו־905 מיליון ל"י, על כך הודיע בנק ישראל.

מצפני הביטוי: 195 מיליון ל"י בזהב, שני מיליארד ו־714 מיליון ל"י ביתרות במטבע חוץ.

מניות ושערים

ירידות בצמודי־מדד

ירידות של שערי אג"ח צמודי־מדד בכל ענפי המכבה, תוך מה־זה עד פקדון אהמיל את שוק הצמודים. ואילו בשוק המניות שררה אווירה של יציבות. המחזו־רים היו גדולים הן בצמודים והן במניות.

בשוק הצמודים היו הצעות ב־היקף גדול שגרם לירידת שערי הצמודים למדה. בקרובות לפדיון (באגרות בריה) היו ירידות של 3—4 נק'. ירידות קלות יותר הי־בסדרות האמצעיות ואילו ירידות חזקות יותר היו בסדרות ש' ובצ־לה. גם ירדו שערי מילות „6.5 בשוק", „מילוות בטחון 68 ו־69" ו„מילוות קליטה" בנקודות רבות. המחזור היה עד לכדי הגיע לחי־קף של 11 מיליון ל"י. חלקן של אגרות הבריות היה במחזור 6.9 מיליון ל"י.

על המחזור בשוק המניות הש־פיעו הידיעות המצביעות בקריתי־שבועה. חלק מהמתקיעים נרתע מבמירת פקודות קניה. על כן, לא היו אירועים בולטים ובמבטת היציבות הכללית בשערי המניות. תגיעה ערה לכדי היתה במניות הפיננסיות המובילות. בשלב ה־מסחרים נקשרה, לעומת זאת, קנ־יה קשבה לרוב הוך כחזור של כ־800 אלף ל"י. ההיקף הכללי בשוק המניות היה 2.8 מיליון ל"י. המדד הכללי של שערי המניות עלה ב־0.18 אחוז.

מחיר הדולר־השה"ד בשער ללא שינוי — 4.84 ל"י. היה היצע של 42 אלף דולר נקלט, תוך מחזור של 164 אלף דולר.

מקרקעין		
אזורים	178	—4.0
הכשרה הישוב	172.5	—1.5
ישראס	163	+3.0
נכסים	208	—1.0
מהדרין	190.5	+0.5
פרי אור	181	—3.0
נאות אביב	83	—0.5
רסקו	86.5	—2.5
רסקו רג'	67.5	—1.0
תעשיה, מסחר ושרותים		
אליאנס	470	
ארגמן	320	+10.0
אתא ג'	116	
בית הרכב	79.5	+1.0
קיתור — 13	180	
ביקלים	125	+1.0
בייר זהירה	361	—4.0
עלית	300	+2.0
הצל	227	+5.0
פוליגון	215	+5.0
השמל	62	+0.5
הובלת ד.ד.ך. ונפט		
נבטא	88.5	
לפידות	176	—1.0
דלק 1	164	
דלק 2	178	+4.5
ירדן	104.5	+0.5
מלוות בטחון 1968		
א	158	—1.0
ב	159.5	+1.0
ד	153.3	—4.7
ו	143	—3.0
ח	131	—0.5
ט	127.5	—0.5
י"א	142.9	—1.9
י"ד	270.5	+1.0
מלוות בטחון 1969		
א	131.5	+0.4
ב	270.8	—0.7
ד	265	—5.0
ו	261.5	—5.5
ט	266.5	—1.5
י	262	—3.5
כ"א	262.1	—1.6
כ"ה	258.9	—3.1
מלוות קליטה		
1961	274	—7.0
1962	252	—6.0
1963	246.5	—6.0
1964	335.5	—3.0
1965	291	—1.0
1965	289	—3.0
1966	286	—3.0
1967	284	
1967	276.5	
מלוות בטחון 1968 (בנקאי)		
י"א	150	—2.8
י"ב	144.5	—1.9
י"ד	127.5	—3.5
מלוות בטחון 1969 (בנקאי)		
י"א	128.5	
י"ב	280	+0.5
י"ד	267.5	—1.5
ט"ו	261.5	—2.5
י"ב	260.5	+0.5

כספים וביטוח

שם הנייר	השער	בר' שינוי
אי.די.בי.	300.5	—2.5
בנק אגוד	292.5	—1.0
אפותיקאי	238	
בריטניה רג'	326.5	+3.0
מזרחי רג'	154	—2.0
פועלים רג'	278	+2.0
לאומי	296	
פ. משכנתאות	236	+1.0
כספי לשכון	202	
כספי לשכון בכ'	186	
כלל תעשיות	185	+6.0
מרביה	197.5	+3.0
הסנה	236	
תלפיון — 10	97.5	—0.5
כספות רג'	261	+1.0
חברות השקעה		
אלרן להשקעות	185	
פועלים להשקעות	234	
פז	97.5	—5.5
אמפא	117	+2.0
דיסקונט להשקעות	233.5	—1.0
לאומי להשקעות	217	—1.0
מזרחי	116	—2.0
עוז	189	
כלל	199	

הנאמנות לתכנון ופיתוח שירותים למען הזקן בגליל העליון
רח' ירושלים 6, צפת

מ כ ר ז
להקמת בית אבות איזורי בצפת

הנאמנות מזמינה בזה הצעות קבלנים להקמת הבנין הנ"ל ששטחו הכללי כ־4500 מ"ר.

תכניות, מפרטים וכתבי כמויות אפשר לקבל במשרדי החברה המתאמת:

„קרבן תכנון ויעוץ בע"מ", חיפה, רחוב הפרחים 9, רוממה, טל. 254222/3 בשעות 09.00—13.00 החל מיום א', 14.4.74 ועד ל־22.5.74.

תמורת החומר יש לשלם סך של 2,000.— ל"י בהמחאה לפקודת הנאמנות לתכנון ופיתוח שירותים למען הזקן בגליל העליון, שלא יוחזר.

רק קבלנים שיש להם אשור מרשם הקבלנים על ביצוע עבודות בהיקף של 7 מיליון לירות ומעלה יוכלו להשתתף במכרז.

פרטים על תאריך הסיור ותאריך הגשת ההצ־עות יימסרו לקבלנים עם חומר המכרז.

אין הנאמנות מתחייבות לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

ההצעות יש להגיש לתיבת המכרזים במשרד הנאמנות ברחוב ירושלים 6, צפת, לא יאוחר מיום 26.5.74 שעה 12.00 בצהריים.

פרויקט
האגודה לתכנון ופתוח שרותים למען הזקן בישראל
בסיוע
ממשלת ישראל וג'וינט / מלבי"ן

יד בן־צבי

השבוע ביד יצחק בן־צבי
ירושלים

יום ראשון, כ"ב ניסן תשל"ד — 14.4.74
(באנגלית)
הכנסת הגדולה — פרופ' הוגו מנטל
מדיני הטהרה בירושלים העתיקה —
ד"ר דניאל שפרבר; יו"ר פרופ' זהר גיימן

יום שני, כ"ג ניסן תשל"ד — 15.4.74
תולדות מערת המכפלה והמבנה שמעליה —
מר שמעון ארזי
חברון באגדות חז"ל — ד"ר פנחס פלאי
בשיתוף עם המחלקה לתרבות, עיריית ירושלים

יום שלישי, כ"ד ניסן תשל"ד — 16.4.74
יום חמישי, כ"ו ניסן תשל"ד — 18.4.74
קורס ירושלים למורים
בשיתוף עם הועדה המשותפת להשתלמות עובדי הוראה, משרד החינוך והתרבות

יום חמישי, כ"ו ניסן תשל"ד — 18.4.74
החוג לתלמוד ירושלמי
מרכז: הרב ח"ב לויטס
הנושא: נוסחאות תפילה בירושלמי

בית לוחמי הגיטאות ע"ש יצחק קצנלסון
למורשת השואה והמרד

לקראת יום הזכרון הלאומי לשואה ולגבורה

יצא לאור תקליט

שירים מן הגיטאות

ובו 12 שירים מגיטאות וילנה, וארשה, ביאליסטוק, לודז', קרקוב, שאבלי, בתרגום עברי ובביצוע זמרים ישראליים: באמצעות חברת „הד ארצי" ובשיתוף עם המועצה הציבורית לתרבות ולאמנות, המכון למוסיקה ישראלית המרכז לתרבות ולחינוך.

לתקליט מצורפת חוברת ובה נוסח השיר בעברית ובשפת המקור (יידיש) וכן דברי־הסבר על הנסיבות בהן נוצר השיר.

המחיר: 40 ל"י.

הפצה:
אגודת שוחרי בית לוחמי הגיטאות, ארלוזורוב 102, תל־אביב, טלפון 228696 (03).

בית לוחמי הגיטאות, קיבוץ לוחמי הגיטאות, ד. נ. אשרת, טלפון 920412 (04).

באותם המקומות ניתן גם לרכוש את —
כרזות הזכרון למרידות בגיטאות וארשה וביאליסטוק וכן את המדליה לציון מלחמת הפרטיזנים היהודים.

משרד הבריאות, שרותי אספקה
ת. ד. 7094, תל־אביב

מכרז מס' 55/410/74

ניתנת בזה הודעה לציבור כי שרותי אספקה מבקשים הצעות ל:

אספקת: 2,000 מ' בד פוליאסטר + צמר ברוחב 140 ס"מ

פרטים אפשר להשיג במזכירות שרותי האספקה, רח' גחלת יצחק 15, תל־אביב, טל' 253202 בשעות הרגילות.

את ההצעות יש להגיש ב־3 העתקים במעטפה שאפשר להשיג בשרותי האספקה.

המועד האחרון להגשת ההצעות הוא 5.5.74 בשעה 12.00, לפי הכתובת: ועדת הרכישות המרכזית, משרד הבריאות ירושלים, סדיגורה, רח' תבאי 2, ת. ד. 1176.

על המציע לצרף ערבות בנקאית על 10% מערך הצעתו כערבון לקיום תנאי ההצעה באם התקבל.

אין שירותי האספקה מתחייבים לקבל את ההצעה הזולה ביותר או איזה הצעה שהיא, או להזמין את כל הכמות מספק אחד.

פ. ראובינובסקי
מנהל שרותי אספקה

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל

המכון ללימודי חוץ
מודיע על פתיחת לימודי הערב בנושא:

מנתחי מערכות למחשבים אלקטרוניים

אשר יתקיימו בשעות הערב בתל־אביב

הקורס מיועד לאקדמאים או לבעלי השכלה מקבילה במדעי הטבע והחברה המעוניינים להתמחות בנושא.

מועד הפתיחה: יום שני 22.4.1974

פרטים והרשמה:
הטכניון, המכון ללימודי חוץ, רחוב ליסין 14, תל־אביב, טלפונים 268126/7, 266992.

בפסטיבל עין גב

ביום ששי 12.4.74
ר ס י ט ל
אסתר עופרים
בליווי תזמורתה

כרטיסים במשרדים במחיר —20 —8 ל"י.

גילוי דעת

נוכח התתקפות חסרות התקדים על הדו"ח החלקי של ועדת אגרנט והפגיעות בועדה ובחבריה, ובמיוחד נוכח ביטוי העלבון והזלזול אשר כמה אנשי ציבור, ביניהם נושאי תפקידים, הרשו לעצמם לנקוט בהם ולפרסמם ברבים, אנו מוצאים לנכון להעמיד את הציבור על החומרה שבדברי- אכן — הדו"ח איננו מעל לבקורת ציבורית, ומותר גם מותר לנתחו ולחפש בו נקודות תורפה מבחינת ההגיון שבמסקנות והנורמות הציבוריות והמדיניות המקובלות על אדם זה או אחר. בחברה בריאה זה בהחלט מותר ואף רצוי. אולם, בין הרשות והזכות לבקר את הדו"ח לבין ההתבטאות כי יום פרסומו של הדו"ח הוא „יום שחור למשפט הישראלי", רובצת תהום מסוכנת, שחלילה לנו להגיע אליה· התבטאויות כאלה אינן עולות בקנה אחד עם משטר דמוקרטי ועם העקרון של שלטון החוק ולמעשה הן מסכנות בצורה חמורה את שניהם· הוא הדין לגבי התבטאויות אחרות מסוג זה מצד אישים שונים ומאמרי סאטירה וליגלוג אשר עתונאים מסוימים הרשו לעצמם לפרסם בעתונות· אלה אינם דברי ביקורת ברמה אינטלקטואלית ההולמת את הנושא·

יחס כזה לועדה ולחבריה לא רק שהוא חסר נימוס, הגיון וכבוד, אלא שהוא מוכיח בעליל, כי האנשים שהשתמשו בלשון העולבת והפוגעת הם בעלי הבנה מסולפת של עיקרי היסוד של דמוקרטיה ושלטון החוק· משל היו אומרים, לא פסקתם כפי שציפיתי, הרי לא רק שאין אתם צודקים במסקנותיכם, אלא אתם גם בעלי תכונות אישיות מסוימים. לא רק שהייתם חייבים להגיע למסקנות שאנו רוצים בהן, אלא משלא הגעתם אליהן, הרי אתם מעוותים את הדין.

דרך זו ראשיתה בביזוי שופטים ובתי משפט ואחריתה במרמס המשפט ושלטון החוק וערעור אשיות המשטר הדמוקרטי במדינה·

אנו קוראים למנהיגות העם, לראשי המפלגות, אנשי הציבור ולציבור הרחב לשים מיד קץ לתופעה זאת למען הבטח כי ישמר ויטופח בהקפדה אופיה הדמוקרטי האמיתי של מדינת ישראל, כמדינת חוק·

לשכת עורכי הדין בישראל

חול מועד פסח תשל"ד — 10.4.74

מרכז זלמן שזר
להעמקת התודעה
ההיסטורית היהודית

מפגש מורים להיסטוריה

אזור תל־אביב
הרצאה בנושא
„השואה בפרספקטיבה של 'מינו'"
ירצה מר יצחק ארד, מנהל יד ושם
מנחה הדיון — מר שלמה נצר, משרד החינוך והתרבות
יום ראשון, כ"ב בניסן תשל"ד (14.4.1974), בשעה 8.00 בבוקר.
בבית ציוני אמריקה, רחוב דניאל פריש 1, תל־אביב.

אזור ירושלים
הרצאה בנושא
„משמעות השואה בעיני יהודי ימינו"
ירצה מר ישראל גוטמן, יד־ושם
לאחר ההרצאה יתקיים דיון
יום שלישי, כ"ד בניסן תשל"ד (16.4.1974), בשעה 8.00 בבוקר.
במרכז זלמן שזר, רחוב חובבי ציון 4, ירושלים.

זה עתה הופיע

ביבליוגרפיה בנושא „יהדות ברית המועצות 1917—1973", בעריכת בנימין פינקוס.
הביבליוגרפיה מקיפה את רוב הספרים וחלק ניכר מהמאמרים החשובים ביותר שהופיעו לאחר מלחמת העולם השניה והעוסקים באספקטים השונים של הקיום היהודי בבריה"מ ובנושאים אחרים הקשורים במישרין בנושא זה, כגון יחסי בריה"מ — ישראל. זהו הראשון בסדרת הביבליוגרפיה בתולדות עם ישראל.
המחיר — 8 ל"י (לחברי החברה ההיסטורית הישראלית — 6 ל"י).
הזמנות יש להעביר למרכז זלמן שזר, ת.ד. 4179, ירושלים.

הנהלת הסוכנות היהודית לא"י
ועדת המכרזים המרכזית — אזור תל־אביב

מכרז מס' 11/74—ת"א, מכירת פרי משמש ושקדים „רמני" על העץ

הנהלת הסוכנות היהודית לא"י (להלן „הסוכנות"), מזמינה בזאת הצעות מאת המעוניינים לקנית פרי ממטע זמורות וברקת לפי הפירוט כדלקמן:

מטע ברקת	מטע זמורות
230 דונם שקדים	89 דונם שקדים
	25 דונם משמש

הקניה היא „רמני" על העץ.

את ההצעות למכרז הנ"ל יש להגיש על טופסי הצעה הכוללים תנאים שאפשר לקבלם במשרדי הסוכנות, תל־אביב, רח' קפלן 17, חדר 438, בין השעות 08.00 — 12.00.

אפשר לסייר במקום בכל יום בין השעות 08.00—13.00, ולפנות למפקח או למנהלי המטע.

בדבר פרטים נוספים נא לפנות לאגף הנהדים, רח' קפלן 17, חדר 624, בשעות 08.00—12.00.

את ההצעות בשני העתקים יש להגיש לתיבת המכרזים הנמצאת במשרדנו בכתובת הנ"ל, לא יאוחר מיום 24.4.74 שעה 12.00.

אין הסוכנות מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא והיא רשאית למכור את הפרי למספר מציעים ולפעול בענין זה לפי שיקול דעתה הבלעדי והמוחלט.

יש להמציא ערבות בנקאית בגובה 10% מההצעה.

חידון דבר
מכונית באם 128
פרס ראשון

היום
מתפרסם בדבר־השבוע
חידון סמלים

פתור את החידון ותשתתף בהגרלת הפרסים הגדולה.
בין הפותרים שישלחו פתרונם בשבוע הקרוב יוגרל פרס מיוחד — 4 מערכות של כל התנ"ך בארבעה כרכים מפורש ע"י פרופ' א.ש. הרטום לפי שיטת פרופ' מ.ד. קאסוטו מתנת „ספרית „דבר".

תן יד למגן דוד אדום

מבצע התרמה ארצי
17.4.1974

הלוח החדש דחוף

יום ו', כ' בניסן תשל"ד 12 באפריל 1974

הגידול במכירות בענפי המסחר — נמשך בשבוע הפסח

* * * *

...רכב אירופי בינוני — המבוקש ביותר בשוק המכוניות המשומשות

* * * *

גדל הביקוש לרהיטים ולשטיחים

מכוניות למכירה

● אסקורט 71 1100 רדיו טסט ...נה, 946927 בערב.
● אופל 1900 לוקס אוטומטית + תוספות 03—924422 04—730579 03—925...
● סימקה 1000 64 מצויינת טלפון 2346 12—16, 18—21.
● פולקסוגן וריאנט 1600 בסחר נמוך 72 טל' 878695.
● פיאט 600 1964 טסט בנובמבר 478985 טל' 6000.
● טנדר שברולט 10 65 במצב ...ב טל' 956504.
● סוסיתא מסחרית 12 — 1967 ...רד + שנת טסט 52702.
● קונטסה 900/65 יד ראשונה ...צב מצוין 955167.
● פיג'ו 4 1968 חדש טלפון 4514... בשעות הערב.
● רנו 16 טל. אס. 1970 — 88.00 בעבודה 55512 57416.
● רנו 6 יפהפיה סוף 1971 8 ...חדשים טסט. טל' 878927.
● פורד 20 אם 1966 שנה טסט. 829608 בשעות העבודה.
● דהישבו 63 טסט שנה טלפון 8246 — עבודה. 477369 — בע...
● פיזו טנדר שמור להפליא — 196... בהזדמנות 952611 (במכולת).
● פולקסוגן מסחרי 71 קבינה ...ת טסט לשנה 879505.
● בהזדמנות היפושית 1973 אר... ...טפית טסט שנה טל. 869665.
● קונטסה 1300 1967 + טסט ...צב טוב מאוד 843107.
● פולקסוגן 1600 קופה 1972 ...יו מצב מצוין, טל' 611006 ...וגיל.
● פיזו 404 1967 במצב טוב — 18,5... ל"י טל' 449881.
● פיזו 404 מודל 64 במצב ... מצויין טסט לשנה טל' 737192.
● מאוריס 12 חסכוני 63 בשופע ... 841692.
● אאודי מסחרי 1972 בהזדמנות ...צב נהדר 953623 (אפשרות ל... ...תלפון).
● דהישבו 1964 במצב טוב ... החליף מצבר חדש חסכונית ...וביה 952710.
● בהזדמנות פולקסוגן מסחרי ...נת 1969 + אזעקה טל. 859704.
● אסקורט — 69, מצויינת + ...דיו, טסט, צבע, 90.000 טלפון 2578...
● קורטינה קונסול 63 + רדיו טסט לשנה, במצב טוב בהזדמ...ת. 214885
● קורטינה סופר 66 במצב טוב ...אד + רדיו. 104.000 ק"מ — 761126 16.0...
● פורד קרדינל מסחרי 1972 אר... ...מגי טל. 946995.
● ויליס מסחרי 1956 4 צילינ... ...ד אחרי אוברול ומצבר בחודשים. 339487 1,5...
● אופל רקורד מאי 71 35.000 ק"מ כל. 889850 11—8.
● סוסיתא סטיישן 27 טסט ...בר 15,750 952744 ב-1.30.
● פורד אסקורט 1100 — 1968 14.0... ל"י. טל. 942587.
● בהזדמנות פיאט 850 ספיישל 196... במצב טוב. 846910.
● טנדר פיזו 404 מודל 70/71 ...הזדמנות טל. 846126.
● סימקה 1000, 1966, טסט וצבע 17.00 065—3792... — כל היום, ומ-03—9218...
● קורטינה חדש 1973 22.000 ק"מ מפספורט לספספורט או לישראלי... בהזדמנות אחרי 22 רמת גן, לצבר ...יש טסט תמם.
● פולקסואגן דבל קבינה 1973 שמורה כחדשה 23.000 ק"מ. בית 61274... בערב — 754832.
● פיאט 64/1100 שמורה מאד טסט + אוברול ב-9250. טלפון: 92412...
● סימקה 1000 66. ג'י.אל.אס. 743642 חדשים 3 רבהרבן וזין.
● בהזדמנות מאוטו מסחרי 1966 טסט לשנה. טל. 761744.
● קרצ'ים במחסה 72 במצב טוב. טל' 265960 יצחק.
● פולקסואגן מסחרי גבוה אחרי אוברול, הוצבו 15.000 5 הילן.

● מציאות ליולנד בובר גיר ויליס ארגז ג'/4 כסף. 1972. טלפון 824473.
● אופל רקורד קופה 1969 96.000 ק"מ. טלפון 962720.
● אופל קדט קופה אוטומטי 1970 בהזדמנות 963263 מ-08.00 — 16.00.
● מוריס 1100 מצוינת 1967 מנוע 1973 טסט בילוי טלפון 263663.
● פרינץ 4 1969 במצב טוב. רדיו. טלפון 864696.
● ווקסהול ויקטור 101 סופר 1965 צמיגים מנוע 866239.
● סימקה 1000 64 מצב מצוין שנה טסט שמירה היטב נמצאת במוסך סימקה 795801 יוסף.
● פיג'ו 404 69. שמורה יפה. רדיו. בעבודה: 03—622080 בבית 03—758969.
● פיג'ו 404 1965 מצב מצוין. טסט שנה. 130.000. טלפון 843595.
● קורטינה 71. איקסאל מיוחדת 224079. בערב 744046.
● קורטינה 71. איקסאל מיוחדת 224079. בערב: 744046.
● למכירה פולקסוגן 1300 שנת 1970. טלפון 475193.
● היפושית 1302 יד ראשונה במצב חדיש. 63.000 ק"מ, רדיו ותוספות. טלפון 945336.
● טנדר ויליס 1962 עם מרווח אחרי אוברול. טלפון 879069 אחרי הצהרים.
● לכירה פג'ו 66 במצב מצויין. טסט לשנה טל. 949058.
● מגנן אספור חדש למכונית במחיר הזדמנות טלפון 956864.
● לאדה 1962 במצב טוב. טלפון 747111 בשעות הערב.
● בהזדמנות היפושית 62. במחיר 7.500.— ל"י. אתלאי — 57280 ב-14—19.
● אופל רקורד 65. — 13.500. טסט כאו, טל. 863527.
● לאדק 60. — 2.500. טסט דצמבר, טל. 879445.
● פיג'ו 404. 1968 אוטומטית דה-לוקס טסט + רדיו + סיים ותוספות — 22.000. לוינסקי 100. יונתן, ב-5—4. רתוק.
● היפושית 70 במצב טוב מאד 87.000 יד שניה. טלפון בערב 740622.
● למכירה פולקסוגן 1300 שנת 1970. טלפון 475193.
● סובארו 1400. 1973 רדיו + מערכת אזעקה 40.000 ק"מ טלפון 412886.
● סובארו 1100 69. מצב מצויין + רדיו. 825344 בעבודה.
● פיאט 124 קופה 68 מצב מצויין — 20.500. ל"י טל. 284572 מ-10.00 עד 18.00.
● פיאט 600 1961. מנוע 66 מחיר — 3000. ל"י טל. 945182 בערב.
● קורטינה אוטומטית 70 טסט לשנה. טל. 03-415864.
● פג'ו 1970 טסט לשנה במחיר — 25.200. טל. 227698.
רדיו טל. 201572 ב-9—20.
● בהזדמנות ב. מ. וו. 1000, 23.000 ק"מ. 1970, יד ראשונה. טל. 285978.
● פיאט 124. 1972. יד ראשונה. פיג'ו 404 1972 יד ראשונה. בהזדמנות! טל. 413945.
● בהזדמנות רקורד מסחרי 1969 יד ראשונה. טל. 880569.
● "סמרי" 68 אחרי אוברול מולי הגרדום 14 ראשל"צ, בנקא.
● קונטסה 900 1965 במצב מצוין + רדיו 946576 שבת בבוקר.
● ג'יפ לנדרובר חסכוני 1955 סגור + טסט טל. 285465 בבוקר.
● ווקסהול ויקטור 61 במצב טוב מאד. 722832.
● קונטסה 90 במצב טוב מודל 1964. 820732. אברהם.
● טנדר פג'ו 404 מודל 70—71 במצב טוב. 846126.
● בהזדמנות פולקסואגן מסחרי גבוה 1973, חדישה. 825630. בעבודה.
● לכירה פג'ו 404 .1968, יד ראשונה. מצב מצויין. 21.000 ל"י. להתקשר 914166 בין 8—14.
● בהזדמנות למכירה בהרצליה 2½ ר"ג הדרים טלפון 793901.
● בצפון ת"א דירת 3 חדרים + הול, טל. 442305 אחה"צ. 175.000.
● קונטסה 900 אחרי אוברול וטסט. 3,500 .850251.

● בהזדמנות! פרינץ 4 1968 חדש 451473. בששי מ-4.
● פולקסוואגן מיניבוס 69 מנוע 73, טסט, רדיו, 473508.
● פלימוס 1970 אוטומטית מיד יד ראשונה טל. 723694.
● הקסהול ויקטור 61 במצב טוב מאד טלפון 722832.
● סובארו אר-2 1972 27,000 ק"מ טסט לשנה. 58076.
● פרינץ 4 1969 שמורה היטב + רדיו. 864696.
● רמבלר קלסיק 1963, מנוע 1973 אוטומטית, פאורסטירינג, מז גן. מצב מצויין. טל. 624643.
● 850 קופה יד ראשונה 42.000 מצב מצויין 1969 414592.
● פונטיאק קטלינה 69 במצב מצויין טל. 911671 ,915287.
● בהזדמנות מרצדס 190 מודל 64 טסט לשנה כולל תוספות במצב מצויין — 15,000 ל"י רח' שבזי 8 פתח-תקוה.
● היפושית 68. 1500 אוטומטית טסט + רדיו. בעבודה — 53061 בבית — 249423.
● היפושית 1300 1971. במצב מצויין, רדיו ותוספות. טל. 477001 או 418916.
● פולקסואגן דבל קבינה 65. במצב טוב. בהזדמנות. 828394.
● בספספורט לספספורט פולקסואגן סטיישן 1968 הבנים 5. רחובות.
● כאאב במחיר 66 אחרי שיפוץ מנוע וגיר. 226762.
● אמי 6 1964 + רדיו טסט בנובמבר, טל. 470663.
● קומט פורד 1963 לרגל נסיעה, במצב מצויין, צבע + רדיו 202345.
● למכירה קומט 1963 יד ראשונה. אחרי אוברול. — 240458 281747.
● קונטסה 1966 יד שניה במצב מצויין. טל. 867651.
● פיג'ו 404 מודל 69 + רדיו, טסט לשנה. 820136 בעבודה — 860672 בבית.
● פיג'ו 404 1969 אוטומטית בעבודה — 622531 בבית — 771984.
● פיג'ו 404 1966 + רדיו + שנה טסט. 56839 .239855.
● טריומף די.אס.-20 1969 יד ראשונה חצי אוטומטית מצויינת 59.500 ק"מ — 28.000. ללא מתווכים. 227545 בבוקר — 458132 ב-14—17.
● מציאה די. 400 מצב מצויין 1967 + ארגז להלוקת ותצרת חלב 451025.
● סימקה 1000 64 מנוע 1967 + טסט לשנה. 45766 ריצמן 13, גבעתיים, סימון.
● סובארו ג'י.אס.אר. 73 מצויינת 825762 עד 13.00, 261435 — בבית.
● רנו 4 1970 טסט לשנה. יד שניה. 246085.
● רנו 4 1968 במצב מצויין. טסט. טלפון 758932.
● אופל רקורד מסחרי 1966 מנוע 1973 במצב טוב 440815 בערב 875953.
● דאף 1964 מצב מצויין צבע חדש. אוטומטית. 736501.
● פרינץ 4. 68. טל. 748917.
● פרינץ 1000 67. טסט, רדיו, במצב מצויין, קנקר 5, ראשל"צ זהר.
● בהזדמנות קורטינה 1969 במצב חדיש + רדיו + טסט, ב-1.30 952744.
● טנדר סטודיבייקר 1965 טסט 9 חדשים 40.000 ק"מ. אחרי אוברול. לצלצל מ"א 821049.
● טנדר סוסיתא 1969 סגור + רדיו, מצב כמעט מצויין, 972632 גם בשבת.
● סוסיתא מסחרית 1964 שמורה במצב מצויין, טל. 265177.
● סוסיתא מסחרית 64 במצב מצויין + רדיו, טל. 964736.
● פיאט 1100 64 מצב מצויין. 60.000 ק"מ, מנוע חדש, 9.000 ל"י. 454020.
● פיאט 124 1970 במצב טוב, 93.000 ק"מ. 57216.
● פורד אנגליה 64 במצב טוב. טסט לשנה. 31779.
● פורד קפרי 1970. אוטומטית. מצויינת. 825274 מ-8.00—17.00.
● מציאת פורד מרקיס מודל 1973 20 כ"ס 35000 ק"מ לפני כיוה בידיה, טל. 244341 בין 8.00—10.00.

● ב.מ.או. 1200, 69 יד ראשונה במצב מצויין 067-50547.
● מוריס 1100 64 מנוע 71 אוברול לגיר — צבע חדש + צלבים חדשים טסט מרכבבד 965358.
● מציאת ב"מ מודל 58 מנוע קמינס 220 דבל. טלפון 948745 8—20.
● טנדר סוסיתא 1971 לאחר אוברול כונה כהיר — 10.000. טלפון 055-24377.
● היפושית 1302 אוטומטית 71 89.000 ק"מ — 21.000. ל"י טלפון 949651.
● אאודי 100 אל. אס. 1971 נהדרת 763086 .947858.
● פג'ו 404 סטיישן 1964 מחזוק מצויין 962233 בעבודה.

● למכירת פורד פאינים ב-15 מודל 69, במצב מצוין, 74.000 ק"מ, יד ראשונה, בבית — 236731 במשרד 285151 בשעות 9.30 — 14.00, לפנות לרונן.
● היפושית 1961 99.000 במצב מצויין, טלפונים 823352, 225352.
● ד.ק.וו. 1964 + רדיו במצב טוב. 4.000 .797755.
● ציטרואן 66. במצב מצויין, טל. 236540, היך בשבת.
● פיאט מסחרי, 1971, לפנות: מוזהי 32 תל-אביב, הוד-בן.
● פיאט 850 68 שנה טסט 10.250 ל"י, טל. 615578 — בבקר — בבית. 738611
● אופל 57 7 חדשים טסט. 851161 בעבודה גיסלר.
● פורד טאונוס 115 מודל 72, 18.509 טל. 841194.

● סימקה 1000 סוף 65 אוברול. 9.50 ל"י. 03-450364.
● היפושית המהוהה מודל 61 במצב נדיר. טל. 201664.
● סובארו אר-2 71 במצב טוב. 10.500 טל. 283989.
● אסקורט 1970 שמורה. טסט. 45.000 ק"מ. טל. 450120.
● פיאט 125 1972 אוטומטית 40,000 ק"מ. טל. 937723 יום א—ה מ-9.00—15.00. יום ששי מ-9.00—13.00.
● טנדר ויליס. לפנות טלפון 225334. מ-5.00—7.00 אחה"צ.
● ב.מ.או. 1000, 1970, במצב טוב. 446815 אחה"צ ובשבת.
● פולקסואגן מסחרי 1600 וריאנט 1968 + רדיו. במצב מצויין. טל. 416012.

● היפושית 1966 1300, במצב מצויין, 111.000 ק"מ. 223841.
● אופל 59 מצב מצויין, בעבודה — 38861 בבית — 862416 לבקש שלבה כרזיב
● למכירה פולקסוגן 1300 שנת 1970. טלפון 475193.
● למכירה פולקסוגן 1300 שנת 1970. טלפון 475193.
● סימקה 1000 64 טסט בילוי במצב מצויין — 7300. 847957.
● למכירה קונטסה 1300 במצב טוב + רדיו + טסט לשנה — 9250. 947394.
● סוסיתא 1965. טלפון 855441 855310 במשך כל היום.
● דחוף כשנין בציטרואן דה' שבו 61—63, 93514 בערב.
● פרינץ 4 1969 במצב מצויין, טסט, 57000 ק"מ. טל. 443783 לא בשבת.
● פג'ו 504 לוקס אוטומטית אינג'קשין. סוף 1972. 45,000 ק"מ, 053-91683 בשעות העבודה.
● עמי 6 1962 טסט, אוברול רפוד 03—286353 04-232592.
● פג'ו 404 1966 אוברול במצב מצויין תוספות 874547.
● קורטינה XL 1972 31,000 ל"י, 478843.
● אופל רקורד 1700 אוטומטי 71 35,000 ק"מ. עירית 14/16 יפו. 889850.
● פורד קורטיר 1966 יפהפיה טלפון 03—982157.
● פג'ו 404 מודל 70. להתקשר בעבוד הטלפון 731541, בבית 879693.
● פורד טרנזיט מסחרי סוף 73 11,000 ק"מ מצב מצויין טלפון 949113, בשבת 949341.
● פרינץ 4 69 38,000 במצב מצויין. טלפון 450931.
● היפושית 1200 1965 + רדיו 108,000 ק"מ. טלפון 733739.
● קומר קוף מסחרי קטן 65 במצב טוב. טל. 769969.
● טנדר שברולט 10 1966 במצב מצויין, ליבונבלום נחום, רמת גן 2 גבעתיים.
● למכירה מאוגוס 20—ם 1966 בעבודה 283211 לבקש את חגי, בערב 954894.
● בהזדמנות דופין אלפא רומאו 1966 מעבודי דיסק. 953823.
● טנדר שברולט אפס 10 65 נהדרת 956504 13,500.—
● קונטסה 900 — 64 יד ראשונה מצוינת, 955167.
● מכונית מסחרית בדאווזו 1972 מצוינת. להתקשר טלפון 820039 יפו ב-8—14.
● דופין 59 מצוינת אחרי אוברול 4 בהלכים 762170.
● פג'ו סטיישן 404 מודל 63. בעבודה 965449 ובערב 914896.
● למכירה פולקסוגן קבינה כפולה לאחר שיפוץ יסודי, מודל 1970 טלפון 05595171.
● אוסטין 1100 64. מראלי, נחום 3 ראשל"צ 53/948948 בין 8—12.
● למכירה או להחלפה אופל ג'י.טי. 1970 במצב מצויין. טלפון 941486 אחרי הצהרים.
● פג'ו 404 67 במצב מצויין 18,500 ל"י טלפון 449531.
● קונטסה 1300/4 1968 יד ראשונה + חימום במצב חדיש 12,000 761066.
● סוביר 360 1971 45,000 ק"מ 25 ק"מ לליטר 7500 ל"י. טלפון 735187.
● פג'ו 404 69 טסט, רדיו במצב מצויין. 455810.
● ג'יפ ויליס קצר 62 מנוע טסט שנה 612415.
● פורד קורטינה 1965 + רדיו טסט לשנה, מנוע 71. 828840 — בית. בערב — 749377.
● רנו 6 1973 + רדיו. 20,000 ק"מ למכירה — 20,500. טלפון 625648.
● סימקה 1000 1964 מצב מצויין טל. 732860.
● פולקסוגן מיניבוס 69 מנוע 73 טסט, רדיו 473508.
● טנדר פיג'ו 1971 מצב מצויין טל. 53655.

פרסם בלוח החדש

לידיעתך

התאוששות במכירת מכוניות בנפח עד 1600 סמ"ק

התאוששות במכירות של מכוניות משומשות מורגשת בשבועות האחרונים, לאחר הקפאון הממושך שפקד שוק זה מאז מלחמת יום הכיפורים. חג הפסח והמצילות המבקשות שהורה להוקפה הרגיל הגבירו את ההתעניינות ברכישת מכוניות.

אולם ההתעוררות בשוק המכוניות המשומשות היא סלקטיבית. התייקרות במחירי הדלק והחלפים, ממקדת את ההתעניינות בעיקר ברכישת מכוניות שמנועיהן בעלי נפח עד 1600 סמ"ק. המבוקשות הן מכוניות מדגמים אירופיים.

הביקוש בשוק המכוניות המשומשות מתרכז סביב למכוניות "פיג'ו" 304 ו-"404", "פורד-אסקורט", "פיאט", אופל רקורד" ו"פולקסואגן". לעומת זאת, הצטמצם הביקוש למכוניות אמריקאיות, למרות ירידת המחירים ונכונות סוחרי המכוניות המשומשות להת הנחות. ההימנעות מרכישת רכב אמריקאי נובעת מחששת הקונים מרכישת רכב בעל תצרוכת בנזין גבוהה, המייקר את הוצאה האחזקה.

● כרמל דוכס 69 במצב מצויין טסט ל-11 חודש. 961753 גם בשבת.
● פיאט 125, 1970 + רדיו. 45,000 ק"מ, מצוינת. 03-266068.
● ב.מ.וו. 1600 1968 במצב מצויין + טייפ + רדיו. 447196.
● אנגליה 1963 עבודה היטב — 9600. מנוע 1968 85.000 ק"מ.
● פיאט 850 1968, מצוינת 794024 שישי עד 17.45.
● מיני אוסטין 61. דביר עידו הירונה 6 גאות-אפקה, בערב.
● סימקה 64, 80,000 ק"מ, טל. 236794 בשעות הערב.
● בהזדמנות היפושית 1970 חדשה 85.000 ק"מ 836071 כהן.
● לרגל נסיעה היפושית 1302 בן 72 243200 אבי בערב.
● פולקסואגן דבל קבינה, דצמבר 70 מנוע חדש אחריות. 20.000 ק"מ. 33693.
● פיאט 124 ספורט 69 טל. 750329.
● טריומף 1500 68 כמופלה חדש. 03-225237.
● פורד אסקורט 1300 טוער 1970 84.000 ק"מ. 451531.
● היפושית 68 1500 אוטומטית טסט + רדיו בעבודה 53061, בבית 249423.
● פולקסואגן סטיישן 1966, מנוע 1971, במצב מצויין. 820262.
● טנדר פולקסואגן 1972 דבל קבינה במצב מצויין, 820263.
● לרגל נסיעה להו"ל בהזדמנות פולקסואגן היפושית מודל 71 1600 במצב מצויין, 42.000 ק"מ + רדיו ללא מוטב. להתקשר בין 16.00—19.00 922578.
● דודג' דארט 1969 במצב מצויין הידראולי 95,000 ק"מ, טסט לשנה. להתקשר 56115.
● בהזדמנות ב.מ.וו. 1800 1970 במצב מצויין. טלפון 414657.
● פיג'ו 404 סטיישן 1966, מנוע חדש, טלפון: 36170.
● ב.מ.וו. 1800 אוטומטי 1971 + תוספות, שנת טסט, במצב מצויין 852454.
● פיאט 600 68 במצב מצויין, בעבודה 561045 יאיר, בית 945115.
● פיג'ו 404 1969, טסט לשנה, רדיו, 70.000 ק"מ. 822459.
● פיג'ו 504 1970, מצב מצויין, טל 864787 .865988.
● היפושית 1300 אוטומטית 1972. שמורה להפליא. טלפון 762954.
● היפושית 1300 1970, מצב מצויין, טסט לשנה, מילך זאב. מיקולוב 135 חולון. — 251474 692964.

● למכירה קונטסה 1300/4 1966 יד ראשונה מצוינת טלפון 941469.
● פיאט 850/65 מנוע 69 מצויין טלפון 945850.
● פיאט 600 מודל 1964 במצב מצויין — 6000. ל"י רח' דוד המלך 15 רמת-אליהו ראשון לציון גבריאל.
● בהזדמנות. טנדר פג'ו 73 יד ראשונה. טל: 720991.
● פיג'ו 404 סטיישן 1971 81.000 ק"מ. 32.000 ל"י. טלפון 823027 7.00—17.00.
● טנדר פג'ו 404 מודל 71 טלפון 846126.
● פיאט 850 1967 מצויינת רדיו התנעה 17 גבעתיים.
● סוסיתא סטיישן 1972 יד ראשונה + רדיו 953835 דוד.
● בהזדמנות היפושית 62 במצב מצויין 56204 בעבודה: שופר.
● כונס סוסיתא קריה אריה בצ"ע למכירה דוכסים וטנדרים עם אחריות בתנאי כימון כיהודים. טל' 914725 — 913302.
● ב"פיאט" נתניה תמצא כל מכונית חדשה או משומשת. הנחות מיוחדים לקיבוצים וקיבוצים. רח' הרצל 44, טל' 053—23453.
● מרכז למכוניות מחודשות 1973 בע"מ מציעים לקהל הלקוחות את המכוניות המשומשות בדלק: כרמל דוכס מסחריות סטיישנים וטנדרים מופקים ע"י בית התרושת אוטוקרס בתנאים ללא תקדים: כולל שנה טסט העברת בעלות ואחריות. הלקוח חלוף מובטחים לאורך זמן. ... עוד היום לב.ל.ם. רח' גרשבון 10 תל-אביב (ישינה מבצר נחלת יצחק) טל. 251980.
● פולקסואגן 1500 היפושית 69 דודג' 300, 65, שברולט 4400, 56 טלפון 850617.
● אלפא רומאו ג'י.טי. 1600 73 25.000 ק"מ + רדיו + טסט לשנה + הגנה אלקטרונית + ... קרשל. טל. 473554.
● רנו 16 שנת 69 65000 ק"מ מצב מצויין. בשבת — 473865 וביום א' — 418055 בערב.
● רנו 16 שנת 69 65000 ק"מ מצב מצויין. 418055 בערב.
● הזדמנות! וילכן מנבים 59 טל. 845302.
● פולקסואגן דבל קבינה מודל 70 מצב נהדר. 474947.
● קורטינה 70 47.000 ק"מ אוטומטית, מצב נהדר. 474947.
● פורד קפרי 1973 אוטומטית 12000 ק"מ בהזדמנות 33918.
● פיג'ו 404 אוטומטי 1970 גג נפתח, רדיו 36.500 .797924.
● פולקסואגן מסחרי גבוה 1600 1970 במצב טוב 759339.

● היפושית 64 1200 + רדיו במצב טוב, 767247.
● אוסטין 1100 1964 במצב מצויין, 9000 ל"י, טל. 470476.
● סימקה 1300 1965 לאחר אוברול וצבע 9000 ל"י, טל. 458846.
● כל הקודם זוכה. פיאט 850 1950 אחרי אוברול במצב מצויין 6000 ל"י, 880416.
● קורטינה 1964 טסט לשנה אוברול, בעבודה 53387, בערב 214603.
● מוריס 1000 מיינור 1957 טסט אוברול מצב מצויין 6000 ל"י 259020.
● סובארו 1300 1972 40.000 ק"מ. טלפון 440933, 21.000.
● קורטינה סופר 64 יד שניה. בעבודה — 821298 — בבית 857424.
● סימקה 1000 מודל 70 13900 במצב טוב. 03-840602.
● אופל רקורד סטיישן 1964 מנוע 1971 אחרי אוברול טלפון 857446.
● סוסיתא מסחרית 1966 מצוינת 6250, 848652 בשעה 14.00.
● פורד קורסר 1965 בהזדמנות במצב מצויין. 867668 — 868048.
● רנו 16 ט.ס. 1971 70.000 ק"מ במצב מצויין טל: לפנה"צ 958151 אחה"צ 953641.
● רנו 16 1969 מצב מכני טוב טל. 473392.
● סוסיתא סטיישן מנוע פורד מודל 67, 235251 — 051-94391.
● ויוה וקסהול מסחרית 69, יד ראשונה טלפון: 055-94357.
● פיג'ו 404 1965 טסט שנה טלפון 843595. הולון המתודרות 92 דירה 1.
● בהזדמנות פורד קורטינה 64 ג'י.טי. — 9500 ל"י 878670.
● פיג'ו סטיישן 68 טסט שנה. 829048 — בבית — 455029.
● פולקסואגן דבל קבינה 1970 + מנוע חדש + טסט. 250924.
● דופין במצב טוב, חסכונית, מנוע 67. + רדיו. 30153 לינבאקא. ווקסהול 58. שינקין 49 ת"א. 287163/4, בערב — 283779.
● פולקסואגן וריאנט 1600 מסחרי 1968, 87.000 יד ראשונה 748086.
● פולקסואגן מסחרי 66 מנוע 71 טסט 9 חדשים + רדיו מצויינת. 985748.
● אופל קדט לוקס 64 בהזדמנות טלפון: 622132—255734.
● פיג'ו 404, 68 במצב טוב + רדיו. טלפון: 258607.
● פיג'ו 404, 1964, במצב טוב. + רדיו. טל. 798566.

דירות למכירה

● ברמת-גן 2½ גדולים קרוב לת"א, רחוב שקט טל' 735430.
● בהרצליה בשכון מורדון 2 חדרים + הול 471696 מ-15.00.
● בגבעת שמואל 3½ גדולה + הניה ק"ב 452073 759272.
● ברעננה 4 חדרים בבית קומה ד', בעלית + הסקה 160,000 — 225—326.
● ברחובות דירה 4 חדרים קומה 5 מקום מרכזי שקט 957304.
● דירה למכירה בת 2½ חדרים לוקסוס עם ארון אמריקאי וארון קיר רח' המהרות 10/14 כביש חודש טל' 875256.
● בחולון 3 חדרים חדשה בשכ"ה לתקופה ארוכה 757385.
● באפקה דירת 3 חדרים — 120.000 ל"י טלפון 419964.
● דירה פאר 5 חדרים 2 מפלסים מול בית סוקולוב למסירה מיידית טל' 416693 224307.
● בחולון חדשה 3 חדרים פינת אוכל גדולה, הזית 852971.
● 2½ בכיכה פרטר ברחוב שקט מרכז בת ים טל' 877858.
● בבתים בהזדמנות 2½ חדרים ק"ב, ספסים טל' 881479.
● דירה 3 חדרים נתן 4 רמת-גן טל' 734843 דגנוד.
● למכירה דירה ברמת אביב 3 חדרים, 2 חדרי אמבטיה, סלון, ארונות קיר, 210,000 אפשרות לקנות דברי חשמל והרהיטים טל' 411557.
● למכירה כניסה מיידית דירה 2½ גדולה בשד' נשיאים צפון תל-אביב 210.000 457895 — בערב.
● כניסה מיידית, 3 לוקסוס צפון תל אביב, וילונות וארונות. טל' 457475.
● בבבלי 3 + פ"א, קיר חזית 453557 משעה 2.00.
● בראשון לציון למכירה דירה 3 חדרים בגבעת הציר טל' 946771.
● דירה חדשה בת 3 חדרים. בראשון לציון טל' 851563.
● במרכז ראשל"צ דירה 2½ כמו 3 רח' ויצמן 17 משעה 17.00 מקפ פיטריק.
● בצפון ת"א דירת לוקסוס, חדר 4 החדרים 130 מ"ר בעלית, הסקה וקירור מרכזיים, חניה, ארונות קיר ועוד שכוללים ק"א בבית בהתה. מייק. 420.000 413092.
● במרכז גבעתיים 2½ + חצי + חדר אוכל. טלפון 201593.
● דירת 3 חדרים גדולים ברחוב סוקולוב פרוס כך 794468.
● ברחובות 3 חדרים, חדשה ומרווחת. 745137 בשעות הערב.
● בחולון דירת 2½ חדרים למכירה. פרטים 927534.
● בבבלי דירת 2½ חדרים. טל' 453634.
● ברמת גן 3 חדרים חזית + תוספות ארונות קיר 728549.
● בבת ים 2 חדרים במצב חדש. הנביאים 11 גלילי.
● 2½ חזית מתפנה בספטמבר. ההגנה הגור 1 רמת גן. כליק.
● בחולון 4 חדרים ווליטון 5, טלפון 877620 בינס.
● בבתים בהזדמנות דירה גדולה 3 + פ"א קיר ומגחף 13 טלפון 888257 הקודם זוכה.
● ברחובות דירה 3 חדרים קיר יד שניה 953485.
● בבתים 3½ יפה ומרווחת. רח' ירושלים 54, שושני.
● בראשון לציון במרכז. 2 חדרים, הול, ארון קיר, 945859.
● ברחובות למכירה דירת 5 חדרים, כניסה מיידית. 952544.
● בנאות רחל חולון 3 חדרים פינוי חצי שנה. 841642.
● בקיראון 3 חדרים, שיפורים, פינוי בדבבעה טל. 759958.
● בבתים, 2½ חדרים מרווחת פרטר, ברח' שקט בגבעת. טל. 877858 .615450.
● 3 חדרים חדשה בהזדמנות חזית + בעלית, בלפור 115 בת ים. יובב.
● ברמת גן 2 גדולים + הול המעין 8. זלבה. 115.000.
● בחולון 3, ק"ב, משודרת חיצה, ערבה 5. אלק.
● בת-אליהו דירת 2 + הול הגבר (אפשרות לגוסיף) בבבלי 4 דירות, ברדכי 6, שאמרב 30165.

● ברמת אביב בבית מורי דירה 130 מ"ר + גינה ושיפורים רבים. כניסה מיידית. טל. 411638.
● ביהוד דירה 3½ חדרים 103 מ"ר, ק"ג. 625225 מ-8.00—13.00 — רינה ליבק. מ-16.30 ביהוד, אשכנזי 10 משפ' ליבק.
● בר"ג 3 חדרים + פ"א גדולה. ארונות, טפטים, סידורים מיוחדים, ריהוט מלא. 799836.
● 3 + פ"א רבה 25/63 נוה שרת. סבב מ-19.30.
● למכירה בקיראון דירת 4 חדרים. ק"ה, טלפון 755311.
● דירת מרתף 1½ חדרים לכל מטרה במרכז חולון, קליפר 4 מ-17.00—19.00.
● בצפון 3 חדרים 96 מ"ר בבנין חדש קומה א' מ"ע — 160.000 ל"י. ת.ד. 4473, ה"א.
● בארלוזורוב 3 חדרים פ"א, היכום, טל 03-266408 04-243388.
● בפתח-תקוה, 3½ חדשה ומרווחה. כניסה מיידית. 182,000 לירות. טל. 904255.
● 3 חדרים אחרי שפוצים כליים למסירה מיידית בקומת קרקע עם תוספת 40 מ'. התאמות בהיים, טל. 86173 או 852853.
● 2 חדרים + פ"א + חדר 50,000 כנב. שתולים 33, אפשרות לתוספת.
● למכירה דירה 3 חדרים 94 מ' + פינת אוכל + טלפון + הגינה ומים חמים וגז מרכזיים, ברח' ארלוזורוב ארבע ארונות טלפון 825403 ,235140 ,241427.
● בצפון תל-אביב, 3½ חדרים מרווחת, 238278 בין 14.30—19.30.
● מעויין להחליף דירת פאר 3 חדרים בצפון ת"א בדירת 4—5 חדרים ולשלם ההפרש. טל. 450893.
● דירה 3 חדרים + פ"א בצפון ת"א ק"ק. 442419.
● בקרית אונו 4½ מקסימה, בסביבה יפה + כל השכלולים, 754461.
● דירת 3 חדרים ק"ה, בקריאון. לטלפן 735557. אחה"צ.
● במרכז ת"א 2 + 2 מרפסות (אחת סגורה בחלקה). 55798.
● ברמת-אביב דירת 3½ חדרים. מטבח כגדל, מרפסת סגורה, בית 417874.
● בבתים דירה 3 חדרים קומה ד', 870684 אחה"צ.
● למכירה 2½ גדולים בצפון — אזור טוב. טלפון 441370.
● 2½ בשלמה המלך—פרישמן גג מרוצף 54 מדרגות ב-177.000 ל"י טל. 248028.
● בבבלי 3 לוקסוס + חדרים, מעלית, הסקה, חניה טל. 440426.
● דירת 4 חדרים בתל-גנים—גבעתיים חימום מרכזי, מיזוג אויר חניה מקורה, בעלית, 5 ארונות קיר 285.000 ל"י 741912 בערב.
● בהזדמנות דירה חדשה לוקסוס 3½ חדרים, כניסה מיידית + הסקה מרכזית + חניה ק"ג לחזית בבתים בלפור. טלפון: 459057.
● בחולון, כפר וייצמן 6, 2 חדרים + טלפון: 09-841274, 02—531645.
● בצפון תל-אביב 3½ לוקסוס + מעלית + הסקה + חניה. 226968.
● בראשון לציון דירת 3 חדרים, חדשה, ק"ב. טלפון: 851563.
● בבתים דירת 2 חדרים לוקסוס הנביאים 11 גלילי.
● בראשון לציון 3½ קיר דירה חדשה יד ראשונה. 03-851503.
● ברמת-גן 2½ חזית מתפנה בספטמבר. ההגנה-הגור 1, כליק.
● בבבלי 4 חדרים יפים בהזדמנות למכירה מיידית. 03-413904.
● 3 חדרים חדשה בתים בלפור 117 דירה 19.
● בגבעתיים במרכז 2½ + חדר אוכל, טלפון 201593.
● 3 חדרים + פ"א + מיפוסות בקרבת הכהן 03-946917 04-223986.
● בהזדמנות דירה 4 חדרים ק"ב במרכז ארלוזורוב ת"א 232083.
● בצפון באוסישקין 2½ + טפטים ארון קיר בעלית חניה גג מרהיב 168.000 446823.
● במרכז ר"ג. 2, יום ששי 50051 בשבת — 724952.
● די-זנגוף 3 חדרים ברח' שקט ליד הבימה. 165.000 .288178.
● בר"ג 2 גדולים + הול בחזית. טל. 795133 אחה"צ. ללא תיווך.

הלוח החדש — דחף

● בחולון, קרית־שרת, חדשה — 4 חדרים, בערב — 856001 לחמן.
● דירה למכירה בת 3½ חדרים לוקסוס עם ארון אמריקאי וארון קיר רח' המהרות 10/14 הכביש ההדים טל. 875256.
● בפתח־תקוה דירת 3½ 150.000 כיום א' ב־12.00 רח' בודי 4 (ליד בילינסון) בקומת שני.
● בבתים דירת 2 חדרים כפר אריה דגין 25, שהם.
● בהזדמנות 3 + הול ע"י הד כיריה. גם לרופא למשרד. 227005.
● בהזדמנות 2½ וארון קיר גבול בני־ברק רמת־גן. מידי. 796212. גם בשבת.
● 3 חדרים יפים ברמת־גן לפי כירה מידית. טל. 745490, 237158.
● בהזדמנות דירת הדר אחוזה 54 שבת מהתיקנה. 905500.
● לרגל נסיעה 3½ בפוארים + בשבת כפר ואבנטיה אינפלקית, בקק"ל. 238449 — אחה"צ.
● ברמת־גן 3 חדרים + פ"א גדולה, + ריהוט בלא, סידורים ביהודים, ארונות, בפסים. 799836.
● בבתים 3 בפוארים + פ"א, קיפודים והגיה, השקעה 6/ב בבני יוני אחה"צ.
● דירות זהר, דירות דיה, דירות זהר, רוטשילד 32, בתים.
● בעונין להחליף דירת 3 חדרים הדשה ברעננה, בדירת 3—3½ ב־ תל־אביב 867166.
● בפרדס חנה בהזדמנות 3 חד־ רים + פ"א, כל אגד. 063־78917.
● ברמת־גן דירה 3 חדרים פ"א גדולה 3 כווני אויר והשקעה ק"ב הדרי־ויצמן 18 965984. גם ב־ שבת.
● 3 חדרים יפים ברמת־גן ק"ב 145,000 ל"י, 746254.
● 3 + פ"א הרצליה ראשון־לציון בשפחת דוד.
● ברמת־גן 2½ חדרים + ארו־ נות קיר קומה ב' 742996.
● דירת 1½ בלוינסקי 138, קיד 55.000 כיום ראשון ב־17.00— 19.00 משפחת תורה.
● מרכז חולון 2½ הובה ונגדל לדבלוק ק"ב בערב.
● ב"ה 3 חדרים מיוחדת + חדר שינה קובלס + כספה דלתא + פ.ש. אפשרית לריהוט נוסף. 793821.
● בהזדמנות דירה 4 חדרים בבר־ אילן, לוקסס טל. 418725.
● בבתים דירת 2½ במקום בעניין אפשרות בשכנתא. 860160.
● בבתים 2½ מרוהטת ויפה 3 כווני אויר. ירושלים 54 שושני.
● 2½ מרוהטת קומפלט + טל־ פון לתקופה ארוכה בהרצליה טל. 746475.
● בצפון 2 חדרים חדשים, לוק־ סוס, מתאים גם למשרד. בער־ בים — 851705.
● 280.000 נוה אביבים 3½ פי־ נתית. קומה ד' 416217.
● ברמת־גן דירת 2 + טלפון + ארון קיר. מיידי. ריבליו, ליד המישיני 23, ב־16.00—19.00.
● בצפון דירת 2 חזית פינתית ק"ב, טל. 287996.
● בצפון בהזדמנות דירת 2 חד־ רים פרוזה, ק"ב, טל. 455403.
● בגבעתיים במרכז דירה 2 ויצמן 13, סיכון. 95.000.—
● בבתים בהזדמנות דירה גדו־ לה 3 + פ"א ק"ה, ז'בוטינסקי 13, טל. 888257 הקודם זוכה.
● למהליס מיד! בהזדמנות די־ רה 2 + הול במרכז חולון. טל. 962159 אחרי 19.00.
● ברמת־תקוה בתים 3 חדרים פ"א + ארון קיר, טלפון 842718.
● בחולון 3 בפוארים רח' פייר־ לבוב 6, בשפחת רם.
● דירת 3 חדרים ברמת־גן נתן + דגמר טלפון 734845.
למכירה ברמת־גן דירה 3 חדרים מרוהטת ק"ב, 766131.
● רמת־גן, 2½ חדרים, תבילוד־ ים 12, כניסה ב', דיין.
● בצפון דירת 2 חדרים, חוי־ שנגברג 4, שוסטרמן 229037.
● בהרצליה דירת 3 חדרים ב־ מבנה חדש 286668 230569.
● בצפון, 2 חזית, פינתית, ק"ב, פינוי מידי. 287596.

דירות להשכרה

● בבבלי בשכ"ח דירה ריקה מפוארת, 4 חדרים, טלפון הסקה, בפליה, 458252 ב־14.00.
● בשכ"ח, וילה 3½ חדרים מרוהט + טלפון, לשנתיים. שבן 472554 788707.
● 3 חדרים, חדר שינה מרו־ הט, בשכ"ה, 857680 חולון.
● 2½ חדרים ק"ב חזית, ברמת־ גן בתיים, בשכ"ה. להתקשר 454026.
● בחולון 3 חדרים חדשה ב־ שכ"ה לתקופה ארוכה. 757385.
● 3 בדמ"ש בגורדון — בן יהו־ דה ק"ב + טלפון —80.000, 3 ב־ אלנבי למשרד בגורים 443447.
● בשכ"ה 4 חדרים חדשה ריקה לדתיים, פינקס 65 ת"א. טלפון: 450055.
● דירה 3 חדרים חדשה — הי־ קה 2 מרפסות הסקה מרכזית בסוף קלוב חולון. 730774.
● 2 חדרים מרוהטים פ"י כפר ירונוף טל' 443210.
● בראשון לציון דירה חדשה — מרוהטת חלקית 3 חדרים, טלפון 941404.
● בראשון לציון להשכרה 3 חד־ רים להתקשר מפתה 17 טלפון: 949190.
● דירה בת 3 חדרים בשכ"ה בבבלי תבולים 449060.
● ליד רמה 2½ קומה שניה, חזית — 450 שנה בראש. 758698.

● בגורדון 27 דירת 3 חדרים בדמ"ש. 281345, 284350.
● דירת 4 חדרים ק"ב לבהות אזרח. 04־222813 או כשפי בריקו רח' אילת 28 כניסה ב' חולון.
● 3½ לפתח־גן הדישה ריקה כפר־ אריה, הסקה, בפלית. 750, 747405.
● 3 חדרים + טלפון, לשנה בדרך הטייסים, טל. 764818 (ב־ ערב).
● ב"ה 3 יוסף־תלמוד 16, הד־ שה, ריהוט חלקי. טלפון 285432 אחה"צ.
● בצפון דירה הדשה 3½ חד־ רים לקטנים, 245717 ב־16.00— 18.00.
● בהזדמנות! דירת 2½ בוד־ חפת הלקית ברמת־גן. 763202.
● דירה בת 3 חדרים בבבלי הטייסים בעבודה: 754668.
● בגבורה עד 10.10.74 דירה הדשה 3 חדרים 055—91781.
● בר"ש בהזדמנות, דירת שני חדרים בצפון תל־אביב. 243838.
● דירת 3 חדרים גדולה ברחוב הירקון 36 58052.
● 3 חדרים, בבית־הטייסים, ק"ב — 450 761522 ב־16.00—19.00.
● להשכרה כולי מכור הלבשה לאשה, כי"א 16 כביר בהזדמנות לטלפון: 0351719.
● בבבלי דירה ריקה מפוארת, 4 חדרים, טלפון, הסקה, בפלית. 458253 גם בשבת.
● בדמ"ש דירת הדר עם מטבח ואמבטיה, ברח' פינסקר. טלפון 245388.
● בדמ"ש 2 חדרים בסביבת דיזנגוף, בבוקר — 51477, בערב — 237594.
● בדמ"ש 1½ חדרים בפרישמן לזוג ללא ילדים. 67 מדרגות. טל. 232640.
● בדמ"ש דירה 3 חדרים גדולה + ריהוט חלקי בסביבת הבימה. 222565.
● בשכ"ה בגבעתיים 2 + פ"א רחוב שינקין 30. לפנות במצה במקום. 14.00—20.00.
● 4 חדרים, רהוט חלקי + טלפון במרכז חולון. 237382.
● בנהריה להשכרה דירה הדשה בת 3 חדרים בפלית, הסקה מרכ־ זית, חניה, אנטנה מרכזית. גם מרכזי. לפנות לצריף שטרן בש־ עות המשרד טלפון 03־266417.
● בבהלה דירת 4 חדרים חדשה. טל. 843576 בין 18.00—20.00.
● בדישה יוקנית בית ערבי 200 במ"ר 5 חדרים, 2 הולים גדולים קומה נפרדת. טלפון 03־37006 ב־17.00—19.00, 03־790257.
● דירת הדר + כל הנוחיות. טלפון ליבנסקי 138 30775.
● בשכ"ה בצפון דירת 2½ לוק־ סוס, כניסה מידית. 442034 בערב — 455004.
● להשכרה בית + מגרש 800 מ"ר ביהר על הכביש הראשי טל' 919239.
● דירה מפוארת 4 חדרים, ק"ב בהרצליה, השחר 39, טל' 745573 בערב.

דירות מרוהטות

● הדר להשכיר בצפון ת"א. טל. 445791.
● 2 חדרים מרוהטים + טלפון בדיזנגוף — ארלוזורוב ק"ב. טל. 234420.
● בשדרות נורדאו דירה 2 חד־ רים + בשבת צד. נורדאו 90 די־ רה 6, מ"ש 15—16.
● להשכיר להיירים ליד מלון דן בת"א דירה מרוהטת + טלוויזיה. לוקסוס. 246932.
● בצפון דירת 2 חדרים מרוהטת ק"א, טל 441826.
● בצפון דירת 2½, יפה ומרוהטת קומפלט — טלפון 230867.
● בגבעתיים דירת 2 חדרים + טלפון לזוג בשכ"ה. 236635.
● להשכיר חדר ברחוב לפידים בפרטים לטלפן 284744.
● חדר לצעיר/ה משותפ/ת טל' 283812 ב־17.00 — 15.00 וב־ 21.00.
● הפוטפים 14, תל־אביב וילפ־ סון, רבהי המלכה, טל' 283889.
● חדר יפה בדיזנגוף להשכיר ל־ צעיר או לתייר 249503.
● לסטודנט! חדר קטן בכיכר בבריק (גג) 233523 אחה"צ. לנדאו.
● חדר מרוהט ע"י הבימה לבחור או שניים 240912.
● להיירים בצפון ת"א חדר מרוהט יפה טל. 449060.
● ליד מלון דן דירה חדשה מרו־ הטת קומפלט + טלפון מיזוג, הס־ קה, מלבירה, בפלית לתקופות קצ־ רות וארוכות. 246932 — 16.30 19.30.
● בתל כביר 3½ חדרים חדשה מרוהטת יפה ק"ב + בפלית, טל' 759651, בעבודה — 38448.
● דרושה שותפה לדירת 3 חד־ רים מרוהטת. 250 ב־19. 236173.
● בבתים דירת 2 חדרים מרו־ הטת 864677 ב־17—20.
● בר"ש כווני דירת 2½ חד־ רים קומפלט + טלפון. 754730.
● בשכ"ה ברמת־אפעל 4 מרו־ הטים בדו־משפחתי לשנתיים, טל. 758303.
● בהזדמנות בבאר־שבע דירה חדשה 3 חדרים, מרוהטת במקום מרכזי, כולל טלוויזיה, מכונת כבי־ סה, להתקשר 923728 בין השעות 16.00—19.00.
● 2 בחורות דתיות מעוניינות לש־ כור דירה בת"א, עם אחת/שתים מתאימות. טלפון 623100 ב־15.00— 14.30.
● דירה 2 חדרים, כניסה מיידית בקריאין. 782819 בניב הי"ן ב־ שבת.

● ברמת אביב 3 חדרים לוקסוס — מרוהטים קומפלט. פרטי טל' 03—419831.
להשכיר 2½ מרוהטת בצפון כפר בה הדים פרייביל גן טלפון, טל' 450203.
● בשכ"ה — 220 ל"י חדר גדול ברחוב לבחורה בסוקולוב תל־ אביב, טל. 285772.
● חדר קטן לבחור, כניסה נפ־ רדת, סוקולוב 3/24, 246097.
● ע"י הבימה, חדר לבחורה או לזוג. 284175, 829344.
● ליד כיכר דיזנגוף ברחוב שקט 3 + טלפון. 725268 ב־16.00.
● שותפה דרושה לדירת 2 חדרים בסביבה כבר מסריק טל. 282935.
● בהרצליה במרכז דירת 3½ חדשה — 700 243165 בערב.
● חגר בדירה מרוהטת + טל־ פון מוסר חדר לבחורה/אשה הד־ גם עבור טיפול בדירה. 240981 ב־14.30—16.00.
● בשכ"ה חדרון בחצר לבחור, יחזקאל 10, ת"א. 441518.
● 3 חדרים שכ"ה + טלפון בסבתרשבים, טל. 861291.
● בגבעתיים 2 חדרים + הול מרוהטת חלקית, ק"ק. 256521.
● שותפה לדירה 2 חדרים בצ־ פון תל־אביב, טל. 456064.
● דרושה שותפה לדירת משתד־ לים + טלפון, 284282 ביום ראש־ ון.
● 3 חדרים מרוהטת קומפלט + טלפון, ק"ה, בלי בפלית, ברחוב בן־יהודה 242544 בשעות 6—8.
● להשכיר חדר מרוהט ליחיד בלפור יהודה הלוי ת"א 611396.
● להשכרה בתל־כביר 3½ חד־ רים חדשה מרוהטת יפה ק"ג כפ־ לית 550 759651 בעבודה 38448.
● 3 בדיזנגוף לזוג לטנה, טלפון, גג, מקרר. 35575 אחה"צ.
● דרושה שותפה חשבת חיות לדירה בצפון. בערב 451864.
● חדר מרוהט לבחורה. ירמיהו 45 ת"א, ליבובן ק"ב.
● 2 חדרים יפים, ק"ב, אפשרי ריהוט, בסביבת התחנה המרכזית 58030.
● בבתים דירת 3 חדרים ריהוט חלקי בשכ"ה 754065.
● בצפון דירה 2 חדרים גדולים בדמ"ש טל. 440639.
● בצפון דירת 1½ פרטי + טלפון, 2 כניסות. 222444.
● 3 חדרים מרוהטים + טלפון + חניה במרכז ראשל"צ 942858.
● מחפש שותף/ה לדירת 2 חד־ רים בצפון + טלפון 459749.
● 2 + כל הנוחיות באוסישקין 16 דירה 3 ב־13.00, פרט לשבת.
● חדר מרוהט בדירה ברחוב מאפו. גם לזוג. 445482.
● בצפון ת"א דירה 3 חדרים מרוהטת + טלפון 442079.
● בבתיים (רמת־יוסף) דירה מרו־ הטת יפה ומאווררת, 3 + פ"א + טלפון, סביבה יפה. 758108.
● להשכיר דירת 3 חדרים + טלפון דרך־הטייסים 60, 214188.
● ברמת־גן, דירת 2 חדרים, ליד קולנוע קסם 442243.
● בצפון (תכנית ל'), דירת 3 חדרים + טלפון. 411789.
● ברמת־אביב דירת 3 קומפלט + טלפון רצוי לזוג 411341.
● לבחור/ים, בסדר בר־ציון, 3 כל־ הגי איור 240912, ב־11.00.
● חדר מרוהט, פינסקר 5 תל־ אביב מרדר, טל. 57435.

וילות ובתים

● להשכרה וילת 3 חדרי שינה בתל ברוך מרוהטת לגברי, גן יפה, באמצע יוני עד סוף אוקטובר. 470763.
● למכירה בחולון בית בודד, 3 חדרים, ע"ש 350.000 ל"י (בשכ"ה — 850, 858502.
● בית דו משפחתי בקרית־ביאל־ ליסטוק + ¼ דונם. 757568 ב־ ימי חול.
● דרושה בשכ"ה וילה ריקה + טלפון + ארונות מחודש יולי, לתקופה עד 3 שנים, בסביבות ת"א טל. 04—253204. בעבודה — 04—245049.
● בר"ג וילה בשכ"ה, 5 חדרים, הסקה, גינה גדולה + טלפון ב־ מקום שקט, טל. 446692.
● בתל־ברוך וילה מפוארת + חו־ כוח, בבניה, חצי דונם. 937101.

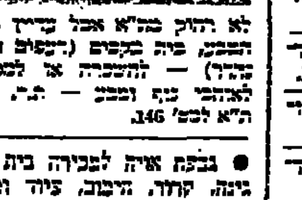

לא רחוק מת"א אבל מחוץ להמולת המשבת, בית מקסים (ריצפות הישנא ישראל) — להשכרה או למכירה. לאוהבי נוף ושקט — ת.ד. 1834 ת"א לפי' 146.
● בגבעת אויה למכירה בית 4½, גינה, קוטג', חיבנה, ציוד והחוה. 300.000 ל"י, 759644.
● להשכרה קוטג' דו־משפחתי ברמת־גן, ריהוט מלא + טלפון. 612099 — 612225.
● בהרצליה פיתוח להשכרה או למכירה, וילה מפוארת, בת 5 חד־ רים, ריהוט מלא, מזגני אויר, גי־ נה יפה, טלפון, מתאים לדיפלו־ מט. — 1000 דולר לחודש. טל. 937723 ב־9.00 עד 15.00, ימים א' עד ה'.
● בגבעת־שמואל למכירה קוטג' בדו־משפחתי 200 מ"ר + מגרש בזאר 100 מ"ר. בניה מפוארת. 300,000 ל"י. 761125.

● למכירה וילה בבאר יעקב 3 חדרים ½ דונם 965503 בערב או דודו 24 ראשון לציון סמתקיך.
● בגבעת־אויה, למכירה בית 4½, גינה, חימום, קירור וריהוט, 300.000.— 759644.
● בהרצליה פיתוח קוטג' 200 מ"ר על חצי דונם, 500.000 ל"י, טל: 938294.

ביקוש דירות

● דרושה דירה בדמ"פ, סלון גדול + שני חדרי שינה בסביבה טובה בתל־אביב במצב טוב. טל. 737638 ב־18—20.
● דרושה דירה לתקופה של 4 חודשים בחולה. 847957.
● דרושה דירת 2½—3 חדרים בבית מודקמתי עם גינה בתל־ אביב בדמי מפתח. ת.ד. 4995 תל־אביב.
● לקניה דירה 1½—2 בת"א וסביבתה. 443130.
● דרושה דירה או בית בעבר חדשי בהרצליה פיתוח או בצ־ פון ת"א קרוב לים, למשפחה בת 5 נפשות לחודשים יולי— אוגוסט. להתקשר טל. 03—957310 בשעות הערב.
● 1½—2½ חדרים רצוי קומה א'. רק צפון ת"א. לפנות 227433.
● דירת חדר או חדר עם כניסה נפרדת, בצפון ת"א, בשכ"ה לצעיר. טל 51441 בין 10.00—12.00.
● מבוגר מחפש חדר + מטבח בתל־אביב או בסביבותיה. 227956.
● דרוש בית בודד עד 3 חד־ רים בצפון ת"א בדמ"פ. לטלפ: 52847.
● דרושה דירת 2—3 חדרים ב־ שכ"ח לזוג בחודשים יולי ערבויות לפנות 740580.
● מחפשים לקנות דירה, 2½ חד־ רים, ברמת־גן או בסביבתה. טל. 764481.

השקיעים מקום גבוה מוקף בבניה. 8000 ל"י. "אדמות לבנותים". אלנ־ בי 140 תל־אביב.
● מגרשים פרטיים בנאות המדמל באזור המפותח להיירות מוקפים בגורדי פיתוח מעקיף לים — 5.000 ל"י. אדמות מבכהים אלנבי 140 תל־אביב.
● דרוש התוף הצעות למגרשי בניה באזורי ראשון לציון, נס־ ציונה, רחובות. לפנות טלפון: 941305 למר פרידמן.
● ליד רחובות — מגרשים אח־ רונים 7000 ל"י (לפני עליית המ־ חיר!) "השקעות בלליות" אלנבי 55 ת"א.
● בגב ציונה — מגרש צמוד לבנית במקום שקט ויפה. 25.000 ל"י במזומן (היתרה בתשלומים נו־ חים) "השקעות בלליות" אלנבי 55 תל־אביב.
● בזכרון יעקב — במקום שקט ויפה מגרשים אחרונים 5.750 ל"י (לפני עליית המחיר!) "השקעות בלליות" אלנבי 55 תל־אביב.
● ליד רחובות — צמוד לכביש 2½ דונם במקום מקסים קרקע פר־ טית 40,000 ל"י. טלפון 297506.
● לבניה מגרש אחרון בחדרה — 30.000 מזומן (היתרה בתשלומים נוחים) "השקעות בלליות" אלנבי 55 ת"א.
● 5 דונם יחד 40.000 ל"י בל־ בד! בזכרון יעקב קרקע פרטית טל' 297506.
● ברחובות 4 דונם מוזהות לפי־ נוי — 180.000. "דרליגג" בע"מ טל. 953354.
● בגדרה מגרש גובל בבניה ל־ הקקה — 10.000. "דרליגג" בע"מ 953354.
● בעפספה 15 דונם גוש 17165 חלקה 26 בהצעות 03־905061.
● הזדמנות בזכרון 10 דונם להש־ קעה עם אפשרויות בלי מתווכים טל. 04־715408.

לידיעתך

החלו מכירות של
מוצרי הלבשה קיציים

גדל הביקוש למטבעות כסף

● מעוניין במגרש פרטי עד דונם ברמת־השרון. לפנות הירוד 10 רמת־השרון או בעבודה 822432. ל־ לא מתווכים.
● מגרש בהלה־שוסר 6235/62 500 מ"ר לפנות קריית־אונו הלך 32, רישחובסקי.
● 15 דונם למכירה בהרצליה ניתן לקנות 4 דונם מהם. אדמה מצוינת. טל. 50089.

קבלני בנין

● כולל מנוה נתניה מגזה למ־ כירה דירות נהדרות עם כל ה־ שכלולים במקומות היפים בנתניה ומול הכנרת. פרטים במשרד רח' הרצל 51. טלפונים: — 053־23958, 053־28934.
● למכירה פנטהאוז מבעל קומה שביעית, לפנות בניני כפר סירקין ילד 40 ראשל"צ.
● דירת פאר 4 חדרים 4 כ"א כל קומה דירה כניסה מהמבפר 74 טלפון 853792 ומקום הפבידה 7.00—16.00 יבחוק חלוי חולון.

אולמות

● בחולון אולם וגב מ"ר. להעשיה להשכרה טל' 846582.
● למכירה מבנה תעשיה ליד חו־ לון 100—200 מ"ר ריק, 600 מ"ר קומה א', אפשרות חלוקה טל' 946230 19—17.
● דרוש אולם לתעשיה בשכ"ה 100 מ"ר בסביבת ת"א. 848216.
● למכירה אולמית לתעשיה של־ מה בברכז הארץ 200, 400, 900 מ"ר כניסה מיידית בניין — למרחב בדמ"ש התנגה 17 פתח־ תקוה טל' 919583.
● למכירה אולם 100—200 מ"ר עם כח טלפון 36470.
● מעוניין באולם להשכרה יחד 200 מ"ר. להתקשר לטלפון 287261 בבוקר.

עסקים

● למכירה מכירות חצי צ'ק הרב ב' מטי 856568.
● מעונין במסחר התלולים עם יפו להתקשר בכתב לאיבני ראבהה יופי מוכחה, צ'יוה יפו החברון 10 תל־אביב.
● השתתפות בתקופה בבריק־ צין בת"א מ־150.000 ל"י. טלפון 231908 ב־14.00.
● בדמ"ש חנות במרכז תל־אביב, פרנסה לשני משפחות. 282173.
● בהזדמנות סלון תסרוקות ידוע בר"ג בדמ"ש 38102 שבישבע.
● בשכ"ה במרכז ת"א במפרה לנשים בסביבות אישית. 58500.
● למכירה זכות חלוקת תופרי 14 דירות, בסביבות פינסקר— ביכורים, כולל פנטהאוז 5½ חד־ רים, קיה, ללא בפלית, טל. 50089.

● לכניסה מיידית דירת פנטהאוז 3 חדרים, מטבח, פינת אוכל, הסקה מרכזית, בים הדיב, הנית, בפתח־תקוה. טלפון 251842 ת"א.
● דירת 3 חדרים בשכ"ה 550 ריהוט חלקי טלפון מול תבליבות ברמת־גן, 783308 כניסה מיידית.
● 2½ חדרים + פ.א. בן צדוק 2 — יפו (מול אלהמברה) — מבט' סגל.
● בחולון 2 חדרים מפוארים פנו־ יים טלפון 03—841274 02—531645.
● תייר מעוניין לקנות 3—4 חד־ רים בסביבת תל אביב עם 20.000 דולר מזמן והשאר בעוד שנה. 750386.
● דרושה דירה בתכנית ל' 4½ — 5 חדרים טל' 241393 עד שעה 19.00.

חנויות

● במרכז גבעתיים (לרגל פרי־ שה) בשכ"ח 20 מ"ר. 720479.
● דרוש בדמ"ש חנות במקום מר־ כזי בתל־אביב טל' 621622.
● חנות להשכרה בשטח 120 מ"ר בבנין חדש בשלבי בניה, ז'בוטינסקי 36 רמת גן אפשרות לגלריה. 224166 238444.
● חנויות חדשות כולל התחנה המר־ כזית החדשה ברחובות. טלפון: 58973.
● בשכ"ה חנות למכשירי כתיבה וצעצועים בנאות אפקה. פרנסה ב־ עפם. טל. 470622.
● לאמנים. למכירה ביפו העתיקה גלריה. טל. 243165 בערב.
● בעל חנות 100 מ"ר — מחפש + טלפון + כבונית. מעונין בסוכ־ נות בסחורות. טל. 949842.
● למסירה מסעדה בדמי מפתח בתל־אביב. לפנות לטלפון 850051.
● למסירה בדמ"פ בגלל סיבה משפחתית (כניסה לבית) חנות בסדרה עם הפים התרשים. טל. 798783.
● במרכז גבעתיים (לרגל פרי־ שה) בשכ"ה 20 מ"ר. 720479.
● חנות בשכ"ה ברח' קריניצי 32 רמת־גן, עם טלפון. 790731.
● בדמ"ש חנות אולם 130 ב־ מרכז ר"ג, אפשרי שותפות טל. 361593.
● בדמ"ש חנות אולם 130 במר־ כז ר"ג, אפשרי שותפות 261593.
● חנות להשכרה בבבלי גמום בבתים, 700 ל"י. טלפון 769156.
● להשכרה חנות במרכז חולון 20 מ"ר בשכ"ה. 844792.
● בשכ"ה חנות עם יציע ליד הפירית, טל. 233739, 220897.
● בחולון במרכז להשכרה למחד־ בן/לחנות/למשרד בסבב/ 851075.

מגרשים

● 1500 מ' לבניה מיידית במר־ כז בזכרון־יעקב אפשרות לבניה.
● 2 וילות — 125.000. 954467.
● בר"ש בבניין הגיבל ברח' ...

● מוכן להשקיע 100.000 ומע־ לה ביצור טקסטיל מבדיק אקס־ פורט. ת.ד. 2633 ת"א.
● הזדמנות חד פעמית! השקעה בטוחה (בנכס), הול ב־30.000 צמוד לאינדקס (אינפלציה) הדולר (פיזורת). הכנסה 75% לשנה!!! 03—913738.
● בהזדמנות זכות לחלוקה כגן בברכה. הכנסה גבוהה. 055־31548.
● בשכ"ה באבן־גבירול חנות ב־ ענף הרהיטים — דמוגם עם חלון ראוה לתקופה בברכבה. אפשרי למכרה אחרת דרושה השקעה. 793669—829330.
● חנות כבולה להזכורה, בורכת גן, טל. 741344.
● קיוסק נוח למכירה בהבוצי־ כפי כפי 69, ת"א.
● דרוש שותף רצוי פעיל + 120.000 לעסק רווחי, ייצור ושיווק מוצרים בלעדיים בארץ. השוק מובטח. לפנות ת.ד. 1334 ל' 74273/ (לציין טלפון).
● בשכ"ה חדרים למסור ולבית מלאכה ביבנה 19, טל 241832.
● למכירה זכות חלקית המשר־ גיקר 740115.
● גן ילדים בדמ"ש במרכז ת"א, טל. 419577 בערב.
● מעונין לקנות חצי משאית, רצוי הדיב. בעבודה 794022.
● בעל משאית סופר־ביבר 6.20 מ' מעונין בעבודת הובלה בחברה פרטית קבועה (אפשרות להשקעה) ת.ד. 37043 תל־אביב.
● הלוואות־מימון; ליבואנים — תעשיה — מסחר! 03—239287 ב־ 7.00—9.30 וב־18.30—19.30.
● בהזדמנות למכירה בית בקר־ קעה ברחוב מרכזי. טלפון 445052 ב־19—20.00.

רהיטים

● רהוט הוק לסלון במצב טוב. ספה וכורסאות 798330.
● למכירה לרגל נסיעה רהיטי יבוא (מדראגים) סלון ושני חד־ רי שינה, רח' דיזנגוף 242 כניסה ב' דירה 6 באחה"צ.
● למכירה בהזדמנות חדר שינה קומפלט, פורניקה בהירה טל. 418438.
● עקב נסיעה להשיל כל הכ־ הנים למכירה, הכנה 24/13 היבונית.

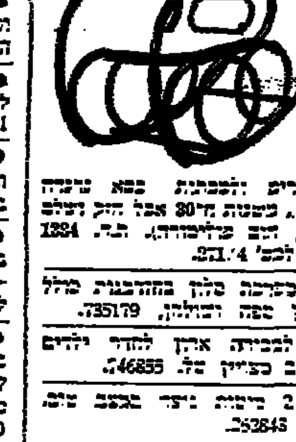

לשכירים והסתפקות בפא עיצוב קלות, בשנות ה־80 ... ת.ד. 1384 ת"א לפי' 4/.221.
● למכירה סלון בהזדמנות ... ספה וכורסה, 735179.
● למכירה ארון לחדר ילדים במצב כמעט חדש. 246855.
● 2 מיטות נוער במצב טוב. טל. 262848.

משרדים

● למכירה בדמ"ש במרכז ת"א. טל. 419577 מדרגה.
● בצפון בשכ"ה 2 חדרים, 2 ... 825179, 918614.
● להשכרה למשרד 1½ חדרים ... 230195.
● משרדים — ... בשכ"ה טל. 222064.
● בשכ"ה בדיזנגוף במרכז 6 חדרים לכל מטרה. 286557.
● בשכ"ה, בבית טלפון בבניין המרכזית תל־אביב, לטלפון לפנות 56225, 623028 — בערב 262424.
● 2½ חדרים ק"ק ... 238421 ... 932533.
● באבן־גבירול, בשכ"ה, דירה 3 + הול וטלפון, 441796, 624645.
● בשכ"ה דירה 4 חדרים ב־ מרכז תל אביב עם טלפון 52851.
● בשכ"ה בבית וטלפון בבניין המרכזית תל־אביב לטלפון לפנות 56225 — 623028, בערב 262424.
● חנות בגבעתיים במרכז להש־ כרה 450 ל"י במידי 252077.

הצעות עבודה

● דרושה פקידה ... בחברת ... עם ידיעה טובה ... באנגלית והדפסה בעברית ... ת.ד. 1334 ת"א ד' 8066.
● בהרצליה פיתוח דרושה נערה אחראית לטפל בילדים ... טלפון 937540.
● לסניף בתל אביב של חברה ... ת.ד. 1334 תל אביב ... 75313.
● תלמידי תיכון ... לעבודה ... 867072.
● מטפלת + עוזרת בבית ... 45.355.

● דרושה מטפלת מנוסה לתינוק מ־7.30 — 14.00. טלפון 612159 לפנה"צ.
● דרושה באורה, רוקה לעבודה בסלון כלה, טל' 615232.
● דרושות מתחילות עם כשרון לקישוט בלהות טל' 823598.
● למפעל הדפסות ואריזה בפ"ת דרושים עובדים למכונות, מקצו־ עיים ובלתי מקצועיים. טל' 911613.
● למפעל הדפסות בפ"ת דרושה פקידה, ידיעת חשבון התחשבנות מכנית רצויה. טל' 911613.
● דרושה ספרית ותלמידה לסלון "יפה" לפיאות. אלנבי 93 תל אביב 625682.
● דרוש פועל מקצועי בהתקנת בנזין לוינסקי 86 תל אביב.
● דרושים חשמלאים לסיני ולאו־ תר תל אביב. לפנות צפיון טל' 733514.
● דרושה מנקה לחנות רהוטים ז'בוטינסקי 93 רמת גן 798264.
● דרוש נגר רהוטים טוב. ת.ד. 1334, ת"א, ד' 75383/.
● יהלומים! דרושות 3 פולות ב־ תל אביב. 820069 טלפה. בעבודה.
● דרושה עובדת לחצי יום ב־ בבקרים לטפל ילדה בגן ב־ כירת טובה. טלפון 739742.
● דרושים חשמלאים מוסמכים לעבודה אחזקה במקום קבוע. וב־ בתעבורת טובה. טל' 740319 ב־ 19.30.
● יהלומים! דרושים אתכים לוטשים לכל החלקים 236662 ציון.
● למשרד עורכי דין דרושה כתב־ נית לחצי יום. 8.30 — 13.00 טל' 624020.
● לכבכבה גדולה בת"א דרוש נהג תושב דרום ת"א המרכז רצוי משוחרר משירות בצבא. טלפון 57840 בערב.
● לחברה גדולה בתל־אביב — דרושה מיד כתבנית קצרנית באנג־ לית. בעלת נסיון קודם תנאים מצו־ יינים למתאימה. יום עבודה מלא. נא לפנות בכתב ל־ ת.ד. 1334 למס' 1/ 35639 ת"א בצי־ רוף קורות חיים ונסיון קודם. סו־ דיות מובטחת.
● לגד חברה לבנין בע"מ — דרושה פקידה לעבודות משרד והד־ פסה במכונת כתיבה עברית. שעות העבודה במשמרות או חצי משרה לפנות אחה"צ לפנות למחלקת מ־ כירות ברח' דיזנגוף 173, בין ה־ שעה 8.30 — 12.30.
● לסלון תסרוקות דרושות תל־ מידות ומתקדמות בתנאים טו־ בים. 726896.
● דרושה מטפלת + עבודות בית בצפון ת"א 222916.
● דרושה גננת מוסמכת לגן ילי־ דים בת"א לחודש וחצי, משכורת גבוהה. ת.ד. 1334 ת"א. ל' 74091/.
● בחור לעבודה בחנות עתונים וספרים מ־17 — 19. אנגלית הכרחית 231686.
● למסעדת המזנ דרושים עוזר לבבת ועוזר/ת ניקיון בר־יהודה 21 א' מ־13 — 15.
● דרושה מזכירה לחנות באר וצביית אחרי צבא למשרד שמאי ביטוח. 226989 248085.
● דרושה מנהלת חשבונות סוג ב' לעבודה בתל־אביב בשעות 7.00 — 14.30 לפנות בטלפון 51977 ... בין השעות 12—8.
● לשפ"ד רואי חשבון דרוש/ה בוגר/ה לשליחויות ועבודה משרדית לפנות לשילה, מגדל שלום, קו־ מה 17 (כלית 3, 2, 1) בשעות 09.00 — 14.00.
● בעל ידע מכני ברחב מחפש עבודה בערב. 944520.
● בבבלי מטפלת לעבודה חלקית עבודות בית קלות 450933.
● יהלומים!!! דרוש מוכר לאב־ נים קטנות בתנאים טובים ... 787222.
● יהלומים!!! דרושים שלף ל־ סוס ... טל. 736472.
● דרושה אשה בעלת נסיון ב־ עבודות הלחמה והרכבה אלקטרו־ נית. להתקשר לטלפון 452306 ב־ שעות 9—18.
● דרוש חשמלאי וצבועים לעבו־ דות ... להתקשר 798608 ב־ ערב.
● דרוש/ה ספר/ית מעולה, תנאים טובים. דיזנגוף 162 כספרת ששי טל' 36243 מ־7.30 בערב.
● דרושים נגרים לרהוטים תנ־ אים טובים, בתל־אביב טל. 820856.
● דרוש נער שליח עם טילון או קטנוע תנאים טובים להתקשר מ־ 8.30 עד 16.30 טל. 442211, 446251.
● למלון בתל־אביב דרושים: קו־ פאים/קופאיות, מלצרים עם המלצ־ צות. העבודה היא במשמרות. רצו־ יה ידיעת השפה האנגלית, כמו־ כן דרושה פועלת נקיון נא לפ־ נות לטל. 249444 בין השעות 10.00 — 12.00, 17.00—20.00.
● דרושה צעיר (רצוי לפני צבא) לעזרה בעבודות חוץ — כדירות. טל. 236779.
● דרוש בחור + רשיון ב' וטילון טל. 820829, 822614.
● דרושות כתפרות חוץ להיר־ הנים ונוביות טל. 36470.
● יהלומים! לבכבים דרושים פו־ עלי פרוביזורי וקצוה למטה בתנ־ אים טובים. 828307.
● פועלות למכונת גומי, אוברי־ לוק, 2 מחטים ועוזרות, הגר"א 37 ק"ב "הוגשי".
● גברת (64) דוברת גרמנית, פולניה ועברית דרושה נערה לידידה (בי הולים) שעה בקרים בשבוע. טל. 240982 ב־08.00—09.00.
● אשה רציניה לעזרה במשק בית ובטיפול בילדים. יום שלם. טלפון 769015 ב־18.00—20.00.
● למפעל לקונפקציה דרושות תופרות בבית. "יעקבי" פינס 44 תל־אביב, 57255.
● למפעל לקונפקציה דרושה פו־ עלת לעבודות יד. "יעקבי" פינס 44 תל־אביב, 57255.
● בודדים ועובדי בודדים בעלי נסיון דרושים לעבודה. 749506, 456327.

● דרושות תופרות אוברלוק ל־ מכונה זיגזג, מומחיות ללבני גב־ רות. תנאים מצויינים. "אילה", כפר גלעדי 9, ת"א. 825408.
● דרושות תופרות, רצוי בוגר־ רות בי"ס לתפירה "אילה" כפר גלעדי 9. 825408.
● דרושה תופרת לחלקים יום שלם, בחורה רצינית, תנאים מ־ צוינים. "אילה", כפר גלעדי 9, ת"א. 835408.
● פקידה נבונה ופקידת לאחר שירות צבאי להשכרות, ניכויים ומזכירות במשרד ראש־השנה ב־ ת"א. 625408, 624773.
● דרושה פקידה היודעת הנהלת חשבונות הדפסה במכונת כתיבה עברית ואנגלית. טל. 793113.
● דרושה פקידה היודעת הנהלת חשבונות, הדפסה במכונה כתי־ בה עברית ואנגלית, טל. 793113.
● דרוש מבקר טוב במפעל ל־ מוצרי חשמל, רצוי בוגר בי"ס מכני, טל. 789663, 782386.
● דרוש עובד בקליט לטפטפה שניה, טל. 789663, 782386 בין השעה 8.00—16.00.
● דרוש נער לשליחויות וע־ בודות שונות, לפנות האורה, טל. 56427.
● דרוש טרקטוריסט לשופל 950 טל. 448137.
● לביה"ח למכנסים דרושה ... ברה לאוברלוק ולולאות כפתו־ רים, טל. 882404.
● פועלת נקיון דרושה לחוק כאר לעבודה קבועה. 912692.
● פועלת נקיון דרושה לחוק כאר לעבודה קבועה לפלפל ב־ יום ובערב 912692.
● מתקדמת עם בביקור דרושה לסלון לושה רח' דיזנגוף 14, טל. 280984.
● דרושה מטפלת מנוסה לתינוק ליום שלם, טל. 452177.
● דרושות בחורות לעבודת תכ־ שיטים, טל. 335893.
● לסלון דוד וליה להנגרדיה 21 דרושים/ות מיד ספרית מ־ עולות תלמידים/ות. 36837.
● בדיזנגוף משעה 17.00 עד 07.00 בלילה 225978.
● דרושה עוזרת עם לינה ל־ עבודה ברמת־גן, רצויה ידיעה בבישול. 790722.
● דרושה עוזרת עם לינה רצו־ יה ידיעה בבישול. 790722.
● כבבודת שיגים מעוניינת ב־ מתלמד או פועל רציני. טלפון: 228586.
● לרופא שיניים דרושה אסיס־ טנטית מנוסה לשעות אחה"צ, טל. 286319.
● הזדמנות חד פעמית! מחפש התג־שותף למשאית, תנאים ... 03—913738.
● דרוש מנהלה, תנאים מצוי־ נים למתאים טל. 768534 או 259689.
● דרושה פקידה + שליחויות. שעות העבודה 8.00—16.00, טל. 612678.
● דרושה מטפלת בחולון ל־ חמישה ימים בשבוע. טל. 829917.
● דרושים פועלים לביה"ח לוק־ סור לסגורות משקפיים. בא ב־ הסבון מקצועיים או מתלמדים. טל. 827984.
● בחורה לשני ילדים (4, 7) ועבודות בית 11.30—16.45 בבבלי. לטלפון אחרי 5.00 453089.
● חשמלאי, מהנדס חשמלאי תי־ קונים גם חצי יום. טל. 458030.
● דרושות תופרות לשמלות ל־ קבלת עבודה הביתה. הגדוד העברי 6, ת"א (במנצר) ...
● דרושים תרסים מתלמדים ל־ מחרטה ולרובלטה. לפנות זוהר דיוק, רחוב בית־אלפא 4 תל־ אביב. 33212.
● דרושות נשים לעבודה קלה בגיל 40—16 למתפסים כלאבו־ תיים ליום. עבודת יום שלם או חצי יום עבודה. לפנות מירנה מב־ פריגלגדי 10 ת"א, מ־8—9 ב־ בוקר.
● דרושה פקידה מתחילה בע־ לת ידע בהדפסה ובהנהח"ש. טל־ פון 09—230123.
● דרושה מתפרה להלבשה ל־ מכנסים אפנת מוריס נחלת בני־ מין 89.
● דרושים: צעיר אחרי שירות צבאי, בעל ידע טכני, לעבודה קבועה. ונער לשליחויות ועזרה. להתקשר 623948 בין 5—1.
● דרושה מוכרת לחצי יום ב־ בית הנייר, כליבו שלום משעה 16.00—19.00. לפנות למר צפת "בית הנייר", דיזנגוף 101 ת"א מפני קולנוע הוד, קומה ב', מ־ שעה 17.00—19.00.
● דרושה אשה לעבודה במשק בית כל יום משעה 8.00—1.00 טלפון 838331.
● ברמת אביב דרושה מטפלת טובה לשעות 12.00—3.30. בבוקר — מאולה טל. 229766, אחה"צ — 411047.
● דרוש מוכר לחנות למוצרי הפו־ מל. מסרבים טלפון 452518, טל. 612524.
● דרושים נגרים, תלמידים, פני־ סיונרים או כל אדם המעוניין לה־ לק מוצר ביתי לבתים במשך ה־ יום או בערב. אפשרי עבודה חל־ קית. רווח טוב. טלפון: 257302 מ־19.00—22.00 חוץ משבת.
● דרושה מטפלת בסביבות קול־ נוע ר"ג מ־6.45 עד 14.30 לטלפן 446403.
● לקונפקציה דרושות תופרות ל־ זיגזג תנאים טובים. אופירה ארלו־ זרוב 22 רמת־גן.
● דרושה בחורה למשק בית עד 3.00 אפשרי לינה. 479542.
● בניו־יורק דרושה אשה, 25— 45 לטיפול בבית ובתינוק ללא אם. תנאים טובים, נסיעה משולמת. חו־ זה לשנתיים מינימום. טל. 233390.
● דרושה אשה מ־7—15 לעבו־ דות בית + 2 ילדים בבי"ס טל' 913578.

● דרוש מנהל/ת חשבונות בע־ רבוא בגבעתיים (ליד האיצטדי־ ון) לפנות בכתב למר אברמוביץ שאול המלך 41, ת"א, בית דפנה.
● להב עבירות כתקנים בן דרושים עובדים מחולון וראש לציון. לפנות לבוטינסקי 61 11, רמת־גן.
● דרושה קלדנית ... רח' בלפור 147 תל־א־ ... טל. 830668.
● דרוש ... לעבודה במשמרות. ... 829236.
● דרושה עובדת למכונת ... תנאים טובים לפנות — ... אילת 21 ת"א.
● דרושה מטפלת לילד בן ליום שלם. 727018 — אחה"צ.
● מטפלת + נקיון לחצי ... בשנקין תל־אביב. 01־299498.
● דרושה קוסמטיקאית מנוסה לחצי יום. עבודה ... לסבון ליופי יהודית ראשון ... טלפון 946846.
● דרושה מטפלת ל־2 ... ליום עבודה שלם פיקסברג הרצל 31 ראשון־לציון.
● צעיר + רשיון ב' + (פרטי) מעוניין בהצעות ... טלפון 947703.
● דרושה פקידה שליטה בעברית הכרחית + כתיבה ... רצוי שליטה גם באנג... שעות העבודה 08.00—16.00 ... טלפונית 222547.
● דרושה מטפלת ל־2 ליום עבודה שלם פיקסבן הרצל 31 ראשון לציון.
● דרושה קוסמטיקאית מנוסה לחצי יום עבודה לסבון ליופי יהודית ראשון טלפון: 946846.
● דרושה עובדת למכונת ... תנאים טובים לפנות ... 21 ת"א.
● מעוניין בעבודה פקידה בהכנת משכורות. עבודה בשעות הפנאי בבית. ת.ד. ראשון־לציון.
● דרושה מרבנית מנוסה ... מלאה. בא לפנות בטל. 58168־9, 52857, 59505.
● דרושה תופרת לקונפקציה ... מקום, תנאים טובים. ... כפר־גלעדי 1 תל־אביב.
● דרושים: 1) מכנאי ... מהחיל אחרי צבא. 2) לפני צבא, לעבודה. טל. ...
● דרוש נער לשליחויות ... שונות לחצי יום. האורה, 56427.
● דרושה מוכרת מנוסה ... נעלים. לאחה"צ, תנאים טובים ... ת"א. בן־יהודה ... 7—9.
● אשה/בחורה לטפל ב... ילד, בשכון ברמת־גן, 232878.
● לשכון להעתקות שמש נערה לעבודה, גלובינסקי ... בעלי מלאכה 12/א, ת"א.
● לקיבוץ משמר־העמק ... בעל נסיון בא לפנות במקום. או ... 04־993164 (לבקש טבח).
● דרושה אשה לעבודת הנקין־השרד. תנאים מצוינים. 631255.
● דרושה נערה לעבודה ... ת"א. 453691, 59469.
● דרוש פקיד בעל ... ובעל נסיון ... להתקשר 03־255308 בין השעות 8—13.
● פועלות דרושות לבית מוצרי־קרטון, לעבודה קבועה ... 13 בני־ברק (קוקה־קולה) אוטובוסים 9, 69, 70.
● לחברה מסחרית דרושים ... למוצרים מבוקשים הכנסה צפויה — 300 ל"י ... בשעות 15.00—18.00.
● למשרד עורכי־דין פקידה כתבנית לעבודה ... לפנה"צ. טלפון 741325.
● דרושים עובדים לא מק... לעבודת בשכר גבוה 59783.
● דרושה מטפלה למכונה אוליבטי בעלת נסיון ... הנהלת חשבונות לעבודה ... 739131.
● דרושים חובשים ... לעבודת יום או חצי ... ביאים 3.
● דרושות: 1) תופרות ... לשמלות לעבודה ... 2) ... לעבודות יד ... לטלפון 59837 ת"א.
● דרושה קלדנית לעבודה ... בתנאים טובים 829369.
● דרושה ... להעתקות ... עם ידע בהדפסה ... שעות העבודה 8.00—13.00 ... קורות חיים ... 7043 (עבור נורית).
● דרושה מטפלת ... לילד בגן ליום שלם. 8221.
● דרוש ... קונפקציה ... בית מלאכה. טל. 258557.
● יהלומים, דרושים: ... תלמידים ... 614892.
● דרושה עוזרת ל־4 ... בשבוע 7 שעות. 458819.
● דרושות מתחילות עם ... לקישוט צלחות. לטלפון 23598.
● למשרד הנדסי דרושה כתב... מזכירה להתקשר לטלפון 312...
● דרוש ... לפנות במקום דיזנגוף ... ת"א.
● מטפלת בשעות 8—20.00 ל־3 ילדים הרצל 89 ת"א. ...
● לחצי יום לעבודת עזר ... 224650 ת"א 15.00—17.00.
● דרוש נער לעבודות שונות ... 17.00 ת"א בשעות 22465.
● דרוש שותף פעיל בעסק ... + הנוח טל' 3203 מ־14.00—16.00.

דרוש עובד בחנות צבעים ל... עבודה. טלפון 56786

...פרות בעלות למטבחי ילדים ... בבית ובבעל אורטו... פלום 28 תל־אביב. טלפון

דרושה פקידה לחברה יבו... שעות העבודה 7.30—16.00 ספרק בע"מ רחוב המסגר א. טל. 35672—37069.

דרושה עובדת לטיפול כביסה ... יהודה 4 פתח תקווה

...ע מהנדס בניין 3 שנות לעבודות תכנון טל. 237497

...שעות אחה"צ (4 פעמים) ...ת פקידת כתבנית. 239487. מ־ —13.00

דרושה מטפלת + עבודות בית ...ן ת"א. טל. 222916

...טפלת לחצי יום לתינוקת ...ודשים בת"א. 286338

דרושה עובדת סוציאלית ל... ...בע ולקריאה. ל־5 שעות ...ן בקר. לפנות: „כסבי", רח' ...ן 60 תל־אביב. עם מירום ...ו היום.

...ה חיונית בסדים דרושה ל... טלפון 224580

...טפלת. לילד בן שנה ל־6 ...ו. טל. 238737

...מחלק נדרשת אשה לעסק + ביקור לשעות 08.00—14.00 ...ם־ד. 08.00—10.00

...בייה בנדיורק דרושים מכו... ...כוסים בלבד לכבוכנות אר... ...לצם שריקבה אלומביה ל... ...ה. קבועה. לכתוב לת.ד. 2391 ...ר 4195 ירושלים.

...אלינבו בע"מ דרושים מהנד... למעברי סריגה סהגים למכו... ...שכוחות בוגרי בי"ס מקצוע... ...ת חשמל אחרי צבא. לפנות ...ן 841832 בצלאל 5 רסקו ב...

...למפעל תעשייתי ברחובות ה... ...לפני התרחבות רבת היקף ...ו השכלאי אקזקה בעל רשיון השכלאי מוסמך סיכויים טו... להתקדמות לאיש המתאים. ל... ...בכתב בצירוף העתק, העדות ...ות חיים למנהל המפעל ת.ד. ...עבות.

...פקידה כללית שולטת ב... ...מה עברית בפשרד באזור בני... ...שעות 8—4 תנאים נוחים. כל. 472

...והלומים!!! דרושים פועלי ...לינגים ובלמלינן למסק טל. ...737 לנדי.

...הלומים!!! עגלות גדולות ...ים חזק נוהשאגן 12 יהו...

...והלומים!!! דרוש מבסר ותל... ...לעבודה קבועה. טלפון 34167

...בחורה למטבח פועלי לעבודה ...ית. טלפון 440411

...דרוש נער לעבודות בחנות ל... ...צילום. נא לפנות לת.ד. ...ת"א מס' 6427/1

למפעל תעשייתי בת"א, דרוש ...ל חשבונות. נא להתקשר טל. ...586

...דרושה פקידה היודעת הנהלת ...בטת הדפסה במכונת כתיבה ...ית ואנגלית. טלפון 793113

...הופרות והלבידות התנאים סר... ...דרושות למפעל ליצוא גלווד. ...7981

...לקונפקציה לבגדי נשים דרו... ...ת פעלות לוינגר בתנאים בצו... 827223

...מטפלת לתינוק, 4 ימים ב... ...ע, לבודה. נאות־אפקה. כל. 2230

...פקידת כתבנית ב־8.00—13.00 ...הסיון 2 חדר 316.

...בוגר כלכלה וסטטיסטיקה בעל ...ן של 3 שנים בהמחיר ... ...איב מעוניין בהצעות רציניות. ...ה 1334 תל־אביב 75635/3

...דרוש נהגן מפולה לעבודה ...עה בבקום. לפנות אבי בודל ...ת בנימין 41 ק' ב' טלפון: 6135

...דרושה פקידה. אלי, הרצל 58 ...ר"ג 723314 — 828987

...דרוש איש או זוג לאחזקת ...ה בבנין רב קומות תנאים טו... ...ם ודירה לגור. לפנות 851448 ...(קבוצה) לקבוע פגישה.

ביקוש עבודה

...מחפש עבודה כשרדית חלקית. ...ל גסיון רב. 280073 בערב.

...טכנאי מנה"ח עצמאי מחפש עבודה לחצי יום. טל' 622291

...מקבל עבודות באלקטרוניקה ...ונה, הרכבה, יצור ותיקונים טל' 59670

...משוחררת מקבע, מחפשת ע... ...ה. בהצעות רציניות בלבד לפי ...ת ת.ד. 1334 תל־אביב למספר 75433/

...צעיר, דתה, בסגר מעולה 20 ...נה נסיון בעבודה, מעוניין ב... ...שרה, ת.ד. 480 ראשון־לציון.

...2 צעירים + בעלי ... ...ן + רכב. הצעות 623091—03 ...17—

...השכלאי כמונין בעבודות מהי... ...ות ומפרכי. טל. בערב 863429

...גנן מקצועי, מבצע טיפולים, ...ינות הדפות, בדירות, גג, כבס... ...ות בנים ציבוריים. טלפון 723967 ...במציאוב.

פרסם בלוח החדש

שידוכים

● בחורה + ילד מעוניינת בהת־ איש למטרת נישואין ת.ד. 1334 ת"א ל/74066.

● עבור בתנו — ללא ידיעתה — 20/165 בלונדית, יפה, עדינה, כ־ בעצלה אמידה — מחפשים בחור עד 25 רציני, נאה, אשכנזי. ת.ד. 1334 תל־אביב, ל/74063.

● בפורה הפנית מפונית באק־ דמאי אביך אירופאי 35—42 לה־ קמת בה משפחתי חם. ת.ד. 11051 (פרסית) תל־אביב, לציין טלפון.

● מעוניינת ברצינות. ת.ד. 4059 ת"א עבור „צלמה".

● 21/157 מעוניינת ברצינות. בגורה, דתית, עדינה ורצינית, מעו־ נינת בנתאים. ת.ד. (פרסי) 3398 בני"ב.

● בן 45 תל־אביבי מעוניין להכ־ כיר גרושה או אלמנה בגיל 38—42 למטרות רציניות. לפנות ת.ד. 161 רעננה.

● פרטי בלבד. 34 — אקדמאי הרגל מלימודים בחו"ל. מעוניין בבחורה נאה, תרבותית, שתרצה לגור בחו"ל במוסב. ת.ד. 18119 ת"א.

● פרטי. רווק 28/185 מעוניין בהתאימה. ת.ד. 36403 ת"א.

● הירות גרושה בעלת הופעה נאה מעוניינת להכיר גבר משכיל בגיל 50—55. להתקשר לטלפון 666338—04 בערב.

● פרטי! 2 בחורים נחמדים 25 מחפשים נחמדות. ת.ד. 8381 חי־ פה.

● רווקה, אקדמאית ומסודרת מעוניינת בנשואין עד 41. ת.ד. 1873, תל־אביב.

● רווק 25/167 רציני מעוניין ברצינית נאה. ת.ד. 30086 פרטי ת"א.

● גבר 30/170 מחפש כתאימה. ת.ד. 4496 חיפה למס' 43802.

● נחמדה 29 משכילה, דירה מעוניינת בבתאים. ת.ד. פרסית 1334 תל־אביב 75449/2.

● נחמדה 29 משכילה, דירה, מעוניינת בבתאים, ת.ד. פרסית 29330, תל־אביב.

● מהנדס 26/175 מעוניין ב־ נאה. ת.ד. 2442 חיפה.

● אקדמאית גשיה (31) תשמח לשתות קפה בחברתך. טלפון: 255564—04

● פרטי! דיפלומט נאה מעוניין בנאה מאד רווקה אקדמאית עד 29. נא לפנות רק עם פרטים אישים וצילום שיוחזר ת.ד. 4353 תל־אביב.

● פרטי! מהנדס נאה מעוניין באקדמאית נאה, מאד, רווקה עד 28. נא לפנות רק עם פרטים מלאים וצילום שיוחזר ת.ד. 4568 תל־אביב.

● גבר 45, בעל רכב, מעוניין להכיר אשה יפה עד 30. ת.ד. 16351 תל־אביב.

אחות 28/170 המגיעה לארץ כי־ צרפת עם גרושה נדולה ותכונה, מעוניינת להכיר גבר רציני עד 40, רצוי אקדמאי. רצינים ומבוחים יכתבו לת. ד. 1334 ת"א למס' 215/4

● מעוניינת להכיר לאחי 29/168 נאה, עבודה קבועה + השכונית, נחמדה, כקצרה פונים, צנועה ד־ שקטה מבית מבודד למטרת נר־ שואין גילאים 20—26. 823487 או ת.ד. 4320 ת"א.

● לסטודנטית מעניינת ויפה ב־ אמת כבעים אלגן אקדמאי נאה 32/172 ותרבותי מקסימה. כתבו בצירוף תמונה שתוחזר לת. ד. 265 רמת־גן.

● גבר מעונין באשה 45 להיים משותפים. 243761 — 524617—03

● מורה רווקה אשכנזיה גובה 168 בת 28 מעוניינת להכיר למטרות רציניות. ת.ד. 1389 רחובות (פרסי).

● פרטי מהנדס בהוליד 46/177 מחפש רעיתו לנשואין ת.ד. 432 ראשון־לציון.

● פרטי. אקדמאית 26/172 ב־ עוניינת באקדמאי אשכנזי.

● בפרוטוקול בשורד לפיתוחית, מיועד לכל החיים שבאי 23 ...

● פרטי, נצבאי 30/180 מעוניין באשה נאה עד 40. ת.ד. 8578 ת"א.

● בהירה, נחמדה, 168, מבדרת, מעוניינת בבודד תרבותי בפחד, גבוה 53—57 בפולין/גרמניה. ת.ד. 23024 תל־אביב.

● אלמן 62/170 בסודר חיפכ מעוניין בהתאימה. 235348

● מעולמב 25/185 נאה + דירה ומכונית, מעוניין בצעירה יפה ד־ הסובה. ת.ד. 11431 (פרסית) ת"א.

● יוסי 230868, דיזנגוף 212, בע"מ: אקדמאים, הייליה, דתיים, מבוגרים.

● גברים בכל גיל יכולים להנשא כחו. נצרות יפות ועשירות. עדכון פרסי. 224580

● מעוניינת ברציני אירופאי. אלי בנה בבריה 39/160. ת.ד. 1334 ת"א ל/74341.

● עניד 181/28 נאה, כבבי אך ורק אם את נאה באמת(!) ומעוני־ ינת. ת.ד. 16054 ירושלים.

● פרטי, בן 30, נאה, מעוניין להכיר אשה לידידות אינטימית. כתיות. ת.ד. 6821 ירושלים.

● פרסי, עדינה וחולידיה מעוניינת באשכנזי תרבותי עד 70.

● רווקה 28/170 סימפטית, מסו־ דרת מעוניינת בנתאים עד 37 למטרת נשואין ת.ד. 1334 ת"א 74364/5.

● פרטי! גרוש 50/163 בעל כוכית, המבלה חיפנית, חוטה, הופבה, מעוניין להכיר מתאימה. בעלה אמצעים. 230337—04 בבוקר.

● סימפטיה נאה 31/174, מעוניין בנאה וכישלה. 669300—04

● גרוש 28/150 עצמאי ומסודר ת.ד. 1271 חיפה.

● רווק, 40/186 כמוסס, בגי־ ליל, נאה, טל: 963675

● תייר מאמריקה דובר עברית, יידיש וגרסית ילך לטווח רחוק מעוניין בבחורה 32—40 צדיקה וטו־ בה מסורת לפנות בצרוף תמונה לת.ד. 1334 ת"א למס' 98023784

● דתית 22 נחמדה מעוניינת ב־ רציני. ת.ד. 1906 בני־ברק.

מכירות

● בהזדמנות מערכת סטריאו דד־ אל 875393.

● תדר שינה + פ"א ופריגידר — 2500.— 59153 משעה 17.00.

● למכירה מיד! רהיטים וכלי בית ומכשירי חשמל ביתיים טל' 751917—03.

● מגבר 2×25 ואט סטריאו ל־ צילבל 868750 ביום ג' משעה 16.00.

● מיקסר אמקור וענלת תינוק עם הילוכים שניהם במצב חדש. טל' 473327.

● למכירה מערכת סטריאו במצב מצוין כשל יענו סקייהם 25 ראשל"צ בשעות הערב.

● למכירה מקרבל בטון עקר פרוק שותפות 855459 בערב. ברוי.

● למכירת פטיפון סטריאו עם רדיו משומל ב־1200 ל"י טלפון: 283083.

● מדיח כלים קומפקטי תוצרת קולסטון אנגליה 1000 ל"י טלפון 754015.

● למכירה מעגילה מכונת כבי־ סה, מסרטה, 948081. בערב טל. 949843.

● בהזדמנות 6 פיק להוה עץ באורך 1 מטר — 2.80 מטר ב־ מצב מצוין, 79666—063 בשעה 18.00—21.00.

● מכונת תפירה „ברדר" ומכונת כתיבה אנגליה, טל. 257008.

● שטיחים פרסיים. מכונת כתי־ בה גרמניה, פליפ גרבנה, טלפון: 448533—03.

● למכירה בהזדמנות בגדי נכ־ רות ונשים בקסיסים, גזרה צר־ פתיה. 474769.

● למכירה קונסטרוקציה, גג מ־ ברזל כולל אזבסט 12×16 מטר, לפנות לפ.ת. בע"מ טל. 825554 ת"א, רח' שבצלי 26.

● מכונת כתיבה חדשה תוצרת אמבסדור צלה גדולה — 1000 ל"י פחות ממחיר המוכן 950807.

● גיטרה בהזדמנות + תיבה, רשמה ומיתרים, במצב מצוין. 724081.

● הזדמנות קומפלט הקלישים „לינגאפון" בשפה צרפתית. טל. בערב מאוחר 443938.

● מאוורר שעון 1200 קי"ג בשעה 100×200 מטר, חדש, טלפון: 871820 ב־17.00—19.00.

● למכירה בהזדמנות תריסים אלומיניום דלתות עץ וחלונות. טלפון 720374 בערב.

● כולחן לגזירה 8×230 מטר. טלפון 36470.

● כאופה פרטי למכירה השוזה ציורים ישראליים. טלפון 251908 גם בשישי ושבת.

● למכירה גליוטינה 60 ס"מ + מכרב. —2.500. טלפון 827002.

● לרגל נסיעה מערכת סטריאו במחיר הזדמנותי כבלמה תנוסקס, טלוויזיה. טלפון: 453447.

● מערכת סטריאו 75 ווט, רמק־ קולים, טייפ, קסטות דק הכל חדש ותמונות. 448010.

● כתשב ביתי + זכרון + אוזניים + מטכניקה למכירה ב־ הזדמנות. 786321 בשעות הפ־ בודה.

פרסם בלוח החדש

● בהזדמנות פיטר 205 מסיפון „פודבס" רמקולים „כוק". 813448.

● בהזדמנות מכירת היכל עפר־ לות כלה חדשות המודרניות. 223418.

● בהזדמנות מיבש שער ולה „פנורמיק־אט" חדש ואוטומטי, כתי־ אים לספרה. 242359.

● ארון קירור סטנדרט לפרחים כרטב ל־הדוד ד. ג. לכיש דרוש. אחוזת.

● למכירה מלגזה 3 טון דיזל וגלגזה חשמלית 1½ טון טלפון 91671.

● קומפרסור ברומווד 250 לחצי־ בה כשושפי. ביום 946893 וב־8 בערב ובשבת — 945632.

חוגים

● בכון ביקלאלי הוים להכרות בתפס עם 200 ל"י פרס לגביע. עלהו 10 ל"י והקבלה גם רשימה ראשונה. ת.ד. 9342 ירושלים.

● עבדו את כל המתחילים ומוא לכהנת מבני 232378.

● לרוקה/ים הערב וביום שני רקדים. טפי, קקיל 26.

● למד לרקוד ב־5 שעורים אצל מבי, קקיל 26.

● כסביבכבית נשגה, טוניאל 25 אימבנום 61 לרבת־יצחק לדרה הוראה — להמיבריים משעה 11.00—19.00.

אופנועים וקטנועים

● „טטבאי" בגלה פתיחה ברמה בין לאומית. טל. 615360.

● זוג בלתי כבויתי מחפש זוג חלבהתו. ת.ד. 4850 חיפה לדליה.

● לגבר מבגז... להכירה הייה גם בשלה טל. 225329.

● וספה 68 במצב מצויין, מחיר הזדמנותי. טלפון 453447.

● וספה כפרינט 70 טל' 235594 בערב.

● רכיים אוטומטית 68 טסט נר־ בבבר מגן רוה 38215 ב־15.00.

● וספה 62 דרוש ליפרץ בבית במצב טוב. 878587 ב־4.00.

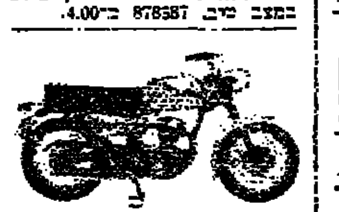

ראשון מבסיס אימבקק (גלבק) מודל 70, גלגלים וצבבר חיש, מחיר ... למקימים לבחוב ת.ד. 1334 למס' 13/210.

● וספה עם ביה סרבולט 1963 — כסס טל. 53655.

● בהזדמנות טילון 1ה במצב מ־ צויין. 256601. אהרון גיסני.

● וספה 400 — במצב כיכבר טוב. 471858—03.

● טילון 1969 בהזדמנות לרגל גיוס 650 ל"י. טלפון 827744.

● למכירה הונדה 50 שנת 72 טלפון 941115.

● למכירה טילון מודל 69. טל. 412548 בשעות אחה"צ.

לידיעתך

מזג האויר הגשום
לא צמצם תנועת הקונים
החנויות למתנות
נהנו משגשוג במכירות

● למכירה עם סירה שנת 1969 לפנות בשעות הערב קדושי קהיר 3 חולון משפחת בן־סוב.

● וספה עם סירה סיבגלס 66 גי־אל. במצב מצויין, הוי יגאל 20 קבוצה הקונגו.

ביקוש מכוניות

● מעוניינים בטסית אמריקאית מודל 58—1955 במצב עבודה טוב. 870668 — 03 בערב.

● דרושה מכונית „דודג' דארט" מודל 69/70 עם מזגן 448137.

● פורד אנגליה בטהרית 65 +

חיות בית

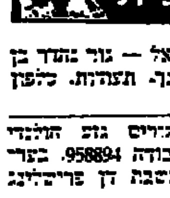

● קוקר ספניאל — גור נוהד בן 9 הדשים, מהונך, תעודות. טלפון 30755.

● קיסהונד גורים גזע הולנדי נדיר 1500. בעבודה 958894. בצה־ רים בשישי ובשבת דן פרידלנג מיעב בשנים.

● קוקר ספניאל — גור נוהד, בן 9 חדשים, מחונך, תעודה. טל. 30755.

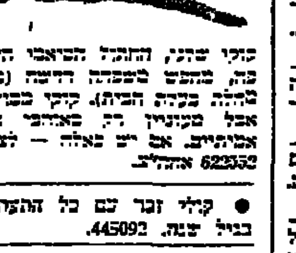

קוקי שהור, החתול הסיאמי היפה־ בה, מחפש למשפחה חדשה (בגלל ...לה בעבת הבית), קוקי משעשע אבל מעוניין רק באוהבי חיות אמיתיים. אם יש כאלה — לצלצל 622552 אחה"צ.

● קילי זכר עם כל ההעודות, בגיל שנה. 445092.

● זאב לבן וכר בן שנה 661630—04 בעבודה 934188—04 ב־ בית בוסי.

● גורי קולי בעלים הורים יבוא בית גידול מחזוקה, 473723.

● כלב דני גוצי עם תעודה בן שנה וחצי כאולף למכירה. לפ־ נות לטלפון 57147 בין השעה 4.00—8.00.

תנורי בישול ואפיה

● תנור אפיה וגריל + ביריים גג, במצב טוב, 706129.

● מכונת כביסה אנגלית במצב טוב —.700 ל"י טל. 442419.

● תנור גז אמריקאי „קלווינייט" 4 להבות, אפיה וגריל, הדלקה אוטומטית במצב מצויין —.1,000 ל"י, טל. 220621 ת"א.

טלוויזיות

● טלוויזיה „באבא" 65 טלפון: 235594 בשעות הערב.

● תיקוני טלוויזיה, כלבשירים אלקטרוניים לביתכם ומערכת סב־ ריאו טל' 765708.

● במרכז תל־אביב, קריית זר־ מהקים לטלוויזיה, תיקונים ד־ במהירים, בודונסב 4 טל. 224467 243445.

● תקון טלוויזיה ומכשירים אלקטרוניים לביתכם — באחריות. אבן גבירול 53 טלפון 261060.

● תיקון טלוויזיות ומכשירים אלקטרוניים לביתכם — באחריות. אבן גבירול 53 טלפון: 261060.

● תיקון טלוויזיות ומכשירים אלקטרוניים לביתכם — באחריות. אבן גבירול 53 טלפון: 261060.

אבידות

● טליכה 702602 לבטה היים ע"י טיעבן אחרי בחברת הסנה אבדה.

● אבד פינסר קבוץ יגב בן 1½ היום לבן לטלפון 259934.

חקלאות

● למכירה כגם האוסרי אבן סה־ איש לדו"ח בערב — 870668—03.

● צפה כתהנה בגוזה בבקש הצ־ ...יה באזור רחובות — הדרה. ת.ד. 902 רמת הן.

● למכירה בסביבת חדרה כ־ שבבי בריאות בפק גדול ומסודר לגידול תרבגלי הודו ובית גדול. פרטים: בשעה 20.30 טלפון: 91722—053.

● התוב ללולנים! באבים אוסף במי, צלחות ותביות תוצרת בראי ייר ארה"ב. אספקה במהירה. פרטים בלן ת"א דוד המלך 1 268065 חיפה העצבאות 51 644413.

● איכון אפרוחים על רפד ובד־ סיללות עם תנורי „גורליי" (עם ארובה) הצגת מיוחדת למאבנים בסוללות. פרטים כלן תל־אביב ...דרות דוד המלך 1 268065 חיפה העצבאות 51 644413.

● למכירה בבסחת „בסויס" ל־ שחת אחרי תקן כללי, במצב עבודה. להתקשר — קבוץ אורים. ברכה המשק טל. 83017—057.

● 350 ראש לפטימים 1—2 כוי לות איבון הטבלעות. 96253—035 האאבון.

● כבצע עקירת פרדסים, בשטחי אקליפטוס ובריג. טל: 908540.

כלי נגינה

● למכירה אקורדיון סקנדלי 80 בס במצב חדש. 842328.

● בהזדמנות אקורדיאון „הונר" 80 בסים, כמעט חדש. 745049.

● פסנתר אמריקאי, למכירה, בה־ זדמנות. טל' 479730.

כמו ספרדיווים — גבור ... (הופא ספרדים) במצב הדיש של צבע ופיתון עם קשת. ת.ד. 1334 ת"א עבור מס' 215/5.

● מעוניין לקנות אקורדיאון 80 בסים רגיל, בשובה. 457823.

● למכירה כנר טלייל. לייטה בכון סכנתרים 239406 בערב.

בולים

● למכירה גלויות „תקן לד־ עבי (16 הפוסים) לברכה במהיר. 222980.

● במבי מחיר קטלוגי בכירה ישראל ואירופה. גם בודדים, גם התלפה וקנית. לכתוב לזהה בירמן 9, כל סלון דבירה.

● כסוחר, חיסול בוחלם בולי ישראל בבמויות גדולות, חתוכים מגדס ודה לרציים בלבד זמיר 710637—04.

שרותים

● פוליש ישראל קוהני לינוגלים הברקת מרצפות + נקיון יסודי. טלפון 37507.

● מכביכסות בהפלהה, בכביכה רפואית ומיקנו 623783 ב־15.00—18.00.

● זוגי לרפואה, מקבל דירות כבודדים לנקוי מהיר. טל. 615360.

● נרהתי נקיון, הסקה מרכזית, אחזקת מבנים ואחזקת מפרדים כלליים. לשריש ברצפות, ניקס אקרילי. „אלדרי" בע"מ טל. 228391.

קניות

● קרשי מעויין בכחרר אבקור 13. טל: 870805.

● דודה מיד ציוד מכוכיד לגן ילדים. טלפון: 947902.

● מעוניין לקנות ציוד עבדי כטינגים. טל. 222347—03.

שעורים

● הכנסה לבגרות ומתמטיקה לי־ קבוצה קטנה במחירים ניהוהיים 867072.

מכונות כביסה

● מכונת כביסה אמקור חצי אוי־ טומטית 300 478985.

● מכונת כביסה סטר אוטומטית במצב כמויין. בהזדמנות. טלפון: 457833.

מקררים

● בהזדמנות למכירה מקרר 10 קוב, אמקור כסוג „פאר", טל. 411931 פרלברג.

● מוכרים מקרר פרידמן תוד־ ראן וקורטנה בגדלים שונים, 13, 14, 15, 16 קוב. ניתן להשיג גם 17 קוב קלמטור אמריקאי חדיש, קודר יבש. 2 דלתות, הספקה מיי־ דית, דאאגא, רחוב ארלינגר 2 ת"א. הגנות מרכזית ע"י קפה צמרה.

● אמקור 15 למכירה מיידית, ע"בהדב 40, אלי (צ"י הסינרמה) בערב.

● פילפס חדש 15 קוב בהז־ דמנות, סיינגבאום 4, בני ברק (הוראה — ירושלים), דבורה.

● מקרר אמקור פאר במצב טוב, טלפון 736389 בערב.

● אמקור 11 מצב מצויין בהז־ דמנות בלתי רגילה. 755456.

● בהזדמנות מקרר חשמלי „פיל־ קו" אמריקאי, להתקשר אחרי 6 בערב ל־84979.

● אמקור 11 במצב טוב. מנד־ בפירר 23 קריה־אונו. קום.

● למכירה מקרר אמקור פאר טל. 447407 ת"א פרש לשבת.

● אמקור 10 מצוין! בשעות הערב: 225636 פרש לשבת.

● למכירה מקרר אמקור 10 מצו־ יין חצי אוטומטי. 288950.

טרקטורים

● טרקטור קטרפילר 950 שנת 1968 למכירה. טלפון 222875.

שונות

● למכירה עגלה 11½ מ' גרמ־ נית. טל. 949739.

● צרבת — הסובלים יקבלו רפואה אמריקאית בא לשלוח לירה לת.ד. 1016 צפת.

הלוח החדש — דבר — דחף — חיפה והצפון

מכוניות למכירה

● היפושית 73 21.000 ק"מ + רדיו ומערכת הוצקה 571349.

● ברידקף 1300 1972 כחדש — רדיו 50.000 ק"מ, צמיגים רדיאל ל"ים פלדה 17.000 520938—04.

● די 300 68, במצב יפה, טסט שנה. 224317.

● ב.ב.ה. 700 1961 5.500 במצב טוב. טל. 254708.

● איפל קדט 65 סטייגן 11,000 ל"י, טל. 730339.

● פג'ו 204 מטהרית 69 במצב מצויין. 934409.

● ביני מינור 62 מצב והיפור חדש, טסט לשנה, 8,000 ל"י, טל. 235853.

● רקסהול 1964 במצב טוב + רדיו, 8.000 טל. 534411.

● בהזדמנות מאות דודג' ב־ איפלה, שנה טסט 666445 בערב.

● דונפין 57 במצב מצויין, טיפוך מלא. מחיר הזדמנותי. טסט בבר־ בבבר. טל. 87837.

● גהדרה פולקסוגן „ליבהון" 1500 64, מגע 73 בהזדמנות טל. 712150.

● קונסטה 4, 1300 1967 טסט ל־ שנה טל. 253767.

● היפושית 61 מנוע מחודש ב־ מצב טוב טל' 520795.

● טנדר סוסיתא 1970 לא צבאי במצב מצויין, טסט גבבבת. טל' 719660.

● מרצדס 230 יד ראשונה מודל 1968 מצוינת. 536803.

● פורד קורטינה 1973. מצב מצו־ יין. בגלל נסיעה לחו"ל. 223368—04 289938—02.

● מאונוס 17, סוף 1969, טסייבה, גיר אוטומטי, מצב מצוין. 85452 בערב.

● בהזדמנות! קונסטר אוהחו 1969 מצוין. טל' 922633—04 בערב.

● פיאט 600 61 מנוע 74 טסט לשנה. 662641 בשבת.

● סוסיתא 1966 שנה טסט מנוע פורד. 9.800 719927.

● פיג'ו ג'י 7 מסהרית 2 מן מודל 71 במצב טוב. טל' 725968.

● פולקסוואגן מסחרית גבוהה 68 מצב טוב. טל' 725966.

● פרז סטייגן 1966 למכירה אחר די טסט. לצלצל 83193.

● רנו 16 1970 69.000 ק"מ, טסט פברואר 1975. 22.000 ל"י, טל' 83918.

● פיג'ו 404 1970 + רדיו 93.000 ק"מ טל' 667870.

● סאב פריטב 1965 מנוע חדש במצב מצויין. לטלפן אחה"צ — 251732—04.

● סימקה 1000 דגם 1968 במצב טוב. טל' 527365.

● סוסיתא מסחרית מודל 1970 טל' בעבודה 663697 בבית 232454.

● כוכב שביט בע"מ חיפה שדר' הכרמל 37 טלפון 532957 מביע את כל דגמי המכוניות המשומ־ שות דוכנים, מסחריות וטנדרים עם אחריות. תנאי מימון מיוחדים ד־ דרין מתנה לרוכש מכונית עד 31.5.74

● פולקסוואגן 1300 1972 במצב מצויין, טסט, צמיגים, כיסויים. 725563.

● כוכב שביט בע"מ חיפה שד' הכרמל 37 טלפון 532957 מביע את כל דגמי המכוניות המשומשות דוכנים, מסחריות וטנדרים עם אחריות. תנאי מימון מיוחדים ודדיו מתנה לרוכש מכונית עד 31.5.74

● אסקורט 70, מצב מצוין, טל' 571416 בשעות הערב.

● סאאב מסחרית 1969 לא היתה בצבא. טל' 89553.

● שברולט (גובה) 1963 במצב טוב למכירה מיידית. טל' 663731.

● פיאט 1100 די 64 במצב מצויין. טל' 723813.

דירות למכירה

● בנה שאנן 3½ + פ"א חד־ שה ליקטס ללא מטבח, ארונות ושפירים 729543—04 (לא בשבת) או 946429—03.

● נוה שאנן, יורגאליה 3 חד־ רים + פ"א, תוספות. טל. 223186.

● נוה שאנן, יורגאליה 3 חד־ רים + פ"א + תוספות. טל. 223186.

● למכירה 2½ חדרים ברחוב ויתקין 11 חיפה. משפ' אבוטי בול 251389.

● דירת 2 חדרים 65 מ"ר מסוד־ רת בהזדמנות בקרית ים טל. מס' 717325.

● ביצחק שדה 3 + פ"א 100 מ"ר קיר + שפורים טל. 539126.

● דירה 3 חדרים + פינת אוכל בנוה־יוסף. 80.000 + 15.000 משכ־ כנתא. 729310—04 419967—02.

● דירה 4 חדרים בקרית מוצקין אפשרות למכירה מיידית. טלפון 730130.

● 3 חדרים בפרכז סביניה ל־ מכירה מיידית. כל הקודם זוכה. 718902.

● הדר בדב"ם עם כל הנוחיות + כסבה גדול רח' הס 41 643552.

● למכירה 2½ חדרים בהדר אח־ רי סיפורים. טל' 512875.

● דירת 3 חדרים ברחוב בר־ גיורא 33 טל' 662243.

● דירה במוצקין 3 חדרים + 2 מרפסות + טלפון. בניה ב־1971. מחיר 120.000. לצלצל 529286 בשי־ שי או 717006.

● ביורצאליה 3 חדרים ופינת אוכל. טל' 234650.

● בערב למכירה או להשכרה 2 חדרים. 988291—04 97131—057.

המשך בעמוד הבא

טיסות

אילת — זמני טיסות מימי א'

אילת—ת"א	ת"א—אילת
6.30	5.00*
7.30	6.00
8.45	6.40
10.00	8.30
10.30	11.30
12.00	13.30
13.00	15.00
15.35	16.30
16.30	19.00
18.00	20.30*
20.30*	

* (מחיר מוזל)

● כרמל דוכס 70 במצב מצוין אחרי שיפוץ. 253418.

● קונטסה 1300 1966, רדיו, ב־ 5.500 לפני טסט. 931036.

● דה־סוטו 62 לא צבאי שנה טסט. טל' 537059.

● טאב סטייגן 1969 בקריית היר 5 קריית־מוצקין 718229.

● בהזדמנות סוברו 1100 71 מחיר סופי 18.500 טל' 710469.

● הילמן טרויקוף יד ראשונה. 1964, במצב טוב. 251427.

● פיג'ו 66 404 במצב מ"פ. 727272—04, בשעות העבודה.

● פרד טנדר 403 65 מצב מצוין, בערב 84896. בעבודה 666389.

● טריקוף 1300, 1970, רדיו, 11.500 בעבודה 721416, בערב 254872.

● קונטסה 4, 1300, 1967, 94.000. טסט לשנה, 253767.

● זכות לרכישת אסקורט 4 דל־ תות החודש מאי 715986.

● פיג'ו 403 1966 שמורה היטב, רדיו, טסט ינואר. 82261.

● פורד קונסול 58 במצב טוב מכני + מנוע חדש. 535313.

● קורטינה כופר 64 במצב טוב. טסט לשנה. 520385.

● אודי 75 שנה 71 21.000, טלפון 528331.

● למכירה טנדר פולקסוואגן חד־ קבינה. 1965. טל' 666711, 714027.

● פיאט 1100 סטייגן 1959 טל. 66327—065.

● סוסיתא סטייגן מודל 70 — 65.000 ק"מ 14.000, טל' 726795.

● אסקורט 1969 64.000 ק"מ, מצב מצוין טלפון 731336.

● סובארו 1400 לבנה 1973 + רדיו טל' 245087.

● היפושית 1302 71 טסט לשנה 70.000, טל' 251628.

● היפושית 1300 1972 טסט, צמיגים, כיסויים במצב מצוין. כב־ רי 6 קריה חיים ליד האיצטדיון.

● הפושית 1965 11.000, עבודה, זיבבן 71, פרידמן, קריה מוצקין.

● אאודי 100 73, סטראו, מצב מ־ צויין. טל. 252954.

● היפושית 58 לאחר אוברול, ב־ מצב מצויין ורדיו טל. 524463.

● מיני מינור 1962 + טסט ב־ הזדמנות. כל. 243266, טל. 243183.

● פולקסוגן מסחרי גבוה 1968 1600 בהזדמנות. טל. 243266, ד 243183.

● אלפא רומיאו ברלינה 1750 טסט+רדיו 1971 טל. 244537.

● איפל קדט סטייגן 64 מיסף צינט כפר הרוקן טל. 724451.

● מכאית ליליכד קליסדל 68 טסט שנה במצב מצויין ביום 713261 ל־ בר ארכון. בערב 720410.

● ציטרואן עלי 62 טסט, אבו־ רול ריפוד טל. 232593.

● מכאית דודג' 500 במצב טוב. חיפה טל. 241091—04.

● היפושית 1968 1200 מנוע חדש טסט שנה. 410463—03 83002—04.

● סוסיתא מסחרית 65 מצויינת 75.000, יד ראשונה. 533447.

● דודוף קונסטה 900 1966 אחרי אוברול. מצוינת. 511843.

● פרינץ 4 1966 צבע רדיו 5.000 ל"י. 252995.

● ריקסהול קרסטה 62 טסט בר־ אוקטובר. טל' 730130.

● הילבר 164 1969, אוטומטי, הגה וגלגל כוח, ריפוד עור מצב טוב. ביום 89442. בערב 255051.

● סימקה 1000 מודל 64 במחיר הזדמנות במצב טוב. 82457.

● סימקה 1000 ג.ל.ב. 1968 ב־ מצב מצויין. לפנות 83291.

לידיעתך

תדפים כיוחד של הלוח החדש מופץ בכל יום שישי באלפי עותקים במשרדים, במפעלים, בבתי־קפה, במקו־ מות ציבוריים ובכל סוכנויות „דחף".

המודעה בלוח החדש מגיעה לידיעתם של יותר ממאתיים אלף קוראי הקבועים של העתון ולידיעת רבבות קוראים נוספים בציבור הרחב.

משתלם לפרסם
ע"י דחף

תל־אביב	הנהלה, סכבת בית השואבה 8, 622547
	הסניף הראשי, אלנבי 123, 615626, 611806
	דיזנגוף 116, 239952
	ש. רק, בן יהודה 7, 58427, 56120
	י. רודרין, יהודה המכבי 13, 441968
יפו	י. ברנשטיין, היסוד 1, 826612
ירושלים	הסניף הראשי, יפו 43, 233941—02, 226335—02
חיפה	הסניף הראשי, הרצל 11, 667809—04
	משרד דאקא, דרך־חים 4, 87888—04
אשקלון	י. הורדיס, רח' הרצל, 2583—051
בת־ים	ב. דיס, רוטשילד 36, 866239
גבעתיים	ד. כאייק, רבבם 28, 259586
	ז. לבצינסקי כצנלסון 149/קרן, 738645
חולון	ב. סליטרניק, סוקולוב 59, 843210
	ע. ברדע, נאות־רחל, אילת 36, 851024
חדרה	ק. לב, קבוץ גלויות 31, 759789, 756894
לוד	י. ברניבין, הרצל 87, 964374
מעוז אביב	י. לנדאו, מרכז תבורות, 777973
נהריה	ד. גריבגלס, שדי הגעתון 10, 920330—04
נס־ציונה	א. גריגר, בורדאו 3, 530200
עפולה	ד. ברוננברג, כפר הנצמאות, 22076—065
נתניה	א. זה, מרכז מסחרי, 97027—057
צפת	„צברת" בע"מ, ירושלים 35, 31128—067
קרית־גת	ד. חשיאל, מרכז מסחרי, 91212—051
קרית־מוצקין	א. סגל, שדי ויצמן 10, 72189—04
קרית־שמונה	ב. בן־צבי, מרכז מסחרי, 40359—067
רמת־גן/בורסה	י. סגבאום, בנין הבורסה, 253737
שיך	ק. וגנוס, דבוטינסקי 88, 736257
רמת־השרון	כסרה, צוזיאל 96, 746159
ראשון־לציון	נ. שילגן, הרצל 78, 941328
רחובות	ד. ליבוביץ, המיללים 4, 953712
רמת־השרון	אקדיריה, סוקולוב 44, 770187
רמלה	ב. ברונשטיין, הרצל 102, 561466
מטולה	בנין רסקו

קבלת מודעות בטלפון
סניף מוגרבי
בן יהודה 7 ת-א
טל
58427.56120

הלוח החדש דרושים — דחף

המשך לוח חיפה והצפון

- קרית־חיים דגנית 11 3 + פ"א 87,000 + 13,000 משכנתא. טל. 722034.
- ברמת־שאול 3 חדרים ק"ב מרפסות סגורות, ארונות קיר. טל. 530884 בשעות הערב.
- דירת 2 חדרים + הול קומת קרקע בקרית־אליעזר. אלנבי טל. 528139, 721943.
- בזיו נאליה דירת 3 חדרים + פ.א. טל. 234834.
- 2 חדרים — מרפסת סגורה בברכה ... 716133. 45,000 מ־20.00.
- דירה למכירה 2½ חדרים בקרית־אליעזר. טלפון 520795.
- למכירה דירת 4 חדרים בקרית־מוצקין ק"ב טל. 713064.
- 3 חדרים ברחוב סוכנות הכרמל 125,000 ל"י טל. 255096.
- בנוה־שאנן, 3 + פ"א + ארוגות, ק"ג 160,000. פינוי תוך שנה. טל' 234842.
- 2 חדרים בקרבת הטכניון מרפסת סגורה. 234941 בערב.
- בנוה־שאנן, הנוחה דירת 3 חדרים, ארונות קיר. 231252.
- בקרית־ביאליק דירת 3 חדרים מסודרה ק"ב טל' 27053.
- דירת 2 חדרים מסודרה בפינת בן־יהודה עד אר"ם. 523692.
- ברכה בכעס הדירה 3 חדרים + פ"א והוספות. 155,000. כדאי דר־את. 235837.
- 2½ + הול בבנין קטן. נוה־שאנן — רמות־רמז. טל. 232505.

דירות להשכרה

- להשכרה דירת 2½ חדרים בנוה־שאנן. טלפון 231985 בשעות 15—20.
- בשכית 2 חדרים ונוחות ברחוב גיורא 20. דרורי, 526862.
- בקרית חיים מערבית בשכ"ה 3 חדרים, הדרה. טלפון 724232.
- להשכרה דירת 3 חדרים בסביבה טל. 531907 אחה"צ.
- כרמל מערבי, רחוב הסנה. בית חדש. כניסה מיידית סלון. פינת אוכל + 3 חדרי שינה. שרותים כפולים טל. 81743.
- בכרמל להשכרה דירה 2 חד' ... בבוקר הערב. 86230.
- בקרית־חיים מרוהט 3 חדרים מרוהטת קומפלט — טלפון ל־ מהיום. 04־725411.
- דירת הדר בהמית להשכרה בכרמל. לפנות טל. 89688.
- דירה להשכרה 3½ חדרים מרוהטת ברמת־הדר טלפון 04־231088.
- בקרית בנעלין דירה בת 3 חדרים + טלפון 711229, אקבנוי.
- מחפשת שותפה לדירת 2 חד־רים בכרמל. 84701.
- מחפשה שותף קלוטי לדירה בנוה־שאנן. רצוי אקדמאי. 253977.
- בקריתים להשכרה לקבוע 4 חדרים הול שרותים כפולים גינה וטלפון טל' 715040.

- 3 חדרים טלפון ריהוט חלקי. רוממה החדשה 04־244393.
- 3½ חדרים בתהליה איינשטיין 700 ל"י 341972.

דירות מרוהטות

- חדרים מרוהטים להשכרה בי דירה חדשה, חגיגה בנוה־שאנן. טל. 534640.
- בחדר יחיד מרוהט, בסבה יחיד כניסה מיידית. 663351.
- בשכירה דירת 3 חדרים. רהוט מלא. כניסה מיידית. טלפון 234229.
- בנוה שאנן שותף להדר. כניסה נפרדת. טל. 221888 (גם בשבת).
- חדר גדול לזוג עם פנסיון אפשר בטבח טל. 522387 בין 2—4.
- בנוה־שאנן 2½ + טלפון 500 לחודש מראש לשנה. 04־223368. 02־289938.
- חדר קטן לסטודנט או חייל. הל־חי 18. 669841.
- דירת 3 חדרים מרוהטת + טלפון בקרית־אליעזר אלנבי טל' 234426.

וילות ובתים

- בית בודד בסבצון 3 חדרים, פ"א. ארונות קיר ומחסן. טל. 931454.
- למכירה בגבעתיים בית בן 2 דירות בקומת קרקע ודירת 3½ בקומה א' + ריהוט וטלפונים לפגורים או כפורים. ת.ד. 383 רמת־גן.
- למכירה בנהריה (מרכז) וילה 3 חדרים. גן. 1 דונם. לפנות ת.ד. 4496 חיפה למס' 43866.
- בינגת סיגוריים ושיפוצים בי־בנין טל. 233581 בשעות הערב.
- מעוניינים לקנות וילה או בית בודד בכרמל או באחוזה טל. 04־563320.

הצעות עבודה

- דרוש אדם אחראי לחלוקת מוצרי מזון בחיפה. רצוי עם רכב מסחרי. פרנסה טובה. 233003 בערב.
- דרושה אשה לעבודת בית — טיפול בילדים. 3, 8. כל 12.30—16.30. המלצות 84815.
- מעוניינת בהשגחה על עבר דית תרגילים. בכתבים וכו' טל. 83861.
- דרושה מטפלת להינוקת בכר־מל צרפתי טל. 87837.
- למשרד צ"יד דרושה כתבנית ליום עבודה כפול. למתאימה תנאים טובים. טל. 669295.
- דרושה עובדת לטיפול בילדה ובמשק בית 5 שעות טל. 252795.
- לניהול משק בית וטיפול בילדה גן, 4 קבוע 5 פעמים בשבוע טל. 252042.

- דרושות עובדות נקיון מקרית־ים, מוצקין והקריות לעבודה חלקית משעה 2 בצהריים. טל. 661443, 664531.
- לצריף דרושה פקידה כתבנית ליום מלא. טלפון 527108.
- המגמה להצגות אופנה קורס לדוגמנות בסלול. ... לפנות או רק בכתב לת.ד. 856 חיפה.
- דרושה עוזרת נקיון לבית 5 פעמים בשבוע בנוה־שאנן. טל' 235064.
- דרושה מטפלת ליומים ראשון, שני ושלישי. טלפון 04־253015.
- דרושה מטפלת במסה רצוי בסביבות רמת הדר. 88864.
- דרושה פקידה לחצי יום. פר־טים לביא דהי שבתאי ת"ר 19 טל. 528191 בין 4—7.
- באיזור התעשיה בקרית־ביאליק דרושים מסגרים מתחילים ו־ מנוסים. נא להתקשר לשם קביעת ראיון לטל. 711121.
- דרושה אשה בשעות הצהרים לבישול ומשק בית. 87569.
- דרושה לחברת ביטוח פקידה כתבנית ולעבודות משרד (לאחר צבא). לפנות לת.ד. 4496 חיפה לכס. 43904 בציון גיל נסיון ו־קורות חיים.
- דרושה מטפלת טובה לתינוק ולילד בגן. טל' 252477.
- למשרד הבנין בכיבים דרושים עוזרים לכוחדים. לפנות טל' 04־663588.
- דרושה נערה להיקונים ו־מכירה. בוטיק "גרלי" הרצל 9.
- למשרד דרושים: 1) מתל־מדה, 2) בעלת נסיון להדפסות ב־אנגלית וגרמנית. טלפון 04־662812.
- מטפלה דרושה להינוקת ולי־לד בגן. 7 שעות ביום. אחוזה 251565.
- דרושה מוכרת לאחרי הצהרים לבוטיק "אדם וחוה" דפנה 12 סבי־ונה.

ביקוש עבודה

- בורה מעוניינת לטפל בתינוק — ילד בביתה בכרמל. אלכסנדר ינאי טל. 243517.
- בחור צעיר + רשיון מצל 4 סון מעוניין בעבודה עם אפשרות השקעה. טל' 642686 אבי.
- מקבלת עבודות הדפסה ב־עברית והכנת משכורות. בבית. 524331.
- קבלן שמירה ונקיון מקבל עבודות שמירה ונקיון מכל הסוגים. ת.ד. 1271 חיפה.
- מחפשים לקנות פג'ו סטיישן 404, יד ראשונה, לא מונית. טל' בבית 89879, בעבודה 521755.

שונות

- דרוש טרקטור 60 כ"ס בעל כף (שופל). 251173.
- בכפר־אתא/קרית־בנימין דונם לבניה — 30,000. טלפון: 02־31322.

- ארון 3 דלתות ציפוי פורמיקה, במצב חדש. טל' 253805.
- למכירה ספה כפולה חדשה בדוגה. טל' 253675 פרט לששי ושבת.
- מתמטיקה להיכון ולבגרות ע"י מורה תיכון בנוסח. 232658.
- הונדה 1970 350 אחרי אוברול 50,000 ק"מ. 720657 או 712962. לבקש את אריה.
- ב.ס.א. 1963 6½ כ"ס ספס לשנה. טלפון 723353.
- אבדה פוליסת ביטוח הסנה 400052 ע"ש טפטל יוסף. המוצא יחזיר ל"הסנה".
- אקבור סאר, 9 קוב, במצב טוב. טל. 532197.
- למכירה מקרר אקבור 10 קוב במצב מצוין. טל. 662026. וילונות ... חד' 63.
- למכירה אקבור 9 טל' 89679 בין 19.00—21.00.
- גור כלב ציד מיוחד לציד חזירים. 5 חדשים. 224003.
- סטודנט 23/168 רציני וצעיר מחפש חברה נאה ורצינית. אחרי צבא. ת.ד. 972 חיפה.
- למכירה חנות 50 מ"ר במקום מרכזי ברח' יפו. טל. 04—522604.
- מסמרי סנטורי אמריקאי לב־ כירה, טלפון 04—252729 פרטי.
- מעוניין בקניית מטבעות זהב. להתקשר 223398 בשעות הערב.

מכירות

- לייקה + עדשות רולי קורד במצב הגדלה, משקפת שדה מיוחדת. 224003.
- רובה ציד חדיש למכירה בהזדמנות יוצאת מהכלל. טלפון: 224003.
- טייפ־דק סטראו קסטות אקאי חדש בהזדמנות. טל. 235231 בין 17.00.
- במפרץ למכירה מבני תעשיה מחסנים ובתי מלאכה. 251173.
- למכירה ציוד מספרת נשים. לפנות לאחי יוסף 26, חיפה.
- טייפ מקצועי א' 500 סוני במצב חדש. 2,000 ל"י. בערב — 255051.
- כורסאות בצבעים ... בהזדמנות פרידמן גלבוע 11 נוה שאנן 10—13, 16—19.
- בהזדמנות: רשם־קול סטריאו פוני 1100. טלפון 223081 אחה"צ.
- בהזדמנות! מכונת כביסה. טלפון + רדיו. טייפרקורדר — אופניים חדשים. טל' 251484.

טלוויזיות

- טלויזיה חדישה למכירה בהזדמנות מתאימה גם לפרטים צבעוניים. 224003.
- "דקל" טלויזיות רח' הרצל 40 טל' 662004. למכירה טלויזיה במצב מצוין. אחריות לשנה. אר.סי.אי. 1600 ל"י. ווסטינגהאוס 1450 ל"י. 2 פיליפס 1350—1400 ל"י. פאוב־לורנץ 1350 ל"י. אליבר־סיק 950 ל"י. בלאופונקט 1850.

הלוח החדש דחף ירושלים והדרום

מכוניות למכירה

- פיאט פרימולה 124, 1969 מצב + רדיו 12,500. טל. 533497.
- היפיבית 1302 אס 1971, טכניים מצוינים. בצבע... מכס ר' אבזרים 23,500 ל"י. 68495.
- הזדמנות להיכבר! פורד קורטינה אוטומטי, 1964, מכס, במצב טוב. 10,800 ל"י. בעבודה 233279, בערב 414188.
- אופל רקורד אוטומטי 1973, 40,000 ל"י. 25,000 ק"מ. 38615.
- פג'ו 504 לוקס אוטומטית אינג'קשן גג 1972. 45,000 ק"מ. 053־91683 בשעות העבודה.
- פולקסווגן 1300 אוטומטי שנה 1971, 27,500 ק"מ. 531196.
- טריומף — 1969 — רדיו במצב מצוין. טלפון: 30947.
- פרינץ 1000, 1965 + מכס ליבה. 02־523409. לא בשבת.
- מיני מיינור, 1961, במצב טוב. טלפון: 532801.
- פיג'ו 404 מודל 1968, 86,000 ק"מ. במצב מצוין. טלפון: 31806.
- אופל קדט 1965, במצב חדש. 15,000 ק"מ. טל 61699 — 16,500.
- פג'ו 204 68 משפחה במצוין, מכס באוקטובר 285228.
- פיטקה 1000, 1965. רדיו. בבית — 262478 בעבודה — 229170.
- ... 1965 + מכס — 5,700. לורית. 417445.
- אופל קדט 1971. אוטומטית 37,000 ק"מ. טל: 224738 בין 8.00—16.00 אחה"צ 521774.
- היפיבית 1303־אל. 1973, 12,500 ק"מ. טל. 522655.
- יגואר ואליאנט פרטי. ... 4 הדרים. ... 531097, 223651, 531795.

דירות למכירה

- בנהריה 5 חדרים ארונות קיר. טלפון 04—82026 או 02—36773.
- בבית־וגן, 4 חדרים גדולים, ארונות. 230,000 ישראכרטים. טלפון 527955.

- דירת 3 חדרים 3 מרפסות, הסקה, עוזיאל 41 טל. 526835.
- דירת 5 חדרים ברחוב הגי"א 10 בבית־הכרם, עם חצר ומחסן במגורים. 531795, 531097.
- הזדמנות! 240,000 4 וחצי חדרים גדולים בפסל גנת. "ישראכרטסי" — 527955.
- בגבעת הצרפתית 3 חדרים, 3½ 100 מ"ר. גוש 185,600. בבית הכרם. 235,000 "ישראכרטסי" — 527955.
- דירת 4 חדרים חדשה, הסקה, מרכבתא + 130,000 ל"י. 237120.
- למכירה/השכרה דירה 2 חדרים, במרכז העיר. מתאים גם למשרד. 528775.
- בגבעת־הכרמית, חדר מרוהט. רצוי לסטודנטים. 234384 בין 14.00—15.30, 21.00—24.00.
- 3 חדרים + הסקה, ארון קיר ק"ג, מרפסת סגורה ... ל"י — 230,000. הרב ברלין 29, טלפון מ־15.00—19.00 02־65883.
- בקרית־מנחם דירת 3 חדרים, ארונות. 410612 אחה"צ.
- בית הכרם 3 חדרים. ק.ב. ... הרצל 63/ב ירדני 524755.
- דירות לקניה ולהשכרה ... "אביבי". 69471 בשעות העבודה.
- בירושלים דירת 3 חדרים גדולה למכירה, לאחר שיפוץ כללי, ארונות פורמייקה במטבח, הסקה מרכזית קומה ק' מקראים פינת ישעיהו. טלפון: 526043.
- בירושלים דירת 3 חדרים גדולה למכירה, לאחר שיפוץ כללי, ארונות פורמייקה במטבח, הסקה מרכזית קומה ב' מקראים פינת ישעיהו. טלפון: 526043.
- 3 חדרים + פינת אוכל, ק"ג, הסקה, תלפיות 40 63592.
- בתלפיות 2½ חדרים ק"ב ... כניסה מסודרת מיד. טל: 536416 פרט לשבת.

הצעות עבודה

- בעלפ"ח מטפלת לתינוק + עבודות בית — 6 שעות 67607.
- דרושה מטפלת עם/בלי עבר דות טל. 285738.
- דרושה מוכרת אחרי צבא לחנות בגדים "מלגוה". ...

- דרושה אשה לעבודות משק בית + טיפול בילדים, חדשית. 536858.
- דרושה אשה דוברת אידיש לעבודות בישול ונקיון לזוג מבוגר. שעות העבודה 9.00—13.00, 17.00—19.00 600 ל"י. חרל"פ 40. ירושלים. 02—67385.
- דרושה עוזרת למשק בית 5 שעות ביום עם המלצות. טל. 417524.
- דרושה עוזרת למשק בית 5 שעות ביום, עם המלצות, טל. 417524.
- לקפה צפורה, בן יהודה 7, דרושות עובדות מטבח ומלצריות. לפרטים לפנות במקום.
- דרושה לעבודות בית, 3 שעות כל בוקר. תנאים טובים. 223028 אחה"צ.
- דרוש ... — איש מכירות למכשירים ... ת.ד. 1147 ירושלים. 02־222862.
- דרושה עובדת עצמאית למשק בית 4 שעות ביום 32703 בערב.
- מעוניינת לקבל הדפסות בעברית בביתה. 65679 כל היום.
- דרושה אשה למשק בית ל־5 ימים מ־13.00—16.00 לפנות טל. 02—60409, מ־8 בערב.

דירות להשכרה

- בירושלים להשכרה חדר מרוהט לבחורה דתית בתל־ארזה. פרטים טלפון 02—30759.
- דירת 3 חדרים חדשה, מרוהטת חלקית, בארמון הנציב. טל. 68816 בין השעות 14.00—17.30.
- ברמת אשכול 2 חדרים בדירה בחורות מבאר עד ספטמבר. לדוברת אנגלית. 289196.
- דירת 3½ ריקה, ריינס 15, סביבה דתית. 523359, 225605.
- דירת 3 חדרים מרוהטת + הסקה, בית וגן, 600 ל"י. לפנות 231993 בין 8.00—13.00 16.00—19.00.
- בבית וגן דירת 4 חדרים חדשה ריקה, הסקה מרכזית. 700 ל"י. 62836.
- לסטודנטים דירת 3½ חדרים חדשה, הסקה + טלפון בגבעת מרדכי. 522056.
- בגבעת־מרדכי, דירת 4 חדרים חדשה, מרוהטת + הסקה. 38368.

- בנווה־יעקב דירת 3 חדרים. הסקה בשכ"ח. 285495 משעה 4.
- 4½ חדרים בסנהדריה — מורחבת למסורתיים. 224823 בין 9.00—13.00.
- 4½ חדרים בשכ"ח בסנהדריה מורחבת למסורתיים. טלפון 224823 בין 9.00—13.00.
- בשכ"ח למגורים 3 חדרים בבנין גד. לפנות 271137 בין 8.00—15.00.
- 3 חדרים לארבעה חודשים. מקור־חיים, פייר־קניג. 68127.
- 3 חדרים לארבעה חודשים במקור־חיים. פייר־קניג. 68127.
- דרושה שותפה לדירה ברח' עזה. 160 ל"י. אלפסי 13. ...
- זוג דתי מעוניין במגורים בירושלים תמורת השגחה על קשישים. ת.ד. 4285 תל־אביב.
- דחוף! בשכ"ח דרושה דירה בנוה־יעקב. קונה קרקע או ראשונה. 231846.

דירות מרוהטות

- בקרית יובל דרושה שותפה לדירה עם טלפון, להתקשר בין 18.00 — 22.00 ל־63927.
- לבחורה, חדר מרוהט בסביבות הפלמ"ח + הסקה. 37479 מ־16.00.
- לבחורה חדר בדירת סטודנטית, הסקה, טלפון, ממא"י, קרוב לאוניברסיטה. 250 ל"י. 02־528813 בין 8.00—10.00, 17.00—20.00, ובשבת 03־921243.
- דרוש שותף לדירה בבית־וגן + הסקה וטלפון. 02־534284. 03־248978.

שונות

- חצי חנות במרכז העיר להשכרה בשכירות חדשית. לפנות: טל. 225951.
- למכירה מגרש לבניה. 40 חדר. 234690 בין 10.00—13.00, 18.00—20.00.
- למכירה מכונת ניסור אבקר סטאר עם מקבעה. טל. 02־413559.
- מערכת סטראו ... חדשה למכירה. לפרטים 223410 בין 9.00—18.00 פרט לשבת.
- מיטה כפולה כולל גב פורמיקה, בגירות ומגירות. — 800 לירות + מיטת תינוק + לולון לילדים. 534332.

למשרד אדריכלים ביירון—פלד
דרוש
אדריכל
בעל 5 שנות נסיון לפחות.
להתקשר לטל. 445071
בשעות 7.30—15.30

דרושים
שמאי למכונות BTIB ואורג
ל־2 משמרות למכונות אוטומטיות
באזור חולון.
תנאים טובים.
טלפון 844293 — סודיות מובטחת.

ל"איל" מנופים — הרצליה
דרושים
חרטים ומסגרים
הסעה מובטחת.
טל. 938904, 938338

לחברת שמראוס שווק חיפה בע"מ שרות המשווקת ליד צ'ק פוסט, חיפה
דרושים סוכנים
עם רכב עד 3 טון
לחלוקת מוצרי מזון באיזור חיפה.
לקבלת פרטים לפנות לכתובת הנ"ל או טלפונית למספר 04־729736.

דרושים
עוזבי קיבוץ
לעבודה על מרקמות בשכר נאה.
לפנות: וינטראוב משה, סוקולוב 22, ראשון־לציון.

לישיבת בני עקיבא "אהליב" על־יד פתח־תקוה
טלפון 915831, 910968
דרוש
מנהל מטבח
למטבח ... ומדורה.
תנאים מיוחדים.

למשרדנו בתל־אביב
דרושה
פקידה כללית - כתבנית
בעברית על בוריה.
אחרי צבא.
ידיעת צרפתית / יתרון.
שעות העבודה 8—4.
לפנות לת.ד. 2177 תל־אביב בצרוף קורות חיים, נסיון ומשכורת מבוקשת.

דרושים
נהגים לרכב־כבד
עבור משרד הובלה.
תנאים טובים לרציניים.
ת"ד 1334 ת"א עבור ל 74068.

למשרד רואי חשבון
בגודל בינוני
דרושים
בוחנים
בשנת הלימודים השלישית לפחות
ונסיון קודם של שנת בביקורת.
לפנות טלפונית 56046, 58068 ת"א.

דרוש טרקטוריסט
לשופל 955
לעבודה בבניה.
טלפון 03־260795 כל היום.

דרושים
מהנדס מכונות
לתפקיד מהנדס מפעל
הכישורים: נסיון קודם של 4 שנים לפחות בתפקיד דומה.
ידיעת עברית ואנגלית.
מנהל מחלקת הרכבה
הכרחי נסיון קודם בהפעלת צוותות עובדים.
עוזר מנהל מחלקת פח
בעל נסיון בעבודות פח.
עוזר למנהל חשבונות
בעל נסיון של מספר שנים.
תנאים ודרג בהתאם לכישורים.
על המעוניינים לפנות טלפונית ביח"ר "קור עוז" 961179, 963775 או בכתב. רמלה, אזור התעשיה.

דרוש
לחברה תעשיתית ארצית
עוזר למנהל מכירות
בעל נסיון בשווק, דיווחים, פירסום ובעל רצון להתקדם.
לפנות: ת.ד. 2275, תל־אביב.

מגנהפליים (ישראל) בע"מ
לרגל התרחבות מחלקת הצביעה באבקות אפוקסי בשיטה אלקטרוסטטית.
דרושים
* **מנהל־עבודה**
משמרת יום
* **מנהל־עבודה**
משמרת ערב
הכישורים: יכולת לארגן ולפקח על צוות עובדים. רצוי נסיון קודם.
המועמדים יקבלו הדרכה מעשית בטכניקה המיוחדת למפעל.
בא להתקשר לטל. 03־903091 לקביעת ראיון.

להבי אילת, סוכני מכס והתחבורה
אחד־העם 12, תל־אביב
טל. 03־583689, 52857, 59505
דרוש
נער אחראי ורציני
לעבודת שליחויות.
נא לפנות בטלפונים הנ"ל.

דרושה עוזרת
למנהל חשבונות
בעלת נסיון למשרה מלאה
לפנות להנהלה בע"מ
טלפון 798291, 797447.

לחברת רוזניט בע"מ
דרוש גזרן
להלבשה תחתונה ותולצות
לפנות טל: 36470.

דרוש
אלקטרונאי/מחסנאי
בהבנת לרכיבים אלקטרוניים.
חיפה, אלנבי 83, 834755.

אוניברסיטת תל־אביב
דרושים
לביה"ס להנדסאים
1. הנדסאי או טכנאי להדרכה במעבדות אלקטרוניקה.
2. הנדסאי פיסיקה להדרכה במעבדות פיסיקה.
3. מחסנאי אלקטרוניקה למשרות הוראה — (עבודה חלקית בשעות הבקר).
4. מהנדס להוראת תורת המדידות באלקטרוניקה.
5. מהנדס להוראת יישום מערכות לבקרת תהליכים.
6. מהנדס להוראת אלקטרוניקה כללית.
7. מהנדס להוראת תג"מ, מיקרוגלים, אנטנות וקוי העברה.
8. מהנדס להוראת עבוד נתונים והעברתם (טלמטריה).

להוראה יפנו מהנדסים בעלי נסיון בהוראה.

על המעוניינים לפנות בכתב בציון השכלה ופירוט הנסיון בעבודה, אל אוניברסיטת תל־אביב, ביה"ס להנדסאים, רח' האוניברסיטה 30 תל־אביב.

דרוש
מנהל חשבונות
בעל נסיון 3 שנים לפחות
לפנות טל: 35277
אל מר גלבר.

למשרד הנדסי
דרושה
כתבנית - מזכירה
להתקשר לטלפון 415312, 230567
בין השעות 8—14.

דרושה מזכירה
לאחר שרות צבאי למשרד הנדסי בבנין ... הדפסת עברית—אנגלית.
טלפון 259377, עזרת 14, תל־אביב.

דרושות נשים
לעבודה קלה מגיל 16—40
לתכשיטים מלאכותיים
ליום עבודה שלם או לחצי יום.
לפנות: מירנדה, כפר־גלעדי 10, ת"א
מ־8—9 בבוקר.

דרושה
פקידת חשבונות
אחרי שרות צבאי.
שעות עבודה רצופות.
לפנות: המגפר, רחוב חרמון 4, תל־אביב.

לחברת בתי מלון
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות
סוג 2 או 3.
בעל/ת נסיון מעשי, כולל הכנת מכסות לעובדים.
מקום העבודה — תל־אביב.
שעות העבודה 07.00—15.00.
לקביעת ראיון, להתקשר טלפון 03־622302 בשעות העבודה.

המועצה המקומית אור...
מכרז מס' 1/74
רכז חינוך
דרוש רכז חינוך, תרבות ונוער במשרה של 1.0.
שעות העבודה בבוקר ובערב במועצה ובמוסדות נוער.
הדרגה: ... אחיד או ע"פ כישורים בדירוג ע"ח
הדרישות: גיל 25—35, בעל השכלה מתאימה בחינוך ונסיון בעבודה עם נוער.
המשרה מאוישת ע"י עובד ארעי.
את המועמדות יש להגיש, לא יאוחר משבועיים מיום פרסום הודעה ולצרף אישורים מתאימים.
אין המועצה מתחייבת לקבל הצעה כל שהיא.
י. אלישיב
ראש המועצה

הלוח החדש — דחף

לחברת החשמל לישראל בע״מ

דרושים

לתחנת הכח באשדוד:

* מסגרים
* חשמלאי תעשיה

— הסעות באזור תל־אביב ובסביבת אשדוד —

המעוניינים מתבקשים לפנות למחלקת כח אדם, רח׳ מקוה ישראל 5, תל־אביב, אגף הביצוע, בין השעות 7.00—14.00.

לחיפה והצפון לת״א והדרום:

* עובדים להקמת קווי חשמל

— למוד המקצוע תוך כדי עבודה.

הכשורים:
* גיל עד 28
* כושר גופני
* השכלה יסודית לפחות

* חשמלאים

בעלי ידע בסיסי בחשמל — לחיבורים בבתים —

* עובדי מחסן

בלתי מקצועיים (לתל־אביב בלבד)

המעוניינים מתבקשים לפנות לסניפי חברת החשמל בע״מ בחיפה: רח׳ החשמל 19 בתל־אביב: רח׳ החשמל 25 ובסניפי החברה: בחדרה — פתח־תקוה — רמלה — ראשון־לציון — ובאילת. שעות הקבלה: 7.00—14.00.

לאגף השרותים בתל-אביב:

* מסגרים
* חשמלאי תעשיה

בעלי רשיון עוזר לפחות

* מכונאי רכב

המעוניינים מתבקשים לפנות למחלקת כח אדם באגף השרותים — המרכז הטכני רחוב קרמנצקי 7, תל־אביב בין השעות 7.00—14.00.

למועמדים המתאימים מובטחים

— תנאים טובים —

— עבודה קבועה —

דרוש מהנדס בנין מנוסה

העבודה כרוכה בנסיעות לכל חלקי הארץ.

הכישורים הדרושים: נסיון של 3—4 שנים בביצוע, או פיקוח על מיבנים. רצוי בעל רכב.

(ניתן לקבל הלוואה חלקית לרכישת רכב).

נא לכתוב לת.ד. 7053 ת״א, עבור „מהנדס בנין״, ולציין נסיון קודם. סודיות מובטחת.

„הסנה" חברה ישראלית לביטוח בע״מ

לעבודה מעניינת וקשה וריווחיות גבוהה

אנחנו מחפשים:
* בוגרי תיכון
* גילאים 25—38
* בעלי אישיות, יוזמה, שאיפה לעצמאות כלכלית

אנחנו מציעים:
* קורס ביטוח חיים המעניק תואר סוכן מורשה בביטוח חיים
* לימוד ע״י צוות מדריכים מוסמכים בעלי נסיון רב בשטח המכירות והחיתום
* קריירה רצינית
* ידע והסמכה

המעוניינים המתגוררים באיזור ירושלים מתבקשים לפנות לתאום פגישה וראיון

לסניף מחוזי יהודה — רח׳ הילל 6, ירושלים, ת־ד׳ 2214 או טלפון מס׳ 227488—9־02, 232059־02.

קבוצת חניתה

מעונינת **במורה או מורה**

לכתות א׳ עד ו׳ החל משנת הלימודים תשל״ה.

שכון במקום.

נא לפנות לועדת חינוך חניתה.

כפר-גלים

בי״ס תיכון—מקיף לחינוך חקלאי, עיוני ומקצועי

לשנת הלימודים תשל״ה

דרושים עובדים:

1. מרכז הדרכה חברתית.
2. מדריכי חברה.
3. מורה לכלכלת הבית.
4. מורה לאלקטרוניקה.
5. עובד חצר ונגר.
6. מדריך בענפי בעלי חיים (רפת וצאן).

מועמדים מתאימים יפנו בכתב בצירוף פרטים על ההכשרות והנסיון.

הועדה לקידום החינוך המדעי לנוער ירושלים — ת״ד 292

דרוש/ה מזכיר/ה

למערכת חינוכית־מדעית רבת אתגרים.

בשתי השפות, ידיעה ונסיון בקצרנות ונוסח הכישורים הדרושים: ניהול עצמאי של המשרד, ידיעת השפות עברית ואנגלית, הדפסה עצמאית של מכתבים, נסיון של 3 שנות עבודה לפחות. רצוי במוסד מדעי.

שעות העבודה 8.00—14.00

המשכורת תיקבע לפי כישורי המועמד/ת. מעונינים/ות העונים/ות לדרישות, יפנו ב׳ כתב יד בצרוף קורות חיים, פרטים על נסיון קודם והמלצות, לכתובת הנ״ל.

קופת חולים

של ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל

לקופת חולים של ההסתדרות במחוז תל־אביב

דרושים

פיזיותרפיסטים (יות) מרפאים(ות) בעיסוק — מוסמכים.

למכונים לשיקום בתל־אביב במשרות חלקיות ושלמות.

דרושה גם עובדת סוציאלית מוסמכת במשרה חלקית

להתקשר עם משרד האחות הראשית ברח׳ ברנר 20 תל־אביב, טל. 239221.

הנהלת קופת־חולים מחוז תל־אביב

משרד החינוך והתרבות

מודיע על היקף מעיות במכרז משולב (פנימי והוצאי) למשרות פנויות של פיקוח והדרכה כפי שפורסם ביום 24.3.74.

מכרז מס׳ 5 — תואר המשרה:

מפקח מרכז מקצוע היסטוריה

(במקום מפקח מרכז מקצוע היסטוריה בחינוך העל־יסודי).

מכרז מס׳ 123—129: דרגת המשרה כמ״ד—מ״ד (במקום כמ״ד־כפקח).

לבית־הספר התיכון החקלאי של ויצ״ו ע״ש חנה מייזל־שוחט בנהלל

דרושים לעבודה:

1. מנהל משק לבריכת שחיה
2. מדריך לחברת נוער
3. עובד בענף הצאן

מועמדים יפנו בהצעות בכתב למזכירות בית־הספר.

אוניברסיטת תל־אביב

דרושים

מכרז מס׳ 3/74

שם המשרה:

מזכירת מחלקה

היחידה: הפקולטה להנדסה, המחלקה לאלקטרוניקה.

תאור התפקיד: עבודה מזכירות כללית, טפול בעניני ראש המחלקה והמנהל, רכוז ענייני תקציב המחלקה, מעקב אחר ביצוע החלטות מחלקתיות.

הכישורים הדרושים: השכלה תיכונית לפחות, נסיון של מספר שנים בעבודה מזכירות עצמאית, ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין, כולל הכתבה והדפסה.

הדרגה: י״ב—י״ג בדירוג האחיד.

מכרז מס׳ 12/74

שם המשרה:

ראש ענף תשלומים לעובדים

שם היחידה: כמלקת המנגנון.

תאור התפקיד: הכנות, ארגון וניהול הענף.

— אחריות כמנהלית על צוות עובדים והדרכתו בנושאי שכר עבודה.

— בדיקת החומר המועבר לביצוע.

— אחריות להכנת משכורות ובצוע התשלומים שונים לעובדים, בהתאם להנחיות.

— טפול בניכויים כגון: הלוואות, מס רכוש, מיסי קניה ועתונים.

— טפול בהכנת ובבצוע של התשלומים הב־אים: נסיעות, אש״ל, תיקוני רשימות פנסיה, קופת תגמולים ומס מקביל; חישובי קרן השתלמות, סבתון — ומסירתם למחלקת הכספים לתשלום.

— אחריות לעריכת חישובי פיצויים לעובדים.

— רכוז וטפול בתלושי מלואים בתאום עם המוסד לבטוח לאומי.

— אחריות לרישומי תקציב, סיכומים בסעיפי תקציב והשוואה סעיפי התקציב על הכתובים.

— אחריות לזהו לגבי הכנסה ולבטוח לאומי.

— מתן מידע לעובדים בעניני שכר עבודה, ניכויים, זכויות וכו׳.

הדרגה: י״ח—י״ז בדירוג האחיד.

הכישורים הדרושים: השכלה תיכונית לפחות, רצויה השכלה אקדמית, ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין; נסיון רב בניהול חבר עובדים, בקיאות בחוקים ובתקנונים הקשורים לפקודות כיספים, ניכויים, לרבות התקשי״ר וההסכמים הקיבוציים; כושר מגע עם קהל ויכולת ניהול כריב.

על המעוניינים לפנות בכתב בצרוף קורות חיים ופרוט נסיון בעבודה ובציון שם המשרה והמספר המכרז אל גבי הבנפסה, לענף כוח־אדם, מחלקת המנגנון, אוניברסיטת תל־אביב, רמת־אביב, עד ליום 19.4.1974.

מועמדים שימצאו ראויים יוזמנו לראיון אישי.

מוסד ציבורי בירושלים מעוניין

במתכנן/מתכנת

בעל ניסיון של מספר שנים בתחום העיבודים האוטומטיים.

את ההצעות נא להפנות לתיבת דואר 6133, ירושלים, בצרוף פרטים מלאים על ההשכלה והניסיון בעבודה.

סודיות מוחלטת מובטחת.

למועצה יצרנית ומשווקת

דרושים: עובדים עונתיים לחודשיים

באזורים: כפר סבא, רעננה, הדרה, שער הנגב, בני שמעון ומנן

בעלי נסיון בחקלאות בגידול תפוא״ד. ידיעת השפה העברית על בוריה.

המעוניינים יפנו בכתב בציון קורות חיים לת.ד. 20130 ת״א או טלפונית 380271.

למפעל לפיתוח וייצור מערכות אלקטרו־מכניות מתוחכמות בסביבת תל־אביב עבור המחלקה החדשה לעיבוד שבבי בבקרה ספרתית (N.C).

דרושים:

1. מהנדס מכונות:

להפקיד רכז בבקרה ספרתית.

הכישורים: נסיון בטכנולוגיה בעיבוד שבבי ובתכנות (N.C).

2. מתכנת בבקרה ספרתית:

הכישורים: נסיון בתכנות.

3. מפעילי מכונות (N.C):

הכישורים: נסיון בכרטוס ו/או במכונות.

למועמדים המתאימים מובטח: ענין בעבודה, אוירה נעימה, תנאי עבודה נאותים ותנאי שכר טובים.

הערה: על המועמדים להיות נכונים להשתלמות בחוץ־לארץ.

נא לפנות: בכתב בצרוף קורות חיים לת.ד. 9050, תל־אביב.

חברת „אמפא"

מחפשת

בעלי רכב לעבודה

(טנדר או מסחרי גבוהה)

לעבודה עצמאית בשרות הקף באיזור חיפה.

מועמדים רציניים בלבד מתבקשים לפנות אישית למנהל השרות במשרדי כבר אמפא ביום רביעי 17.4.74 בין השעות 10.00—12.00 אמפא שירות חיפה.

למשרד גדול של רואי־חשבון בת״א

דרושים

א. בוחנים מכל הדרגות

הזדמנות טובה להשתלמות במקצוע ולהתקדמות במעמד

ב. כתבנית מעולה

עברית—אנגלית

המועמדים יפנו בכתב בצרוף תיאור נסיונם המקצועי וקורות חייה לת. ד. 1188, תל־אביב, עבור מספר 100.

מדינת ישראל — שירות התעסוקה

מכרז פומבי מס׳ 11/74

תואר המשרה:

מנהל מחלקה - יעוץ משפטי לשירות התעסוקה

דרגה: ב׳ + (בית פלס) משפטנים.

מקום העבודה: משרד ראשי, ירושלים.

תיאור התפקיד: יעוץ וטיפול משפטי בעניינים של שירות התעסוקה, כמשל־משפטית בייעוץ על הסדרים סטטוטוריים הנובעים מחוקי שירות התעסוקה, תקנותיו ונהליו, כייצוג את פרקליט המדינה ואת שירות התעסוקה לשופטים ולמנהל בבתי משפט ובבתי דין ובגופים כעין שיפוטיים בתביעות ששירות התעסוקה צד להם.

דרישות המשרה: בעל רשיון עו״ד. בעל נסיון רב ומנוון בעבודה משפטית.

על המועמד לגור בבקעה.

● על המעוניינים במשרה הנ״ל, לבוא עם טפסי בקשה למכרז פנויה, כדף 1061, (אפשר לקבלם בכל בית דואר), לצרף תעודה על השכלה או העתק מאושר מכבה ולהעבירם למשרד הראשי של שירות התעסוקה למדור המנגנון, הקריה, בנין כ׳ 2, ירושלים עד ליום 10.5.74.

למפעל מענף המלט

דרושים

* טכנאי יצור
* יוצאי צבא

בעלי רקע טכני לעבודה בתוך מפעלי מכונות (3 משמרות).

* מרכיבי תריסים

—*—

תנאים טובים לאדם המתאים. אפשרות להתקדם. טלפון 727565 ראובן.

למפעלי התעשיה הצבאית באיזור ת״א והמרכז

דרושים פועלי תעשיה

אם רצונך בעבודה מעניינת ובאפשרות ללמוד מקצוע — הצטרף למשפחת חרשי הנשק בישראל והיה שותף למחשלי כוחו של צה״ל.

בדבר פרטים נא לפנות למשרדנו בקריה, רח׳ ג׳ מס׳ 8, תל־אביב, טלפון 258166, בכתב — ת. ד. 6397 תל־אביב.

נציבות שירות המדינה

מודיעה כי

דרושים עוזרים סטטיסטיים

לסקרים חדשים בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד ראש הממשלה, ירושלים

בדרגה ח—יוד של הדירוג האחיד

רשאים להציע מועמדותם בעלי השכלה של 12 שנות לימוד מלאות.

העבודה היא במשרה מלאה בלבד.

המועמדים המתאימים ידורגו לפי דרגה ח׳ של הדירוג האחיד עם אפשרות לקידום עד דרגה יוד אחיד. הקידום יהיה כרוך במעבר בחינות ועמידה בהן בהצלחה.

העובדים יועסקו בתפקידים משרדיים, סימול חומר סטטיסטי ושימוש במכונות חישוב.

המעוניינים יפנו אל מנגנון הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הקריה, רוממה, ירושלים, בניין 27, חדר 13, באחד מהימים: 16, 18, 21 באפריל בין השעות 09.00—12.00.

הטכניון — מכון טכנולוגי לישראל | משרד העבודה — משרד החינוך, המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית

דרושים:-

1. רכז/ת קורסים לעדכון טכנולוגי — אקדמאי (רצוי מהנדס) לאחר שרות צבאי, שליטה בעברית וידיעה טובה בשתי שפות זרות. בעל נסיון בארגון וביצוע (רצוי בניהול ליצור) לתפקיד ארגון קורסים לעדכון טכנולוגי.
2. הנדסאי מכונות — משוחרר צה״ל, בוגר בית ספר להנדסאים בנטיה למכונות לתפקידי הדרכה והבנין.
3. הנדסאי או טכנאי אלקטרוניקה — משוחרר צה״ל בוגר בית ספר להנדסאים או טכנאים לתפקידי אחזקת ציוד אלקטרוני.
4. פקידה מרכזנית — משוחררת צה״ל בעלת השכלה תיכונית, ידיעת השפה העברית על בוריה וידיעה טובה באנגלית. ידיעת כתבנות עברית. רצויה ידיעת שפות זרות נוספות. נסיון כמרכזנית וכושר לבוא במגע עם קהל.
5. פקידה כתבנית — משוחררת צה״ל, בוגרת בית ספר תיכון לאחר שירות צבאי, שליטה בעברית ובאנגלית, נסיון של 3 שנים לפחות בעבודה משרד ובכתבנות — בשתי השפות.
6. שרת הבנין — רצוי בעל נסיון.

● מועמדים העונים לדרישות הנ״ל מתבקשים לפנות בכתב בלבד להנהלת ביה״ס ת.ד. 4459 מיקוד 31040 ולצרף קורות חיים.

מיליב — חדרי שינה ומטבחים + רהב

מעונין בהצעות רציניות. ת.ד. 1334 תל־אביב למס׳ ד/75322.

דרושה כתבנית מעולה

עם נסיון בהדפסת טבלאות.

לפנות: ת״א, טלפון 52465.

למשרד אדריכלים

דרושה שרטטת

נא לפנות לטלפון 88303 חיפה.

למוסד מדעי ברחובות

דרושה פקידה כתבנית

לעבודה זמנית.

נא לפנות לגברת שדה טלפון 953503.

דרושה מפעילה למכונה להנהלת חשבונות

אוליבטי אודית 1513

אפשרות גם בקבלנות.

שעות העבודה לפי בחירת המפעילה. לפנות לת.ד. 1334 מס׳ 98023722.

למחסן „עלית", רח׳ המסגר 34

הדרושים:

פקידה עובד מחסן

לפנות במקום או טלפון 662042.

התעסוקה בענף הבניין 80 אחוז מהתעסוקה לפני המלחמה

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

התעסוקה בענף הבניין הגיעה באפריל רק ל־80 אחוז מן הרמה שלפני המלחמה, למרות שהפעילות בענף הבניה גברה בחודש האחרון — מתברר מנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

כן מתברר, שרמת התעסוקה היתה גבוהה יותר בעבודות ציבוריות, הגיעה ל־88 אחוז מהרמה לפני המלחמה, בעוד שהפעילות בענף הבניה הגיעה רק ל־78 אחוז מן הרמה שלפני מצב החירום.

מספר השכירים מהשטחים המוחזקים בבניה גדל יותר מאשר השכירים מישראל. למרות זאת, הגיעה רמת התעסוקה של השכירים מהשטחים בתחילת אפריל ל־77 אחוז בלבד מן הרמה שלפני המלחמה, בעוד שמספר השכירים הישראליים הגיע באותו מועד ל־80 אחוז מן הרמה שלפני אוקטובר.

ממצא אחר של הסקר: למרות העליה הניכרת בשיעור של כ־33 אחוז במספר השכירים המועסקים על־ידי קבלנים בינוניים וקטנים, הרי רמת התעסוקה אצל קבלנים אלה היתה עדיין נמוכה והסתכמה ב־72 אחוז מן הרמה שלפני המלחמה, בעוד שרמת התעסוקה אצל הקבלנים הגדולים הגיעה ל־83 אחוז.

הפחתה במחיר ביטוח סיכוני מלחמה בהובלה ימית

מטעם איגוד ישראלי של חברות לביטוח נמסר, כי נתקבל מברק מאיגוד החתמים הימיים של לונדון המודיע על הפחתה במחיר ביטוח סיכוני מלחמה בהובלה ימית.

החל מ־11 באפריל תחול הפחתה מ־0.25 אחוז ל־0.175 אחוז לגבי אניות הבאות ויוצאות בנמלי ישראל, ירדן, סוריה ומצרים.

החלו עבודות הכיבוי בבארות הנפט באבו־רודס

מאת דוד משיוב, סופר „דבר"

אתמול החלו מומחים מחוץ לארץ בעבודות כיבוי האש בשתי בארות הנפט הבוערות באבו רודס. המומחים נמצאים בארץ זמן מה והם פיקחו על כל ההכנות לקראת הכיבוי.

לצורך הכיבוי הוזמן ציוד מיוחד מחו"ל בשווי כ־1.5 מיליון דולר הכולל מגדלים, משאבות, סירת מהירה וכו'. כן הושקעו מאות אלפי ל"י בהכנת דוברה גדולה, 54 על 30 מטר, התאמת ספינה לפעולות הכיבוי ובעבודות הכנה אחרות.

עבודות הכיבוי מתנהלות בו־זמנית משלושה מרכזים — ספינה שהוכשרה למטרה זו, מהדוברה הגדולה בים וכן מפלטפורמה המוצבת בלב ים ליד הבארות הבוערות. פעולת הכיבוי היא קשה ומסובכת ומשולבת של חנקת האש וכיבויה תוך שימוש בחומרי־נפץ ומכשירים המיועדים לאטום את זרימת הנפט והגז.

המומחים השתמשו במספר אבזרים בריטניים. הפעולה הראשונה היא שינוי הלהבה הבוערת כיום בצורת מטריה למצב של אבוקה, שתאפשר לצוללנים לבוא קרוב ככל האפשר לבעירה.

מניחים, כי אם הכל יילך כשורה, תימשך עבודת הכיבוי כשבועיים. שתי הבארות הבוערות מכלות בעשן מדי יום 14,000 חביות נפט. הבארות בוערות מאז ה־1 בינואר 1974 כאשר נפגעו על ידי טיל „הוק" ישראלי. כמות הנפט שבערה כבר עולה על 1½ מיליון חביות והנזק הכספי מגיע לכדי כמה עשרות מיליוני ל"י.

המדיניות המקצועית של ההסתדרות — לגיבוש סופי

מאת סופר „דבר"

חברי סיעת המערך בוועדה המרכזת התכנסו אתמול לגיבוש הצעת המדיניות המקצועית לשנת 1974, אשר תובא ביום א' הקרוב לדיון במחלקה לאיגוד מקצועי ולאחר מכן — בוועדה המרכזת.

עיקרי ההצעות הן: תשלום תוספת יוקר מלאה ביולי; תשלום ביניים בספטמבר־אוקטובר כפי שיתחייב מן היוקר; מתן תוספת שכר אחידה בכל ענפי המשק בגובה של 50 עד 100 ל"י; פעולה נמרצת, בסיוע הממשלה, לבלימת היוקר; אפשרות לתשלום שכר עידוד ובונוסים במסגרת מפעלים כתמורה להגברת התפוקה, החסכון והיעילות; העלאת שכר המינימום לשיעור של 50—60 אחוז מן השכר הממוצע במשק; הגדלת התוספת לילדים.

ביום ה' הבא תתכנס סיעת המערך בוועד־הפועל לדון בשאלות אלה.

כ־7,000 עולים חדשים יצאו השבוע לטיולים ברחבי הארץ „בעקבות לוחמים ומנהלים". בתום הטיולים נערכה לעולים עצרת בהיכל הספורט ביד־אליהו. בתמונה — עולים מבוכרה בטיול באזור ירושלים. (צילום: שלום בר־טל)

„אגד" פיטר 260 נהגים זמניים

מאת סופר „דבר" לענייני תחבורה

קואופרטיב „אגד" פיטר לאחרונה 260 נהגים שכירים זמניים. פיטורים אלה באו בעקבות חזרת חברי „אגד", שהיו מגוייסים בצבא, לעבודה וכן בגלל צמצום ניכר במספר הנוסעים בשירותי „אגד" מאז המלחמה. מספר הנוסעים כיום בשירותי „אגד", אינו מצדיק את המשך העסקתם של הנהגים השכירים שפוטרו.

השל פרומקין הובא למנוחות

מאת סופר „דבר"

השל פרומקין, מהוגי המחשבה הכלכלית של משק העובדים וממייסדי ההסתדרות, הובא אתמול למנוחות בבית־העלמין בקרית־שאול.

הלוויה התעכבה בחצר הוועד הפועל ושם נפרד ממנו בשם בית ההסתדרות ברל רפטור.

בין המשתתפים בלוויה, נכחו מזכיר ההסתדרות בפועל י. כשל, מזכירי ההסתדרות לשעבר י. בר־אהרון וא. בקר, חברי הוועדה המרכזת, מוקירי זכרו של המנוח ובני משפחתו.

משבר האנרגיה והתעשיה הכימית — בכינוס האגודה להנדסה כימית

מאת סופר „דבר" בחיפה

הכינוס השנתי העשירי של האגודה הישראלית להנדסה כימית, שנפתח אתמול בבוקר בקרית הטכניון בחיפה, מוקדש בעיקר לדיון בהשפעות של משבר האנרגיה ועליית מחירי הדלק על אפשרויות ההתפתחות של התעשיה הכימית והפטרוכימית בארץ.

ד"ר צ. דינשטיין, היועץ לממשלה בענייני נפט ואנרגיה, הביע דעה כי המשבר הנוכחי — שהוא משבר של המדינות המפותחות בעולם — הוא משבר חולף. משבר האנרגיה מצא אמנם את העולם המפותח בלתי־מוכן, אם כי היו רבים שהתריעו על בואו, אך מבחינת הפוטנציאל קיימת, לדבריו, בשטח האנרגיה עתידה רחבה למשך מאות שנים. המחדל, או היעדר נכונות לקדם את פני המשבר, היה בחוסר מחקר על חמרים תחליפיים.

עליית מחירי הדלק פי־שישה מלפני שנה, יש לה, לדעתו, השפעה חיובית על מהלך ההתערכות של המשק הכלכלה בעולם ומשמש תמריץ כביר למאמצי פיתוח ומחקר לגילוי מקורות אנרגיה חדשים. לפי הערכתו, החל עתה התהליך של התגבשות מחיר הדלק שיגיע בין 8 ל־12 דולר החבית (לעומת שני דולר לחבית לפני שנה). מחיר זה ימריץ השקעת כספים לגילוי מקורות דלק נוספים בארה"ב ובמקומות אחרים ואף לנצל מקורות דלק שמבחינה כלכלית לא היה כדאי עד כה לנצלם.

אשר לישראל, אמר ד"ר דינשטיין, כל משבר יוקר הדלק פותח אפשרויות נרחבות לפיתוח התעשיה הכימית־הפטרוכימית במדינה. הוא דוחה את החששות, כי התעשיה הישראלית לא תוכל לעמוד בהתחרות עם התעשיה בעולם. בגידול הצריכה במוצרים כימיים ופטרוכימיים בעולם בשיעור של 30—40 אחוז בשנה, פותח לפנינו אפקים רחבים — אמר. הוא רואה אתגר בניצול כל האמצעים לפיתוח מואץ של התעשיה הכימית והפטרוכימית, בהישענות על המדע והמחקר ובד־בבד לפתח את התשתיה הטכנולוגית במדינה.

פרופסור א. הרמוני, סגן ראשי במשרד־הפיתוח, אמר שעל הממשלה לקבוע ללא שהיות מדיניות אנרגיה ויחד עם זאת לפתח את פעולות המחקר, החל ממחקר בסיסי וכלה בתהליכי ייצור.

ד"ר כ. זינגר, נשיא לשעבר של מכון „ההסוך" בניו־יורק, אמר שהבעיה האמיתית, לדעתו, העומדת בפני האנושות היא לא בעיית המשאבים, כי אם זיהום הסביבה — שיהיה צורך להשקיע בחיסולו 10 אחוזים מכל התוצר הגלמי.

שכ"ד מוגן יועלה ב־40 אחוז

מאת סופר „דבר"

שכר הדירה של הדיירים בבתים המוגנים יועלה ב־40 אחוז בקירוב.

ההצעה הוכנה על ידי שר השיכון הקודם זאב שרף, ושר השיכון הנוכחי י. רבינוביץ אימץ את עיקריה.

יש לציין, שמשרד השיכון הזמין סקר על שאלת שכר הדירה בבתי־עסק, שיבהיר גם פרטים רבים לגבי מצבם הסוציאלי של הדיירים ובעלי הבתים.

בפגישה עם עתונאים אמר י. רבינוביץ, שהסקר יוגש בעוד מספר חדשים. אולם הוא לא עמד בלחץ בעלי הבתים והוא עומד להציע את העלאת שכר הדירה ב־40 אחוז.

ההצעה תובא לדיון בוועדת השרים לענייני כלכלה.

שני האסטרונאוטים האמריקאים סקוט קרפנטר ואדגר מיצ'ל ורעיותיהם יצאו אתמול את הארץ בתום ביקור של תשעה ימים כאורחי משרד החוץ.

אל אחיינו יוצאי צפון אפריקה
חגיגות „מיימונה"

זה מספר שנים שקבוצת אנשים שהינם שומרי תורה ומצוות נצמדו לחג ה„מיימונה" (האמונה) שיעודו להגביר את האמונה בגאולה העתידה ע"י משיח צדקנו והפכוהו ללעג ולקלס ובזיון כל קודש, מארגנים התכנסות של רבבות איש מכל העדות בישראל לחינגה המונית ללא כל טעם יהודי וריח של מסורה, ובמקום אמירת פיוטים ותפילות שירות ותשבחות, סעודה ושמחה של מצוה כמנהג דורות מופיעות נשים חצופות וחשופות בריקודי תועבה. כל פרוץ וריק וכל לץ עולה בראש לבדר בבידור קלוקל ודברי הבל ונבלה לחגם ושמחתם הטהורה של אבותינו הקדושים מדורי דורות נהפכו להילולה של גילוי עריות בפרסית.

אנו פונים בזאת למארגנים. אנא! חידלו לכם מזאת. למה לכם לחלל שמחה טהורה זו דווקא, הרפו ממסורת אבות!

ואל אחיינו יוצאי צפון אפריקה היקרים והנאמנים: אל תקחו חלק בחגיגות פיגול אלה אשר בגן סקר ירושלים.

אזהירו גדולים וקטנים שימנעו רגליהם משם ואבות ישגיחו על בניהם ובנותיהם שלא ילכדו ברשת זו, כתמיד כבכל הדורות וכאבותינו נחוגג את היום הזה איש וביתו במקומו ובעירו יתאספו בני המשפחה, ידידים ואוהבים בקדושה ובטהרה ובסעודת מצוה ובשירה ובזימרה ונתחזק באמונתנו הגדולה בגאולה העתידה לבוא במהרה בזכות הצניעות והטהרה, ויתקדש שם שמים ותפארת יהדות צפון־אפריקה תחזור ליושנה ויקויים ע"י „והיה מחנך קדוש ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך".

החותמים בצער ובתודה
רבני יוצאי צפון אפריקה בישראל
ת.ד. 6794, ירושלים

חוהמ"פ תשל"ד.

זכה ב־500 ל"י בהגרלה השבועית של חידון דבר 1974

בהגרלה השבועית, שנערכה בין פותרי חידון דבר מס' 12 זכה מנשה רוזנברג מתל־יוסף ב־500 ל"י מתנת חברת מקורות, שהגישה את החידון.

מנשה רוזנברג פתר נכון את 12 השאלות, שעסקו בנושא: מקורות מים בישראל ואת 4 השאלות הפרסומיות של חברת המים „מקורות".

תלוש הפתרון הוחזר לשק התשובות, שהגיעו למשרדי „דבר". הוא זכאי להשתתף בהגרלת הפרסים הגדולה, שתיערך בגמר החידון.

תן יד למד"א

להרחבת השרותים למען:
ב־60 תחנות עזרה ראשונה ברחבי הארץ
בציוד אמבולנסים להעברת פצועים וחולים
בבנקי דם המספקים דם לאזרחים ולצה"ל
במעוד בנות לשעת חרום
בקורסים לעזרה ראשונה

תרום בעין יפה למתנדבים שיפקדו את ביתך ביום רביעי 17.4.74

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
הוועד הפועל — המחלקה לאגוד מקצועי

ביום ראשון, 14.4.74, בשעה 18.00 באולם הישיבות קומה ד'
תתקיים
ישיבה מיוחדת של מליאת המחלקה לאגוד מקצועי
על הפרק: המדיניות המקצועית 1974
חברי המחלקה מוזמנים
מזכירות המחלקה

בתי מגורים. משרדים. בתי ספר. מועדונים. בתי מלון. בתי חולים.
„מגורון" — פתרון אידיאלי ומהיר לבעית הקמת משרדים ומגורים ציבוריים וכל מבנה נדרש.
הקמה מהירה בכל רחבי הארץ.
שיטת בניה מתועשת מוגנת ע"י פטנטים 10289,10288
טרומאסבסט tromasbest
חברה לייצור והרכבת מבנים מרומים בע"מ
תל־אביב, שד' רוטשילד 106 טל' 244171-2-3
המפעל: עכו, ת.ד. 38, טל' 911615-6-7

מפלגת העבודה הישראלית / המרכז
מחוז המושבים

חברי מזכירות מחוז המושבים וחברי מרכז מפלגת העבודה של מחוז המושבים
מוזמנים לישיבה
שתתקיים ביום ראשון, 14.4.74, בשעה 10 בבוקר באולם הישיבות של תנועת המושבים, רח' לאונרדו דה וינצ'י 19, תל־אביב.
הזמנות אישיות לא נשלחו.
מחוז המושבים

מפלגת העבודה - המרכז
מחוז אחוד הקבוצות והקבוצים
ישיבת המזכירות
תתקיים ביום שני, 15.4.74, בשעה 10.00 בבוקר במרכז המפלגה, רח' הירקון 110, תל־אביב.

ישיבת מזכירות מורחבת של הקבוץ המאוחד
תתקיים ביום ראשון, 14.4.74, בשעה 20.00 במזכירות הקיבוץ
החברים מוזמנים

מדברי נשיא אגודת הסופרים בישראל הסופר הדגול חיים הזז ז"ל:
זו מתנה יקרה לכלל ישראל ודבר בעתו לדור אחרון זה שאינו במשנה ובגמרא להבין דבר לאשורו תתברך מן השמים ותזכה לעבור בשלום את ים התלמוד כולו מסופו ועד סופו.

המכון הישראלי לפרסומים תלמודיים — התלמוד השלם

עד עתה יצאו לאור:
מסכת ברכות — כרך א'
שבת חלק א' — כרך ב'
שבת חלק ב' — כרך ג'
עירובין חלק א' — כרך ד'
עירובין חלק ב' — כרך ה'
פסחים חלק א' — כרך ו'
פסחים חלק ב' — כרך ז'
בימים הקרובים תופיע
מסכת סנהדרין — כרך ח'

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
מועצת פועלי חיפה
המחלקה לתרבות ולחנוך

מתוך לוח האירועים השבועי:

בסניפים ובשכונות

(בשיתוף המחלקה לסניפים ולשכונות)
ביום שני 12.4.74 — מחנה דוד — בשעה 8.15 בערב בבית ההסתדרות, מסיבת פסח שני לעולים ותיקים. (בשיתוף המחלקה לקליטה ולפיתוח בוועד הפועל, מדינת ישראל — משרד לקליטת עליה). בנוה שאנן — ב־8.15 בערב בבית ההסתדרות — מועדון הסרט הטוב.
בשבת 13.4.74 — שהריות שבת בבתי התרבות ובמועדוני ההסתדרות בשעה 11 לפנה"צ. בקרית אליעזר — עם ד"ר ש. וייס. בקרית מוצקין — עם ד"ר א. אלוין (בשיתוף המועצה המקומית). ברמות רמז — ב־8 בערב עם החזן מ. אורין. בקרית אליעזר — ב־7 בערב — דוכן לספרות יידיש. בקרית שפרינצק — ב־8 בערב, בבית ההסתדרות, מסיבת סדר פסח שני לעולים ותיקים. בבן דור — ב־8 בערב בבית ההסתדרות — מסיבת סדר פסח שני לעולים ותיקים (הסדרים — בשיתוף המחלקה לקליטה ולפיתוח בוועד הפועל, מדינת ישראל — משרד לקליטת עליה).
ביום שלישי 16.4.74 — בבית אבות כרמל — ערב חברתי. בנוה שאנן — ב־8 בערב בבית ההסתדרות — בשיתוף א. א. עובדות — הרצאת הח' י. איינברג.

עצרת השואה והגבורה, ביום רביעי 17.4.74
בקרית אליעזר — בבית ההסתדרות בשעה 7 בערב.
בגבעת נשר — בבית לנדאו, בשעה 6.30 בערב.
בנוה שאנן — באולם קולנוע עממי, בשעה 7.30 בערב.
בקרית שפרינצק — בבית „עשת", בשעה 7 בערב.

במועצות המשנה

(בשיתוף הרשויות המקומיות)
בקרית אתא — בבית סבצ'יניק — בשעה 5.30 אחה"צ — הרצאת ד"ר אלבוס.
בקרית טבעון — ביום שבת 13.4.74, בשעה 7.30 בערב, סדר פסח שני לעולים ותיקים (בשיתוף המחלקה לקליטה ופיתוח בוועד הפועל, משרד הקליטה מדינת ישראל).

בי"ס לפעילים

(בשיתוף המרכז לתרבות ולחינוך)
ביום ראשון 14.4.74 — סמינר פועלי בנין.
ביום שני 15.4.74 — חוג אוניברסיטאי, החברה הישראלית, שנים א' וב', חוג לפועלי עתלית, סמינר פועלי בנין.

אוניברסיטה עממית

(בשיתוף המחלקה להשכלה גבוהה, משרד החינוך והתרבות).
ביום ראשון 14.4.74 — החוגים לספרות והיפוך הלשון, פסיכולוגיה חברתית, לימודי עבודה — ב„ביתנו". החוג ליחסי אנוש — א. א. עובדות — במועדון ברח' יחיאל, החוג לפסיכולוגיה חברתית — בנוה שאנן.
ביום שני 15.4.74 — החוג לספרות עברית וכללית ב„אורנים".
ביום שלישי 16.4.74 — החוג מבוא לכלכלה ב„ביתנו". החוג לפסיכולוגיה חברתית ב„אורנים".
ביום רביעי 17.4.74 — החוגים מסכר מדינת ישראל, אנגלית למתקדמים ב„ביתנו". החוג ליחסי אנוש ב„אורנים".
ביום חמישי 18.4.74 — החוג ליחסי אנוש — רכזות אזור ב„ביתנו". החוג אנגלית למתקדמים ב„אורנים".

החוג לקבלנאות ולתקשורת יפתח בקרוב.
הרשמה: מפ"ת, רחוב החלוץ 45
ביתנו, רחוב ירושלים 29.

הצגות לפועלים

אולם קולנוע „שביט"
ביום שני 12.4.74 — בני הדוקטור.
ביום חמישי 18.4.74 — פרצוף של צדעני — יוסי בנאי.
באולם „אורה"
ביום שני 12.4.74 — בעלי בגילואים.
אולם התיאטרון העירוני
בשבת 13.4.74 — סילבסטר 72.
ב־14 — 15 — 16 — 18.4.74 — הצילו.
באולם קולנוע „ארמון"
ביום ראשון 14.4.74 — אריס סאן.
כרטיסי הנחה להשיג: במפ"ת, רחוב החלוץ 45, חדר 104, בימים א'—ה' בשעות 10—12 לפנה"צ ו־16—18. בימים ד' ו־ו' בשעות 10—12 לפנה"צ. ב„אורנים", רחוב קלר, הר הכרמל, בשעות 10—12 לפנה"צ ו־17—19.

בביתנו

ביום שני 12.4.74 — ב־10 בלילה. מרתף „ביתנו" לאמנות הקולנוע — הסרט „למי צילצלו הפעמונים", בליווי הסבר.
בשבת 13.4.74 — ב־8 בערב — מועדון לפועלים צעירים.
ביום ראשון 14.4.74 — ב־9 בערב — מועדון חברתי לאקדמאים צעירים.
ביום שלישי 16.4.74 — יום הפועלת הבינלאומי (א. א. עובדות), ב־7 בערב. בתכנית: ברכות, (ב) הופעת הזמרת חוה אלברשטיין.
ביום חמישי 18.4.74 — ב־8 בערב ריקודי־עם ועממיים. ב־8 בערב — הרצאת מאיר שאול בנתא: פאראפסיכולוגיה — הסבר מפורט על הפאראפסיכולוגיה, היפנוזה וטלפתיה.

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
מועצת פועלי ת"א—יפו, המחלקה לתרבות ולנוער
בשבת כ"א ניסן, 13.4.74, בשעה 5.45 בערב
בבית תבורי, רח' שולמית 7
קונצרט
מקהלת הפועלים המאוחדת
בניצוחו של טוביה עובדיה
בתכנית:
זמר ישראלי ופולקלור עם הופעת סולנים
הציבור מוזמן

באבלות על
השל פרומקין ז"ל
איש האשכולות והגות
ובתנחומים נאמנים לרעיתו ובני משפחתו
חבריו מראשית ימי סולל־בונה
שמואל מרגולין
דוד הכהן
ברל רפטור

ההסתדרות החקלאית
משתתפת בצער על מות
השל פרומקין ז"ל
הלוחם האמיץ לעליה בתקופת המנדט
המלווה והנאמן של משק הפועלים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של אמנו וסבתנו
מרים שלוי (שליבקה) ז"ל
ההלויה תצא היום, יום ו', כ' בניסן תשל"ד, 12.4.74 בשעה 10.45 מבית ההלויות רמב"ם לבית העלמין הישן בתוף הכרמל, חיפה
ישי וארזה שלוי ומשפחתם
אביבה ומקס גיל ומשפחתם

ביום ראשון, 14.4.74, יום השנה החמישי לנפול בננו חברנו
עומרי טחובר
נקיים קונצרט זכרון בשעה 21.15 בחדר האוכל
קבוץ גברעם

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של בעלי, אבינו וסבנו היקר באדם
דוד ביבר
מאוסטרה — פולין
ההלויה תצא היום, יום שישי, כ' בניסן תשל"ד 12.4.74 בשעה 12 בצהריים מבית ההלויות העירוני ברח' דפנה 5 ת"א, לבית העלמין בחולון.
אוטובוס יעמוד לרשות המלווים.
המשפחה המתאבלת

במלאות שלושים לפטירת בננו היקר
זאב (זמבל) בוצר
(בוברוביצקי) ז"ל
תתקיים אזכרה וגילוי מצבה ביום ראשון, 14.4.74, כ"ב ניסן תשל"ד, בשעה 15.00 בבית הקברות בגלת יצחק.
נפגשים ע"י השער
בערב נתיחד עם זכרו בקיבוץ ראש הנקרה.
אנו מודים לכל מנחמינו בכתב ובע"פ
ההורים אהובה ושמעון,
גילי והיים בוברוביצקי

אבלים על מות
בתיה זסלבסקי ז"ל
ההלויה היום, יום ו' 12.4.74 כ' בניסן תשל"ד, בשעה 11.30 בבית העלמין בסנהדריה.
המשפחה האבלה
ירושלים

מדוע לא בחירות

מאת שלמה שפיר

התפטרותה של ראש הממשלה והקרע החמור ב"מערך" גרמו את המדינה, לכרוה הלהוכה המצור, למשבר פנימי חמור; ואין תימה שהן במחנה הקואליציה הן במחנה האופוזיציה מדברים על ממשלה־כעבר בהרכבה הנוכחי או בהרכב אחר, עד לעריכת בחירות חדשות בסוף הקיץ או בתחילת הסתיו. ייתכן, כי בסופו של דבר לא יהיה מנוס מכך. אך כל התו־להבות לגבי פיזור הכנסת השבי־עית הדיים מספר לאחר בחירתה בוטציה החלופין, ומוטב למצות את כל האפשרויות לכינון ממש־לה חדשה בלי בחירות, שבמילא אינן תרופת־פלא.

יש שורה של סיבות לכך. פגי־עות הזמניות, שינוי שיטת הב־חירות. כבותב שורות אלו מחייב אותו. אם כי איננו רואה בו מפה־קסמים. אינו בא בחשבה בתקופת זמן קצובה עד לפיזור הכנסת. הסיסמאות לדמוקראטיזציה פרוי־קת־לבה של המפלגות על־ידי הק־פדה על בחירות פנימיות והנהגת רוטאציה. בכל שהן מצלצלות יפה, ספק אם הן ניתנות ליישום מהיר, אם בכלל. אחר כלות הכל. הי־מפלגות הגדולות שלנו אינן תנו־עות נוער של אידיאליסטים מת־בגרים, אלא חזיתות רחבות לכי־אגודות קבוצות אינטרסים וגופים כלכליים סוציאליים שונים. קיימת גם סכנה שמועמדים מאורגנים יערמו באמצעות הבחירות את האיזון הפ־נימי במפלגה יותר מוועדות המי־נויים, תאשר להיפול החטיבות הי־אנאכרוניסטיות כשלעצמן. גם זה הוא תהליך אטי. בפרט שאחת הה־חטיבות המרכיבות את ה"עבו־דה" (השתים מחטיבות המערך) קשורה באורח היסטורי עם תנו־עה קיבוצית גדולה, שתוסיף להשי־פיע כנוף גם לאחר ביטול פור־מאלי של החטיבות. בנסיבות אלו אין כל בטחון, שפרט לצריפת ראש אחד או שניים, תהיה סיעת "העבודה" — אם זו תחזיק מעמד כמפלגה אחת — שונה באורח מהפכני מהסיעה בכנסת השמינית.

כאורך ניגא צודקים בוודאי אלה שאינם מאמינים בסיכויי "הליכוד" האופוזיציוני להתחזק בבחירות הקרובות. הביקורת הפו־מאלית על הסכם ההפרדה עם הי־מצרים, שאיפשר שחרור רבבות של חיילי מילואים, יחסר תכניות קונסטרוקטיביות להבראה חבר־תית, לא הצלו את יוקרת מנהיגי "הליכוד" בקרב הציבור הרחב הי־קולה "הנודדים". ייתכן שמכהן מהדים בקלפיות הוזקא עשוי להחד־ליטם. קרוב לוודאי כי חלק לא־בבוהל מקולות אלה ילך בבחירות הבאות לרשימות־המחאה. עם כל הוסר הבחירות שלהן לגבי בצר־יות פוליטיות, כלכליות וחברתי־ליות, וכן לרשימות השמאליות (פרט לרק"ח), שנהלשו בבחירות ב־31 בדצמבר. כמה מהדוברי ה־שמאל ב"עבודה", שלא התייאשו מהתקוה לקלוט החלק משמאלנים אלה וכן מירב אנשי תנועות־המ־חאה במקרה של "טיהור" המפלגה מרפי ותחזה, מודגשת שמאלה. כבודים אולי. כי בחירות בהקדם עשויות לצרור להם בהשגת יעדם. אולם אין כל בטחון אם אמנם רוחמים אלה יהיו בהם כדי לאזן את המפסידים שיירגמו למפלגה. אם זו תזנח סופית את האוריי־נטציה הצנטריסטית "מכבכר לי־עכ", ידועשו על בקיצורין.

הסנימים כנגד בחירות לאלתר מבכבים בשיקולי מדיניות החוץ והבטחון שלנו. נוקבים לא פחות. הן ביחסינו עם ארה"ב והן בהי־זית הערבית אנו עומדים לפני מיבחנים מסובכים וחמורים. עם כל ההערכה לפעלו של ד"ר הנרי קיסינג'ר עד כה, אין להתעלם כן המוצגת, כי בעקבות מלחמת יוה־הכיפורים נשתנה משהו באיזון הכולל של יחסי וושינגטון עמנו ועם העולם הערבי בכללו. ואשר לפלסטינאים, הרי בלי להטיל כל יאשר צראמאת היומי "המתחך" זעל גאיף התאתמה, חביב השמאל הי־ישראלי (המבטיח להסתפק בדי־צוחנאציה ובמעבר הדרגתי בדר־כי שלום למדינה "דמוקראטית חי־לונית"), את האחריות למעשי הי־רצח על "חזית העממית — הי־מפקדה הכללית", שוב המחישו מעשים אלה מה יהיה טיבו של הדו־קיום בינינו לבין המדינה הי־שלישית, שכה רבים בשמאל שלנו מצפים לכינונה. אין להסיק מכאן, כי הכל אבוד. אולם ממשלת־מע־בר למחצית שנה והתקופות פני־מית בלי שהמצבים בענייני חוץ יוכלו להיות בהירים יותר כאשר לפני ארבעה חדשים. בוודאי אין בהן לסייע.

אפשר להקשות. אם כן, לשם מה צריך היה להודרו ולקיים את הבחירות לכנסת השמינית ב־31 בדצמבר. הסיבה היא כי אותן בחירות נערכו לאחר סיום תקופת כהונתה של הכנסת השביעית. קיום הבחירות בסוף דצמבר. חו־דשיים בלבד לאחר הפסקת־האש תוך השתתפות המונית וללא כל תקלות, הצלה את יוקרת ישראל כדמוקראטיה פרלמנטארית, הב־רק שהישגי הפגנה זו. לדבות תוצאות הבחירות שלא היו ברור־רות במיוחד. בהבזו בעל המיי־קה הקואליציוני המבכנזק הזה־בים רבטאת־תאחים המפעפעת ב־תוך "העבודה" והמערך. אך יהי־כן, כי לברות כל הקשיים בתחום מדיניות החוץ מצד "חרות" יאו־יומי מפ"ם מצד שני, צריך היה בשלב מסויים לנסות ולכונן ממ־שלת־חירום. שאפילו היתה כה־פורית כעבור זמן־מה, היתה מס־פיעה לטובה על מוראל הציבור.

עתה יש לגשת לכינון ממשלה חדשה לפחות במתכונת הממשלה היוצאת, ואין לזמר מראש, שמ־מועמד לראשות הממשלה, אשר ייבחר על־ידי "העבודה", לא יו־כל להתגבר על כל הקשיים ומו־רובים בתוך המפלגה וכן בקרב שותפי הקואליציה. עם כל הצורך בהתחדשות ובהצלאת כוחות חד־שים וכן בחילופי תיקים, לדבות תיק הבטחון, אין להפקיר גם את עקרון שילוב הדורות, ונוכח הי־מבחנים הגורליים הצפויים לנו, בשום פנים אין להסכים לפסילה טוטאלית של משה דיין ושל אנ־שי "מטבח" אחרים מלהשתתף ב־ממשלה החדשה.

טבח בקריית־שמונה חייב תשובה

בח של 18 נפש, בהם שמונה ילדים וחמש נשים, בידי לית המחבלים שחדרה לקריית־שמונה בתחום לבנון, עולה ועתה אף על מיבצעי־הטבח השפלים הקודמים שארגוני־ זור הערבים יכולים להתפאר בהם. במונחים אנושיים ה כאן המעשה הברוטאלי ביותר שאפשר להעלות על הדעת. ונחים מדיניים היה זה מעשה המחייב תשובה ברורה, חזקה גילה.

"החזית העממית — המפקדה הכללית" הרושמת "לזכותה" את רצח ילדי אביבים, מיהרה ליטול על עצמה את אחריות המוכבית לפעולה של אתמול. אך אין שמץ של ות בכפנת בציניה, שאמרו אתמול בביירות ובדמשק, בגדאד ובפאריס, כי הטבח בוצע לאחר שממשלת ישראל דחתה אולטימטום וסירבה להציל בני־ערובה תמורת שחרור חבלים שבמאסר. לא היו בידי הרוצחים שום בני־ערובה. כי הם קיוו כנראה לתפוס כאלה מקרב ילדי בית־הספר אליו התפרצו. אך מצאוהו שובה מלימודים. את 16 הדיירים ל בניין־המגורים הסמוך הם רצחו מייד עם התפרצותם וכה, בדרכם לקומה העליונה. גם בכרוזים שהביאו עמם ז חובר על בני־ערובה ודרישות תמורת הצלתם. אלא על עולה נוספת במאבק "עד לחיסול המדינה הציונית". היה מלכתחילה מיבצע־רצח. בהתגלותו הנפשעת ביותר.

יש לראות מיבצע זה גם על רקע המתרחש בחזית הסו־ית — הקשר הישיר בין הגולן לקריית־שמונה הוכח לא ק על־ידי סמיכות המקום אלא גם בעובדה, שבראש ארגו־ פרוד הזה עומדים קצינים לשעבר של הצבא הסורי, ושהוא וכר בקשר מיבצעי עמו.

את המסקנות שיש להסיק מכך הן לגבי לבנון מדינת־ יציאה והן לגבי סוריה שעליה משוחחים היום בוואשינגטון ם ד"ר קיסינג'ר חייבת ממשלת ישראל להסיק: אף כי אתמול היא מכהנת כממשלת־מעבר, יש לה מלוא היכולת מלוא הסמכות לכך. כי היא אחראית לבטחון תושבי ישראל.

לתושבי קריית־שמונה, למודי־הסבל הבטחוני, נתונה יום הזדהותו המלאה של כל הציבור נוכח חוויית הזוועה עבורה עליהם. אולם הם זכאים לצפות ליותר מזה. הם זכאים צפות לכל עזרה אפשרית לא רק בחיזוק התנאים לבטחון וגבר. אלא גם לדאגה מרוכזת יותר בכל שאר שטחי החיים.

דרושה ממשלה חדשה

המאורעות המחרידים בקריית־שמונה שבו והזכירו לנו, באורח חמור ומזעזע, עד כמה אין אנו חיים בזמנים נורמליים, ועד כמה אסור לנו לשקוע יותר על המידה בבעיות פוליטיות פנימיות. משום כך יש לעשות כל הניתן כדי לא להטיל את המדינה הזאת לקלחת בחירות. שכן מערכת בחירות — אם נרצה בכך או לא — תגרום להסחת תודעת כן הבעיות הח־יוניות של שמירת הבטחון, תוך מאמץ מירבי להתקדם לקראת הסדר מדיני באיזור. מכל הבחינות התוקתיות הציבוריות אין אפשרות לקיים בחירות לאלתר. המועד המוקדם ביותר שיאפשר קיום בחירות כתיקנן הוא בחודש אוקטובר. פירוש הדבר, שנהיה נתונים שישה חדשים לתסיסה פנימית כיתרת ולהיעדר מימשל יציב. אמנם, על־פי החוק נתונה לממשלה הנוכחית מלוא הסמכות לפעול בכל התחומים, אבל דווקא כי ממשלה זאת לאחר התפטרות ראש הממשלה, ונוכח מה שאירע סביב שר הבטחון, אינה יכולה ליטול במלוא הסמ־כות. האמינות והיוקרה שממשלה בישראל זקוקה להם כיום, בפרט אם ידובר בהחלטות מדיניות־בטחוניות חשובות.

משום כך יש לעשות כל מאמץ כדי להרכיב ממשלה חדשה, במתכונת הקואליציה היוצאת. ככל הנראה, ניתן כיום להגיע למועמד לראשות הממשלה שיהיה מוסכם על כל חלקי מפלגת העבודה והמערך. בעניין זה אין מקום לסחבת ולה־שהייה, ויש לפעול במהירות להגיע לבחירה כמועמד הדרוש תוך ימים ספורים. ברור, כי אסור לבכוך את מעשה ההרכבה זמן רב. על המערך לקבוע מועד לסיום הבירורים הקואליציוני ולהציג לפני הכנסת ממשלה שתישען על אותן מפלגות הנכו־נות להמשיך, על בסיס ההסכמים הקיימים. יש לקוות כי המפד"ל לא תיסוג משותפותה בממשלה, אך אם יתברר כי אין היא רוצה או יכולה להצטרף לקואליציה, הרי גם בלעדיה עדיפה ממשלה בהרכב חדש, על פני ממשלת־מעבר לתקופה ממושכת. וגם אם לא יהיה מנוס מבחירות חדשות באוקטובר, מוטב כי המערך ילך לבחירות עם ממשלה חדשה. כשראש הממשלה הוא גם המועמד להרכבת ממשלה לאחר הבחירות.

פעילות רבת־משמעות

כשהגיע אתמול נשיא סוריה לביקור במוסקבה, המשיכו לרעום תותחי הסורים בחזית הגולן, כשבבאם ערוך ובציוויד בחדיש בכל הנשק הסובייטי שסופק לו מאז הפסקת־האש. אפשר להת אמון בהכרזות דמשק, שביקור אסאד במוסקבה הוא "גורלי" ועלול להכריע בדבר חידוש המלחמה בחזית הצפון. התמלמה הצבאית הסורית החלה מייד לאחר שגרומיקו נתן "אור ירוק" לכך בביקורו בדמשק ואין ספק שעיתות אסאד נועדו להמשך ישיר בכיוון זה.

אך לא זו בלבד: בעצם הימים האלה הפכה דמשק מוקד לתכונה, הנוגעת לא רק לסוריה עצמה אלא גם ליותר "בדי־נות־העימות". מסעו של המלך חוסיין לדמשק בלוויית הרמטכ"ל שלו מצביע על חידוש התיאום הצבאי בין סוריה וירדן, העלול להביא להצטרפות מחודשת של מדינה זו ללחמה הסורית — והפעם אולי לא רק בצורה העקיפה כמו במלחמת יום־הכיפורים, אלא גם בצורה ישירה יותר. גם ביקורו של הרמטכ"ל המצרי גמאל בוואכבי ברבת־עמון עלול לשמש את לכך, שעל־אף הפרדת הכוחות בדרום יהיו המצ־רים מוכנים לתרום חלקם למקרה שהסורים יצברו, בשיתוף ירדני מ"מלחמת־התשה" לפעולות מעבר לקו. בגורם לתוכן גם את לבנון באמצעות המחבלים שבתחומה.

על אף שיחות ואשינגטון עם שליחי דמשק מחייבות התפתחויות אלה יותר מחשד לגבי אפשרויות על הידרדרות.

להקים ממשלה מיד

מאת חגי אשד

כה שאירע אתמול בקריית שמו־נה וכבר הרוה הקקה שהשתרר בעקבות ההתקפה הרצחנית בשב־שים תוכחת, אם היה בה צורך, לכך שיש לפתוח קו על העבר ולעבכות כאמץ לאומי עליון לפ־תוח פרק חדש בהנהגת המדינה. אין פירוש הדבר סתימת הגולל על הוויכוח הגדול בעניין מלחמת יום כיפור, סיבותיה ותוצאותיה. להיפך, התפטרות הממשלה ברא־שות גולדה מאיר היא־היא המ־אפשרת להמשיך בהליכים הקיי־מים ואף לפתוח בהליכים מקבי־לים של הפקת לקחים והסקת מס־קנות במלחמת יום כיפור שיבואו במקום המשך ההתבוססות ב"ביצת המחדל" ובמקביל לפתיחת פרק לאומי חדש על־ידי ממשלה חדשה שתוקם ללא השהיות מיותרות.

לכאורה, יכולה הממשלה הק־יימת לכהן כממשלת־מעבר עד ל־בחירות שיתקיימו תוך כמה חד־שים. אך בכך יהיה המשך למצב הרוח הקיים שהוא גם קשה וגם מסוכן שלא יאפשר מאמצי הת־אוששות מיידיים. מפלגת העבודה והמערך נמצאים במצב של כמ־עט־התפוררות. כשהם סובלים מחוסר מסמכה פרלמנטארית אל־בנטורית ומתמיסה הרישה כלפי ה־הנהגה וכלפי שיטת הייצוג הן בתוך מפלגת העבודה והן בכנסת. יותר על כן, לאחר שהודיעה גולדה מאיר, כי כלה והתרצה עמה לא להרכיב ממשלה חדשה, תצטרך מפלגת העבודה שהיא המפלגה ה־גדולה ביותר בכנסת, להטיל את התפקיד על מועמד חדש מתוכה. מועמד זה הוא שצריך להוביל את מפלגתו ואולי גם את המערך לב־חירות החדשות וההגיון הפשוט מח־ייב, כי ראש הממשלה החדש ו־ממשלתו יתייצבו לבחירות לאחר תקופת כהונה סבירה — לכל הי־פחות כשנה מאז כינונה. כדי שי־העם יוכל לשפוט אותם על מדי־ניותם ועל מידת הצלחתם לבצע אותה. אחרת — יתקיימו הבחי־רות בחלל הריק, משום שלא יהיה טעם להצבעה בעד או נגד הממ־שלה שהיתה ולא היתה.

מפלגת העבודה ניצבת ברגע זה בפני מבחנה הגדול והגורלי ביו־תר בתולדותיה. עליה להיות מסו־גלת להציע ראש ממשלה חדש שיהיה מסוגל ללכד את כל חלקי המפלגה והמערך ולעשות זאת ב־זהירות ובמהירות מירבית. מפלגת העבודה חייבת גם להיענות לת־ביעות החיוביות של תנועות המ־חאה שקמו לאחר מלחמת יום־כיפור ופירוש הדבר — קיום בחי־רות פנימיות במפלגת העבודה ואף פתיחת השורות בפני כל מי שרוצה להצטרף אליה ולהתמודד בתוכה על דעותיו תוך התחייבות ברורה לשכבבת פעולה מינימלית לאחר שתיפול ההכרעה בבחירות דמוקרטיות בתוך המפלגה. בד בבד עם קיום הבחירות הפנימיות על בסיס פרוגרמטי ברור ומחייב יש צורך לזרז ככל האפשר את שינוי שיטת הבחירות לכנסת כדי להבטיח את הייצוג האישי והאזו־רי בכנסת. בכך תשמש מפלגת הי־עבודה מופת גם למפלגות אחרות ובעיקר לליכוד שילכו בעקבותיה ויערכו אף הן בחירות פנימיות תוך הדגשת העקרון של ייצוג אישי ורעיוני נאמן של כל חבי־ריה. מכל מקום, הקמת ממשלה חדשה בהרכב אישי שונה, תוך נקיטת צעדים מעשיים לשינוי שי־טת הבחירות במפלגה ובכנסת, יהיה בה משום הענות, כאמור, לתביעות החיוביות של תנועות הי־מחאה, תוך התעלמות מרגזקות מכל גילויי הבוסר המסוכנים, המתי־לווים לתנועות אלה.

במקביל תמשיך "ועדת אגרנט" בפעולתה עד לפרסום הדו"ח הי־מלא והממשלה החדשה תוכל אז לבצע את כל ההמלצות והמסקנות שיהיו כלולות בדו"ח. בינתיים כבר החלה הממשלה הקיימת לב־צע את ההמלצות והמסקנות הכ־לולות בדו"ח־הביניים. בוצעו הי־מסקנות לגבי קציני צה"ל והי־רמטכ"ל רב־אלוף דוד אלעזר בי־ראשם. פורסמה חוות־דעת משפ־טית לגבי עניין האחריות המי־ניסטריאלית, בנוסף לאחריות הי־קולקטיבית המחייבת באורח חוקי את הממשלה, ואשר באה לידי ביטוי בהתפטרות הממשלה כולה. ייקבעו סמכויות ראש הממשלה, שר הבטחון והרמטכ"ל לגבי הפי־קוד של צה"ל. הליכי־ביניים אלה יימשכו ללא הפרעה עם הקמת הממשלה החדשה והיא גם תוכל לבצע את כל ההליכים הללו לא־חר השלמת עבודתה של ועדת אגרנט.

הקמת הממשלה החדשה תספק לשר הבטחון משה דיין את ההז־דמנות המתאימה ביותר לפרוש מן הממשלה, או לפחות מתפקידו כשר הבטחון, לאחר שנכשל הנ־סיון להכתים אותו כאחראי הי־יחידי לטעויות ולמחדלים שהת־גלו במלחמת יום כיפור או במה שקדם לה. מאבקו של משה דיין נגד הנסיון הבלתי מוצדק להפוך אותו לאחראי ולאשם במה שנק־רא "המחדל" הוכתר בהצלחה בהתפ־טרותה של ראש הממשלה גולדה מאיר ושל הממשלה כולה. גם אם לא זאת היתה כוונת ההתפטרות. הויכוח בנושא זה ייפסק, אך נכשל הנסיון לחבר פסק־דין ממ־שלתי. ציבורי, מפלגתי ומוסרי לגביו כבר עתה. כפי שניסו לפ־שוט כמה מיריביו האישיים המ־סורתיים של משה דיין. כשם ש־אסור היה לכפות דיין להתפטר קודם לכן. כך יכולה הקמת הממ־שלה החדשה לשמש הזדמנות נאותה לכך, כאמור. על ידי אי־הצטרפות לממשלה או לפחות אי־חזרה לתפקידו כשר הבטחון.

נותרה הבעיה של הקמת ממ־שלת ליכוד לאומי לפני הבחירות החדשות. ספק רב אם תביעה כזאת יכולה להיחשב כריאליסטית בעי־קר נוכח הצורך הדחוף והמיידי בהקמת ממשלה חדשה שתפתח פרק לאומי חדש. עם זאת יוכל המועמד לראשות ממשלה מטעם מפלגת העבודה לבוא בדברים עם ראשי הליכוד ולנסות, אם ייתכן להגיע אתם להסכם על תבנית מי־נימום מחייבת המבוססת על רצי־פות המדיניות הקיימת מאז תום מלחמת יום כיפור והמתבטאת ב־כל מערכת המשא־ומתן וההסכמים של הפסקת אש, הפרדת כוחות והליכה לוועידת ז'נווה, אשר הי־ליכוד מתח ביקורת ושלל כל אחד מהמהלכים אלה מסיבות שונות ומ־שונות. עתה אפשר לצרף מסכת שלמה של מהלכים מדיניים ורא־שי הליכוד צריכים להודיע להם תשובה ברורה ומחייבת לגבי קבי־לתם או דחייתם של המדיניות, אשר בוצעה על־ידי ראש הממש־לה גולדה מאיר ושר הבטחון משה דיין ואשר תשמש, בלי ספק, יסוד מוסד גם לממשלה החדשה. השי־קול המכריע צריך להיות — הבי־עיות המיידיות של הקמת הי־ממשלה החדשה. קריית שמונה, הדו־קרב הארטילרי בחזית הסורית, הביקור המיועד של שר החוץ האמריקאי הנרי קיסינג'ר, ועידת ז'נווה והצל הסובייטי המרחף מע־ליה — כל אלה מחייבים הכרעה מיידית.

דרושה ממשלה יציבה

מאת מאיר בראלי

הטובה שבין שתי האפשרויות שלפני ישראל עכשו, לאחר הת־פטרותה של ג. מאיר מראשות הממשלה, היא הקמת ממשלה חד־שה. אילו אפשר היה להקים ממ־שלה שתהיה לה רוב יותר גדול מזה שהיה לממשלת ג. מאיר — מה טוב. גם ממשלה הבנויה על אותן הסיעות שהיו בממשלה הי־יוצאת טובה יותר מאשר בחירות חדשות.

מובן מדוע האופוזיציה רוצה בחירות. רוצה בהן גם האופוזיציה הפרלמנטרית של "ליכוד", המ־קווה להגדיל את כוחה בבחירות, לאחר המריבות הפומביות שהיו במערך מאז הבחירות וביחוד מאז פורסם הדין־וחשבון של "ועדת אגרנט".

מובן גם מדוע האופוזיציה הי־חוץ־פרלמנטרית, זו המפגינה ליד בניין הכנסת, דורשת בחירות. בלי דרישה זו אין לה שום טעם קיום.

פחות מובן, בעצם כלל לא מובן, מדוע אין הבנה מלאה של כל חלקי מפלגת העבודה, שעל מפ־לגה זו לעשות מאמץ גדול להקים ממשלה ולא לתת שבחירות יבואו על ראשה ועל ראשה של המדינה.

אני מקווה שלא צריך כלל ל־הסביר שמפלגת העבודה אינה מעוניינת בבחירות. בחירות לא ישרתו את האינטרסים המפלגתיים שלה. אפילו תצליח מפלגת העבו־דה לעמוד על אחוזותה לקראת מאבק הבחירות — להצלחות גד־ולות בבחירות 1974 אין לה מה לצפות. אמנם בדרך כלל בשיטת הבחירות היחסיות פילוג מביא לריבוי סך כל הקולות לכל המת־פלגים — דומה שהפעם פילוג רק יזרז תהליכים של בריחת מצ־ביעים מכל חלקי מפלגת העבודה.

הקובע בעיני הוא לא האינטרס המפלגתי, לא של מפלגת העבודה כזה ולא של הליכוד ותנועות המחאה החוץ־פרלמנטריות כזה. הקובע הוא האינטרס של מדינת ישראל, כל העם היהודי.

בשום מצב מדיני לא טוב שי־תתפזר הכנסת כשאין ממשלה יציבה. כיום, במצב המדיני הקשה והמסובך, זה רע עוד יותר. אם הכנסת תתפזר ויהיו בחירות חד־שות (בעוד יותר משלושה חד־שים) יהיה אחריהן משא־ומתן קו־אליציוני. אם נוסף לבחירות יהיה גם פילוג במערך ולא תהיה מפ־לגה שתוכל להקים ממשלה על אחריותה־היא, המשא־ומתן הקו־אליציוני יהיה מכביד. כל הזמן הזה לא יהיה מי שיקבל החלטות לטווח ארוך. אמנם החוק הישר־אלי דאג למצבים כאלה וצייד את ממשלת המעבר בסמכויות מל־אות. אבל ברור שמעשים חשובים, שהשפעתם לטווח הארוך לא תוכל ממשלה כזאת לעשות. ממשלת מעבר יכולה לטפל במחבלים ש־רצחו יהודים בקריית שמו־נה, אך ספק אם תוכל לנהל משא־ומתן מדיני או להביא שינויים מבניים בצה"ל.

כל אויב של ישראל ינצל זמן זה לטובתו ולרעתנו.

זאת חייבים להבין הצדדים הי־שונים במפלגת העבודה. עד כה אמרו זה לזה: המצב המדיני ו־הבטחוני בטוח, ובכן, קבל נא את דעתי. כך אין מגיעים להבנה. אם דיבור זה ייפסק, לא תאחר ההבנה לבוא.

משווקי קפריס בע"מ: תל־אביב דרך פ"ת 19, טלפון 623441 ● חיפה דרך העצמאות 98 טלפון 526553.
המפיצים: ירושלים, סיס טרס רחוב המצא 3 טלפון 222391 ● באר־שבע, ש.א. להסכרה ושווק בע"מ רח' הגלוק 113 ● נתניה: המכונית נתניה בע"מ רחוב הרצל 50 טלפון 053־23353 ● רמת־גן, "אוטודרום" רחוב ז'בוטינסקי 38 טלפון 723345 ● חולון, יוסף בן יוסף רחוב המעפילים 102 פינת שדרות היהוד טלפון 840328 ● חיפה, רכב צור רח' יפו 108, טלפון: 521333.
מוסכים מורשים: תל־אביב, א. אילין תעשיות בע"מ, מוסך מרכזי רחוב תובל 8 טלפון 35325 ● חיפה, א. אילין תעשיות בע"מ, צור 3 דרך נצרת טלפון 231127 ● ירושלים, מוסך מיקי, רחוב קליאנוס קיסר מרכז מסחרי טל. 221394 ● באר־שבע, מוסכי הצדות, אזור התעשייה טל. 057— ● יפו, מוסך הבהות, דרך בן צבי 17 ליד מגרש בלומפילד טל. 825653.

רש בלי ראש

את י. לנדרס

לו בא לבקרנו אורח מן המ־ ם היה מתקשה לגלות סימנים הנים לעובדה, שזה למעלה לושה חדשים מיטלטלת ממשלת אל ממשבר למשבר. במדיל שבת הגיד היה איש המאדים ה את הבריות מבהרות לעס־ ת, את האוטובוסים מוליכים דם וזאת בתי־המסחר מלאים ואילו היה שואל אחד הי־ רים ושבים: ומה בעניין בעי־ ההנהגה — היה הלה תוקע בו מבטים תמהים. חיי הדמוקרטיה בישראל מת־ ם. לכאורה, כסדרם. הרי זה דבר רבה הודות לכך, שמנגנון ים השירותים הציבוריים לים פחות או יותר כתיקנם. נפתח פה לשטן — אך גם דר ממשלת־קבע חולק אור ומל לעת ערב, חמים עדיין ים בן הברזים ומדפי החנו־ ת עמוסים מצרכי מזון. אלה ש־ ם מצויים בסוד התהומים ה־ ים יכולים, איפוא, ליהנות שבתחום הטיגרה — עולם כ־ נגו נוהג. אבל כל מי שאינני ה מן ההלל יודע, כי באין לה קבועה נדחה הטיפול ב־ ני מדינה דחופים. העשויים ופיע על גורלנו. ולעיתים נד־ לך, כי מדינת ישראל היא רש בלי ראש: הסוס הי־ דהר, ודבבר החסר מכוך ב לאנכה, אלא שההר לו פרס

אכן, לא רק בירושלים. ממשלי־ תי יוזיק היקבת. גם ללא הנהייה משרד הבריאות ופקיד דואר יש־ כור בולים אפילו עומד בראש משרדו שר מתפטר. אך כל משרד מופקד גם על נושאים, שבהם נד־רשת הכרעתו העקרונית של שר. מי שקרא את עתוני הימים האלה יכול היה לשאוב עידוד מהבשו־רות, כי שר הדתות הודיע לפנות מקבצי נדבות מרחבת הכותל הי־מערבי, וכי שר האוצר קרא לעקי־די שומה להעביר את בעיית הי־מיסים כחברות מצליחות. אלא שנושאים אלה — שאין לפקפק בחשיבותם — לא יקבעו את גורל המדינה. וכנגד זה יש נושאים בעי־לי חשיבות ראשונה במעלה. שה־טיפול בהם משתהה אף שאינם סובלים דיחוי. מנגנון המדינה — אפילו נויה בזרוק שהוא כשל לסוס אביר — אינו יכול להכריע בהם לבדו.

אנו נתונים במשבר של הילדים בהנהגה בעת שבגבול הצפון מת־נהלים קרבות — אך לצה"ל אין רמטכ"ל. אנו עומדים על סף משא־ומתן עם סוריה בעניין הפ־רדת כוחות. אך אין מי שיגבש עמדת מיקוח ויחשוב באופן יסודי על הצעות אלטרנטיביות לקראת ניהול הדיונים. סוגיי כל־כלה סרטנים, כי הכרה לעצמות צעדים דחופים לבלימת האינפלצ־יה ולצמצום הגירעון במאזן הכס־פי, אך פ. ספיר איננו יכול להק־דיש לכך את כל זמנו. כי הוא נאלץ להשקיע מרץ רב בכי־בוי במשבר הממשלתי.

יום החיים כתיקונם זוהות נשמעת הטענה, כי הממשלה בישראל איננה מצטיינת בתכנון לטווח ארוך וכי לעיתים קרובות נאלצת היא לעסוק בכי־בוי שריפות במקום למנוע מלכת־חילה את התלקחותן. ואילו ב־ימים אלה נראה, כי נפגמה גם יכולתה של הממשלה לשמש כי־ראוי בתפקידה של כבאי. קשה להעלות על הדעת, כי בזמנים אח־רים היה מתגלה שארה"ב וסעוד־יה התקשרו בעסקת נשק בעלת ערך של מיליארדים בלי שישראל תגיב באופן נמרץ יותר נגד הי־איום הטמון בכך לבטחונה. אבל כאשר הכל טרודים במשבר — מי יכול להתפנות לכך?

מובן כי שום מדינה איננה מחו־סנת בפני משברים בשלטון. ואין צורך בחכמת שלמה כדי לדעת, שרצוי לקצר ככל האפשר את תקופות הזעזועים הנגרמים על־ידי חילופים בממשל. אלא שאנו מור־שים לעצמנו תקופת זעזועים ארוכה דווקא בזמן הפחות מתאים לכך. ולפרק הזמן הממושך של דמדומי שלטון תורמים לא רק מיזי התסיסה הבורחתית ואינטרסים מפלגתיים. אלא גם סדרי הבחירות הנהוגים אצלנו. תהליך הבחירות בישראל מסורבל עד כדי כך. ש־לפי החוק הקיים חייבת תקופת המעבר להימשך למעלה משלושה חדשים.

ודאי ייעשו עוד נסיונות לכונן ממשלה חדשה ללא בחירות. אך אם לא יעלו יפה ויהיה צורך בי־פיזור הכנסת — קשה להשלים עם תקופה, כבצר ארוכה כל כך עד למועד ההצבעה. ההמתנה המחו־סכת נדרשת לפי חוק הבחירות הקובע, כי עובדי מדינה וקצי־ני צה"ל לא יוכלו להיות מועמדים לכנסת אלא אם יתפטרו מתפקידיהם כמאה ימים לפני מועד ההצבעה. מומחי משרד הפנים אומרים, כי בגלל הוראה זו יש לקבוע את מועד הבחירות 110 ימים ממועד ההחלטה על כך, כדי לאפשר ל־מועמדים־בכוח להציע את מוע־מדותם. בימים כתיקנם אולי אין זה אסון. אם תקופת הדמדומים של השלטון נמשכת שלושה חדשים ו־חצי. אבל אין להשלים עם כך בימי ההכרעה שאנו עומדים לפ־ניהם. באנגליה המונה 56 מיליון תושבים אפשר לערוך בחירה כללית שלושה שבועות לאחר שמחליטים על כך ראש־הממשלה, ואילו ישראל בת שלושת מיליוני התושבים נזקקת ל־110 ימים? זהו מצב שהדעת איננה סובלת אותו. אם לא תימצא דרך להר־כבת ממשלה ללא הכרעה חדשה בקלפי, כן הראוי היה לתקן את החוק, כדי שאפשר יהיה לקיים בחירות כעבור חמישים יום. ר־כדאי היה לפעול לתיקון החוק מיד, אפילו לפני השלמת הנסי־נות להרכבת ממשלה. בדרך זו נוכל לחסוך את הזמן הדרוש ל־תהליך החקיקה אם יתברר, כי המוצא היחיד הוא בחירות כלי־ליות. חיוני הוא לקצר את תקו־פת המעבר. הפרש איננו יכול להיפרד מראשו לזמן ארוך מדי.

ממשלת תגובה לממשלת יזמה

מאת י. בוימן

אינני מסוגל לשאת יותר של זה." דברים שאמרה אלה ל גולדה מאיר להנבקה התפט־ הה הסופית וישארו חקוקים תולדות ישראל באותיות שאינן תנות למחיקה. בראיון באנגלית שודר בבי־בי־סי. הצביעה ראש ממשלה על מהותו של הטיפול בזעה החתיו. מדבריה מתברר לא בגלל "משבר דיין" אמורים דברים. כי אם בהכרה לקבל הכ־ עות גורליות למדינה ולעם. ספק אם יכולה היתה ראש הי־ משלה להביא נימוק משכנע יו־ ר להצדקת התפטרותה בעולם ל הכרעות קשות שאין בכוחה שאתו עוד תחושה בלתי־מרוצת קרב רובו הגדול של הציבור — נודעת בהלק לארמטכ"ל בכגו — כי אכן עלינו לרדת מפרשת דרכים, שבה אנו מצויים כבר מלה בן הבוהר במצבנו, לרדת לצעוד קדימה בכרק. באחד מצי־ הכיוונים האפשריים. היא יש־ רצה את האמון בממשלה. הי־ יזה את כל תנועות המחאה ו־ ביאה למשבר הממשלתי.

אין כל צורך להמות למספס ההיסטוריה כדי לקבוע, כי הזו תולדות ישראל שתי תקופות של ולדה מאיר. לכאות זו כאו אפי־ כי לא כבוגדות זו בזו. את הי־ ראשונה, זו שנסתיימה עם הכת־ פרצותה הרצחנית המפתיעה של מערכת מצרים וסוריה, אפיינה תשלובת ההנזרת של ראש הי־ ממשלה בפני הסכנה שבראתה לה בגדולה ביותר — זו של שלום בהב. שלום שבעקבותיו תבוא מהפכה חדשה. ביום הכיפו־רים הוברר, כי היתה סכנה אח־רת, קרובה הרבה יותר, זו של שאננות בצל הסיסמה "מעולם לא היה מצבנו טוב כל כך".

באותם הימים, שבהם הייתה זוהה הדיפלומאטיה הישראלית, הרואה את העולם, לדרבן את ארה"ב ליטול יוזמת שלום מש־מעותית, היא צפלה, ובהצלחה בגערת, לשתק כל פעילות אמרי־קאית בכיוון הדרוש. מתוך האיל־הה המבינת קודרואות "קהל הי־מכסל האמריקאי" את הגירסה הי־אומרת, כי יש לשמור על הסטא־טוס־קוו, כי הוא נוח לארה"ב יותר מביה לישראל — הרי הוא מאפשר לה בריבוניות של יצירת עובדות, שבהן אין דרך חזרה.

קונצפציה זו היא שהתמוטטה לעינינו ביום הכיפורים, במחיר של קרבנות איומים — אזכים ל־נפגעים, ואימוים כמה כגיים ב־מאסם לגים כה מבטה לאחר בצ־הון מהודר ויקר אף הוא. נצטרך כחשבו כי הוא־הוא המפתח ל־שלום, אם אך נדע לנצלו כראוי.

תקופתה השניה של גולדה מאיר היתה תקופה בלתי־פוסקת של מיב־בר: בחירות שתוצאותיהן ערערו את היציבות הציבורית, מיקוח קו־אליציוני מתפכל ובלתי רלוואנטי מבחינת רוב העם ומשברים חד־שים. "משבר דיין", הן ערב הק־מת הממשלה הן לאחר הק־מתה, עם פרסום דו"ח־הביניים של ועדת אגרנט. את גולת הכותרת שלה, הפרדת הכוחות בין ישראל למצרים, השיגה ממשלת גולדה מאיר בתקופה שבה היתה הממשלה כבר חולה אנושה, אבר לה במשברים בלתי־פוסקים.

הקואליציה הגדולה שקמה לב־קום את נקמת אכזבתה מן ההנהגה הכאריזמטית, היא שהציאה את מסקדוזין הקטלני. איבדה האי־שיים בן הצבר דבקו באיבתם; אך גם רבים מסערציה הצעירים בעבר לא היו מוכנים לסלוח לאליל שהכזיבם ושהעמידם על כך, כי אין הוא אלא בשר־ודם, העלול לשגות ולשמוט קשה. הנץ אשר הצמיח נוצות יונה העצינא את עצמו על דבים מבני מינו. אך המטאמורפוזה אשר חלה בו לא הלהיבה את לב היונים.

התנתקות ארה"ב מן ההבטחה שלא ליזום שינוי כלשהו בסטא־טוס־קוו "האידיאלי" היא שהכ־ניקה לממשלת גולדה מאיר את הישגיה. ללא הישגיו הגדולים של צה"ל היו, כמובן, נקודות הי־מוצא של יוזמה אמריקאית מחוד־שת אחרות לחלופין. אך קשה לטעון, כי יוזמות דיפלומאטיות ישראליות מילאו תפקיד של ממש בהתפתחות.

על הקונצפציה של תקופת גולדה מאיר הראשונה נסתם הי־גולל. אך קונצפציה כוללת חד־שה טרם באה לבוא. הלוחצים האמ־ריקאים הם שהנחנו. לא יכולתה של ישראל לצאת למערכות דיפ־לומאטיות יזומות. אפשר לטעון, כי היו משום ניצנים לקונצפציה חדשה בהערכתו החוזרת של דיין, כי לפי הערכתו־הוא פני נשיא מצרים לשלום. אך אלה אומצו רק בהיסוס רבה על־ידי ראש הממ־שלה וודאי וודאי לא, היו נחלת הממשלה כולה. לא של זו ש־לפני הבחירות ולא של זו שלאחר הבחירות. וספק אם דיין מוכן ומ־סוגל היה להסיק את מלוא המס־קנות מקביעתו הוא. כי אחת מן השתיים: או שהוא דבק באמירתה, כי שליטה בשארם א־שייח חשו־בה לו מן השלום, ואז אין כל משמעות מעשית לגבינו לרצונותיו של נשיא מצרים, אפילו רוצה הוא בכנות בשלום־אמת. תמורת החז־רת סיני. או שדיין שינה את תפי־סתו מיסודה ומוכן ללכת לקראת סאדאת עד כדי ויתור על סיפוח שטח כלשהו משטחי סיני — אך זאת אין לנו סיבה כלשהי להניח. לא לגבי דיין ולא לגבי ראש הי־ממשלה היוצאת.

את ההכרעה היסודית, זו שבין מאבק מפעיל לכונן שלום מלא, תמו־רת ויתור על כל השטחים כמעט, לבין דחייה חד־משמעית של הי־יוזמות האמריקאיות שמטען נסי־גה, יהיה המחיר איום בכל ש־יהיה, לא יכלה הממשלה היו־צאת לקבל. ומעול הכרעה עקרו־נית זו אין כיום עוד מנוס. הוא עול כבד, אך מי שיעמוד בראש ממשלת ישראל חייב יהיה להרי־מו ולשאתו יום־יום ושעה־שעה. מי שסאפתן שנרוויח זמן על־ידי כך שניענה ללחצים אך לא ניזום דבר בעצמנו, מעיד על עצמו. כי נשאר כבול בקונצפציות המכשי־לות של ערב יום הכיפורים הורה־הגורל. אין עוד להשתהות בפר־שת הדרכים עד אשר ידחקו אח־רים — ידידים או אויבים, או אלה ואלה יחד — לאן אנו נבחר.

תובעי התמורה — הם גם הנתבעים

מאת אריה ל. אבנרי

בהיה אופטימיסטים ונאמר: תנועות המחאה והשינוי, מחוץ ל־ מפלגות ובתוך המפלגות, יקצרו פרי: החוגים הדורשים תמורה במפלגת העבודה יצליחו, בקרוב יעברו בחירות פנימיות ובחירות לכנסת, ובמקומה של ממשלה זו תקום ממשלה רעננה עם פנים חדש; התנועות שמחוץ למפלגות יאלצו את המפלגות להנהיג בחי־ רות אזוריות לכנסת, ובחירות אי־ שיות של ראשי־ערים; בתוך המפ־ לגות יבוטלו ועדות המינויים ו־ יונהג רוטאציה בתפקידים — בי־ קיצור, יונהגו סדרים דמוקראטיים יפים, וכל הסיסמאות היפות תת־ ממשנה. מה הלאה? בזה ישתנו סדרי החברה שהיו קיימים עד למלחמת יום־הכיפורים וכתהם צמחו העיוותים בחיים הפוליטיים, אי כדעת אחרים יהיו תוצאה של נהגים פוליטיים משובשים?

עד עתה אין סימן לכך כדורשי התמורה בסדרי ממשל והקיבוה המשטר הפרלמנטרי יבטו לתמוך את שרשי העיוותים ברבדים צבו־ ריים יותר כל החברה הישראלית — לא דורשי השינויים בתוך ה־ מפלגות ולא אלה שמחוצה להן.

לפי שעה הרושם הוא שבהנפת הסיסמאות הפוליטיות מתמצה ה־ כל. התביעות המושמעות יש להן כתובות שמחוצה למפגינים ול־ מתארגנים. הכתובות הן: הממשלה, המפלגות וכל מי שבונים את ה־ מדינה או את החיים הציבוריים. לא שמענו עד כה שנדרשת תמו־ רה בתוך הציבור, שנדרשת התייחסות חדשה לערכים, אשר עד מלחמת יום־הכיפורים נגנזו, נדרסו ואף הולעגו. לא נשמעו הכרזות בנוסח: אתם תהיו לנו למופת, אבל דעו לכם שגם אנחנו מוכנים להוליך שינויים כפליים ב־ סדרי החיים שלנו. בהתייחסותו של הפרט אל הכלל, במיכוש היחסה כל הפרט אל הכלית החברה. בהבאת קרבן על עצמנו — אם יהיה הכרח בכך — כדי להבריא את החברה ולהגיע בה למשטר כלכלי, חברתי ותרבותי כזה, שבו לא יהיה איש לרעהו מכשול ומכשיל. לא שמענו עד עתה ש־ התחייה וההתחדשות שמדברים עליהן יש בהן כדי לחייב במשהו את התובעים, ולא רק את הנת־ בעים. המאבקים הם על סדרי ה־ מימשל בלבד, ולא על דמות החברה ועל היחסים הפנימיים המשתרשים בתוכה.

לא רק הממשלה אשמה במצב הסוציאלי ובניגודי הבזות. לבד משכבת העשירים — הדקה במס־ פריה, אבל השמנה בנטילת חלקה מן העוגה הלאומית — הרוב ה־ מכריע של המפרנסים בישראל מקיימים רמת־חיים, שמשאביו ה־ לאומיים אינם יכולים לשאת בפו־ מבה. הם מצליחים בזאת על־ידי התארגנות בקבוצות־לחץ, המעלים באופן מלאכותי את רמת־השכר ומשאירים לקבוצות הנחשלות רק פירורים כבסים, כך שרמת־החיים של הראשונים עולה באיטיות רבה, ושל האחרונים דוהרת קדימה ו־ הפער הולך ומתרחב. במירוץ הזה לרמת־חיים, שיהדות התפוצות חיי־ בת לסבסד, משתתפים עצמאים ומקבלי משכורות, סוחרים ובעלי מלאכה, פרופסורים, מהנדסים ו־ עתונאים, פועלי נמל ועלית מק־ צועית — כל אחת מן הקבוצות הגיל חותרת להשיג מקומי או מקצועי, בלי חשבון ובלי אחרי־ יות כוללת בה יכולה אומה קטנה זו להרשות לעצמה, ואם מנסה מי־ בת החלשים לצמצם במשהו את ה־ פער ביניה לבין העומדים במעל לה, מיד מתחילה הדהירה קדימה של החזקים. האם זהו המצב הבריא אשר מבקשי התמורה נוהרים שלא

לפגוע בו הם מכוונים את עיקר ריקם רק לדרג הממלכתי והציבו־ רי? השחיתות והמעילות אינן הי־ סטוריות, אינן יוצאות רק מן ה־ דרג הממלכתי ואינן עושות את דרכן אל הציבור הרחב בלי השפ־ עה חוזרת. מקורן בבירוזן המ־ טורף אחרי נכסים החומריים, ש־ משכורות והכנסות הוגנות אינם מס־ פיקים לקיימם, ,,חברה נוצצת״, חיקוי גינוני ,,אצולה״, סנוביזם כל ,,גוברריש״ — אלה הם סימפטומים חולניים של חברה ש־ איבדה ערכים בסיסיים של מוסר ואחריות הדדית — ולא יעזור להם לא רוטאציה ולא בחירות אזוריות, וגם לא הצטרפויות של אהדה ל־ הסגנות של פנתרים.

קל להתעתר על ביורוקרטיה, אך מנין צומחת ביורוקרטיה גרו־ עה אם לא ממוסר עבודה לקוי שאינו נחשב לבושה ולמגרעת בחברה ההגונה שלנו? מי שמ־ בקש דוגמאות של ביורוקרטיה מסורה ויעילה בארצות אחרות, ימצא שבאותן ארצות קיים גם מוסר עבודה גבוה ועוד הרבה מעלות טובות, שהן נחלת הציבור. אם בחברה שלנו יש לגיטימציה למחזיקים שתי משרות, כבשתיהן

אין אדם עושה את המוטל עליו בשלמות — מה זכות יש לנו לדרוש דווקא מפקידי הרשות מסי־ רות, פקידה ויעילות? אם יש שירות לקוי במשרדי ממשלה ו־ במוסדות ציבור יש לו אחים ורעים בסקטור הפרטי — בהוצאה במס־ חר ובטיב המוצר, באלימות בד־ רכים, בחוסר האדיבות שבין איש לרעהו, בלא־איכפתיות של האזרח בכל הקשור בחזות ביתו ובניקיון חצרו ובזכות שמסביבו בכללה.

לכל העיוותים הציבוריים אפ־ שר למצוא מקבילות בסדרי ה־ חברה ובנהגיה הקיימים אצלנו, שהיו אולי דוגמה ומודבן להש־ רשותם בסדרי הנוהגים במדינה. כשם שנוכחנו לדעת, אחרי מל־ חמת יום־הכיפורים, כי צבא ההגנה לישראל היה צבא העם עם כל מגרעותיו (ושכחנו לצערנו, כי גם עם כל מעלותיו!) כן השלטון שלנו והמפלגות שלנו הן בבואה של דמות החברה שלנו. אפשר אולי לזרוק אבן לשלולית ול־ טשטש את הבבואה, אבל אין בזה כל מועיל. השלולית תצלול וה־ בבואה שלנו תישאר כמו שהיא.

לכן קל להסתער על הממשלה ועל המפלגות ועל החטיבות ועל ועדות המינויים הקטנוניות, כי

אלה כזאות מטרה ברורה, והיו דברים מצלים שלשלטון ערבו ו־ ועצם על שנפל. ואולם תמורה יסודית בחברה אינה מתרחשת אוטומטית בנפילת שלטון או ב־ החלפת שלטון. השאלה היא אם יש לדורשי התמורה האומץ לד־ רוש מן הפרטים הרבים המרכי־ בים את החברה, נכונות לשינוי בתפיסה, להתייחסות חדשה לע־ רכים, להבאת קרבן לשאיפות הפרטיקולריסטיות הצרות של הפ־ רט או ה,,חוג״ או קבוצת־הלחץ, המודעת לכוח־הכפיה שלה.

קשה להפנות תביעה כזאת אל מפגינים של ציבור אנונימי כמו הפגנה הבנית מול הכנסת. אבל מותר להציג שאלה כזאת לחוג ,,אתגרי״ למשל, אשר לו נתונה אהדתי הרבה. ראויים בחוג זה אנשים העומדים בראש מוסדות לאומיים, מנהלי חברות ממשל־ תיות וציבוריות, מנהלי קונצר־ נים וחברות הסתדרותיות. החל־ טתם לחרוג מתחום פעילותם ה־ ספציפי ולהיות מעורבים יותר במדיניות ראויה להוקרה ולעידוד. השאלה היא: מה הלאה? מה יהיה אחרי שנשיג רוטאציה וב־ חירות אזוריות ותבראות המשטר הממלכתי? אותם אנשים השול־ טים על עמדות כלכליות ויש להם השפעה מכרעת על עיצוב יחסי החברה ועישור ערכים ויצירת אמת־מידה ערכית חדשות — האם יהיו מוכנים לתרגם אותן תביעות שהם מציגים לדרג ה־ ממלכתי, לשפת המעשה במפע־ לים שלהם? האם יהיו מוכנים להעמיד את עצמם בראש התוב־ עים (והמצביכים!) לא רק תמורה בסדרי שלטון אלא גם תמורה מצפונית בסדרי חיינו בכלל?

אין ספק שתביעה למנהיגות, שתהיה מופת ביושרה, בהגינותה ובאחריותה הלאומית, מבטאה כמי־ הות עמוקות שאסור לאכזב אותן. היא צורך חיוני לעם שהיה מספ־ יק בנעונות ובהתנשאות ו־ עתה מתמכר בהיאבון לבוכה ולהפקרות. יהיה זה עוול לא־ יסופר למנהיגות הקיימת, אם תמים מכשלים בדרך של מנהי־ גות חדשה, אם לא תשתלב בסביבה בתוך המנהיגות החדשה הדרושה לנו.

ואולם אל לנו להזין חלומות מתוקים — מנהיגות חדשה, אם תקום, לא תביא לנו ישועות ב־ מטה־קסם. היא תהיה חייבת לבוא בתביעות מרות לציבור הרחב, לתבוע ממנו קרבנות ויתורים בדרך להבראה החברתית ולהח־ זרת הערכים שנגנזו. את הז־ כות הזאת, לבוא בתביעות המ־ רות אל העם, היא תקנה לה כאשר תכיר בתביעה לעצמה, כאשר תהיה נודעת לתפקיד הצ־ בור שהעת הזאת מטילה עליה.

תחלופה והתחדשות תוך רציפות היסטורית

תנועת המחאה וההגמוניה של תנועת העבודה

מאת יהודה גוטהלף

בעקבות דיון בחוג העיוני של ההסתדרות

תנועת המחאה מכה גלים בצי־ בור, ואין לזלזל בחזיונות. הב־ ביעים שגרמו להתעוררות ידועים וכביב: ערעור האמינות בהנהגה הבהובית; התביעה לאחריות פר־ לממגרית ולהתירה נכרצת יותר להסדר, שימצא מלחמה לאין קץ: המחאה על הפער, על אי־שוויון בבכל ועל ההתעשרות הקלה; על סדרי בחירה לקיים כל הנציגים בהכרעות מפלגתיים וממלכתיים ו־ כד׳. יש מי שמבקש להוליה את המערבולות ולצוד דגים במים עכ־ורים; ויש מי שרואה את ה־ זעם כלקצף על פני המים, ומתוך הזעם יעלו הזרמים האמיתיים, ה־ קובעים את דרכה ההיסטורית של המדינה. אולם אין זה גורע מ־ התקפה של המחאה עצמה.

השאלה המכרעת היא: האם תי־ דרדר תנועת המחאה בזוהר לאר־ בוני ,,קומבאבאנטים״ באידיאה, כי התחילו בסיסמאות ,,הימין״, ,,תי־ כאות״, מלחמה נגד המנגנון (,,ה־ בוכנים״), טיהור החברה (,,טא־ באצים״), חיסול המפלגתיות והמל־ את ,,הממלכתיות״ — וסייעו בהגב־ רת כוחות הימין וחיסול הדמו־ קרטיה? או — שתנועת המחאה תוריש עוזות חדשה, רענונים ל־ תנועת העבודה, לחיזוקה ויעולה. כי לא די בהדבגות, אם אין היא מוליכה לקידום האינטרסים ה־ לאומיים והסוציאליים. כלום לא היה השאלים ,,ההרבי״ יותר כי המסמר שקדם לו? אך הרפתקנ־ יש המיכה כוזאה והחזירה את גל־ גל ההתפתחות המדינית והסוציא־ לית לאחור. הבעיה שבריכה ל־ המריד את הצעירים המוססים ו־ המהססים, היא: כיצד להכשיל את עליית הימין הלאומני, להבטיח את ההגמוניה של תנועת העבודה ל־ שנים הבאות. שינויי שיטת הבחי־ רה הוא ענין משני בלבד. כל שיטה — ומעלותיה ופרצותיה; ימן עכויה כל שיטת בחירות ל־ הביא לבחון הכוחות הפוליטיים והלהיירציים. יש ויש להבטיח חילופים תכופים וסדרים דמוקרא־ טיים יותר בבחירת הנציגים הד־ צריים. אך למגמה המדינית־והחבר־ תית נודעת חשיבות מכרעת.

*

ההגמוניה של תנועת העבודה מ־ הי? אין זה שלטון הרוב דווקא. יש שמפלגת פועלים זוכה לרוב פרלמנטרי, הון בזכות אותו ו־ מחזירה את השלטון לימין, בלא שינויים במהותם. וכן אין זו דיקטטורה פרולטארית, הפלולה ל־ מית רצונם של המוני העם וה־ חרבות באמצעים פסולים המחרי־ קים בתמורה הבכבפה.

ההגמוניה משמעה כוח רעיוני־ מוסרי וחברתי, שאפילו הוא מיעוט, אז רק גורם ראשי בקר־ אליפיה עממית, נודעת ממנו השפ־ עה מכרעת על המבנה ואורחות החברה. ההסתדרות בהיווסדה מנ־ תה רק 4433 חבר. ואף־על־פי־ כן היתה השפעתה רבה לאין ער־ וך מכוחה המספרי. ולבסוף — הבטחת ההגמוניה של מחנה ה־ עבודה אין משמעה שאומה למב־ חינות ובכל התנאים. כי לנו כב־ חג כוחמתי כה. בן־גוריון, אף־ על־פי־כן, כאשר נסה באחד ה־ משברים, לא הלכה תנועת העבו־ דה אחריו וכעת אבינים ליסוד־ יותיה — בהשמטה להנהגה ממוזת פרופסית. אדרבה, כדי להבטיח המשכה, רציפותה ואמינותה של תנועת העבודה לעיקרי היסוד ש־ לה — יש לפקוד על ביקורת ואחריות וכן על חילופים קבועים של נציגים, מנהלים ומנהיגים — על מנת שהשלטון לא ישביתו על דעתם.

*

ההגמוניה של תנועת העבודה היתה כורח היסטורי. לפני בוא העליה השניה, העובדת, כב־ שו את התשם על הארץ יהודי ,,החלוקה״ כוח הפרצים של כו־ שמת הבארון כוה, ,,האיכרים״ העסיקו עבודה ערבית זולה, ו־ רבים מבניהם ישבו בפאריס. באר־ ץ ישראל פנתה התהדות — עם תכנית אוגנדה! זכורה התמונה, שנצטיירה במאמרי אחד העם ,,אמת מארץ ישראל״, על מסקנתו הנוגנית: ,,ארץ כי תחרב, והעם עודנו מלא חיים וכוח — יקומו לה זרובבל, עזרא ונחמיה, והעם אחריהם, ויבוננו ויבנה שנית; אך העם כי יחרב, מי יקום לו ו־ מאין יבוא עזרו?״

גלי העליה החלוצית, הפועלית, שינו את מהלך ההיסטוריה הי־ הודית. מהגמוניה ביישוב הגיע מ־ חנה העבודה להגמוניה בהסתדרות הציונית, וממנה — להגמוניה ב־ מדינה.

זו לא נועדה לכיבוש השלטון לשם שלטון. המגמה היתה לתג־ בוניה ביצירת היש הלאומי ב־ ארץ ובעיצוב דמותו החברתית של היישוב המתחדש. שלא כפועלי אי־ רופה, הקדימה תנועת הפועלים בארץ להתגבר — כלשון ב. כצנל־ סון — ובשלה ,,ההכרה כי היא אחראית לגורל האומה כולה... אלמלא האמונה בשליחות הזאת, לא היינו יכולים ליצור את הסוציא־ ליזם היהודי שלנו, עם כל העו־ בר הגנוז בו. וכל מה שנגביר את כוחנו ונגדיל על כף המאזניים כוח חלוצי, האציל מכוח העבודה על הארגון הלאומי והיצירה ה־ לאומית — נקרב את נצחון ה־ סוציאליזם, שהוא נצחון העם ה־ עובד״.

גם בן־גוריון גרס, כי עיקר ה־ תפקיד החברתי והמדיני בבניין החברה היהודית הלאומית בארץ־ ישראל מוטל על מעמד הפוע־ לים. ,,באר המעמדות, האינטרסים שלהם עומדים לפעמים בניגוד ל־ צרכי האומה״. בהעלותו את ה־ סיסמה ממעמד עובד לעם עובד התכוון לאידיאל של חברה נטולת מעמדות.

*

ההגמוניה של תנועת העבודה — היא לא שלטה מעולם שלטון יחיד — היא גם כורח היס־ טורי לשנים הבאות. הא־ רץ היא עניה, ואוצרה העיקרי הוא האדם העובד. תנועת העבודה היא העשויה להגן על רמת חייו, לש־ קד על פיתוח וקידום המשק ו־ החברה לטובת העם כולו, לנקוט מדיניות לאומית (ולא לאומנית), מדיניות סוציאלית (ולא רכוש־ נית).

לאחרונה הננו עדים לערעור ה־ הגמוניה של הציונות הסוציאליס־ טית. אף תש כוחה הפנימי, בשעה הימין מתאחד — מ,,חירות״ ל־ גח״ל, ומגח״ל ל,,ליכוד״. למרבה הרעה, ברכו עתה הימין כבימו לא רק אלופים אלא גם המוני עובדים. ג׳ורג׳ אורוול הזהיר לפ־ ני שנים, כי הסכנה הגדולה ביו־ תר לדמוקראטיה נשקפת מצד ה־ מוני עובדים ומובטלים, ,,כאשר יתייצבו בראשם מיליונרים המט־ יפים את דרשת ההר״ (על צדק ויושר ואהבת הזולת).

אנו יודעים גם יודעים את ה־ סיבות האובייקטיביות שגרמו ל־ סחף:

א) המצב הבטחוני מעודד לאו־ מנות, ויחד עם זה אינו מאפשר (לרגל ההוצאות הגדולות לצרכי ביטחון) לחסל את הפער הסוציא־ לי־עדתי; כמגל קסם זה מזין את הימין, השואב כחו מהלאומנות ומהקיפוחים הסוציאליים גם יחד.

ב) מאז קום המדינה עלו מאות אלפים עובדים, שבאו בלי מטע־ ן רעיוני, ציוני, מארצות פיאו־ דליה, וממדינות רודניות — ה־ מנוגדות לדרך סוציאליסטית דמו־ קראטית; ואידך, נוספה שיכבה נרחבת של בעלי מקצועות חפ־ שיים (ששים אלף סטודנטים!), שסיגלו לעצמם אורח מחשבה אנטי־פועלי. (אמנם באוניברסי־ טאות בארצות העולם נעשו לאחר ירידה מרכזי תסיסה פוליטית ו־ סוציאלית; באוניברסיטאות ישראל יש רק תסיסה פוליטית של ,,יו־ נים״ ו,,ניצים״, שהמכנה המשותף לרובם הוא יחס שלילי לאידיאו־ לוגיה של תנועת העבודה).

ג) ההתבססות של חלק ניכר ממעמד העובדים, גרמה — באו־ רח פאראדוקסלי, כביכול — ל־ התרחקותם מצור מחצבתם. כבו־ רוכוב כבר עמד על התופעה של פועלים יהודים בגולה ההופכים למעמד בינוני ועוברים ממעמד יצרני לבלתי־יצרני. נראה שכלל

(סוף בעמ׳ 14)

השגות למבנה הוועדה המרכזת ומחלקות הווע״פ

מאת ירוחם משל

רבים מצפים לראות מה תהיה דמות הוועדה המרכזת ומה תהיה תכנית פעולתה. הוועדה המרכזת היא הגוף העליון הממונה על בי־ צוע מגמות ההסתדרות. אנו חיי־ בים לשמור על יכולת הביצוע של הוועדה המרכזת, וכן בזמן גם להאזין היטב לביקורת בנושא זה, לפני שניגש להתוויית דרכה.

אנו צריכים להיזהר מלהקים ועדה מרכזת גדולה, דבר שלא יהיה בו כדי לשרת את צרכי התנועה. לצרכי התנועה אין צורך להגדיל את מספר החברים בווע־ דה המרכזת. הציבור מצפה מאתנו שנשמש דוגמא ומופת בנוהלי צנע וחסכון, וכדבר זה בדיוק עלינו לקבוע מסגרות ארגוניות שיהיו מחוייבות המציאות, ולא תוצאה של היענות ללחצים. משום כך, על פי מיטב נסיוננו והכרתנו, סבורים אנו, כי אין כל צורך להגדיל את מספר החברים בווע־ דה המרכזת. גם במספר הקיים — 20 חברים — אנו יכולים לשרת את התנועה בדרך נאמנה ביותר. ואכן ברצוננו להמליץ בזה לפני מליאת הוועד הפועל של ההסתד־ רות לא להגדיל מספר זה.

שליש מהחברים ללא תיקים פונקציונאליים

עם זאת אנו מציעים שינוי מהותי והוא, כי שליש מחברי הוועדה המרכזת יהיו חברים בלי תיקים פונקציונליים, אבל יהיו חב־ רים לכל דבר, בעלי אותה סמכות כמו החברים בעלי התיקים. הם יבואו ממועצות פועלים, מהסתד־ רויות ארציות, מוועדי עובדים אר־ ציים, הם יוסיפו כוח לוועדה המ־ רכזת ויגוונו את הרכבה. הם יבואו לדיונים וישבו בוועדות השונות. אך לאחר הישיבה הש־ בועית של הוועדה המרכזת הם ישובו למקומותיהם, למועצת הפו־ עלים, להסתדרות הארצית, לוועד העובדים. השילוב הזה הוא הכרחי וגם אין לי ספק, שטובה, כי ההסתדרות תוכל לעשות עבודתה בלי להגדיל מספר חברי הוועדה המרכזת. תוך קביעה ששליש מה־ חברים יבואו ישירות מתוך השט־ח. שלושה־עשר החברים האח־ רים יהיו נושאי התפקידים פונק־ ציונאליים בוועד־הפועל, באגפים ובמחלקותיו.

ייעשה נסיון להקים הסתדרות העובדים האקדמאיים

בתיאום עם החברים האקדמ־ איים וההסתדרויות האקדמאיות, יבוא חבר מתאים, שיעשה את הנסיון להקים את הסתדרות האקד־ מאים. שכן כבר התחייבנו על כך במספר פעמים. הסתדרות ה־ אקדמאים יכולה לקום על בסיס פדרטיבי. היא לא תבטל את האי־ גודים המקצועיים של האקדמאים על מסגרותיהם, ורק תשמש להם מסגרת־גג. תהיה זאת חוליה חשו־ בה וחיונית בהסתדרות.

בענין זה יש החלטות מפור־ שות כבר מוועידת ה־11 של ה־ הסתדרות והגיעה עת לכך. אך הדבר לא יצא עדיין מן הכוח אל הפועל. עשינו בזמנו נסיון בכיוון זה, ולא הצלחנו. לדעתי, מן הראוי שהחבר שיעמוד בראש הסתדרות האקדמאים (המדובר ביה) יהיה מיוצג גם בוועדה המרכזת.

אנו רואים את האיגוד המקצועי כחוליה המרכזית בייצוג העובד השכיר. על כן במגמתנו להציע את חיזוק המחלקה לאיגוד מק־ צועי. האיגוד המקצועי הוא המשו־ תף את כל העובדים השכירים. לעבדון במבנה המחלקה לאיגוד המקצועי, ייתכן שנציע לכלל מס־ קנה בדבר הצורך לבחור גם מרכז ומזכירות. אנו רואים באיגוד המקצועי שילוב משותף לנציגים של קבוצות עבודה של ההסתדרויות המקצועיות הארציות — כולתן שלידו חייב להתנהל רב־שיח בין הקבוצות השונות של העובדים השכירים, על־מנת לה־ גיע למכנה משותף, מסגרת זו היא בבחינת הכרח.

האיגוד המקצועי וחברת־העוב־ דים פועלים לא אחת בקווים מק־ בילים, ומחובתנו למצוא את הדרך להפגישם ולהתאם ביניהם.

לכל חבר ההסתדרות יש מניה בחברת־העובדים ולפי חוקת ההס־ תדרות חברי הוועד־הפועל הם גם חברי מינהלת חברת־העובדים. צרי־ ך לקבוע את שיטת העבודה של חברת־העובדים, שבה מיוצגים המשק המוסדי, המשק הקואופר־ טיבי והמשק ההתיישבותי. נצטרך למצוא קווי פעולה משותפים ל־ חברת־העובדים ולאיגוד המקצועי. בתקופה האחרונה יש התרחקות מכיונית: האיגוד המקצועי הולך בדרכו, חברת־העובדים הולכת ב־ דרכה. עלינו להתערב בתהליך זה ולקרבם זה לזה. גם אין ספק, שנצטרך להן בקיצר ביסו־ דיות רבה במכלול הנושאים הק־ שורים בחברת־העובדים, בקשרי הגומלין שלה עם ההתיישבות ה־ עובדת, במקומה של ההתיישבות בתוכה ובמפגש של העובדים השכירים, ההתיישבות העובדת והמשק המוסדי. כל זאת נעביר לדיון במועצת הסתדרות מיוחדת, שנצטרך לקיים בקרוב.

הרחבת סמכויותיה של מערכת הארגון

נושא הארגון הוא הפונקציה הפוליטית שאנו באים למנות בין תפקידי הוועדה המרכזת והווע־ד הפועל. ואין הכוונה למחלקת ה־ ארגון בלבד. כוונתנו היא, כי מערכת הארגון תהיה פונקציה נרחבת הרבה יותר מאשר עד עתה. בידי מחלקת הארגון עלה בארבע השנים האחרונות לאחד ולאגד את מועצות הפועלים ול־ עמס להן ביטוי. להבא תצטרך המערכת הארגונית לקבל על עצ־ מה גם את הטיפול בארגון חב־ רות לוועידת ההסתדרות, למוע־ צות הפועלים ולהסתדרויות המק־ צועיות. זהו, למעשה, ,,משרד הפנים״ של ההסתדרות. אנו חיי־ בים להגיע לכך שבתקופת בחירות לא יהיו ערעורים, שלא צריך יהיה לחפש כתובות ולבדוק הש־ תייכות ארגונית. על השאלה ,,מיהו יהודי״ לא יכולה ממשלת ישראל להגיע עד כבבר. על השאלה ,,מי שייך למי בתחום המקצועי?״ — בניינים בהסתדרות למסור תשובה. אנו חיים בתקופה של טכניקה משוכללת, ואין שום סיבה לכך שבכל מערכת בחירות להסתדרויות המקצועיות הארציות יה־ יה לאסוף מחדש את שמות בעלי זכות הבחירה ולבדוק מי

שייך למי ולאן. שאלת ההשתיי־ כות הארגונית המקצועית היא שאלה פונקציונאלית מרכזית. אנו חייבים לראות במחלקת הארגון לא רק כתובת למועצות הפועלים, אלא גוף שבכוחו להתאים את המסגרות הארגוניות לתמורות הכ־ לכליות והמקצועיות המתרחשות בתקופתנו.

מלים מספר על החינוך המק־ צועי, ההכשרה המקצועית וההש־ תלמות: עסקנו בנושא זה בהר־ חבה בוועידה ולא נרחיב עליו את הדיבור עתה. נסתפק אך ב־ ציון, כי בתקופתנו חלים שינויים טכנולוגיים מרחיקי לכת, המחייבים את ההסתדרות לחולל מפנה גם בחינוך, בהכשרה ובהשתלמות ה־ מקצועית. במעבר ממקצוע למק־ צוע אחר נימצא מחוץ למעגל ההתפתחויות, ולא נמלא את חוב־ תנו כלפי העובד. אסור שנותיר חלל ריק בנושא זה. יש מעבר ממכונה למכונה, והעובד צריך לעבור השתלמות מקצועית והס־ בה מקצועית. זהו כורח החיים. יש מקומות עבודה שפועל עובד בהם 20 ואף 30 שנה. — אך כאשר מובאת לשם מכונה חדשה, הוא זקוק להשתלמות יסודית כדי שיוכל לטפל בה.

אין ספק שההסתגלות לשינויים הטכנולוגיים היא הכרח לעובד ולמפעל כאחד. לכן הפך המכשיר של החינוך המקצועי, ההכשרה וההשתלמות לגורם מכריע בקידו־ מו של האדם העובד ורמת־חייו.

מינהל כספים וכוח־אדם

הנושא הבא: כספים וכוח־אדם. כוונתנו להפעלת תקציב הוועד־ הפועל, לקביעת סדרי עדיפויות, הכוונה נכונה של הכספים ובק־ רה על דרך השימוש בהם.

אשר לכוח־אדם, הרי, למרבה הצער, יש תנועה היסטורית של כוח־אדם מהאיגוד המקצועי למשק ואין תנועה מהמשק לאיגוד המק־ צועי. לא נתנו דעתנו על נושא זה במידה מספקת. אנו מטילים של כבד על קבוצת החברים ה־ נושאת באחריות היומיומית ב־ מועצות הפועלים ובאיגוד המק־ צועי. הם נמצאים בבירור מתמיד עם הנהלת המשק העצמי, עם ה־ ממשלה, עם האוצר, עם משרד המסחר והתעשיה. הם נמצאים ב־ כתה מתמיד עם כל הגורמים. זוהי עבודה כפויית טובה, המתי־ שה את נושאיה. במצב זה יש צורך ברוטאציה חיובית של כוח האדם. אין ברצוננו להשלים עוד עם כך, שתהיה תנועה מהאיגוד המקצועי למשק בלבד, ושלא תהיה גם תנועה בכיוון ההפוך.

הכל מדברים על הצורך ברוט־ ציה. ואכן — אנו מצפים ליום שבו תבוא קבוצת סטודנטים ופ־ רופסורים ותאמר: אנו רוצים ל־ התרענן בתוך האיגוד המקצועי. אדרבה, יבואו כמה מהם ויציעו את עצמם לתפקידים באיגוד ה־ מקצועי לתקופה של שנה־שנ־ תיים; יבואו לשכונות ולעיירות, ויסייעו להקטנת הפערים.

רוטאציה חיובית של כוח־אדם פירושה גם מעבר פעילי האיגוד המקצועי לשטחי פעולה אחרים. לאחר עשיית חבר מספר שנים באיגוד המקצועי, יעבור לתפ־ קיד אחר ויאפשר לאחרים ,,להת־ רענן״ בנושא זה. אנו סבורים, שיש הכרח ברוטאציה בכל התפ־ קידים והתנועה חייבת למצוא דרך נאותה לקיים זאת בדרך חיובית תוך התחשבות בדעת כל הנוג־ עים בדבר.

נושא מרכזי אחר הוא — תר־ בות וחינוך; חינוך לערכי אמת, חברה ועבודה. המרכז לתרבות עשה דברים גדולים בתחום זה. נפעל ככל יכולתנו להעמקתן ול־ הרחבתן של פעולות החינוך וה־ השכלה לחברי ההסתדרות בדר־ כים רבות ומגוונות ובמסלולים שונים ומקבילים בעת ובעונה אחת.

דמוקרטיה תעשייתית, נוער וצעירים

נושא חשוב נוסף: — הדמוקר־ טיה התעשייתית. הקדשנו מאמץ ניכר להנהגת שיתוף הפועלים בהנהלות בעולם התעשייתי חל מפנה חשוב בתחום זה. אולם דווקא ישראל, שיצרה את הקבו־ צה, הקיבוץ והמושב, מפגרת אחרי הארצות התעשייתיות במכלול נו־ שא הדמוקרטיה התעשייתית. מעו־ רבות העובד במשק, שיתופו של העובד בתכנון המשק הפכו ל־ סיסמתה של הדמוקרטיה התעש־ ייתית בגרמניה המערבית, ב־ ארצות סקנדינאוויה, בצרפת, ב־ אנגליה, בארצות־הברית. ההנהלות מחפשות דרך לצרף את העובד בהנהלת המפעל, לשתף אותו ב־ תכנון ובהישגים. לא נוכל בשום פנים להישאר מחוץ למעגל זה, ואנו נמשיך ונטפל בו ביסודיות באמצעות מחלקה מיוחדת.

נוער, סטודנטים וצעירים: יוקם בהסתדרות אגף מיוחד לנושא זה. כאשר אנו מדברים על נוער, הכוונה לכל בני־הנוער, לרבות הסטודנטים. זוהי כיום חוליה חל־ שה בתוכנו. כאשר אני שומע את הסטודנטים ובני הנוער שאני נפ־ גש עמהם, אני מודאג מאוד מה־ פער שנוצר בין הדורות, לדעתי — ללא צידוק. לא היה זה מחייב המציאות שנגיע לכך, ובוודאי ש־ אין להמשיך במצב זה. אין מקום לנתק שבין ההסתדרות לבין הנוער הצעיר. על כן נקים אגף מיוחד, שירכז את כל הפעולות בקרב הנוער. בראש האגף צריך לעמוד חבר שהנוער ירצה בו, שימצא שפה משותפת עם הנוער וישמע אליו.

הנושא הבא — בטחון סוציא־ לי. נושא זה מקיף את העזרה ההדדית, השכונות, הפער הסוציא־ לי, בעיות פנסיונרים, בעיות הק־ שישים, יחסי צעירים וקשישים, עזרה הדדית, קופת־חולים, ,,מש־ען״, בהתייאבות זאת כל הפעולה החשובה של מועצת הפועלות בתחום זה. בכל אלה נצטרך ל־ העמיק את הפעולה.

להבדיל בין הסברה ותרבות

מלים מספר על נושא ההסברה והקשורת המונים. ואני מבחין בין נושא זה לבין נושא התרבות והחינוך. המרכז לתרבות ולחינוך יטפל בכל הקשור בשיטות החינוך, ההשכלה וצרכי תרבות ורוח בקרב חברי ההסתדרות. בו בזמן נתכנן דרכים להגיע אל המוני החברים על־ידי הסברה מקיפה, מאסיבית ורבת גוונים. הבגין ההסברה יהיה נתון בידי קבוצה של 30—40 חב־ רים, — צעירים, סטודנטים, פרו־ פים, שגם יותוו הדרכים לביצועה. אין ברצוננו להיכנס עתה לכל הפרובלמטיקה של כלי התקשורת

ההמוניות. אך אין ספק, שנ־ [illegible] למצוא את הדרכים הנאותות להסביר את ערכנו ופעולתנו באמצעותם.

נמשיך גם לפסוק, אף [illegible] שאה, בעליה ובקליטה. [illegible] כי אנו אוהבים מאוד את ה[illegible] אך לא כל כך את העולים. אין ספק, כי אילו היינו [illegible] את העולים, כפי שאנו [illegible] את העליה, היה המצב בקש טוב בהרבה. יהיה עלינו [illegible] את פעולתנו בעתיד באופן [illegible] עולים עצמם — מארצות אנ[illegible] ואסיה, מברית־המועצות [illegible] וכיו״ב — הם שיהיו ה[illegible] העיקריים במרכזי הקליטה [illegible] אף הקליטה בכלל.

אין בדעתנו לבטל את ה[illegible] הערבית. כ־50% מכלל [illegible] הערבים הנמצאים בהס[illegible] אינם כיום בטיפולה הישי[illegible] המחלקה אלא בטיפולן של [illegible] צות הפועלים במקומות [illegible] אבל תפקידה של המחלקה [illegible] בית בארבע השנים הקרובות להפעיל את החברים הערבי[illegible] מסגרות הקיימות. [illegible] דיון ביחוד על בעיות הערבי. החברים הערבים [illegible] ונשמע אותם. המחלקה [illegible] תפעל להעברה מודרגת [illegible] טיפול בחברים הערביים [illegible] הפועלים ולוועדי פועלים, שותפים ואם נפרדים. [illegible] דבר, דרך המסגרות ה[illegible] תיות.

בסימן חיזוק הקשרים הבין־לאומיים

מחלקה נוספת [illegible] עליה בכל היקף [illegible] המחלקה לקשרים בין־ל[illegible] ראוי להבהיר, לכל מחלקה [illegible] קשורה לחבר הוועדה [illegible] או למזכיר ההסתדרות. [illegible] ראש מחלקה יוכל לעמוד [illegible] שאינו חבר הוועדה המרכ[illegible] [illegible] המחלקה לקשרים [illegible] תמשיך לפעול [illegible]

שירותי רווחה ופ[illegible] קהילתית

ברצוננו גם להקים יחידה — יחידה לשירותי רווחה קהילתית. עלינו לקבל את לשכונות העוני לידינו. [illegible] העמיד לעצמנו אתגר [illegible] מקרב הצעירים בני[illegible] נות. פתחנו בהידברות [illegible] נרחיב אותה, [illegible] את הפרובלימאטיקה הסו[illegible] שלב באורח בלתי־אמצעי.

[illegible]

הדיר אלה, כאמור, רק [illegible] והמשובות לפרוטוט קוו [illegible] לעבודתנו בארבע השנים [illegible] אנו מודעים לגדולה ולמש[illegible] של התקופה שבה אנו נתונים [illegible] ולכל [illegible] באחריות הכבדה שאנו [illegible] על עצמנו — בכוח היותו [illegible] בהנהגת ההסתדרות ובאמ[illegible] כלי השרת הביצועיים [illegible] הוועדה המרכזת ומחלקות ה[illegible] הפועל של ההסתדרות, מועצות [illegible] הפועלים, ההסתדרויות הארציות ועדי הפועלים.

לשתין ב"גדה" — מדינה או מחנה עבודה גדול

ת טדי פרויס

התחזית הכלכלית של המדינה הפלשתינאית קודרת ● ללא קשר הדוק עם המשק הישראלי לא תוכל להתקיים אלא כסמוכה על שולחן אחת המעצמות (ברה"מ?)

אש הממשלה הרבתה ב־עיה פתוח — לשאול בכל תכירו את הפלשתינאים גהל כיום הסיכוי — שבמדינה כזו תקום מש־ הכל כהאלים. אם מדינה ה איום על עצם קיומה אל האם רצוי שתשכון ישראל. רק מעטים תמהו באפיינים הכלכליים של הפלשתינאית. והשאלה נה. בהנחה כי המדינה ת שטחי יהודה־שומרון עזה. היא תקיף כ־6,200 1.05 מליון נפש. השטח צל לשתי חלקות ש־ורצבת בינתן. מעין ב־פאקיסטאן לפני הקמתה הו־דאש. השטח נעדר כל טבע ואינו משופע במים. גרובה הדרית־פרשית כש־הראויות לעיבוד ואכנס למעגל הייצור. האפש־וב שטחי אדמה נוספים ויקה כאותה. האוכלוסיה בדרך כלל להרוצא. מס־פעם ובמונחים מורה הי־משכילה, אך זהו יתרונה יחיד. התוצר הלאומי לנ־ב־1972, השנה האחרונה יש נתונים מסוכמים, ל־יי בקירוב, היינו קצת ל־500 דולר. אף כי בהש־ינעת אוחרות באזור זהו ניכרת, היא מהווה רק מההכנסה הלאומית לנפש חלקה המזרחי של המ־יה ללא מוצא לים ובכך צבה לעומת התקופה ש־19 עת הייתה הגדה חלק שגמל עקבה לרשותה. מיחה הכלכלי של האזורים ת פלשתין היה מאז 1967 אך לפי כל קנה־מידה וב־1971 וב־1972 הוא גדל ב־... — שיא עולמי — אך בר מצמיחה זו מקורו ב־בישראל. אם תקום פלש־צאית, שתנהג קשריה עם ותסגור את שעריה כלפי תיגרע הצמיחה במידה ני־יצוא לישראל הסתכם ב־חצי מיליארד ל"י ויצוא סף. אם ייסגרו השערים, חצי המיליארד לא יבטא הו הנזק הכלכלי. הירידה בהכנסות האישיות יביא בפעילות הכלכלית הפ־הייצור בשטח המדינה ה־אית ייפגע קשות.

די במבט שטחי כדי להבחין שהעתיד הכלכלי של פלשתין אינו של ארץ זבת חלב ודבש (או בעצם כן: בפולקלור היהודי הת־קבל הדימוי של חלב ודבש כ־ברמז על שפע ושובע. למעשה המצב הפוך. חלב ודבש מורים על חיי נודים המתבססים על גידולי בר). תהיה זו מדינה עניה ונתוניה מורים על שתי אפשרו־יות־אב בלבד: האחת היא המשך הקשרים הכלכליים עם ישראל כ־שעיקר ההכנסה היא מיצוא שירו־תי עבודה בישראל; האחרת — התבססות על יבוא הון, שיזרום, ככל הנראה, בממדים גדולים ל־מדינה החדשה. ההכרעה בין שתי האלטרנטיבות תלויה בהחלטות הפוליטיות שיקבלו ההנהגה הפלש־תינאית והמימסד הערבי הפולמי. אם יחליטו לחזור למצב של לא־שלום ולא־מלחמה, כפי ששרר עד יוני 1967, תצטייר האלטרנטיבה השניה (תלות כלכלית בגורמי־חוץ): אם יניחו את הגבול עם ישראל פתוח — בהנחה הסבירה שישראל לא תתנגד לכך — יונ־צק, באופן כללי, המצב שהתפתח בעזה ובגדה מאז יוני 1967. הב־רירה השניה תשאיר את פלשתין כמחנה־עבודה גדול והוי מיצאת שירותיה, אך תשליט מצב של שלום באזור. הברירה הראשונה תשא בחובה ניצנים של מלחמות נוספות וזעזועים חברתיים חמורים במדינה החדשה.

האיון דרך שלישית, פתוח קד־דרת? על כך ניתן להשיב במידה רבה של בטחון בשלילה: קשה להאמין, כי התנאים יאפשרו קיום של מדינה נורמאלית ועצמאית. משאביה של פלשתין באוכלוסיה, בשטח ובאוצרות־טבע לא יניחו לסאודיעו! להתפתח בכיוון מעודד יותר.

כאמור, הכניסו שירותי העבודה ב־1972 קרוב לחצי מיליארד ל"י לעזה ולגדה. הרוב המכריע של סכום זה מקורו בישראל ומיעוטו המבוטל בתכניות ששולחים פלש־תינאים המועסקים בארצות חוץ. סגירת שערים עם ישראל תגדע את הענף הכלכלי המכניס ביותר של עזה והגדה. אם ייסגר הג־בול עם ישראל, ייצלבו גם הע־בודות בקבלנות־משנה המעסיקות עוד כמה אלפים בתוך השטחים המוחזקים. בכך לא ימוצה הנזק. הניתוק משוק העבודה בישראל יגרור ירידה חריפה בפעילות ה־פנימית כתוצאה מהעדר ביקוש. ש־רק הוא יכול לדרבן לייצור סחו־רות ושירותים. חלק מהייצור יוכל להתפנות ליצוא, אך הרוב, ובי־עיקר הביקוש לעבודה, לא ייפגע. שירותי המתודות היחסים שהת־פתחו בכספים יעודעו או לצורת יצטמצמו מאוד. משק ההובלה ייפגע, כי הסעת פועלים לעבודה לישראל הוא אחד ממקורות ה־תעסוקה העיקריים. אולם התחום שייפגע בצורה החמורה ביותר הוא, כמובן, כוח העבודה. ייתכן שחלק מכוח האדם שייאסר עליו לבוא לישראל ייספג במשק החק־לאי של פלשתין, אך בהעדר שוק נרחב דיו לא תוכל החקלאות לס־פוג אלא חלק קטן מ־70,000 (כולל המועסקים בקבלנות־משנה לחרו־שת הישראלית) העובדים שייעשו מחוסרי עבודה, גם אלה שיקלטו בעבודה בפלשתין ייפגעו. ב־1973 היה השכר ליום עבודה בתוך השטחים נמוך ביותר מ־50 אחוז (11 ל"י) מהשכר למועסק בישראל (17 ל"י). סגירת השערים תביא לירידה דראסטית בשכר ה־עבודה ופועל שהתרגל לשכר ול־זכויות סוציאליות נוסח ישראל יתקשה מאוד להיות על השכר שישולם לו בפלשתין — בהנחה שימצא תעסוקה.

לכאורה יכולה להימצא תרופה על־ידי יציאה לעבודה בארצות אחרות. עובדה היא, שפלשתינאים רבים מועסקים בנסיכויות הנפט ולמה לא ילכו העובדים לשעבר בישראל בעקבותיהם? יעקב ליפשיץ מלשכת היועץ הכלכלי של משרד הבטחון אומר, כי פת־רון זה תופס על הנייר בלבד. רא־שית נסיעה לכוויית או אבו־דאבי ההיית מהבית, דבר ש־עורר בעיות משפחתיות וחברתי־יות. העובדים בישראל חוזרים מעבודתם כל ערב לביתם, או ב־מקרה הגרוע בסוף שבוע, כך אין ראש המשפחה או הבנים, כב־דרים יותר על המיזה מהבית. אך תעסוקה במדיה לא תאפשר מה־תרות כאלה. השכר הגבוה ב־נסיכויות הנפט נמוך מהשכר ב־ישראל, כך שההפסד יהיה גם כספי ולא רק חברתי. המגורה בכל הוא הבעיה הסוציו־קטוראלית של כוח־העבודה: בנסיכויות הנפט נקלטו בעיקר בעלי כישורים של צווארון לבן: פקידים, מורים, מנהלי חשבונות וכדומה: בישראל הועסקו במלאכת כפיים. בכאן כ־הביזיונים המדרים בישראל וב־אבו־דאבי הם שוכים בתכלית. נכון שיש עובדים בעלי השכלה שהוע־סקו בבניין או בחקלאות בישראל, אף שהיו מסוגלים לעבודה יותר "מכובדת". אלה יוכלו להיפנות למפרץ הפרסי. אך הרוב המכריע של יושבי פלשתין העתידה לא יענו על הדרישות הייחוב כהם במזרח. ניתן איפוא לומר, כי חלק ניכר, כנראה הרוב, של כוח האדם המועסק כיום על־ידי יש־ראל או באמצעותה, יתקשה למ־צוא תעסוקה הולמת. בוודאי לא תעסוקה שתבטיח רמת־חיים בדו־מה למה שקיים היום: יש להניח, שהסיפוק בהתהיה הלאומית יפגה בתחילה על הנסיגה החמרית. אד־לם העצמאות היא נכס שמתרגלים אליו מהר. ירידה ברמת חיים לא! לכן קיימת הסתברות גבוהה, כי זעזועים חברתיים יפקדו את ה־מדינה החדשה זמן לא רב לאחר שתקום.

כיצד תוכל הממשלה הפלש־תינאית לקיים רמת שירותים סבי־רה. זוהי שאלה קשה אחרת. ה־הכנסות ממסים שנגבו בעזה וב־גדה בשנת 1972 הסתכמו ב־70 מיליון ל"י בערך. סכום זה אינו כולל את המכס שנגבה בנמלי אשדוד וחיפה על סחורות שיועדו לשטחים ולא את הניכויים משכר עבודתם של עובדי השטחים ב־ישראל. סכומים אלה יש להוסיף להכנסות הצפויות של ממשלת פלשתין. אך זהו תחשבון כצוות. השכר, כאמור, יהיה בפלשתין הר־בה יותר נמוך משהוא כיום וצמ־צום הביקוש מביא יקטין את ה־יבוא ומבילא את ההכנסות ממכס.

לממשלת פלשתין יחסרו הכנ־סים המתורמים כיום באמצעות ה־ממשל הצבאי. בשנת 1972—73 הגיע עודף ההוצאה על ההכנסה ל־140 מיליון ל"י (כפליים מההכ־נסות ממסים) שנשלמו של סכום זה, לאחר קבלת העצמאות, יגדיל את הפער בכיסוי של האוצר הפלש־תינאי. זוהי התחזית קשה. אך עליה ניתן להתגבר כאשר שפלשתין תוכה ללא ספק לתרומות הון גדולות ממקורות בין־לאומיים. יד־כל חלק מהכסף לשמש לכיסוי שירותי הממשלה. הצרה היא, ש־בכך ייאצלו סכומים שנועדו ל־פיתוח כלכלי וחסרונם יורגש ב־תחום אחר.

אי־נוחות תיגרם ביחס לשירו־תים אחרים. לגשל השמל. הלקוח מממשלה ורצועת עזה וכן אזר־רים בהר חברון מחוברים לרשת הישראלית. חיבור זה יינתק, אם הגבולות ייסגרו. אין זו בעיה ש־אינה ניתנת לפתרון וגנרטורים, או אפילו התנהלה, ניתן להקים בפרק־זמן קצר יחסית. אולם ב־תקופת המעבר צפויים קשיים ב־כל הנוגע לחשמל. יותר בעיקה תהיה בעיית המוצא לים. עד יוני 1967 נשענה הגדה על נמל עקבה ועזה על נמלה היא, נמל עזה גדל מאד. אך לא כעבר דרך ישראל לא יוכל לשרת את החלק המזרחי של המדינה הפלשתינאית. גם אם ירדן תרשה לפלשתין שי־מוש בעקבה — ואין סיבה סבירה שלא תרשה זאת — הרי זה מוצא לים סוף בלבד ולא לים התיכון ולשווקים במערב אירופה. שלא להזכיר, כי הדבר יגרור תלות רבה בירדן.

אלה הם הקשיים העיקריים, אך לא כולם. שצפויים למדינה פלש־תינאית, אשר תסגור את גבולה עם ישראל. כאחר שהיטשמת על עצמה, כפי שתואר לעיל, תיתכן רק תוך קשיים גדולים. תצטרך פלשתין להיות סמוכה על שולח־נות זרים. אין זה סוד, כי מוס־דות בין־לאומיים ומממשלות מוכ־נים לסייע לפלשתינאים על־ידי הקצאת סכומים ניכרים. יתרה מ־זאת, כל התכניות המוצגות לשי־קומם של הפליטים מניחות מלכ־תחילה, כי יימצא סיוע בין־לאומי בממדים נדיבים. לכך יש לצרף פיצויים כישראל תמורה רכוש נטוש. גם ייתכן שתקום "גבבית ערבית כאוחדת". אשר תאסוף כספים למען פלשתין המשוחררת. אפשרות אחרת, או נוספת, היא, כי מעצמה כלשהי תקבל עליה את הנטל הכספי לקיום המדינה החדשה מתוך כוונה להפיק רווח פוליטי. מודל לכך היא קובה ש־ברוה"מ, ככל הידוע, מוציאה כמיל־יון דולר ליום כדי לקיימה. גם ייתכן, ותהיה זו אירוניה כרה, שסוכנות הסעד והתעסוקה של או"ם תמשיך לפעול בפלשתין כ־דרך שהיא פעילה כיום במחנות הפליטים. אין צורך בדמיון כא־קאברי דהוקא, כדי לתאר שבהעדר יכולת קיום כשקית תיקרא ססרית להמשיך ולפעול באופן "זמני" וכך תישאר פלשתין מדינה כת־לכה, כפי שחלק מתושביה היו קודם פרסים נהככים.

אם אמנם ייסגרו הגבולות עם ישראל, תישאר פלשתין מקרה ספר בין־לאומי ותמשיך להיות הישות הפרובלמאטית ביותר ב־עולם. ההבדל יהיה רק במציאתם של ממשלה, דגל, דרכון ושאר סמלי־היכר ריבוניים אך חסרי תוכן ממשי. מבחינת הקיום ה־פיזי יכולה מדינה שכזו להתקיים זמן מבעקך, כי הזריקות השינאב־סית, יביהו לתוצביה לחיות במובן הבילוגי של המלה. הסכומים ש־יידרשו לא יהיו כבדים מנשוא למוסדות הבין־לאומיים, מאחר ש־מספר הנפשות הנוגעות בדבר הוא קטן ביחס למדינות דומות, כמו בנגלה־דאש או ביחס לפליטים ממלחמת האזרחים בניגריה, למ־של. גם אם בסצנאריו זה תימצא התשובה "כלכלית" לקיומה של פלשתין, לא יבואו בדרך זו על פתרונן הבעיות הבסיסיות של ה־חברה שם. לפחות מסעפי רישוי בעיסוק — בהנחה שמאז והיער יהיו לכיליון הפלשתינאים — יש למצוא תעסוקה לתושבים. כי מדינה שעיקר קיומה על תרומות, מילוות וסיוע אחר מבחוץ, תסבול מזעזועים חברתיים קשים.

מלת הקסם המקובלת לגבי מדי־נות המהקשות באיזון הקציביהן ובאזוניהן החיצוניים היא השקעות־ חוץ. וכשמדברים כיום על השק־עות, מוזכרות מיד ההכנסות ה־עצומות מנפט. מאחר שהמדובר בערבים, צריכות היו מדינות ה־נפט לאוץ לעזרת אחיהן הפלש־תינאים. למעשה, אין המצב כעו־דד. עד כה נתנו מדינות הנפט בשכרנות יתר בכל הנוגע להש־קעה והוציאו את כספיהן לרכי־שה ניירות־ערך בטוחים, בקרקעין וכיו"ב. תכניות פיתוח תופסות רק מקום קטן בתכניותיהן וספק אם פלשתין תשמש כאבן שואבת ל־הלקעות. במה להשקיע? ארצות כתפתחות כשיבות באופן סטריאו־טיפי: "בתיירות". זה נשמע מושך למדי, אלא שאין בפלשתין הרבה אטראקציות לתיירים. מרכז המש־יכה האחד היא ירושלים, אשר לא תהיה חלק אינטגראלי מפלש־תין. עיר הקודש אמנם תמשיך למשוך מבקרי חוץ, אך אלה יגורו בתוכה ובתל־אביב. והכספים שה־תיירים ישאירו בפלשתין יהיו זעומים מאוד. אפשר להצביע על האפנדים שבעבר נהגו לבלות את החורפים ביריחו. אולי ירצו לשוב בחודשים דצמבר־פברואר להימש־תו של עמק הירדן? על כך ניתן להשיב בשלילה ודאית. האפנדים הנ"ל, מלבד שגם אז לא באו בהמוניהם, גילו מאז מקומות נו־פש מפתים יותר, וספק אם ישובו לבלות באזור כפרי, פרובינציאלי ומשעמם כיריחו. לכן ניתן לב־חוק את התיירות כגורם כלכלי בפלשתין.

נותרה התעשיה. העובדה שה־תעשיה תורמת כיום רק 9 אחוזים לתוצר של הגדה ו־5 לתוצר העזתי (וחלק נכבד מזה היא התע־שיה באיזור ארז או קבלנות־ משנה לתעשיה בישראל): גורמים שייעלמו במקרה שהגבולות ייסג־רו) מצביעה לכאורה על שטח המזמין עשייה. אלא שדרושה גם יוזמה תעשייתית. רוב מדינות ה־נפט הערביות, בעיקר סעודיה, לוב ונסיכויות המפרץ הפרסי, מתק־שות ליזום פרויקטים תעשייתיים בתחומיהן והוכיח סעודיה כאשר־ תקד הצליחה להוציא רק 40 אחוז מהכספים שהוקצבו לפיתוח. האם לגבי פלשתין יגלו הסעודים, או הלובים, יותר מקוריות משגילו לגבי עצמם? עם כל ההערכה ל־רעתם ומרצם של הפלשתינאים אין לראות בקרבם די יזמים, בע־לים ופועלים, שיוכלו להקים ול־הפעיל תעשיה של ממש. גם כי יש צבורים בידי תושבי הגדה סכומים השוים על מיליארד ל"י הם מבוחים הרבה בבצורות. די־שומו של הצבר זה כמעט אינו ניכר ורמת ההשקעות בעזה ובגדה נמוכה עד כדי גיחוך: רק 14 אחוז מסך המקורות שעמדו לר־שות השטחים. האם יצליחו הפלש־תינאים העצמאיים להרגיל יותר?

פאול גייקובס, העתונאי האמ־ריקאי, שחזר לא מכבר מסיור בלבנון, עם נפגש עם כמה מ־ראשי הארגונים הפלשתינאים (כולל נאיף חוואתמה שערך את הראיון ל"ידיעות אחרונות") סיפר, כי ראשי הארגון לשחרור פלשתין ערים לבעיה הכלכלית. הארגון לשחרור פלשתין, סיפר גייקובס, אף מינה צוות כלכלי לבדיקת הנושא. כמה רצינית עבו־דת המחקר המתבצעת לא יכול גייקובס לומר. אך הוא הוסיף, כי האנשים עם משוכזים ואינם עו־רים באשליות. ואמנם קשה לראות סיכויים ורודים למשק הפלשתי־נאי. מהנתונים שבנמצא כסתבר, כי המשך הקשרים עם ישראל הוא הסיכוי הפתוח נרגע. אף כי קשר כזה ישאיר את פלשתין במעמד של מחנה עבודה גדול הכיוצא את שירותיו למדינות עשירות ומ־פותחות יותר. הברירה האחרת תהיה הסתכנות על שולחנות זרים ללא בסיס כלכלי עצמאי. על־פי מודל זה אכנם ייבצע מגע עם ישראל. אך במחיר כלכלי כבד שיוליד הפרעות חברתיות חמורות, אשר יקעקעו את השלטון שיקום בפלשתין. כנקודת מבט פלשתינ־אית אין אף אחת משתי האלטר־נטיבות קוסמת. אולם זה יהיה מחיר העצמאות.

אדאת מוחק ה'ירושה'

מאת מיכאל אסף

... ציים עולה ביקצאה הד־... יותר גם יפאן או לפניה ... יפאן על כס ההתקדמות ... ראשונה של העמים ... בעת שמצרים עד־... נאבקת כדי להיות מדינה ... מה הכשיל התקדמו־... מהפכת 1952 השיגה ... גדולים, אולם בעצה ... עצום ותלילות רבות. ... גורמים הרסו השיגה: ... בפנים וההתפשטות ב־... בזבזו מיליארדים שהיו ... להביא להתקדמות ו־... (כדי להגיע ל־... דרושים לנו שני דברים: ... שלטון מהפכני נכון; 2) ... שכסכוכינו סופית עם ה־... החיצוני, ויישוב על פי ... וכבוד...

נגיב מחפוז
(עורך הציוויליזציה, "אל־אהראם")

... לנו לקבל סוריאדיפות ב־... המניעים עתה את סאדאת ... זהו. אבל הסיבות הסדר ... פריצה, כי ייתכן שגם א־... הזאת מעורבבים הגורמים ה־... זה בתוך זה, או יש ימים ... סדר העדיפויות משתנה ... לכן אפשר שמותר לי לק־... הסדר, כפי שהוא נראה

... נאצר הנחיל לסאדאת ירושה ... פרי הרפתקנותו, שבמרכזה ... לבסוף — אחרי הכשלו־... ואו נתוכן — מדינת יש־... שאותה צריך להחריב. תוך ... הפסיקה מצרים לא רק ... הנהגתה בעולם הערבי, אלא ... הושפלה עד כדי השתת־... למדינות נחותות כסעודיה, ... ולוב כזה. ולרוסיה הקו־... ה, הבלתי־אהודה (לשון ... בעולם המוסלמי — כזה. ... זמן הורע המצב הפנימי ... הגיע עד סף שואה — ... שאפי יכול היה להרשות ... בזיון של הסתערות הכמו־... פירה על מצרים, כדי ל־... בידיים ממש.

סאדאת, כמוהו כרוב המב־... של המנהיגים והתוגים ה־... בעולם הערבי (ובראש ... ראשי הצבא המצרי) מ־... כי בתנאים הקיימים, ... אין שום סיכוי לחסל את ... ישראל. אכנם הנפש הער־... לכוח גדול בעולם של ... אבל אפילו כוח זה נעצר ... והלאה 242 של או"ם, לפ־... היהודי בעולם. ובעיקר ... עצמה של ישראל. ... סאדאת ותוכניו משוכנעים, ... ביפלתה על רוסיה, ל־... גם לא באינטרס שלה, ל־... לגמר הסכסוך הערבי־ישר־... המעצמה היחידה היכולה ל־... עתה בכך היא ממשלת ... הברית.

סאדאת שואף להיות במהיגה ... של מצרים במקום שא־... הנחילה של נאצר להיות ... התנועה הפאן־ערבית ול־... כבוסיל, באמצעותה על ... המנהיגים של העולם הערבי. ... פירוש הדבר, שסאדאת חוזר ... מבגידות או פרצוציות. ... בעידן הנפט הערבי אין הוא ... לחזור לגבורי על הפאן־ער־... אם כי הוחיד למצרים את ... לאחר שנאצר כוחק אותו. ... לה' קעים, "קהילה ער־... באחוזה". לכן יחד עם הו־... שגיאותיו ומכשיו השליליים ... נאצר בגלל הרפתקנותו הפאן־ערבית הפרו־קומוניסטית (סוצי־יאליסטית), תוקפה המהותית ו־הוליכו מיום ליום, במלחמות וב־עקיפים, משיחולי סאדאת לקיים ו־אף להדק את קשריו עם העולם הערבי ולשאוב מכבור סיוע ועז־רה בשטחים שונים. על ידי כך מצליח סאדאת גם לתמוך, כב־יכול, כממשיך דרכו של נאצר, אשר פה ושם נודעת עדיין ה־שיבות לשמו ול"פילוסופיה" ש־לו.

ה) בכלל נראית לו לסאדאת עתה אפשרות לנהל פוליטיקה של חיזור לכל צד, כלומר: פלורא־ליסטית. הכל נותנים או מוכנים לתת, ולכן — קח! יותר מזה: במידה שהוא נפתח לצד אחד כיד פונים אליו צדדים נוספים, חדשים וישנים, ובציפיים כסף, עזרה, ידע ושירותים שונים. ר־עולה על כולם — ממשלת אר־צות הברית על־ידי שליחה, קי־סינגר. "אהבתו" המושבעת הרע־שנית. כמעט של סאדאת לקיסינ־ג'ר, "אהבה ומכירות" כאחר. אין לה כמעט דוגמה ביחסים בינ־אישיים שבין מדינות. וביחוד כלפי מדינה שעוד אתמול זוהתה מק־עת על־ידי סאדאת כשטן ממש ביחסים הבין־לאומיים.

ו) סאדאת משוכנע כי במידה שמצרים משתחררת והולכת מה־נצריזם (שלטס עד כשלון כלוח־מת התחשה), רוצה היא להתליק בהעסק הפלשתינאי. לכן פעיל הוא כל כך למען הקמת מדינה פלשתינאית או למען הכרה בערא־פאת וארגונו או למען ממשלת גולה פלשתינאית. אגב: זוהי כנ־ראה הסיבה הראשית שבגללה דחו עד עתה ארגוני המחבלים את ההצעה בדבר "ממשלת גו־לה". סאדאת נכשל בכך על עמ־דתו הידועה של זאגלול פחה, כארגן התנועה הלאומית המצרית אחרי מלחמת העולם הראשונה (1919—1927). כך היתה גם עמ־דת יורשו, נחאס פחה, עד שה־אימפריאליסטים האנגלים בהנהגת אידן בילבלו את ראשם של ה־מצרים והסיבו אותם על־ידי יסוד הליגה הערבית (1943/5) וקאהיר מרכזה.

ז) סאדאת יודע היטב, כי ה־רצון להחליך מהעסק הפלשתינאי הרע אינו ניתן להגשמה בקלות ובהקדם, כי בינתיים נוצרו עוב־דות. בראש וראשונה קיום תנו־עת מחבלים פלשתינאית חזקה. שנית — השתייכות רוב הפלש־תינאים למדינה הירדנית, ההאש־מית. הנתמכת בכל התוקף על־ידי ארה"ב וכן על ידי סעודיה (ואיראן). העובדה שמטרה ביז־הר' בהקשר זה היא השתלטות מפלגת ה"בעת", הפאן־ערבית ב־יותר (להלכה), על סוריה ועל עיראק. אם כי מפלגת ה"בעת" מפולגת עד היסוד, פילוג מקומי ובין־ארצי, הרי היא המעצבת ה־גדולה ביותר של ארגוני המחב־לים בעולם הערבי יחד עם לוב של קאדאפי ואלג'יר של בומד־יין. נוסף על כך מעוניינות גם סעודיה וכוויית — משאבים מס־להן — בקיום תנועת המחבלים ובחזקה אותה בממון רב. בסך הכל נתקל גם כאן סאדאת ביוח־סה חמורה של נאצר, המוכבלת אותו בלי הרף.

ח) כה שמקל על סאדאת ב־עסק המסור זה — תורת השל־בים של בורגיבה בפתרון הסכ־סוך הערבי־ישראלי. תורה זו נתקבלה עתה על־ידי רבה שלי־טים ערביים, אפילו על ידי חלק על תנועת המחבלים. עראפאת היה בין המהססים, וכמותו כנראה רובם של ראשי המחבלים, חלק, הבש בראשם, ממשיך בהתנגדות עיקשת לכל הסדר ויהא זמני בל־בד. אבל, באיף הוהאהבה, לכ־של, אימץ לו תורה זו. כלומר: לחסל את מדינת ישראל בשל־בים, והעיקר — בערכה, במידה האפשר.

בו בזמן לוחץ המצב במצרים יותר ויותר: תוספת כ־900,000 נפש בשנה, הדיתוצה אצל מר־בית האוכלוסיה, התקדמות מוע־טת או כשלונות במפעלים הד־שים, תלות כספית גדלה והולכת בגורמים חיצוניים: הוצאת מיל־יארדים על נשק, קיצוב במצרכי היסוד, הורים ארוכים, שוק שחור פרוע, ועוד ועוד. המסקנה: הכ־רח להפסיק את המלחמה ביש־ראל כדי להתפנות לניצול האפ־שרויות הגדולה בצורת מדינות הנפט, ההצעות המפתות של אי־רופה המערבית, יפאן, ועל כולן — ארה"ב. לבנות חברה מצרית מודרנית. שעליה חולמים נגיב מחפוז וכל משכיל מצרי בעל תו־דעה. לכן מבליטים שופרות סא־דאת, והוא עצמו בנאומיו הנוד־רים, את השאיפה ההכרח לה־גיע להסדר עם ישראל. סוריה, ב־תמיכת עיראק, לוב ורוב המחב־לים מתאמצת להכשיל את שאי־פת סאדאת. לכן חוזר ומוזן סא־דאת, כי לא יותחום על הסדר נפרד עם ישראל בלי פתרון ל־סוריה ולפלשתינאים. אבל חזור־רה הבלתי פוסקת גם על שאיפת מצרים גם על שלילת הסדר נפ־רד, חוזרה זו מעודדת ספקות מגו־רים בעולם הערבי לגבי אמינו־תה, ביחוד כאשר הדבר נוגע עתה להסכם לתורת השלבים. כלומר: לא שלום ולא הסכם כולל מיד, אבל בינתיים סוף למלחמה.

ט) סאדאת, המהגג לסוציא־ליזם המהפכני־לאומי של נאצר, מבטיח לשליטי הנפט, כי הוא יעמוד על משמרם מפני מהפכה רפובליקאית וסוציאליסטית. הבט־חתו ממשית, כי בינתיים מחזיר הוא יותר ויותר את היוזמה ה־פרטית למשק המצרי עצמו ומט־הזל למשיך הון זה, כמלכותי ו־בעיקר — רכושני, למצרים. כלו־מר: מה שהוא עושה ומתכוון לעשות לעזות תקופת נאצר, זוהי מהפכה בתוך מהפכה עד שיקומ־עם החלק הראשי של המגדל ה־נאצרי. בדרך זו קושר הוא לפוד־רת מצרים הסאדאתית את מלכי הנפט הבעיותיים בהצלחתו, כשם שהוא קושר לעצמו כוחות חשו־בים בעולם המערבי, הרכושני. לכן גם חזקה תקוותו שבסופו של דבר יתגבר על הקאאופיזם והתב־קיום, הבדמסים בחוזקה בסוריה ובקרב המחבלים. האמן אמאאת, שראשאת והמוכיחים למהר בלי ספק לקח בהצלחתו הגדולה של סא־דאת בביטול חרם הנפט על ארה־ב ובביטול ההחלטה לצמצם את התפוקה.

לא מניתי את כל המניעים של סאדאת אלא את החשובים ביותר. אציים בהזכרת שני מניעים נוס־פים: 1) העם המצרי צייק מ־המלחמות לא פחות מעם ישראל; 2) ראשי העם המצרי ומשכיליו יודעים, שאין ניגוד רב על אינ־טרסים ממשיים בין ישראל למצ־רים: יודעים הם, למשל, כי אין בישראל מפלגה השואפת לספח את סיני (הר סיני!) למדינת יש־ראל, דוגמת השאיפה לספח את יהודה ושומרון.

בכך הכל שואף עתה סאדאת להסדר עם ישראל. כדי לשים קץ למלחמה. מניעים אלה חזקים מאוד. בהצזה לו לי בזה.

המהפכה השקטה

מאת דוד הורוביץ

ב־9 באפריל השנה, התכנסה ב־ניו יורק עצרת האומות המאוחדות כדי לדון בנושא שהוא לכ־אורה פרוזאי, אפור, אינו מעורר חזיון סנסציוניים, אך עלול להו־לל את המהפכה הגדולה ביותר ביובל השנים האחרונות ולתת את אותותיו בגודל העמים והאנו־שות יותר מהמהפכות עקובות דם ומרעידות סיפי עולם.

הנושא שיהיה נידון בעצרת זו, נוגע לבעיית הבעיות הכלכליות והמדיניות של זמננו: יחסי ה־גומלין בין שליש האנושות של העולם המפותח ובין שני השלי־שים ההיים במדינות התת־מפו־תחות המוגדרות כ"עולם השלי־שי".

המהדהעות הנגדע ורב־המגוי־ערן של ארצות־הברית פרופ' בז'זינסקי מגדיר את הבעיה ב־מלים אלה:

"בעיית הארצות התת־מפותחות היא הבעיה המוסרית בתי הידי־צה של זמננו... ממדי השאלה לבדם עושים אותה לחשובה ביו־תר. יותר על כן, כמעט כל סיכון היכר מראה שהפער בין הארצות המפותחות ובין התת־מפותחות מתרחב. ידיעת קרוא וכתוב, הפר־צת עתונים, השפעות אמצעי ה־תקשורת ההמוניים, השתתפות גו־ברת בחיים המדיניים, משנים את מהלך המחשבה של בני־אדם כ־קצב מהיר יותר מכמעגה הצמי־חה הכלכלית את אורח חייהם. עקב זה הולכת וגוברת תודעת אי־השוויון על פני כדור הארץ ויש רצון מוגבר לבטלו. אכן, ניגוד חברתי ואיבה על פני כדור הארץ הן תוצאות בלתי־נמנעות של כשלון האנושות לטפל בבעית אי־השוויון הגלובאלי".

סיועו של העולם המפותח ל־עולם המתפתח לעומת הסיוע ה־נדיב לאירופה אחרי מלחמת העו־לם השניה, כפי שהתגלם בתכנית מארשל, היה זעום וניתן ביד קמוצה.

חברת השפע של ארצות־הברית ואירופה המערבית שקעו ביוון ההדוניזם, תהגאה החברית שאינה בהישג ידן של ארצות שתושביהן נאבקים על פת להם חיים ב־מצוקה משוועת. ההכנסה הממו־צעת לנפש היא ברובן ביחס של 1:20 לארצות המפותחות, והפער הולך ומתרחב הן לרגל ריבוי טבעי בממדים עצומים בעולם השלישי והן לרגל הרווחה השג־שוג הכלכלי בעולם המפותח.

בשנות השבעים ההולולה המה־פכה הגדולה המוכנה לשנות את פני העולם: התמורה בתנאי הסי־חר. בעוד שמחירי הגלמים והתו־צרת הראשונית, שהם פרי עמלן של הארצות המתפתחות, פיגרו במשך עשרות בשנים אחרי מחי־רי התוצרת התעשייתית. אם להניח את רמת שנת 1970 כיסוד, כ־100, הרי בשנת 1974 הגיעו מחי־רי המזון המובחרים בדולרים ל־265, מחירי גלם תעשייתיים ל־266, של חוטי טקסטיל ל־296 ו־של מתכות ל־182, כלומר מחירי הגלמים הוכפלו ואף עלו בגבה כפיים פי שלושה, שלא לדבר כלל על נפט שעלייה במחירו הי־תה מהחרית ואסטרונומית ממש.

קרם נתבדו בוודאות, אם זוהי אמנם מגמה לטווח ארוך או אם תבוא נסיגה זמנית. אך סביר להניח, שברמת החיים ובתנאי הסחר בין ארצות מפותחות ותת־מפותחות חלה תמורה יסודית ול־צמיתות. הדו"ח של המכון הטכ־נולוגי במסצ'וסטס בעל המוניטין העולמי של "גבולות הצמיחה" מצביע על מגמה עולמית לדלדול האוצרות הטבעיים לרגל גידול אוכלוסיית העולם ולהגדלה מהי־רה בתצרוכתה ולכן צפויה עליית המחירים של תוצרת ראשונית, כ־גון דלק ומזון על כל השלכותיה הכלכליות והמדיניות כמגמה קבו־עה במשק העולמי.

הפרשי מחירים אלה הצטיינו כב. בשנים המועטות הללו לאר־צות תת־מפותחות זרם הון העולה במאות אחוזים על הסיוע הבין־לאומי שכמו נהוג בכזית־כמה.

זוהי איפוא התמורה מהפכנית בחלוקת ההכנסה הבין־לאומית ו־תמורה הגוררת אחריה גם שינוי ביחסי־הגומלין החברתיים המדי־ניים הבינאיים. זוהי מהפכה שקי־טה, המשנה את מהלך ההיסטוריה האנושית.

ייכה לבחון את תוצאות המה־פכה הזאת והשלכותיה הכלכליות והחברתיות לעולם של זמננו. לפי מיטב ידיעתנו לא נעשה עדיין נסיון של סיכום והערכה כוללת של מהפכה זו וכאן נעשה כנר־אה הנסיון הראשון במישור זה.

אכן, משלושה מיליארד ו־800 מיליון נפש בעולם נמנים כשני מיליארד 600 מאות מיליון עם הארצות התת־מפותחות. כ־500 מיליון בקירוב מהעולם השלישי מייצרים את התוצרת הראשונית לסוגיה, כולל דלק. הללו נמצאים כיום במידה גדולה או קטנה יד־הר בעצם התהליך ההתעשרות וב־עתיד הנראה לעין יצטרפו לפי תפוקתן והכנסתן הלאומית לסוג הארצות המפותחות. הנשבגית ה־הון בהוכן תשפיע גם על פי־התוך וגיוון משקן, כמו באיראן ובעיראק, המשנה את אורח חייהן והתפתחותן החברתית והתרבותית. השקעותיהן — כמו אלה של סעו־דיה ונסיכויות המפרץ הפרסי — בארצות המפותחות של ארצות־הברית ואירופה המערבית יגדלו בממדים עצומים, תגבר עוצמתן המדינית והשפעתן הבין־לאומית.

כמיליארד נפש בארצות התת־מפותחות מצבן ישתנה רק במ־עט. היות והארץ התיצוני מגבל הון מתפתחות לאט בכוחות עצמן הן על־ידי עליית פריון עבודתן הן על ידי ניצול אוצרותיהן הטבעיים. כאן תופסת מקום מר־כזי סין עם 800 מיליון תושבים, שסיכוייה טובים הן מהוות לאסי־פקה עצמית של דלק והן בגלל התחזיות על גילוי מקורות נפט להוסיף, שלפי אומדנים ראשו־נים יוכלו להשתוות ואף לעלות על אלה של המזרח התיכון.

נותרו כמיליארד ומאה מיליון נפש בארצות תת־מפותחות, שמצ־בן יורע בכיבה כתרידה לרגל התייקרות הדלק והמזון שיבוצרו מספיק בקושי לכלכל את אוכלו־סיית העולם הגדלה. בעוד שעל ה־500 מיליון האושרים בארצות התת־מפותחות נמנים גם אלה ה־מייצרים סוכר וכבדר־כותנה אח־רים שבמחירים ואמנם, הרי מצבם של מיליארד ומאה מיליון הנפש, בעיקר באסיה הדרומית כמזרחית, כלומר בהודו, בפאקיסטן, בבנגלה־דש, בחלקים באפריקה מרכזית ובכמה ארצות באמריקה הלאטי־נית כמחיר הולך והמצוקה מגי־עה עד חרפת רעב בכמה מחו־זות הודו, ארצות אפריקה המר־כזית, בחלקים מתבש וכו', באר־צות הללו אין ברמת החיים כל כרווח האפשר הורדה ממשית ברמת חיים בלי להגיע לתוצ־אות שיש בהן משום זוועה לא רק מבחינה יחסית של השוואה לארצות אחרות אלא מבחינה מוח־לטת.

את המצב החדש שנוצר אפשר לסכם איפוא במשפט אחד: בעי־ית העולם השלישי, כלומר ה־ארצות התת־מפותחות, הצטמצמה בהיקפה. לא זו בלבד שיצאו משורות אוכלוסיה כחצי מיליארד נפש אלא שהללו מובילים להש־תתף עתה במפעל הסיוע לאלה שהמזל לא האיר להן פנים והן נבקים ברעב ובמצוקה. העשירים החדשים טרם גילו רצון להשתתף במפעל השיקום של אחיהם ואצו־כיותם אינה פתוחה מוו של ה־עולם המפותח וכנראה אף עולה עליהם. יתר על כן הם מעדיפים להזרים את משאביהם לקניית נשק כדי להגביר עוצמה והשפעה.

אכן, בעת ובעונה אחת עם צמצום היקף הבעיה אנו עדים להעמקתה המחרבה לגבי כמעט שליש האנושות. חלק זה של האנושות כבר מוגדר כ"עולם הר־ביעי". ואולם גם לבעיה חמורה זו יש פתרון שהוא בהישג ידה של האנושות. הן לרגל הצמצום בהיקף הבעיה והן לרגל הגדלה כדי 50 אחוז במספר בני העמים בעלי היכולת הכלכלית להשתתף במפעל השיקום וביצור העתיד.

זאת ועוד: התיעוש המהיר ש־הוא פתרון למדינות "העולם הר־ביעי", יעשיר את העולם כולו ויוסיף לתפוקתו והנאתו. קיימות שלוש מגבלות של תיעוש העולם המפותח: א). מגבלות בכוח אדם, שהביאו להגירה המונית של פו־עלים מארצות כמו יוון, תורכיה, ספרד, פורטוגל, פקיסטן למדי־נות כגון צרפת, לאנגליה ולשוויץ; ב). צמצום השווקים ליצוא של ארצות כמו גרמניה, צרפת, בל־גיה, הולנד וארצות סקנדינביה; ג). הבעיות האקולוגיות המפרי־עות את הארצות המתועשות במי־דה גדולה ואולי אף מכריעה.

ב"עולם הרביעי" חיים עשרות מיליוני מובטלים או מובטלים־למחצה בקהילות הכפריות ואת כוח העבודה הזה אפשר לגייס ולהמשיך למפעל הייצור התעשייתי, לטובתו ולהנאתו של העולם כולו הגדלת עושר ואוצרותיו. עם הפלתם תעלה תצרוכתם כמה מונים ותיפתר שאלת השווקים. מבחינה אקולוגית הבעיה בארצות הללו הנמצאות בשלב מוקדם ו־מצומצם ביותר של תיעוש הן שולית בלבד.

שיקום "העולם הרביעי" מחייב מהפכה בתודעה, מהפכה מחשב־תית באנושות כולה על מוסריות השוקים בארצות מפותחות כולל "העשירים החדשים", רצון פוליטי להפנות משאבים למשימה גדולה זו בארצות "העולם הרביעי" ה־מורה סוציאלית חלוקה הוגנת של ההכנסה הלאומית בתוכן. שי־בלעדיה זרם ההון הצפרה לבדו לא יקנה את פני החברה ואת גורלה של היחיד בה.

מלווה | רכוש מלווה מלחמה מצפון | מצפון

למכירה
טרקטור
ג'ון דיר
POWER SHIFF 3020
עם מעמיס קדמי
דגם 1966.
לפנות לקבוץ גשר
ד.נ. עמק בית שאן
טל. 067-50229.

בצלאל צ'ריקובר — מוציא לאור, בע"מ
אחרי שני רבי המכר שעוררו את התענינותם וסקרנותם של כל עמי העולם
מרכבות האלים
אלים מן החלל החיצון
(מחיר כל ספר 12.80 ל"י)
אנו שמחים להודיע על הופעת הספר השלישי של
אריך פון דניקן
עקבות בחלל
מהמכונת האלים ★ מוצא האדם ★ סוד הבריאה
(המחיר 16.60 ל"י)
גזור ושלח
לכבוד בצלאל צ'ריקובר — מו"ל, בע"מ
רחוב הירדן 12, ת"א.
אבקש לשלוח לי את הספרים הבאים: עקבות בחלל / מרכבות האלים / אלים מן החלל החיצון
(מחק את המיותר).
מצורף סך ______ ל"י
השם ______
הכתובת ______

הופיע:
"מבפנים"
חוברת תשל"ד, כרך ל"ו, 4.
בהוצאת הקיבוץ המאוחד
בשער: ההפרדה — צורך התקרבות / יגאל אלון; בין טלטלת המלחמה ל"סוכת השלום" / א. הרשיב; לאחר מלחמת יום־הכי־פורים / זאב צור; עיוותי חשבון; מנחם דורמן; היערכות עם מתגונן / יצחק בן־אהרון; ישראל במאבק הגלובאלי / משה כלפון; התנועה הפלשתינאית / א. סגולי; להשבתנו עם עצמנו — ע. ביתאבסקי, י. אסף, ב. גל, ע. יהד' ח. כביר, ז. אוסין, י. יכעור, ש. וגה, ב. מהרסק, י. פן, י. תראלי ע. אופיר, ר. שפר, ח. הדרי, ד. דחולים.
אנשים ומעשים: פגישות עם בן־גוריון / אברהם הרצפלד.
פרקי ספרות: תחת צמרתו של עץ אלון / יגאל אלון; מעבר לרכס (שיר) / אגדד אלדן; שני שירים: ושוב הצל, כי באש / עוזי שביט; דור הולך (שיר) / בתיה קמר; ציון ארצי (שיר) / אביטל דפנא; בכי (שיר) / זרובבל גלעד; שכול / יוסף שרון; שם, מקום שבעלם הכל / צבי איזמן; קרעצ'מר, דימיטראנדה, מורגנו (שיר) / יוסף שריג; המסע האחרון / ג'ון אוארבך; קצת הרהורים על מלחמה, מוסר ומסורת יהודית / רנה קליגוב; זמנגי שבטים (על חיים הזז) / דב סדן.
עיונים: ההתיישבות במערכות ישראל / בעת כרמל; שורשי "השרוה האישי" / זאב אבינסקי.
סקירות: יהודי אמריקה עצבניים / קרמיט לנסנר; "הגולה — הולה" / פיני זק; בעתונות העולם: מגמות ההדיינות של ברית־המעצמות / מ"ן.
תגובות: לאחר הרעש / דוד גוטספורכט; לעניין "צדקת הדרך" / עמנואל ביתאבסקי.
ספרים חדשים שנתקבלו במערכת, דפים: ציור וצילום.
להשיג בשיווק ואספקה רח' סוסין 27, תל־אביב, ת"ד 16040.

משרד החינוך והתרבות / אגף הנוער / הלשכה להדרכה ולכוח אדם
עיריית תל־אביב־יפו / האגף לתרבות, לנוער ולספורט
המדרשה למדריכי נוער
החלה ההרשמה
לשנת הלימודים תשל"ה (מחזור כ"ח)
מתקבלים
א. בעלי השכלה תיכונית
ב. במקרים מיוחדים — מסיימי י"א שנות לימוד בעלי נסיון בהדרכה
משך הלימודים: 18 חודשים (לימודי בוקר)
מילגות: תנתנה לתלמידים המעוניינים ע"י משרד החינוך והתרבות
עבודה בשכר: בתקופת הלימודים יועסקו התלמידים בעבודה חלקית בשכר.
הסמכה: לבוגרי המדרשה אשר יעמדו בכל הבחינות המחייבות, יוענק התואר "מדריך מוסמך". אם השכלתם היא בגרות חלקית (3 בחינות) לפחות. משכורתו של מדריך מוסמך שווה לזו של מורה מוסמך.
רישום ופרטים: המדרשה למדריכי נוער — רח' הפטמן 6 תל־אביב. (מול בית מפעל הפיס, על יד הקריה).
בשעות 8—12 לפנה"צ. טל. 255345.

כפר הנוער
יוהנה ז'בוטינסקי
באר־יעקב
החלה ההרשמה
לשנת הלימודים תשל"ה

לבית ספר תיכון חקלאי
בפיקוח משרד החינוך והתרבות
1. מסלול עיוני — 4 שנתי עם תעודת בגרות
2. מסלול מקצועי — 4 שנתי עם תעודת גמר ממשלתית
בוחים במשור נערים ונערות ללימודים וחיי כפר
(כולל קורס לאגרומכני־קה)

לבית ספר תיכון למקצועות התעופה
בפקוח משרד החינוך והתרבות בתאום עם צה"ל — חיל האוויר
המגמות:
1. מכונאות תעופה (ממ"ס) — 4 שנתי עם תעודת בגרות
2. מכונאות ציוד קרקע — 4 שנתי, תעודת גמר ממשלתית. המסיימים באחד משני המסלולים הנ"ל יכולים להמשיך לקראת התואר "טכנאי"
3. מסגרות מכנית — 3—4 שנה, תעודת גמר ממשלתית.

בבית הספר המקצועי מתוכננת מגמת מיכשור ובקרה — מקצוע העתיד
מתקבלים תלמידים בוגרי ח' או מסיימי ט' (חטיבת ביניים)
הלימודים נערכים בתנאי פנימיה
לתלמידים מרחובות נס ציונה וראשון־לציון אפשרות גם ללא פנימיה (אקסטרני)
תחבורה מובטחת
פרטים במשרד הכפר, באר־יעקב.
טל. 965058, 965688. בשעות 8—15.

מי יירש את פומפידו

מאת ז'אק מוריס
סופר „דבר" בצרפת

הנשיא ז'ורז' פומפידו, ולא כל שכן הגנראל דה־גול, היו בוודאי מתהפכים בקברם, אילו ראו את הנשיא ניקסון מנצל את טקס האשכבה לנשיא צרפת המנוח כעת־כושר לפעילות דיפלומאטית בזירה הבין־לאומית. ביקורו של נשיא ארה"ב בפאריס, שתואר באורח רשמי כביקור לחלוקת כבוד אחרון לנשיא צרפת המנוח, הוגדר על־ידי העתון „לה מונד" כ„מפגש־שיווק של ניקסון". יש להניח שהנשיא ניקסון לא יתנגד להגדרה זו של ביקורו בבירת צרפת.

האמת היא שניקסון לא הסתפק בביקורים הרשמיים הדרושים לפי כללי הטקס; הוא אף יצא מכבודו להראות להמון הבריע, כדי להתערב בתוך ההמון הנלהב, שהצטופף לפני בנין השגרירות האמריקאית בפרבר סן־אונורה, ללחוץ ידיים. כאן זכה ניקסון לקהל נלהב ואוהד כפי שלעולם לא יזכה לראות בארצו בגלל פרשת ווטרגייט, שערוריות מס ההכנסה ועול האיום להעמידו לדין ולהדחה.

ראשים כלבים, נשיאי מדינות וראשי ממשלה הטריחו עצמם לפאריס, כדי לחלוק את הכבוד האחרון לפומפידו המנוח. אלא שהבולט — ניקסון „גנב את ההצגה", כלומר, כל זרקורי הפרסומת הופנו אליו. נשיא ברה"מ ניקולאי פודגורני, הקאנצלר וילי בראנדט וראש ממשלת בריטניה הארולד וילסון — כל אלה השכימו לפיתחו של ניקסון וכמעט שהיו צריכים „להמתין בתור" כדי „לחטוף שיחה מדינית" עמו בבנין השגרירות האמריקאית.

בישיבת הממשלה האחרונה, בה ישב בראשה הנשיא פומפידו ימים ספורים לפני מותו, הספיק פומפידו להשמיע באוזני חברי ממשלתו את הקצה כיצד עליהם לפעול בארה"ב: „הבה נהיה סבלניים, אבל אסור לנו להניח לבריטים או לאמריקאים כי ידם תהיה על העליונה. עלינו לפעול בשלוה, אך בתקיפות. אין זו שאלה של עמדה אנטי־אמריקאית, אלא מדובר בגילוי החלטתנו הנחושה שאין בדעתנו ליהפך לבני חסותם של האמריקאים". פומפידו התכוון בדבריו אלה לתאכזבה של צרפת כנגד שאיפתה של ארה"ב הרוצה לקבל ערובות מהשוק האירופי המשותף שייוועצו בוושינגטון בכל העניינים הנוגעים לחברות הברית האטלאנטית. פומפידו גם רמז לנסיונה של ממשלת הלייבור הבריטית להביא לדיון מחדש בחברותה בשוק האירופי.

פומפידו ידע שהצבת המדיניות בדיוק בשעה שנדמה היה שהוא הוא בלבד מוכן ומזומן לעמוד בפרץ מול ההסתערות האמריקאית והבריטית, על הסולידאריות של חברי השוק האירופי. כשכל היתר מוכנים להשלים עם „קונדומיניום" אמריקאי־סובייטי שישלוט על העולם כולו. אין תימה איפוא, אם בימים אלה סבורים צרפתים רבים שהנשיא ניקסון פגע בכבוד זכרו של נשיא צרפת המנוח, כאשר בחר בפאריס כמקום לדיונים המדיניים עם יריביו הסובייטיים ועם ה„ואסאלים" האירופים. וזאת לאחר המכבות של זרקורי הפרסומת העולמית.

ימי סוף־השבוע בעצת הנשיא ניקסון בפאריס סיפקו הוכחה בלתי־ניתנת־לערעור שאין ארה"ב זקוקה לאיומים או למעשי התגוננות אחרים בארצות השוק האירופי המשותף, כדי להביאן לכניעה. די לה אם נשיא ארה"ב מופיע על אדמת אירופה, כדי להוכיח מבלי שיהיו האירופים מבקשות הדיקה של נאמנות לאמריקה. איש מהמדינאים האירופים, עמם נועד הנשיא ניקסון לשיחות בפאריס, לא העיז לערער על מנהיגותה של ארה"ב ועל התפקיד המנחה שהיא ממלאה בברית האטלאנטית.

עתה, נוכח האינטריגות המתחוללות בצרפת והחיכוך התקוף לעילית שיפוט האבלות, אין להניח שבמהלך הבחירות לנשיאות יתפסו יחסי צרפת עם העולם את המקום בראש הנושאים השנויים במחלוקת. אלא שהן בצרפת זהו מהותה לה גיבורת התהלוכת הזאגה בדבר מגמת מדיניות־החוץ של פאריס בעתיד הקרוב לאחר שייבחר הנשיא החדש. הגוליסטים הקנאים גילו זה מזמן את בורות־ליבם על שפומפידו ניסה להתעטף באיצטלא של מורם ורבם — הגנראל דה־גול. לפומפידו חסרה ה„כאריזמה" של דה־גול ולא היה מחונן בכשרון כנואם מלהיב. ואם ביטל את האיסור שקבע דה־גול לגבי קבלתה של בריטניה לחיק השוק האירופי; ואם כי התנגד להתערבות האמריקאית בענייני אירופה, בכל זאת הלך לעולמו כשהוא עוזב אחריו צרפת מבודדת מול התלוצה המנושה של ארה"ב לגבש את ראשי הגשר שלה ביבשת אירופה.

ברם, אף כי פומפידו לא יכול היה להתהדר באישיותו המקרינה של דה־גול, בכל זאת מצא תחום אחד בו המשיך להתאר על הדרכים שהציב מדיניות־דה־גול ואת עשה פומפידו בעקביות עיקשת וללא רתיעה. זהי המדיניות המזרח־תיכונית. דה־גול החליט להשליך כאחורי גבו את הברית הבלתי־כתובה עם ישראל ולהתיר אחרי הערבים. אבל היה זה פומפידו, אשר בניגוד להבטחותיו בעריכת הבחירות לנשיאות ב־1969, הרחיק לכת במדיניותו הפרו־ערבית. תהא הדין לגבי האמבארגו על מטוסי ה„מיראז'" לישראל, אותו הטיל דה־גול, ופומפידו איכזר אותו מהרה.

מדיניותה המזרח־תיכונית של צרפת היוותה אחת מבעיות היסוד במערכת הבחירות האחרונה לנשיאות. ואין להניח שהדבר יהיה על עצבו גם במערכת הבחירות הקרובה. אולם ישראל, כמו יהודי צרפת, המתייחסים לבעיות הפנים בהקשר השפעתם על היחסים שבין צרפת לישראל, ישיבו לציות אם יגיבו בבחירות לכל הבטחות מפתות שיינתנו להם עתה בכל במת הנואמים במערכת הבחירות. לא יהיה זה נבון בצד יהודי צרפת לשכוח את התנהגותו של פומפידו בסיבוב האחרון של מערכת הבחירות הקודמת, כאשר נדמה היה לו כי יריבו אלאן פוהאר, יו"ר הסנאט, עמד לנצח בהתמודדות בגלל אהדתו לישראל. אז ביקר פומפידו להבהיר ש„אם יוכח שאמבארגו אמיתי על הנשק לכל המעורבים במלחמה במזרח התיכון אינו ניתן למימוש, תצטרך צרפת לבדוק את עמדתה בהדש. לא ייתכן חוק אחד לצדיים וחוק אחר לצניים". אולם מייד לאחר שנבחר פומפידו לנשיאות, בעזרת הקולות היהודיים בתוך הקהילה היהודית המונה 600.000 נפש, שכח את הבטחותיו. האופציות המזרח־תיכוניות של פומפידו הוכתבו לו על־ידי הדיעה שמפיקי הנפט הערבים יכולים להוות מקור בטוח לאנרגיה ויחד עם זאת שוק להצלחת העסק הצרפתית. הנשיא המנוח ראה גם במורשתה של צרפת לשעבר באפריקה עורף יקר־ערך לצרפת („ההינטרלנד").

אין להניח שאלה שהכריזו על עצמם כמועמדים לבחירות לנשיאות, ישמיטו ההתחייבות הצלרות להפוך את סדר האופציות של הנשיא המנוח. המועמד הגוליסטי הרשמי, ז'אק שאבאן־דלמס, אינו יכול להרשות לעצמו לשנות במאומה את המדיניות המזרח־תיכונית של צרפת, גם אם ירצה בכך. סיכוייו לנצח בבחירות תלויים בכוונתו לשמור ולקיים את עקרונות הגוליזם בכל התחומים.

ואולי ז'יסקאר ד'אסטן, שר האוצר, נחשב ליריב מסוכן לשאבאן כאשר אדגר פור שפרש בינתיים. אולם גם ממנו אין לצפות שישנה את מדיניות צרפת כלפי ישראל והערבים. בצד השמאלי עומד פראנסואה מיטראן הנתמך גם על־ידי הקומוניסטים. אין להניח שהוא מוכן להסתכן באבדן קולות קומוניסטיים או בפילוג בחזית הסוציאליסטים בגלל המחלוקת בשאלת המזרח התיכון.

יוקרתה הלאומית של צרפת נפגעה עקב הראוותנות בה הפך הנשיא ניקסון את נסיבות מות הנשיא פומפידו וטקס האשכבה לכמעין פרינג דיפלומאטי. ייתכן כי במערכת הבחירות הקרובה ייעמדו בצרפת קולות שיזכירו לבני העם הצרפתי ששני הנשיאים האחרונים: גם דה־גול וגם פומפידו ניסו להעמיס על שכם העם הצרפתי מדיניות־חוץ יומרנית שאינה לפי כוחותיו. אלא שאין לצפות שאת האמת המרה הזאת יאמרו המועמדים לרשת את פומפידו.

אנוסים או עבדים

מאת א. רוזנטל־שניידרמן

המחברת ובעלה המנוח ניסן רוזנטל היו קומוניסטים ותיקים בפולין ובברה"מ, מנהלי בתי ספר באידיש, כתושבי בירוביג'אן. עלו לארץ, דרך פולין, לפני כ־15 שנה.

בהוצאת הקיבוץ המאוחד יצאו לאור שני כרכים אוטוביוגרפיים של אסתר בשם „נפתולי דרכים". כעת היא כותבת את הכרך השלישי.

מן המחנות הסובייטים שבצפון הרחוק חזרו שני חברים שלי — מיכאל לאסקובסקי ויאן פיאקארסקי 1) — כל עוד נפשם בם. שניהם — פקעת עצבים, שניהם מהגרים פוליטיים לשעבר, ביהיה בפולין — בקושי נמלטו מן ה„דפנזיווה" 2) של פילסודסקי. לאסקובסקי הוא בן־עירי, ג'אגטנאג־ביב. נבאו בן תלות ההשכלה, בית משפחתו האמיתי הוא באוהד יהודי. שני ידידי הטובים אינם מכירים זה את זה, וכלל אינו היו בתופעתם קוטים לגבריו. אבל שניהם חזרו כמעט לא בידיים ריקות. כל אחד הביא עמו מן המחנה „סלר" אישור חתום בחותמת רשמית בנוסח כמעט שווה:

„האזרח מיכאל לאסקובסקי היה אסיר המחנות משנת 1934 עד 1956. מיכאל לאסקובסקי משוחרר מן המחנה מפני שחסרות הוכחות מספיקות כי הוא באמת אשם במעשים, שבגללם הוא נידון בשעתו". כך כתוב שם שחור על־גבי לבן.

בתעודה של פיאקארסקי במקום „משנת 1934" כתוב „משנת 1937"; הנשאר — אותן המלים כמעט כמו בתעודה של לאסקובסקי. שתי התעודות אושרו בחתימותיהם של שופטים סובייטיים בכירים.

כל פעם כשהחזקתי בידי את שני הניירות האלה הפרי־הבוהה — יהכו פני כרמה, כאילו אני באופן אישי היה לי חלק בהם. ועם זה התגברה בלבי יותר ויותר ההרגשה, שאינני יכולה להשתחרר ממנה בשום אופן עד היום — הרגשת הבוז כלפי המנהיגים של כמלגהד־לשעבר.

עם שתי התעודות ההנות האלה, המתבקשות לשמש מוצגים במוזיאון היסטורי, שבו שני המהגרים הפוליטיים לשעבר בשמחה מבית־התעצבה חזרה לפולין הסוציאליסטית. לפולין זו אסור להם בכרו את מיטב שנותיהם.

..

עתה כמה פרטים על־אודות שני חברי, כפי שסופר לי כבר בארצה מפיהם עצמם. לאסקובסקי:

„את כוזלה־הלב ואת ההתפת קיבלתי שם, במחנה הסובייטי. עד היום אינני חדל להתפלא, איך בכל־זאת נשארתי בחיים? הלא הייתי בטוח שאת העולם החופשי לא אשוב עוד לראות. הכלבבי עב כך. ואף־על־פי־כן בא סוף לצרותי. ההנהגה גמורות עבר השביב ההתקכות לנפשכי לי, רק בעזרת מספר מבדילים בינו ובין החופש..." מיכאל כבר מתכונן לדרך — חזרה למוסקווה. בכל הדרך הוא כבר נמצא בחוץ, מעבר לגדר. הוא שיכור מן המחשבה, שהנה בקרוב יפגש עם ידידים. „אך, האם הם יכירו בי, בפרופיסור הגדול העזרין, את הסטודנט הסובייטי בלא־התחיים לשעבר — לאסקובסקי? — חולף מדי פעם הרהור צורב במוחי. אבל לשם מה לערום אבנים על הלב? למה להפר את הרגעים המאושרים של הציפיה?" — ושוב כבר כלא מיכאל לכרון משכוה: עוד יום ועוד יום — הוא יוכל לנסוע חופשי... ללכת... לנסוע לכל מקום שירצה ובכל זמן שירצה!.. „הילא, קלילות רצופים אני כורב עד על יצוע־הקרשים שלי? מי יכול לעצום עין, כאשר מהרתיים הוא צומד לקבל לידו את תעודת־השחרור?!"

הוא כבר חילק את מעט „רכושו" בין החברים הנזקקים ביותר. אמנם, כל שעה נמשכת עתה כשנה, אבל תרועת־השמחה בלבו ההולם איננה פוחתת בכל כך.

..

„וכיצד זה יכול היה בכלל לצפות לפצע חדש שכזה?! — „לפתע פתאום בא השומר מגבר ומוליך אותי ישר לתוך... הכלא 3) כעבור ימים אחדים קורא מפקד המחנה באוזני האסיר את פסק־הדין החדש: „עונשו של מיכאל לאסקובסקי מוארך עד לשמונה שנים".

הנידון־מחדש אינו יכול לסלוח לעצמו: „כיצד זה לא צפיתי את הדבר מראש, ששלטונות המחנה יעשו הכל כדי לא להוציא מכפם את המתכון המוכתה לאסקובסקי? כיצד זה אני, טושה שכמוני, יכולתי לשכוח שמקרים כאלה קרו בעצם הרבה פעמים לגבי בעלי־מקצועות כשעובדים אחרים?"

והרי הוא נשאר במחנה שמונה שנים נוספות ומגיע שוב את המבורבות ההולכת, המפורסמות בינו ובין החופש.

אבל אותה ההגללות בהמתנאי השרירות חוזרת שנית, „אלא כהפנס" — הוא אומר לי — „הפסק החדש עלי, השלישי, היה מוסבר רב. פשוט, שיחק לי המזל. דנו אותי רק למוסא — לארבע שנים בלבד. זכה הנימוה..." — הוא מוסיף בחיוך מר על פניו החיוורות — „מה חשיבות יש לתוספת ארבע שנים בשביל אסיר כמוני, שכבר ריצה שמונה־עשרה שנים?"

באופן כזה נתגלגלו עשר השנים, שנקצבו ללאסקובסקי בשנת 1934, ל־10 + 8 + 4 = 22 שנים — כמעט רבע המאה.

זהו רק סיפור־מעשה אחד על־דבר ידידי החביב, רב־התלאה מיכאל. עוד אשוב אליו להלן. עתה ארשום משהו על־דבר בעל כבית־האיבור השני.

מכל מאורעות־חייו, שעליהם סיפר לי יאן פיאקארסקי, אזכיר כאן רק שניים: בן־עירי זה היה קומוניסט נלהב, משתכן גדול, לכען הרבולוציה הוא, בלי כל ספק, היה נהל היכר לתוך צבריניו ההדות של המשכן בבירת הבית הלבן. 4)

בבחינת הראשונה של שנות־הסילוקים עלתה בידו, כל עוד נפשו בו, להימלט מן ה„דפנזיווה" הפולנית. בלא אשר הוא בגע לבית־הבוצעות. הוא לימד בבית־ספר גבוה במוסקווה. במולדת הסוציאליסטית הוא גם מצא את בת־זוגו — בחורה רוסיה פרא־בסלאבית, שבהיותה יתומה חסרת־בית התחנכה בבית־ילדים סובייטי. היא לומדת באוניברסיטה הרפואית במוסקווה. גרה במעונה הבלתי־מוסקים של הסטודנטים. שניהם — קאטיה ויאן — תמיד רעבים. אבל אין זה מפריע להם להיות מאושרים.

הקאריובסקינה מתחילה להשתולל. נידונים למוות במוסקבה, קאמניאה, ראקובסקי, זינובייאב. אימה גדולה מהלכת בסביבתם של הקומוניסטים הבכירים הפליטים הפוליטיים: המזו על מי יבוא התור? משבי בתי־הספר הגבוהים נעלמים „די לילה" — פעם פרופסור, פעם סטודנט או סתם כביר. הנוער תוהה: מה קורה כאן?.. ההיים האחרים, אך לא יאן פיאקארסקי. לקומוניסט הפולני בעל־העצנון הכל ברור: „קונטר־רבולוציונרים! כל הכבוד לנ.ק.ו.ד., שגילה את מזימותיהם בעודם!"

בכבל זמן פנוי, נכנס יאן האוהב גם אותו ערב לבית־המגורים של הסטודנטים — לראות את קאטיה שלו, העומדת להיות אם בימים הקרובים. אבל עתה הכל כאן נבוהלים: בלילה שעבר שוב היו מאסרים. ואת מי לקחו? את הבולשביק הותיק, את הפרופסור החביב עלינו. האם? המרצה הנהדר אויב העם? זה בלתי־אפשרי! זאת, ודאי, טעות!

„מלא רוגז על הספקות, שסטודנטים סובייטיים מעזים להעלות על דל שפתיהם, דפקתי על השולחן: „אתם! אתם כולכם שותפים לאשמה!! איפה היתה עירנותכם הבולשביסטית? איפה היתה האינטואיציה הבולשביסטית שלכם? איפה משמרותכם למולדת הקומוניסטית? במקום לשמוח על שהקונטר־רבולוציונרים ישאו בעונש הראוי להם — אתם מגלים ספק באשמתם? ומי? סטודנטים פרופסורים?!" כך צעקתי בקצף על שפתי.

גבוהים הממונים ישבו הסטודנטים, מכווצים ושותקים מרוב פחד. „בלילה שלאחר־מכן לקחוני". כך סיים בן־עירי יאן פיאקארסקי את סיפורו על מה שאירע לו במוסקווה בשנת 1937, ימים אחדים לפני מאסרו.

„את קאטיה ואת בננו ראיתי רק כעבור רבע מאה שנים" — מלים אלו לא כל־כך שמעתי כמו שקראתי, אחרי הפסקה ממושכת, על שפתיו היבשות.

..

ועוד אפיזודה — הפעם משנות המחנות שלו — חרותה עד היום בזכרונו:

„בעמקי הטייגה... הבריגאדה חוטבת את עצי־היער החסונים. הוא: פיאקארסקי, עטוף בסמרטוטים, גורר את רגליו. נתנו לו, איפוא, עבודה „קלה" יותר — לקצץ את הענפים של העצים הגאיונים, המוטלים כבר מתים. פתאום רואה הוא ממש ליד קו הציגה, שאסור לאסיר־המחנה לעבור אותו: מתוך האדמה שהפשילה צלים כמה גרגרים־אוכמניות גדולים, בכוסים של עבה — הגרגרי־יער צפוניים עסיסיים!

„ידעתי היטב כי לקטוף גרגרים אסור באיסור חמור," — מספר לי יאן — „וכן ידעתי היטב כי בעד עבירה הקו הזה מגיע לי לפי החוק כדור בלב, בו במקום. אבל — אינני זוכר כלל כיצד זה קרה: אני כבר כורע על ברכי ובידיים רועדות אני קוטף גרגר אחרי גרגר... אני זורק אותם ישר לתוך פי — את כולם, עד האחרון שבהם, הקטנה הירוק. וגם אינני זוכר כלל כיצד, בלי שהרגשתי בעצמי, כפי שקורה לפעמים בחלום, אני זז על שתי ברכי הלאה והלאה, קדימה — אל אותו שטח אסור, אל מעבר לציגול. ברכי נשות מעצמן, בלי רצוני, כאילו שייכות לא לי, אלא למישהו אחר. הן זוזות למקום שם מחכה לי להקה עלובה של גרגרים! וכבר מושיט אני את ידי לקטוף את הראשון, העסיסי ביותר, הגדול ביותר...

פתאום כאילו הצירה אותי מחלום בתוך צעקה פראית: „הסימאס!") ואני רואה את הקלע... הוא מכוון את הרובה ישר אלי! ומחשבה פולחת את מוחי: הלא הוא מחויב לירות בי כבר, עתה, כאן במקום חייב הוא לירות בי — הנה כבר עומד אני בלי נוע, אילם, על שתי ברכי, עם כפות־ידיים צבורות כמו בתפילה בכפיה. אינני יודע כמה זמן זה ארך... נצח שלם? ואולי לא יותר מגאית הרגע? כבים אני בעיניים קבוה ישר לתוך פי הקנה. כך כהבה אני, אילם וקופא על עמדי, לירה... למות...

הנה מגיע לאוזני קול יבבה קורעת־לב של מישהו. מישהו זה מבקש רחמים: „רחם... אל תירה... השארתי ילד קטן במוסקווה..."

וכאן אני תופס: הלא קולי שלי הוא זה!..

בעל־הרובה שותק, אבל אצבעו עודנה מונחת על ההדק. הוי, אותם רגעים נפסים, שחיכיתי כי הנה־הנה אהיה מוטל מת! הם נמשכו כנצח! ואני, הבולשביק הואה, אינני פוסק מלבבות: „רחם נא... אל תירה.. ילד קטן במוסקווה!.."

כל־כך הרבה יבבתי ההתגנות, עד שהשומר הסיט לאט־לאט, מילימטר אחרי מילימטר, את הקנה מלבי.

מוכן הייתי לנשק את מגפיו על שהשיב לי את חיי במתנה.

„הוי, כמה עמוק נפלתי!" — תופס עתה יאן בראשו — „עד היום אני מסמיק מבושה בכל הרהורי על חיי הכלב שלי!"

„למות לעולם לא מאוחר!" — רוצה אני להרגיעו בתיכוח הנגדכה המבולפת, שהיא לי עצמי לזרא.

„כמה?!" — צועק אלי יאן שלא בקולו — „כך את אומרת?!.. כדאי היה, את אומרת, להתחנן ולבקש כעבדן על החיים?.. זה?.. כדאי היה?.. כדי לשוב אל פולין הקומוניסטית? כדי להוסיף ולהיחנק בתוך השקר והאכזריות השולטים כאן?!"...

זה היה בשנת 1960.

..

וב־1968—69 יושבים הם — שני בעלי האיסורים — בתוך וארשה הפולנית, המורעלת בשנאת־היהודים, שניהם הסתגרו בתוך עצמם, בני אמות שלהם, והניהם אינם פותחים לא את הראדיו הפולני ולא את הטלוויזיה הפולנית, כדי לא לשמוע ולא לראות את כתולי־השדים האנטישמי, המשתולל ברפובליקה הסוציאליסטית הפולנית.

על כך הם מספרים לי בהתכתבותם, ברמזים במכתביהם אלי, בכתב־יד רועד. זו גם דרישת־השלום האחרונה, שידידי — העולים החדשים מפולין — מביאים אלי משם.

חברי המסכנים! אתם שנזדקנתם בלא עת, רצוצים מבחינה נפשית ופיסית! העוד אינכם יכולים להחליט בנפשכם, לפתוח ליבי זקנה, ליישר את גבכם ולצאת לדרך?..

*

השנים חולפות כהר. טרם הספקנו להתעשת — והנה כבר סוף אוגוסט 1971. אני אוחזת ביד את המכתב, שהגיע זה עתה. החותמת והדואר על המעטפה — ממקום־מגורים קטן חול בכפרים אירופה. מוכרת לי היד, שכתבה את הכתובת — זה כתב־ידו של מיכאל לאסקובסקי. מכתב מידידי היקר לי מיכאל! כמו תמיד כתוד בם לבי, כשאני רואה את כתב־ידו.

אבל היום שמחה אני יותר כמיד. שמחתי איננה מקרית: הלא המכתב בא מהארץ, הנמצאת הרחק מפולין המורעלת בשנאה. — סוף־סוף מצאת, חברי המוצנה, את הכוח לפרוץ ולצאת מן הגיהנום הרותחי!.. וויתרת על יתרונות חמריים, שזורקים לך, לבולשביק הותיק! סוף־סוף! בשעה טובה, ידידי היקר!

אני ממהרת לקרוא את המכתב: „אסתריקה היקרה שלנו! טוב ורע עלי לקבוע בלב שותתדים כי את שנותי הטובות ביותר, כמעט את כל חיי, הקדשתי לא לאדם ולא לאלוהים, אלא עבדתי לאלילים ו...פשעים! מסקנה זו שלי איננה חדשה בשבילך. לכם, היינו לך ולניסן ז"ל שלדישלנו, אמרתי זאת לא־פעם עוד לפני שנים. בביתכם בווארשה לא צריך הייתי להיזהר בהבעת מחשבותי האמיתיות ולא פחדתי לשים את הדבש במקום הראוי".

הבה נשמע כבר את העיקר, — קצרה רוחי, ועיני רצות במהירות גדולה עוד יותר על־פני שורות המכתב.

„מקנא הייתי בכם" — אני קוראת הלאה — „על התלסיטה־כה ביחוד אז, כשקיבלתם את ההחלטה המכריעה לנסוע לישראל".

— הוי, כמה טוב, שסוף־סוף מצאת עוז גם אתה לעשות אותו צעד! — אני נושפת לרווחה — טוב מאוחר מלא כל־עיקר!

אך הבה נמשיך לקרוא: „לומר את האמת, זה כבר התקשרתי עם ארצכם ועם עמנו היהודי, הסובל כל הדורות. אמנם, התקשרות הזאת היא רק בכך, שפעמיים ביום אני מאזין לראדיו כישראל, על־פי רוב ברוסית, אך לעתים גם באידיש"...

„והנה כאן בא ה„אני מאמין" החדש של הבולשביק הזקן מבני־הפיונרים: „רק אלה," — ממשיך מיכאל — „אשר מצאו לפני עשרות שנים את הדרך האמיתית להצלת עמנו ולתחייתו והחלו כחלוצים לבנות את הארץ היהודית, רק הם ראויים להיחשב כצדיקים אמיתיים".

מתי, איפוא, הוא ייצא לישראל? — כבר פוקעת סבלנותי — הרי עלי לדעת מראש מתי לנסוע ללוד, כדי לראות בעיני את שמחתו בעת שיעשה את צעדו הראשון על אדמה המכורה. אני מנסה לפסוח על שורות — כדי למהר להגיע אל העיקר...

אבל הבה נא, פתאום באים דברי מיכאל כולקמן: „בקרוב יגמר מועד האשרה שלי, כתבי לי בזהירות לפי המען הווארשאי הנוכחי שלי".

אני קוראת ומרגישה: פני להטות כבושה. מתביישת אני בפני עצמי...

הנה אני גומרת לקרוא את המכתב: „נגזר עלי, כנראה, מלידה לחיות ולמות כעבד!" — אלה המלים האחרונות של ידידי המסכן מיכאל לאסקובסקי.

..

לא, ידיד מסכן! אני את הסוד בתי לך להאשים לא אשלח. מדוע? תופלא? ודאי.

כי טוב אינני יכולה למלא את בקשתך: „כתבי לי בזהירות לפי המען הווארשאי הנוכחי". אינני יכולה, כמו שכבר נגמלתי מזה, כבר שבתי לכתוב מכתבים זהירים, כלומר במשלים, לווארשה, למוסקווה, לקיוב וכדומה. אינני רוצה עוד לעשות זאת, כי כתיבה כזו, ברוך השם, היתה לי סוף־סוף לזרא.

אך בכל־זאת יש רצון לענות לך — בפרהסיה, פשוט, בלי התחכמויות יתירות, מעל דפי העתון האסור בארצות הקומוניסטיות — „דבר". אולי יגיע אליך מכתבי זה בדרך כלשהי:

לא, מיכאל! לא נולדת עבד, ולא תמיד חיית כעבד. זמן מסוים, כמו רבים כמוך וכמוני, בחורות ובחורים יהודים — חשבת שיש לך כנפיים של נשר. זה היה אז, כשהתגבהדה לחוש נגד עבדות.

אבל בלי שהרגשת — אלה שבסיסמאותיהם הצבועות האבבת הפכו אותך בעצמך לעבד, כפי שהם עשו זאת למיליונים אנשים יהודים, כמוך וכמוני.

אבל התם, חוץ כתיצים, מי במוקדם ומי במאוחר, הבינו כי כדי להשליך אחרי גוום את העבדות האהובה — אין דרך אחרת אלא יציאת־מצרים חדשה.

ואתה? עם פנקס־המפלגה הפולני בכיס־החזה, בעבור מיד־עדיים, בשאית במחנה של אויבי עמנו הגליים. ובוודאי אתה לוחש לתוך אוני שאתה מכיר ויודע מה ערכו של השוא, ובטבע אתה אהבה למדינת ישראל, לעמך רב־היסורים ולמנהיגי עמנו — הצדיקים האמיתיים.

למי נחוצים כיום ידידי־אהבה כריים כאלה? אנוסים על הטאת הצבורים? הם כיום כבר מיותרים. הדרך אל הבית המבטח היא בעצבלך ובשבילי כילכם פתוחה.

[illegible]

---

1) את השמות ושמות־המשפחה של שני ידידי שיניתי, כי גם כיום — ראשית 1974 — עדיין יושבים הם בווארשה, ואינני רוצה, חלילה, „להחשיד" אותם בעיני מעבדיהם ונותני פרנסתם. שמותיהם האמיתיים נמצאים בידי האגודה לחקר תפוצות ישראל.

2) המשטרה החשאית.

3) בכל מחנה סובייטי יש כלא מיוחד בשביל העבדים ש„חטאו".

4) מכלה של פולין.

5) לקיב!

תחלופה והתחדשות

(סוף מעמ' 13)

זה לא פסח גם על חלק ניכר מציבור העובדים בישראל. יש פועלים שאפילו הם בהגותם הייצור, מתקרבים במגמותיהם שלהם להעיר־בורגנות, וכן הטכנוקראטים והביורוקראטים, שעצמו כמגובת העבודה וצריכים היו ללהבה ביצירת חברה מתוקנת, בלתי־עצמדית — תופסים „סנובים" יברים, מתנתקים מהמוני הפועלים ומתביעותיהם לשוויון, לשיתוף באחריות ובניהול וכד'.

*

כאמור, יש סיבות אוביקטיביות. אולם עלינו להבין באיזו מידה תרמו הגורמים הסוביקטיביים, הנעוצים בתנועת העבודה עצמה, לערעור העבודה בציבור.

קיימת הפרובלימטיקה של מפלגה פועלית, שאין לה המסגרת של רוב דמוקראטי ולא היא של מפלגה דיקטאטורה; מפלגה המייצגת שכבות מנוגדות של העם העובד ונתונה במגבלות של המקום והזמן (תנאי חירום ביטחוניים וכד'); מפלגה שאינה יכולה לבצע את מלוא רצונה, כי היא פועלת במסגרת קואליציונית. הקיצור — תנועת עבודה הגמונית, שלטונה מוגבל ביד, בבית ובחוץ. אולם בגלל הסיבות הללו דווקא צריכה היתה תנועת העבודה להכפיל ולשלש את מאמציה הרעיוניים־הפוליטיים, ההסברתיים והחינוכיים, כדי להגביר את תודעת המעמדיות של המוני העמלים למגמת העבודה; לא רק לנבוע ההפבלות פעלים לאורח מחשבה ומזיריבוני, אלא גם לשלב את „הטכנוקראטים החדשים" (מהנדסים, עבודות, פקידים וכד') במעגל העובדים הרחב; לא להניח את שכונות העוני, „ישראל השניה" על מנת שלא תהפך תנועת העבודה לנציגת העובדים המבוססים בעיקר, כעין „מפלגת המעמד הבינוני", כביכול.

ישראל העובדת זכתה והגיעה לבנין סקטור ציבורי, המהווה כדי 50 אחוז ממשק המדינה. זכר הגרעיובתנו היא להביא להזדהות באות האלפים העובדים בסקטור זה עם דרכה החברתית של תנועת העבודה, אולם אלה שהופקדו על כך התעלבו בתפקיד זה, המפעלים הציבוריים הופכים [illegible].

אכן, יש הפרזות בגירסה האריסטוקראטית האומרת, כי האידיאה התנועתית בציבור משקפת את הכוח השליט במדינה. ברם, אם לדון לפי המצב בישראל, הרי מתקבל הרושם, כי הימין שולט גם בחברה, גם באמצעי התקשורת ההמוניים וגם ברשת החינוך (בעיקר החינוך הגבוה). הרי „ההגבנה" אין שליטה הרוחנית של כוחה העבודה הזה אפילו על עצמו, כי לא מעט נעשה על־ידי מנהיגי תנועת העבודה לטשטש את הקו המפריד בין הימין הלאומני ובין הציונות הסוציאליסטית — הן בבעיות החוץ והבטחון, הן בבעיות החברה והכלכלה. זה הביא לכך, כי לא פעם השמעו בפי צעירים, כי „הליכוד" הימני הוא הרוצה בשלום והוא הדואג להמעל הכפיני.

למותר להוסיף, כי ראשית המאה — המצב הפנימי המעורער של מפלגת העבודה: היעדר הליכוד הפנימי (התכישבויות!), החלפת הבירור הרעיוני במאבק אישי וכד'.

*

מפלגת העבודה אינה יכולה לכפות את רצונה על המוני העם העובד. היא יכולה להיות רק מסבירה לציבור שאידיאותיה הוך הואגה לביקורתם המעבודה. אולם ברבות השנים נתקבעה אטימות לביקורת, לציפיית כוחות חדשים, ההביבה האחרונה וכד'. עלינו להוית את הציון על הצורך ב„הידי השבור", כלומר, החלפת כלים הקואליציה בראשות המפלגה — בשלטון המדינה. אולם ההמשכיות ההיסטורית בהעמצותה של המערכת הסוציאליסטית אינו זהה עם מהותה הקפואה ואינו מובע בבירוקראטיה של כדורי הציב, במעל וביקורתו; אדרבא, הוא מחייב חילופי גברי, רעמפציה וכו', כדי להבטיח התחדשות התנועתית.

תנועת העבודה חייבת להתחדש בתבריקה אלו של תנועות המחאה, כן התברר שאנטה אחרונה לבטרכה ההדיברות ולהפעיל עליה על היכן.

יהודה גוטהלף

משרד החינוך והתרבות
המחלקה להכשרת עובדי הוראה

בית המדרש למורים העברי הממלכתי
ע"ש דוד ילין
בית הכרם, ירושלים

נמשכת ההרשמה לשנת הלימודים תשל"ה

מגמות הלימוד:
1) מחנכות לגיל הרך
2) גננות
3) מחנכים לביה"ס היסודי
4) מחנכים לחטיבת הביניים
5) מורים לאומנויות טכניות (מלאכה)

התמחויות לבחירה:
— מתמטיקה
— אנגלית
— ערבית
— מדעי הטבע
— מקצועות הומניסטיים
— ספרות ילדים וניהול ספריה
— חינוך מיוחד
— חינוך מבוגרים

קורסים:
1. מכון לחינוך ריפויי ע"ש רחל שזר לילדים המוגבלים בשכלם ולילדים עם ליקויים בתפקודי המוח (לבעלי תעודת הוראה או בעלי תואר אקדמי)
2. מכינה לתלמידים עולים.
ההרשמה תסתיים ב־10.5.74.
לקבלת פרטים נא לפנות למזכירות בית המדרש בבית הכרם, ירושלים, ת.ד. 3578 בשעות 9—12 לפנה"צ, טלפון 523151/2.

משרד החינוך והתרבות
בית המדרש הממלכתי למורים וגננות
ב„אוהלו"
על חוף הכנרת
החלה ההרשמה
לשנת הלימודים תשל"ה

תלמידה ותלמיד.
לפניך מידע על קבלת תלמידים לבית המדרש למורים ולגננות ב„אוהלו".

לגומרי י"ב כיתות:
1. תתקבל לכיתת מורים.
2. תתקבלי לכיתת גננות.
3. תתקבלי לכיתת גננות ומורות לגיל הרך.

לגומרי י"א כיתות:
1. תתקבל למכינה הפדגוגית המכינה אתכם לתעודת בגרות ולמסלול של מורה.
2. תתקבלי למכינה פדגוגית המכינה אתכן לתעודת גמר ולמסלול של גננת.

בסמינר קיימים מסלולי התמחות שונים, כולל לימודים אקדמאים חלקיים. הלימודים הם בתנאי פנימיה מלאה או חלקית.
אם יש לך קשיים כספיים, נעזור לך בהלוואות למימון ההוצאות.
חייבי גיוס הנדרשים להירשם ואנו נטפל בדחיית גיוסכם לתקופת הלימודים.
חיילים מסיימי השירות בצה"ל מתקבלים בתנאים מיוחדים ומקלים.
הנך מוזמן/ת ללמוד בבית המדרש הנמצא בחיק הטבע על חוף הכנרת באוירה שקטה ורוגעת. נוחה ללימודי לוחי פנימיה.
בדבר פרטים נא לפנות ל„אוהלו", ד. נ. עמק הירדן, טלפון 067־50330 בימות השבוע מ־8 בבוקר עד 2 אחה"צ, וביום ששי מ־8 בבוקר עד 11 לפנה"צ.

משרד החינוך והתרבות
מערכת החינוך הטכנולוגי — החינוך הימי
החלה ההרשמה
לשנה"ל תשל"ה
לבתי־הספר הימיים
ולמגמות הימיות:

מס'	שם בית־הספר	המען ומס' טלפון	המגמה	המסלול
1	כ"ג יורדי הסירה בי"ס לקציני ים	ת"ד 66, עכו 04—910106	קיט, מכונאות ימית	4 שנתי בגרות
2	ביה"ס הימי „מבואות־ים"	מכמורת, דואר מכמורת 053—96085—6	שיט, מכונאות ימית, קציני דייג	4 שנתי בגרות תעודת־גמר
3	ביה"ס הימי „אורט" ע"ש י. רובינזון	ת"ד 81, אשדוד 055—21295—6	קציני רדיו, קציני חשמל	4 שנתי תעודת־גמר
4	כפר הנוער הציוני „ניצנים"	ד"נ אבטח 051—2180 ; 3168	מכונאות ימית	תלת־שנתי מעשי
5	תיכון [illegible] מקיף, מגמה ימית	נשר 04—233909	מכונאות ימית	תלת־שנתי מעשי
6	„אורט" יד ליבוביץ נתניה	אזור התעשיה החדש, נתניה 053—23922	מכונאות ימית, אלקטרוניקה וקשר ימי	4 שנתי תעודת גמר
7	תיכון [illegible] מקיף	אילת 059—3929	מכונאות ימית	4 שנתי בגרות
8	בית־ספר דתי תורה ומלאכה	כפר צבי סיטרין, ד"נ חוף הכרמל 04—942028	מכונאות, מכשור ובקרה ימית	4 שנתי תעודת גמר

תנאי הקבלה:
1) גמר כיתה ח' או ט';
2) מצב בריאות וכושר ראייה תקינים;
3) כל התלמידים זכאים ליהנות מ[illegible].
פרטים נוספים אפשר לקבל על־ידי פניה, בכתב או בע"פ, להנהלת בית־הספר.
בגמר בתי־הספר היסודיים וחטיבות הביניים, המורים היועצים ומנהלי בתי־הספר מתבקשים לעודד הרשמת תלמידים, לבתי־הספר הימיים ולמגמות הימיות.

ברית יוצאי מרוקו
מרכז ההסברה — עיריית ירושלים
חגיגות המימונה תשל"ד
ביום ראשון, כ"ב ניסן תשל"ד, 14.4.74, תתקיימנה חגיגות המימונה, במעמד נשיא המדינה, פרופ' אפרים קציר, בעמק רחביה (המצלבה) בירושלים.
בתכנית האמנותית: אבי טולדנו
גבי שושן
אופירה גלוסקא
ריימונד
להקות פולקלור וזמר מרוקאיות
תזמורת המשטרה
מנחה: ליאון ורדימון
תחילת החגיגות בשעה 10.00
תצוגת תלבושות מסורתיות בשעה 14.00
הכניסה חופשית

קשת
רבעון לספרות, עיון ובקורת
חוברת סב (חורף 1974)
אל שרשי הדברים
סימפוזיון בעקבות המלחמה — בהשתתפות אהרן אמיר, ס. יזהר, גרשון וילר, ש. שפרה, סעדיה עמיאל, בן־ציון אורגד, חיים גורי.
סיני בימי העותומאנים — פטר אלמן / הרוולוציה של הסיכסוך הארצישראלי — אהרן קליימן / יחסי ארה"ב—ברה"מ במזל ההפשרה — אריה יודפת / בין עמוס עוז למ. י. ברדיצ'בסקי ויעקב שטיינברג — ויקטוריה גרוס.
סיפורת: יצחק אורן, חנה בת־שחר
שירה: אלישע פורת, יאירה גינסר, בני ציפר, אורציון ברתנא, ברוך נאדל ועוד.
תרגומי שירה: משל סילביה פלאת, אבו־נואס
מחיר החוברת: 8 ל"י. דמי החתימה לשנה (עד להודעה חדשה): 24 ל"י.
„קשת", רח' ביאליק 9, טל. 53040, ת"א.

תן יד למד"א

משא

לספרות, אמנות ועיון

בגליון זה

- ★ הכנות לחופש הגדול — סיפור מאת אבשלום קווה
- ★ המקרא באור התרגום — מאת ג. קרסל
- ★ מחקרים על ריבוד חברתי — מאת יוחנן גרנך

אספקלריה ★ תערוכות ★ מוסיקה ★ מחול

מאקיאוולי — רנסאנס או ימי־הביניים

מאת יורם ברונובסקי

ניקולו מאקיאוולי: מחזה, סיפור ודיאלוג. תירגם והוסיף מבוא והערות מנחם דורמן, הוצאת הקיבוץ המאוחד, תשל"ד, 252 עמ'.

כלל כמופתים לא רק של ספרות הרנסאנס אלא גם של רוח־הרנסאנס. על כל מה שהבינו במושג צ' ז'יל מישלה ובייחוד יעקב בורקהארדט (ששאל ממישלה את הפראזה על „גילויו של העולם, גילויו של האדם", ועשה אותה לאבן־היסוד של ספרו הגדול „תרבות הרנסאנס באיטליה"). הקורא ב„הנסיך" או בטראקטאט „על אמנות המלחמה" מופתע בייחוד מה־חידוש והתעוזה המחשבתית, בייחוד אם אין הוא איש־מקצוע והוא מכיר רק את הקווים הכלליים של

בנערה צעירה (כמסופר במבוא של דורמן, ע' 18—20). ב„בלפאגור" הוא בפירוש „סופר מקצועי" במובן בינימי מאוד, סופר הנענה להזמנת הקונוונצית.

מנוגד לרוח־הרנסאנס. או לפחות לגמרי לא לפי רוחו של ההומאניזם האיטלקי של פירנצה במאת תשע־עשרה. הוא יחסו של מאקיאוולי ללאטינית ה־מתבטא ב„מנדראגולה" ובצורה אחרת גם במסה על הלשון האיטלקית. ב„מנדראגולה" הלאטינית היא

במִמד חדש

מוסיקה

מאת חנוך רון

אם הקונצרט האחרון של „מוסיקה במימד חדש" היה סנונית ראשונה המעידה על מה שעתיד לבוא אחריה, הרי שנכון לנו אביב עם אירועים מוסיקאליים מעניינים שיביאו לנו את היצירות העכשוויות ואת סגנונותיהן השונים. בי קונצרט הזה שכענו לא רק יצירות שוליות או יצירות שיש בהן „גימיק" ועוצם אסקטים יותר מאשר תוכן מוסיקאלי, אלא יצירות חשובות באמת (לצערי לא לאורך כל התוכנית). במרכז ה־קונצרט עמדו שתי יצירות, מאת מסייאן ושטוקהאוזן, מתעקים ש־במלחיני התקופה, אך ההצלחה תלויה כמובן גם בביצוע, וערב זה הצטיין בביצועים היפים של יצירות מסייאן ושטוקהאוזן.

טיב ליקסר, רות זיו ופמלה אוסרמן בואריאציות סימפוניות (לתקות „הבאלט הקלאסי")

באלט של ממש

מחול

מאת גיורא מנור

(„הבאלט הקלאסי")

בעין תמימה

תערוכות

מאת ניצה פלקסר

(צייר נאיבי בגלריה „אנגל", ירושלים)

מהו הגבול בין קיטש לכנות נאיבית? היכן הגבול בין הראשוני למעושה? מול שאלות אלה עומדות במלוא תפארתן תמונותיו של אלי־נתן. הוא „מלך הפאלאפל", אמן נאיבי שציורי מראות אידיליים ובנואריזם והצופה — ש־סיווג „כדי פרחים" ושמיים כחולים־סנוליים כ„ציורי התחנה המרכזית" — עומד נפעם מול שפעת הצבעים המשובצים ברקמות עדינות.

בהם תפיסה נאיבית, ללא אחיזה בחוקים אקדמיסטיים. הרצוי לו הוא הנכון, והנכון חובק עולם. יש כאן נטייה עמוקה ולא מודעת גם לסוריאליזם וגם לאקספרסיוניזם. הפרחים מזכירים את מריחת הצבע של הצייר הצלפתי הפוב־יסטי דרך. אם כי הם מעוגנים בשירה. וה־צירופים המסתוריים והכוורים בין שמיים וארץ כונים עולם סוריאליסטי.

ארעא

הרולד שימל

צִפּוֹר
שׁוֹתָה
מִבְּרֵז־
גַּן
דּוֹלֵף
טִפָּה
אַחַת
וָעֶסֶה.

רֶגַע מִמָּה
שֶׁהָיָה צָרִיךְ
לָתֵת מִמָּה

שֶׁהָיָה בּוֹ
מַשֶּׁהוּ קָרָה
כְּשֶׁהוּא בָּא

לְאֶ"י פַּעַם
עָמַדְנוּ לְיַד
הַיָּם בְּתֵל־אָבִיב

וְהַיָּם הָיָה
סוֹעֵר יוֹם
יוֹם וָיוֹם

וּבְיָאלִיק מַתְחִיל
לְהַסְבִּיר אֶת
מוּבַן הַפָּסוּק

מִמְּשִׁירָה „יְכַסּוּכוּ"
צ"ל יְכַסּוּמוּ
אֶלָּא שֶׁהַמְּחַבֵּר

מִימֵי קֶדֶם
שָׁמַע אֶת
קוֹל הַיָּם

סִיּוּם סִיּוּם
סִיּוּם אָמַרְתִּי
פָּחוֹת עֵסֶק

עִם בַּעֲלֵי־בָתִּים
יוֹתֵר עִם
נָשִׁים זָרִים

הַגָּדוֹל וַאֲנָשִׁים
שֶׁבָּחוּהוּ עַל
„צִנַּת לוֹ

זַלְזַל" וְ„הַכְנִיסִינִי
תַּחַת כְּנָפֵךְ"
אָמְרוּ זֶה

הַבְּיָאלִיק הָאֲמִתִּי
(הַשִּׁירָה הַפֶּרְסוֹנָלִית)
פֶּתַח ———

סוּר הַדַּעַת בְּעַם!
אִם לְגוֹי הָיָה
רַק נִיצוֹץ מִמָּה

שֶׁאֲנַחְנוּ עָבַרְנוּ אֵיזֶה
שִׁירָה הָיָה כּוֹתֵב --
יָשָׁר לְעִנְיָן (רַק

נִיצוֹץ!) אָמַר־לִי הַגּוֹי:
אַתֶּם לֹא רוֹאִים
אוֹתוֹ הַשֶּׁמֶשׁ אָמַרְתִּי:

הֲרֵי עֵינַיִם יֵשׁ
לָנוּ מַה פֵּרוּשׁ
הַמִּלִּים? חָשַׁב וְשָׁתַק

אָמַר: אַתֶּם לֹא
רוֹאִים אוֹתוֹ הַשֶּׁמֶשׁ
שֶׁאֲנַחְנוּ רוֹאִים אָמַרְתִּי:

בְּדִיּוּק! אֲנַחְנוּ רוֹאִים
אֶת הַשֶּׁמֶשׁ בִּצְבָעִים
שׁוֹנִים מִמְּקוֹמוֹת שׁוֹנִים

בְּכָל הַגְּוָנִים אַתֶּם
רוֹאִים אֶת הַשֶּׁמֶשׁ
פָּחוֹת־אוֹ־יוֹתֵר כְּמוֹ חַיָּה

חַיָּה רוֹאָה אֶת
הַשֶּׁמֶשׁ רוֹאָה שֶׁיֵּשׁ
מַשֶּׁהוּ שָׁם הִיא

לֹא יוֹדַעַת מַה
זֶה אֲבָל יוֹדַעַת
שֶׁיֵּשׁ מַשֶּׁהוּ שָׁם...

שֶׁמֶשׁ בְּגִבְעוֹן דֹּם
וְכוּ' ——— ———
הוּא פָּשׁוּט אוֹמֵר

מַה שֶּׁהוּא רוֹאֶה
וְכַמָּה נִפְלָא פֶּתַח
פָּשׁוּט בְּלִי לְהוֹסִיף

לִשְׂחֹק אֲפִילוּ אַחַת
בְּמוֹצָא אִם תִּרְאֶה
וְתַגִּיד „מוֹצָא" מַסְפִּיק!

זֶה יִהְיֶה אֱמֶת
בְּלִי תּוֹסָפוֹת.

הַסּוֹפְרִים בְּיִידִישׁ בְּתֵ"א
דִּבְּרוּ כְּמוֹ נְסִיכִים
שֶׁאִבְּדוּ אֶת הַמַּלְכוּת

וְזֶה לֹא נָכוֹן
אֵיזוֹ מַלְכוּת? הֲרֵי
גַּם אֲנִי בָּאתִי

מִשָּׁם לֹא הָיָה
לָהֶם לֶחֶם נָתְנוּ
לָהֶם פֶּתֶק לֶאֱכוֹל

צָהֳרַיִם וּבְמֶשֶׁךְ 24
שָׁעוֹת לֹא אָכְלוּ
לֹא הָיָה לָהֶם

כְּתֹנֶת הֶחֱזִיקוּ אֶת
הַמְּעִיל בָּכָה מִפְּנֵי
שֶׁלֹּא הָיָה לָהֶם

שׁוּם דָּבָר מִתַּחַת
אָמַרְתִּי לָהֶם: לֹא
הָיָה לָכֶם אֲפִילוּ

לְהוֹצִיא סֵפֶר שָׁם
וּפֹה כֵּן פֹּה
אַתֶּם יְכוֹלִים לְהוֹצִיא

אֶת הַסְּפָרִים שֶׁלָּכֶם
בָּאוּ כָּאן כְּאִלּוּ
בְּאֵבֶל וְזֶה לֹא

נָכוֹן וְזֶה גַּם
לֹא הָיָה הִיטְלֶר
זֶה הָיָה גָּמוּר

לִפְנֵי זֶה וְהֵם
יָדְעוּ אֶת זֶה.

אֵשֶׁת עֲגוּנוֹן זֶה
לֹא הָיָה קַל
עֲגוּנוֹן לֹא אִישׁ

קַל מַמָּשׁ צָדַקְתְּ
אִשָּׁה יָפָה וְיַעֲקֹב
שְׁטַיְנְבֶּרְג בְּבֶּרְלִין בְּבָתֵּי

הַקָּפֶה שָׁעוֹת וְשָׁעוֹת
לִפְעָמִים כָּל הַלַּיְלָה
שִׂחֵק קְלָפִים—שָׂפָךְ

אֶת כֹּחוֹ סְתָם
בְּמִשְׂחָק תרפ"ט—כּוֹצָא
הָיִיתִי בֵּין הָרִאשׁוֹנִים

שֶׁנִּכְנְסוּ שֶׁרָפוּ אוֹתָם
רָאִיתִי אֶת הָאִשָּׁה
הַזְּקֵנָה עִם הַיָּדַיִם

בָּכָה אוּלַי הַדָּבָר
הֲכִי נוֹרָא שֶׁאִי־פַּעַם
רָאִיתִי כְּמוֹצָא עַד

יָפוֹ לֹא הָיָה
שׁוּם דָּבָר שׁוּם
אֵין זֹאת הָיְתָה

אֶרֶץ קְטַנָּה יוֹתֵר
אִינְטִימִי הָעֵצִים בְּצַעַר־הַגַּיְא
אֲנִי עָבַדְתִּי שָׁם

הָיְתָה לִי פְּרוֹטֶקְצְיָה
לֹא הָיְתָה עֲבוֹדָה
בְּאוֹתוֹ זְמַן לְחַיִּים!

הַעֲנִית אָסוּר אֲפִילוּ
בְּבֵית אַבָּא לֹא
הֶחֱזַקְנוּ אֶת הַצּוֹם --

דִּבְרֵי הַמְּשׁוֹרֵר: שָׁמוֹר
בְּמָקוֹם אֶפֶל וָקַר

(מתוך הפואמה „ארעא", ד')

אגודת הסופרים העבריים בירושלים | בית הסופר על שם חיים חזז | עיריית ירושלים המחלקה לתרבות

משרד החינוך והתרבות

השבוע בבית הסופר ע"ש חיים חזז

כ"ב ניסן תשל"ד — כ"ז ניסן תשל"ד, 14.4.74 — 19.4.74

יום א' 20.00
יוקדזר הסרט „גורדון של פסנתרך" עפ"י ספרו של דוד גודיס.
הרצאה: „חגל החדש" — נחמן אינגבר.

יום ב' 17.00
סדנא יוצרת — שירה. מדריך: יהודה עמיחי

יום ד' 17.00
סדנת תיאטרון. מדריך: מוטי סנדק
דברים: ישראל כהן, ישראל חיים ביליצקי.
ערב לזכר הסופרים היהודים שנספו בשואה.
20.00 ביום השואה והגבורה.
זמרה: נחמה ליפשיץ. ליד הפסנתר: ברברה מקווה.
מנחה: נאמן ראפ. פרקי קריאה: שמואל עצמון.
כתובתנו: כיכר בתי מחסה, העיר העתיקה.
תחבורה: אוטובוס מס' 1. התבוררה חורת מובטחת.

הציבור מוזמן

נסים,

גישה לפחות — גישה טוב ואחד היום: מן סוגם יתמיד המאתיננים מכבוס!

משב רוח רענן

אליליות פריון נוסח המזרח

מיקבץ

„משא" גליון מס' 15 (122), מוסף ל„דבר", יום ו', כ' בניסן תשל"ד, 12 באפריל 1974

עורכים: אברהם שאנן, יצחק בצלאל

הכנות לחופש הגדול

סיפור מאת

אבשלום קווה

[illegible]

של חורף, טירה בעלת תלונות גבוהים ועמוקים. אנחנו, הוא ואני, נשענו על קצות אצבעותינו, נצמיד אפינו ארומים אל החלון ובהבל פינו נצייר את הכל מחדש. בחוץ הסמוך ייצאו הרכבים ויבואו על סוסי פחם. וכל תפקידם יהיה לשמור את חשנים נמוכים ככל האפשר. נמוכים עד כדי גביעה, או ליטוף, או נשיכת קצפה. אולי. ניקנור רוצה את השמים במרחק של נשימה, נדמה לה לניקנור, שבחורף מגלים אנשים יותר המימות לרישרושם של אחרים.

אבל קיץ עכשיו. הקוצים בוערים. הצינורות המקובלים ריקים ממים. והשמש מנקרת בכל עוות. כדי שלא להתנגש בחלומותיו, עושה ניקנור ימים ולילות בחזרות לקראת סוף השנה. עד כמה שיודע אני, לוקח ניקנור חלק במקהלה המדברת. גם אליי פנתה המורה אביבה בהצעה מנומנה, לקחת חלק בהכנות למסיבת סוף־השנה. אמרתי לה, שאינני יכול בגלל מצבל הדין של אדון תכלת. אחרי שבוע שוב פנתה אליי, בבושם ובאודם, וביקשה לדעת איזה טוב של תפקיד אהיה מוכן לקחת עליי במסיבת הסיום. אביבה היא מורה לחשבון, לעברית, לשקידה, לטבע, להתעמלות, לתורה שבכתב, ולהתנהגות טובה. אמרתי לה שאשקול אך שאהשוב בדבר. האמת היא שנגמלתי משניהם. ראיתי בהקיץ את המרכבים הגדולים של החופש הגדול נפרשים על המושבה שלנו המוצצת חלחם והפנים. בגעתי כבר ביום־החופש, בו אוכל לקחת את אדון תכלת אל יערות פרדס־חנה. האדון סיפר לי, בזמנו, על גדוד של פרשים סוסים מצבא סראנץ יווץ, העושה את דרכו אל ירושלים, ובקיץ זה אמורים הם לחנות ביערות פרדס־חנה. כמה מחבריו לשלג ולוודקה משרתים בתפקיד מתופפים.

רוב ימות השנה מתגורר אני אצל אדון תכלת. סבי. אשר הייב היה לצאת בפתאומיות לשליחות אל ארצות גוטיות. הניח אותי כול מנורת־הקיר של האדון. „האדון ייכנס כל רגע. עליי למהר לאוניה." אמר ויצא. תכלת קיבל אותי לידיו ונאנח. מעל דאגות היום־יום מצאתי את האדון טבול בריחמות של סוסים, אטלסים טרועים וצמוק עמוק של חוסר וודאות. פקודים, אלכסוניים מרוב נאמנות, מכריזים בוקר וערב. ששיבת־סבי היא עניין של ימים. תלילות חולטים. ואדון תכלת זקן. גם ניקנור קשור אל האדון. „הוא כמו חלה העושה את השבת". אמר לי פעם. כשהוא מכרסם מקלות־מלוחים להנאתו. יושבים אנו, ניקנור ואני, מסביב לאדון תכלת, ביחוד בשעות הערביים, כדי להקל עליו את השקיעה. בזמן האחרון החל האדון לרעוד, אפילו בצהריים. הוא כמו מפרפר בתוך עצמותיו. ניקנור אינו יכול לשאת את מכאוביו. הוא נשטף ברחפים, פורץ לאיטו את הדלת ורץ אל גבעת המגבעות כדי לחפש חרסים עם חותמת המלך. אני, בגלל הפרשים וההבטחות, אינני זז ממקומי. הרופאים עומדים בתנוקה. „הוציא כבר את הלשון", הדוקטורים מוהירים אותו. „תפסיק להסתכל כל הזמן על השעון". לפעמים אני מקריא לו מירשם של תמיצה מתוך האוסף חרב, שנטל בפזוודה המתמודדת לארץ־ישראל. רק אז מתפשט חיוך על פניו.

בוקר אחד נעצרה אליי המורה אביבה בחינוניה המלומדים ושאלה. „נו, באיזה תפקיד החלטת לבחור?". גירדתי בפדחת ואמרתי, „נושא הכלים של המלך פלונתר תפור ממש למעני, לא"? „המלך פלונתר הוא כחוץ לתוכנית־הלימודים שלנו ומעולם לא היה לו נושא־כלים". אמרה והלכה.

למחרת בבוקר שוב התנפלה עליי המורה ואמרה, שמוכרחים אותי לכקהלה המדברת כי פיטרו את אחד המדברים. נתתי בה מבט חיובי. [illegible]

ניקנור מבריקות. הלכנו אל מאחורי החמה והגדרות היו גבוהות. ללא תקוות. ניקנור שמט את גופו אל הגדר והסקיד את אבריו לחוטי חברזל המסורגים. חברינו לספסל הלימודים התהלכו בין השורות והנאספים, כמו תעודות עניות מצטיינות.

„ניקנור, אמרתי, אולי נלך מכאן."

„אתה לא יכול לסבול את האשמה הזאת ?", שאל.

„לא, אמרתי, תראה איך הם גורפים את הלאקרדה אל תוך הווישט שלהם..."

„לאן אתה רוצה ללכת ?", שאל.

„אם נישאר כאן, עכשיו, זה כאילו נשארים אני פה לתמיד, לעולם... מאחורי הגדר...".

„לאן אתה רוצה ללכת ?" שאל שוב, בהתרוששות פה.

„אולי לאמפיתיאטרון של קיסריה... לאמפיתיאטרון ?". כן. קראתי בעהונים על קונצרט גדול, גם אדון תכלת אוהב מוסיקה... לאמפיתיאטרון, משם ליערות פרדס־חנה ועם הפרשים נעלה לירושלים...".

לאור מנורת־הקיר האחרונה של תכלת, שלפתי את קטע העיתון המספר על הקונצרט. אדון תכלת התלהב למשמע הרעיון. הוא אמר, שאם חיל־הפרשים היה לוקח אתו צ'לו כבר מזמן היה נח בצל חומות ירושלים. תכלת הבטיח לדבר עם המאסטרו בעניין הצ'לו. אולי יסכים לנדב אחד לסוסים מפרדס־חנה. הוא קפץ אל ארון־הקיר וכבר עמדו רגליו בתוך נעליים עבי־סוליות. אנחנו היינו כמשתוממים.

„מה אתם מביטים בי כך ? שימו עליכם בגדים של חול ונלך כבר.", אמר.

„אבל אדון, הרי אתה יודע שזאת כיברת־דרך רצינית לקיסריה". אמר ניקנור.

„בספרים של אביבה כתוב שזה שנת־אור. פחות כמה קרניים", אמרתי.

„שום דבר... אנחנו הולכים וזהו".

בחצות הלילה הגענו אל חוף הים. אמרנו ללכת לאורך החוף ועם בוקר להגיע לקיסריה. בחברת אדון תכלת היתה ההליכה קלה להפליא. רק הלילה והים רבצו ריקים ומסוגרים. האדון דיבר על המוסיקה כעל בבת־עינו. הוא קיפץ על חלוקי האבנים, התבדח עם הדייגים המעטים שנזדמנו בדרכנו. היו כאלה שצלו דגים בשבילנו, אכלנו אותם בחטף־פתת והמשכנו. האדון לחש לאוויר המלות שירים ישנים ועצובים. ניקנור ואני אהבנו את המסקרות של לילה ללא שינה.

לדעת בוקר הגענו נפוחי־רגליים אל האמפיתיאטרון בקיסריה. לא היה שם איש, לבד מדמי הפארטיטורה וכיאיתנו. נרדמנו איש על גב רעהו. עוד לפני שהספיקו חלומותינו להתקרש, התעוררנו לקול המולה. קבוצה של סדרנים בכובעים כחולים עמדה מעלינו. העדינים שבהם ניסו לעוררנו בבעיטות. „לעמוד בתור...". לעמוד בתור...". ניקנור ביקש מהם, כפיסוק־שפתיו הנסחר, שיעזבו אותנו במנוחה. אדון תכלת החל לספר על קורות הלילה הארוך אך התפקיד שלחם. הארור, הפסיק את סיפורו כבר ליד באר־המים של המושבה. הם דחפונו עד הדלת. מגויים הזהו לזרום אל האמפיתיאטרון עם נעליהם המגויות. המאסטרו הגיע. לבוש עניבת־פאפיון והיוך כובש כליות. אדון תכלת קפץ לקראתו והראה את חולצותינו הקרועות ממאמץ ההליכה. המאסטרו תחילה התעניין. אך פנה לנו עורף כאשר ביקש ממנו ניקנור את הצ'לו. „אני מפרדס־חנה, אמר. ואין שם שום פרשים... אין איש יותר מציאותי ממני... אל תעשו צחוק ממני... למדתי מוסיקה בניו־יורק". הלך.

אדון תכלת ירק לעברו. סדרן אחד התנפל על האדון והיכה אותו בשיפולי בטנו. „איך אתה מעז לירוק בכיוון הטנצח ?" קרא. אדון תכלת התפתל על הארץ. ניקנור היה מרטיב את מצחו של האדון במטפחת רטובה. פחדתי שמא נמצא את עצמנו מאחורי סורגים חלודים. והרי החופש הגדול דורך כבר על מפתננו. תפסתי באדון תכלת ואמרתי. „בואו נלך, מכאן". ניקנור הסכים עמי, ללא מילים. הוא תמך באדון וכבר הייגו מתרחקים מן האמפיתיאטרון. לפתע נשמעה צעקה מאחורינו. „הי, חכו רגע". המאסטרו סוער נפש ושערות התנשף אלינו בחיוך כר ומזיע. „אתם, בני בליעל, גנבתם לי את השרביט..."

שלפתי את מירשם החמיצה כיספר שלושים וארבע. הוא פער את אוזניו המוסיקאליות, כמו חזיר ורעם ניתר על מירשם השרביט. חטפו כידי. וכבר רץ לנצח או לחתום על אוטוגראף.

„הצ'לו, צעקתי, תמורת הצ'לו..."

אך רגליו נשאוהו להרגליו.

אדון תכלת הניח את ראשו על שיח דוקרני. כלוע האמפיתיאטרון עלו מנגינות השמימה, כמו צבעי־קשת. אני יכולתי לעקוב אחריהם עד אמצע השמים. ניקנור עד ליבם. חולות ותפילות עמדו לרשותנו. מכל עבר. ושמש כהוגה התכופפה אל הים.

„עלייה" (1 משה אלינתן (מתערוכתו בגלריה „אנגל" ירושלים) — רשימה בעמוד 11

אספקלריה

הספרות והחברה בגרמניה

[illegible]

ספרו האחרון של ברימן

[illegible]

לזכר הסופרים שנספו בשואה

[illegible]

משרד הבטחון - ההוצאה לאור

הופיע

מגש הכסף

נתן אלתרמן

מבחר שירים

376 עמ' בפורמט גדול

כריכת בד מהודרת

מחיר 34 ל"י

להשיג בחנויות ספרים רשקים

המפיץ בחנויות „ספרים לעם", רחוב יבנה 7.

להזמנות באמצעות הדואר בבית ההוצאה נא לגזור את התלוש והחזירו

(המחיר כולל דמי משלוח).

לכבוד

משרד הבטחון — ההוצאה לאור

רחוב ג' 29 הקריה, תל־אביב.

רצ"ב סך ______ עבור הספר מגש הכסף. נא לשלוח לפי המען:

שם משפחה ______ שם פרטי ______

המען ______

שי נאה

ספר מספרית דבר

ספרית דבר

מאת ג. קרסל

[illegible]

מאת יוחנן גרינר

[illegible]

ספרית־פועלים

ספרים חדשים

אנטון שמאס

כריכה קשה

יהודית כפרי

זה היה בחופש

ציורים: מיסה רוסק

מהדורות חדשות:

נתן יונתן

שירים לאורך החוף

מהדורה שלישית מתוקנת.

אליהו טסלר

גבעול במרחבים

מהדורה מורחבת. כוללת שירים שטרם הודפסו ותרגומי שירה של א. מנדלשטם.

ובני ישראל עוברים בחרבה

מאת צבי אילן

פסוקי המקרא המדברים ... דומה כי בשיא מצביים ... העוסקים בצאת ישראל ... כבה דיו נשפך בפרשה ... כפות (הביכים עיירו!) ... אם הייתי נזקק לכל ... זה לולא הגישה החדשה שבגיש ד"ר משה דיין. לא ... בחינה היס־טורית־גיאוגרפית ... של איש כדעי־הטבע, המבוססת על כמה מענפי הטבע — אוקיינוגרפיה, ... גיה וכד'.

... את האיש ושיטתו ... את הפסוקים השמ־ ... פרשה, כדי שיהיו לנו ל־ ... ההמשך. הללו הם בעיקר ... שמות, פרקים י"ג—ט"ו. בני ... יוצאים "בחדש האביב" ... ל"ג, כי במרים יותר — ... עבר ים להדש הראשון ... הפסח". החדש הראשון ... ניסן, אפריל.

... ישראל הולכים במדבר ומ־ ... אל הים. "וירדפו מצרים ... וישיגו אותם חונים על ... כל סוס רכב פרעה ופרשיו ... על פי החירות לפני בעל ... הצם צועק מבחר יהי אומר ... "הרם את מטך ונטה את ... על הים ובקעהו ויבואו בני ... בתוך הים ביבשה. — — — ... את ידו על הים ויולך ... הים ברוח קדים עזה ... הלילה וישם את הים לחרבה

"ויבקעו המים". הנה מספר המקרא עצמו כיצד נעשה הנס, עלידי "רוח קדים". "ויבואו בני ישראל בתוך הים ביבשה והמים להם חומה מימינם ומשמאלם. וירדפו מצרים ויבואו אחריהם כל סוס פרעה רכבו ופרשיו אל תוך הים — — — ויאמר ה' אל משה נטה את ידך על הים וישובו המים על מצרים על רכבו ועל פרשיו. — — — וישב לפנות בקר לאיתנו והמצרים נסים לקראתו וינער ה' את מצרים בתוך הים. וישובו המים ויכסו את הרכב ואת הפרשים לכל חיל פרעה — — —".

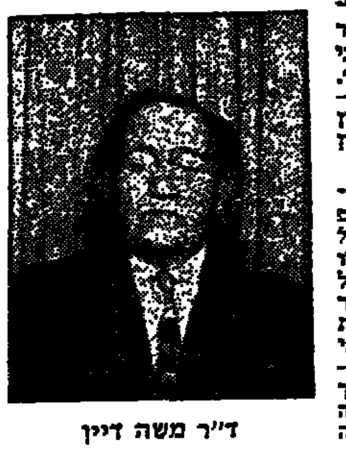

ד"ר משה דיין

אלה עיקרם של הפסוקים הנר־שמים נושא למחקרו של ד"ר משה דיין, מהמחלקה לחקר הסביבה באוניברסיטה ת"א. הוא הד־גש שהסיפור הוא ריאלי ומתאים לו הסברים ריאליים. האיש עלה מארגנטינה לפני שלוש שנים. הוא מהנדס הידרוגרפי וחוקר אוקיי־נוגרפיה, למעשה הגיע כאוקיינוגרף ובחובב תנ"ך. המסקנה שהסיק היא, שאפשר לצפות בנתונים אוקיי־נוגרפיים של מעבר ים סוף לבדוק כבעיה הידרוגרפית. הוא רצה לת־רגם את הפסוקים לשפה גיאו־פיסיקאית, לשפת מדעי הטבע.

הוא אומר — אם בני ישראל עברו ים מצד אל צד צריכה היתה להיווצר רציפות יבשתית, פנויה ממים, כדי שיוכלו לעבור בה. איך יכולה להיווצר רציפות כזאת, לכמה שעות לפחות? "גם בשבילי אינה תשובה מדעית. אני בודק את הנתונים? ובכן, שינויים חריפים בגובה פני הים יכולים להיעשות כתוצאה מגיאות ושפל ומרוח. נבדוק את השפעותיהם על שלושה מפרצים הבאים בחשבון למעבר: בים התיכון ההבדל בין גיאות ושפל הוא קטן, עד 30 ס"מ, וכן ביצה ברדוויל. השפעת הרוח עליו מבחינת הקר... של גובה פני הים מועטה. היות והיא תלויה בעומק פני המים ובאורך הים. באגם סגור אין כמעט הפרש בין גיאות ושפל והשפעת הרוח בו קן מינימלית (חוץ שקשור את המעבר באגמים המרים, אך שאלה, מלבד קביעתו ההחלטית של מ. דיין בקשר לגי־אות ולשפל ולרוח בהם, אם בכלל התקיימו לפני תעלת סואץ).

ואילו במפרץ סואץ התמונה שו־נה להלוטין. אורכו גדול והוא רדוד יחסית — עומק ממוצע 30 מ' ואורך 300 ק"מ. ההבדל בין גיאות ושפל הוא כ־2 מ'. בעניין זה אני יכול להעיד כבראה־עיניים ומאשר סיפרו לי חיילים ששכנו בעיר סואץ — בעת השפל נחשפו שטחי ים ניכרים, הרבה יותר כמתבדלים בברדוויל. שבם בו ראי־תי את ההבדל". מ. דיין מציין שלפני חפירת תעלת סואץ היה ההבדל בין גיאות ושפל 1.90 מ'. עתה הוא 1.80 מ'. בכלל הירבה לבדוק במפות, תרשימים ונתונים שלפני חפירת התעלה, שעבודותיה שינו מעט את פני השטח.

מחזור הגיאות והשפל, המושפע מהשמש ומהירח, קורה פעמיים ביממה וכן במחזור החדש. במחצית החודש העברי, שהוא חודש הירח, מתקרבים הגיאות והשפל לתבנית המקסימלית, ויומיים־שלושה אחר־כך היא מגיעה לשיא.

לכן הציב מ. דיין שהמעבר היה במפרץ סואץ. אין הוא סומך רק על נתון הגיאות והשפל. זה אינו מספיק. זה נתון יומי, מוכר וידוע. המצרים יכלו להמות זמן־מה ואחר־כך לעבור. מ. דיין אינו מקל על עצמו גם בעניין אחר. לדעתו לא עקפו הישראלים בקצה המפרץ במקום שהמים שפלים, כי המצרים יכלו בקל לעקפם. המ־קום צריך להיות בתוך הים כ־... כם, שאחר כעבור הישראלים צריך היה להתמלא במים בגובה צדדיו, כבתוב.

לדעתו היה שילוב של שני גורמים לייבוש הים, השפל והשפ־עת הרוח. הרי נאמר על רוח קדים עזה שנשבה כל הלילה, ובכן קובע מ. דיין בחקר בשאלה... המקרא מספר שהיה זה באמצע חודש ניסן, כמובר שבחודש זה שכיחות הרוחות צפויות או דרו־מיות. ביחוד רוח צפונית טובה לבניינה, כי היא מורידה את מיפ־לס המים. לפי מורידה ים במפרץ 232 ימים עם רוח צפונית, 66 ימים עם רוח דרומית, ו־9 ימים עם רוח מזרחית.

אילו רוח צפונית היא המובה, אך הרי נאמר שהיתה "רוח קדים", רוח מזרחית! אני מקשה.

נכון, אומר ד"ר דיין. אפשר שבתחילה ראו בני ישראל במדבר רוח קדים מזרחית, ואחר־כך בבוא אם לים הפכה להיות צפונית. מ. דיין בבא במפות מטאורולוגיות באו־קד שב־14 באפריל היתה רוח מזרחית, וב־15 בו החלה הרוח הצפונית.

רוח במהירות 70 קמ"ש לשעה בסידה במפרץ סואץ כ־3 מטרים ביום. זו עוצמת סערה שאינה יו־צאת מהכלל. כבש סוסו וידוע, ההולם לבאמר המקראי "רוח עזה".

טוב שאלתי — המצרים לא חשו ברוח הנושבת בחוזקה ונפלו במהאם לכך?

אומר דיין — המצרים חשו בר־רוח, אך לא ידעו מתי תיפסק או מתי תשנה כיוונה, שאז היא אף יכולה להגביה את המים. הס־בר השפעת הרוח באה כנראה יחד עם הגיאות החדשה, היינו תחילת המחזור הבא של גיאות ושפל שבאותה יבשה, שבבעייה סכנו המצרים.

מקום המעבר

לכלכה כל אלה מחפש מ. דיין למעבר מקום במפרץ שאינו עמוק יותר מ־3 מ' בממוצע (מטר לימינו עלידי השפל ו־2 מ' להסרת הרוח). הוא מבאו ... דרום לעיר סואץ. העיר יושבת על ... של לשון יבשה המודרת אל המפרץ 4.6 ק"מ. בעבר היתה הלשון מכוסה לגמרי בים בעת גיאות ומתגלית בשפל. עתה הוסי־פו עליה אדמה ובנו בה את פורט איברהים ופורט תאופיק. סמוך לקצה הלשון, כבש מסבגת של "המדה" המפורסם בצד המזרחי, עומק המים הוא 1.9 מ' בלבד (לפני חפירת התעלה). עם בעת שפל וחזה צפונית של 70 קמ"ש היתה נחשפת קרקעית הים, ורחב המעבר כאן הוא 800 מ'. ובהמשך היה על בני ישראל לעבור עוד 800 מ' בחוף סיני שהתגלו בשפל. במפקן למעבר המובע הגובה הוא 4 מ' ובדרום 5.4 מ'. היינו כדי כ־ב במדי המעבר, כבתוב. דיין מביא אפשרות אלטרנטיבית, קרובה יותר לעיר סואץ, עם רוחב המעבר אף יותר קצר. אך הוא פוסל אותה מפני שלדעתו עם יכלו המצרים לברוח עם הגיאות במהירות, מה שאין כן כאן. כאן היה עליהם לברוח כ־5 ק"מ לפי הגה, דרך הים הלשון, ואז בוודאי טבעו.

שאלתי: האם אין זו תכנית מסובכת מדי? איך יכלו בני ישראל להכין הליכה בכרטון ב־שעת שפל ולהגיע לעיברי הים בדיוק בשעה שהרוח מייבשתו?

ד"ר דיין אינו נבהל. אכבם איני יודע מה תיכנן משה רבנו. אך נראה לי שבני ישראל ניצלו הזד־דמנות אחת, אחרת היו עוברים בסיבה או דוגמה. ייתכן שבארץ היה עליהם, כמסופר במקרא, להך המצרים המתקרבים. הם ראו שהמ־ים יורדים וזה הרכבם לגשת ולהיכנס ולעבור בחרבה. נראה לי, הוא מסכם, שבמקום זה קיימת המציאות הקרובה ביותר למסופר במקרא ואפשר לראותו כנתיב כע־בר הים.

כשאני צריך לסכם לעצמי, נראה לי כרעיונו של ד"ר דיין קוסם. בעבר כבר הציעו חוקרים רבים לקבוע את החצייה במפרץ. אחד דים אף בנתיב קרוב לנתיבו של דיין, בשימם לב לגיאות ולשפל. ולא זו בלבד: כבה כהם התחש־בו יפה בעניין הרוח (הצפונית־לד־רחית כפי שכבה ציינו) כגורם שהקל המעבר על הישראלים ופ־גע במצרים.

אך כאן העניין סדור ובדוק מבחינה מדעית בהדרגיה. הכל נב־דק ולכל קושיה יש מענה. ההס־בך על במות הרישומים ומדי־דות. הצעה שלמה של נתיב־מעבר אפשרי ופעילה של כוחות טב־עיים שהשילוב ביניהם נדיר אך אפשרי.

ובכל זאת יש בעיות: אם אכן היתה החצייה ב"ים סוף" הרי צריך להיות אגם על מים מתוקים, אחרת כיצד הצמיח סוף? והלא בפאפירוסים מצריים עתיקים (אנס־טסי ג', ד' ישליה) נזכר "הסוף" ליד העיר רעמסס בדלתא, במקום צעיר בגושן ובחציר. וכן עם זיהוי כל הערים הכתובות בפרשה — רעמסס, סוכות, מגדול, פי החי־רות, בעל צפון — מקומות בתחילת היציאה שנראה להיותם בצפון, ליד "דרך ארץ פלשתים" הנזכרת בפרשה. שאלה נוספת — מה הבטחון שהטופוגרפיה הקדומה של קטע קונקרטי זה בלאשונה אכן נראתה כך לפני 3200 שנה?

אכן, הבעיות סבוכות באמת, והתשו־בות אינן חד־משמעיות.

עם זאת יש שתי עובדות בספי־צה בבה שבצאתי אני: נפוליון הגדול, שבפנים לשלישת המחקר שלו ביקש לבדוק הכל בגופו. עבר בלאגונה ממפצן לעיר ...ת. עומק המים בשפל עם היה רגל־שנים. כיבם רכב על גמלו לעיקן ... בסיני. מקום הני־ה של בני ישראל אחר חציית הים לדעת חוקרים רבים זה מאות שנים. אחר הביקור ביקש לחזור אל העיר קליסמה (סואץ העתי־קה) היה בשפל ושיירת הרוכ־בים הובלה עלידי מורה־דרך. בי אמצע הדרך שב הים לגאות, המים כיסו את הרוכבים, ובקושי ניצל הקיסר ובלווה, שחזר בחלה ל־...

בטבלת פויטינגר, מפת הכבישים באימפריה הרומית, מסומן כביש הבא כנראה כסביבת עיון מוסא אל העיר קליסמה (סואץ העתי־קה) בגיר המפרץ, בחלקו הצפוני. ייתכן שסוללי הכביש, אם הוא מסומן בהתאם לתוואי האמיתי שלו, התכוונו מראש שהמעבר בו יהיה אפשרי אך בעת שפל.

התיאוריה החדשה מבטיינת, מר־תקת ומספקת חומר למחשבה — עד פסח הבא, כי נשבע במספר ביציאת מצרים...

מראה ים סוף כפי שצולם ע"י לוויין אמריקאי

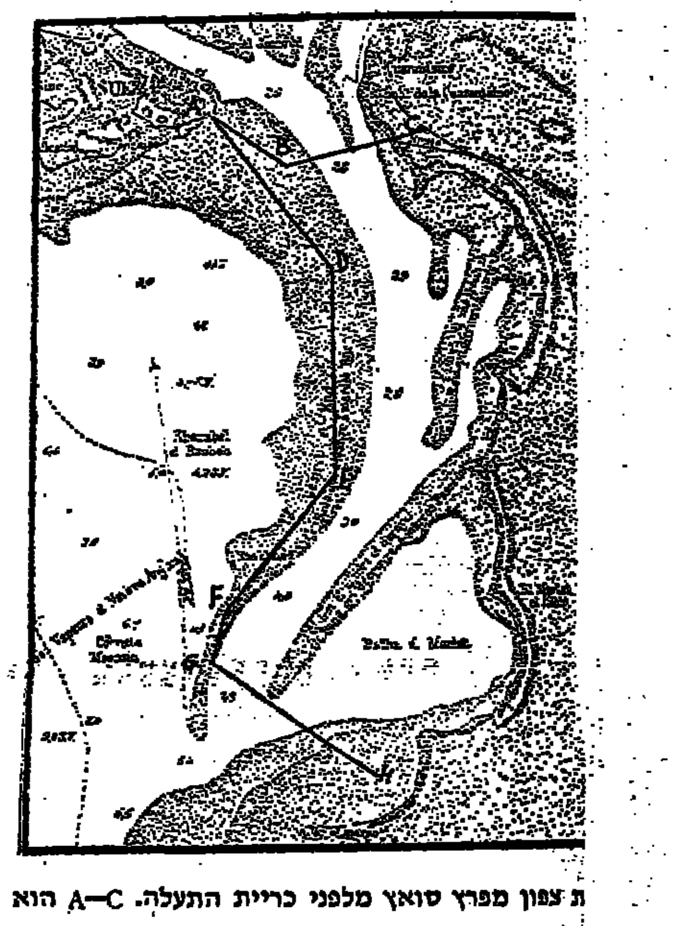

...ת צפון מפרץ סואץ מלפני כריית התעלה. A—C הוא ... המוצע ע"י ד"ר משה דיין. A—H הוא נתיב אלטרנטיבי שנפסל על־ידו.

העליה כמוצר מסחרי

„תור ועלה" מביאה את הביורוקרטיה אל העולה

מאת יוסי ביילין

...ולין זוהה הוא קבלן בניין ... שותף בחברה הבונה בהר... ובניני משרדים בנתניה. הוא ... במשרדו הנאה, הדור ב־... מפואם ... זוליין, בן ..., נולד באלגיר, למשפחה ש־... המיה, לדבריו, בצרכי צי־... אביו היה מגן ראש הקהי־לה היהודית המקומית, ומוציגים ... "מילות חסדים", "כהור הי־לוה" וכד', לא היו זרים ל־... של זוליין בילדותו. כשהיה ... הגירה המשפחה לפאריס, ... הצטרף לארגון הצגה ה־... עלית של יהודי המקום כבית־... כשיסוקו העיקרי הוא ב־... הטקסטיל ובחשי ציבור. אר־... זה שבו פעל במשך עשר ש־... עד 1966. לא היה ארגון צי־... התנועות הציוניות המקומיות ... הסוכנות הפעילה בפאריס כמו ... וביה, ורק ב־1967 נערך המיפ־... הראשון בינו ובין ישראל. ... זה בצעים תשכ"ז, זמן קי־... לפני פרוץ מלחמת ששת הי־... זוליין היה אחד ממלווי ... הרב הראשי בצרפת, כשזה ... ביקור בישראל, וכאן החליט מן ... לשת, והחליט לעלות לישראל. ... הבין, כי כל מה שעשה עד ... בצרפת לא היה אלא בניית ... חול, משום שאין טעם לפי־... את ציבורית יהודית במקום ש־... בו כל כוחם להתבוללות. הי־... שרה היהודיה להבטיח את יהו־... העולם המערבי בהתבוללות ... היא עליה לישראל. ... זה הוקיים ויכוח קשה בי־... ובין מנהיגיה האחרים של ה־... היהודית בצרפת. הם סברו ... כי יש להעלות לישראל את ... הקהילה וכי רק לאחר מ־... עליהם לעלות בעצמם. ... לאחר מלחמת ששת הימים בי־... קבוצת בארץ כדי לבדוק את ... קליטתו בה. בהדרגתו ... אלוף (מיל.) עוזי נרקיס לי־... ראש מחלקת העליה וה־... הקמת מסגרת "תור ועלה", ... בראשותו של גבריאל סוינר, ... אפשרויות חדשות לקי־... של יהודי הקהילה. ... להיערך סיורים כאש־... בישראל בידי הידים, סיורים שבהם נפרשו לפני העולים־בכוח האפשרויות לדיור, לעבודה ולחי־נוך ילדיהם. הביאו לעלייתן של כמאות משפחות מצרפת לישראל, שכמאתיים כהן כבר גרות בנתניה ו־מוצאות בה את פרנסתן. הנגעת עליה, שהוקבה על ידי זוליין בצרפת, היתה מארגנת את קבוצות הסיור. ו"תור ועלה" בישראל ארגנה את הסיורים עצמם. כ־שעלה זוליין בעצמו, החליף אר־תו, כמזכיר התנועה, בפאריס, יהודי אחר, וכל מזכיר כזה בתו־קף חייב לעלות ארצה בעצמו תוך שנתיים.

זוליין חשב להקים בארץ מפ־על טקסטיל, אך עד מהרה נוכח לדעת, כי הדבר אינו אפשרי, והוא מצא את מקומו כשותף לי־עולה אחר מצרפת, כקבלן בניין. פעילותו הציבורית לא הופסקה עם עלייתו. ראשית, הוא משמש כנציג כבשי לחבורות הצרפתית הדו־גאגיזית. בקהילה יושבים כאן חמש שנים. זו קהילה מרובה כ־מוצא צפון־אפריקאי ובינימה — אשכנזים. הם מתפרנסים זה מזה במידה רבה — המלון שנבנה על־ידי חברת הבניה של זוליין, מספק עבודה לצוות שעלה, בחל־קו, מצרפת. בחנות הסמוכה למש־רדו של זוליין מבוין זוג ספרים מצרפת, ובעל המשפחה למסחר משרדו הגיע לשאן, גם הוא, מ־פאריס. הקהילה בנתה לעצמה בית כנסת ספרדי, שגם העולים האשכ־נזים מתפללים בו, וחיי החברה בתוכה ענפים. זוליין הוא גם יו"ר התאחדות עולי צרפת, צפון אפריקה, והארצות הדוברות צר־פתית, ארגון המקיים תריסר סני־פים ברחבי הארץ — חלקם בת־לי צוות עובדים קבע. הוא רו־אה את מטרתו בהגדלת העליה מצרפת ובעבבום הידידה אליה. ו־סבור, כי הדרך הטובה ביותר ל־כך היא יצירת זיקות של קבוצים בין העולים הפוטנציאליים לבין הארץ, ועידוד העליה במסגרת קבוצתית. בין העולים בקבוצות יש נשירה מינימאלית, והוב ... יעה, לדעת זוליין, אם לפחות בש־נותיהם הראשונות בארץ יגורו זה בסמוך לזה. לשם כך הוא עובד להגיע עם פרויקטים לב־נייה של 150 משפחות מצרפת — האחד באשקלון והשני בקריות ומקומות בי הסוכנות. באמצעות "תור ועלה", תגדיר כנורים קחוי להיים אלה.

רוב העולים כיום מצרפת הם צעירים בני 18 עד שלושים, וק־שישים בני 55 עד 65. הוא היה רוצה לראות בין העולים גם את בני גיל־הביניים. להם הוא מב־קש להסביר, כי הרבותיהם למג־בית אינן הדבר היחיד שבידיהם לעשות, ואם הם רוצים, כי ב־בתי־התורה שלהם כבורים פרט־לים רבים, וכי אין הם מסוגלים להפריד עצמיך את הכל. הוא מ־ציע להם לבנות בארץ מפעל ש־יהיה קשור לפירמה שלהם, ושי־קשור אותם לארץ. בכמה מק־רים הוא הצליח בכך, ובקרוב יי־פתח בנתניה מפעל לייצור מכ־נסי נשים, שיהיה חלק משרשרת גדולה של מפעלים כאלה המפו־זרת על פני אירופה בבעלותו של בעל הון יהודי בצרפת.

"תור ועלה", מלבד שהוא מציגה את האפשרות הבלתי־מחייבת של סיור בארץ לפני העליה, מל־ווה את העליה. המגיע ארצה ב־מסגרת, בשלבי קליטתו הראשו־נים ובמשכשת לו ... עם גורמי הקליטה ... ועד בית הספר או ... התוכנך. גם זוליין עצמו, שאי־נו ... לעולה הבצוי, ... במסגרת זו לא אחת, ... כן הוא משגל. לדבריו, לכתוב ספר שלם על קשיי הקליטה ש־לו ... אחת מהבעיות הקשות ביותר היא בעיית השפה, והוא סבור שיש ל־אפשר גם לילדי העולים ללמוד את העברית על בורייה, גם אם יאריך הדבר שנה שלמה, כדי ש־בבואם לבית־הספר לא יתקלו ב־קשיים. ... בתו הצעירה, שהיא כיום בת תשע, החלה את לימודיה ב־ישראל והיא משתלבת יפה. ... הבכירה, ... השבע־עשרה, ... אף היא. אולם בתו בת ה־14, שהחלה ללמוד בפאריס ו... לישראל בשנת לימודיה הר־אשונים, נתקלת בקשיים רבים בגלל חוסר ידיעה בסיסית של הש־פה, והוא חושש כי ... סי־כוייה ללמוד באוניברסיטה בהמש־... לסיכויים שהיו לה בעת היותה בצרפת.

גבריאל סוינר, מנהל "תור ועלה", מספר, כי מסגרת זו הוקמה בסוכנות לפני כשש שנים, עם גבוה העליה מן המערב. דווקא מלחמת ששת הימים, אומר הוא, יצרה מצב שזקף את קומתם של היהודים ברחבי העולם, ולא הייב את עלייתם ארצה בתוך הגספ ב־דירה. הסוכנות נצרכה לכך וראתה צורך לפתח כלים שיסייעו לאנשים להגיע להחלטת העליה. ב"תור ועלה" מתייחסים אל העלייה כאל מוצר מסחרי, ומוצר מס־חרי אפשר לקנות בצורת פרסום ובשלוח קאטאלוגים בדואר, או על ידי הצגת המוצר. כל ביה"ספר למינהל עסקים מורה שבראה־עי־ניים טוב מכל אפשרות אחרת. ד אכן שיטה זו של "מכירת" העליה לארץ: באמצעות סיורים מודרכים, המכירה עצמה.

המוצר נמכר בכל מחיר ... לפי כללי המסחר. ומשום כך ... אחד הירודים שבלו אר־צה במסגרת "תור ועלה". הפיסה התבססה על שני סיורים עיק־ריים — מגע עם תיירים ... צים ארצה במילא ... כוללין איש לשנה, ... על קבוצות מאורגנות. בתחום הראשון מתקיימות כדי שבוע ב־ארבע פגישות בבתי מלון שונים, ... על אפשרויות קליטה שונים ב־ארץ. בתחילה לא היה לבתי המלון עניין ... ב־קיום של פגישות כאלה, אולם עתה הפכו הפגישות למוצר מבוקש. ל־הקהל שבא אליהן נע בין 50 ל־150 איש. הקבוצות המאורגנות ב־חו"ל ... האחד והוא החלק העיקרי, ... כחלכה 8000 איש, כולל תיי־רים הבאים ארצה על חשבונם ושוהים פה על חשבונם, אולם ... עד שלושה הם מ־קבלים הסברים אינטנסיביים מפי נציגי "תור ועלה", בעיקר בשלו־שת התחומים המרכזיים — תעסו־קה, חינוך ודיור. הסוג השני, ש־כלל 2500 איש, כולל תיירים המ־גיעים לישראל לשבוע עד עשרה ימים, וכל הבניה ביקורים נעשית עלידי "תור ועלה" ומיועדת ב־... רק לבדוק את אפשרויות קלי־טתם בארץ. הקבוצות הללו ... בעצבן את ... היא המבטנה את שהייתן בארץ.

רוב העולים הפוטנציאליים, הם בב־כאים המוכנים להשקיע בעסק או ביותר כזה, ובעלי מקצועות חפ־שיים. נושא זה של המשקיע המר־כוצע, חסר, לדברי סוינר, "אבא" כבלכת, והמור המיוחד ב"תור ו־עלה" עוסק בייחוד אפשרויות ל־השקעה, באיתורן ובהצגתן בין האפשרויות לאדם. כאשר מגיע עצמאי ומבקש להשקיע, בודקים במדור זה את כדאיות העסק, עוזרים לו בהשגת הלוואה, ומ־כוונים אותו לניצול כל האפשרו־יות המוצעות לו עלידי המדינה. יש בעלי עסקים קטנים בישראל, שהגיעו לגיל ... באתם שימשיך את ניהול העסק אחריהם. יש גם ... של תיבלו לידיהם אפשרויות רציניות והחקוקים לשותף על מנת שיהיה של הגוגה בהם, ובכל אותם מק־רים משתדלת "תור ועלה" לזווג בין המצעה לעולה החדש. ... הבנקים ברחבי הארץ ... עזרה רבה, כיוון שהם מקבלים, בדרך כלל, מידע רב על האפש־רויות המצויות במקומות שבהם הם נמצאים. ... עבים של הצעות עבודה ואפש־רויות השקעה בתעשיה, במלאכה, בחקלאות פרטית, במסחר ובשירו־תים, ... קיימים בסניפי הסוכנות במקומות שונים בעולם, כך ש־ניתן להציג דברים ... לפני ... רים בישראל.

"תור ועלה" עורכת, בין השאר, בדיקות כדאיות בענפים שונים, ועד עתה נערכו סקרים כאלה בענף בתי האבות, ... פרטיות, שירותים לאחזקת בתים, ופיתוח ... בכל מקרה נערכות בדיקות לגבי אפשרויות הקליטה באותו ענף, בתיאום עם רשויות מקומיות שונות. נערכו סקרים על אפשרויות הקליטה ב־נקודות עירוניות מסויימות כמו ...בת, קריית־גת ונצרת עלית.

פעולה אחרת של "תור ועלה", שאינה קשורה ל"תור", אך קשו־רה ל"עלה", היא מתן סיוע לעו־לים אקדמאים מברה"מ, שעדיין לא מצאו את פרנסתם בישראל. הסוכנות הצטיידה בבנק לפיתוח ה־תעשיה קרן מאבית להגיע לי־... מיליון דולר. וניצול הכספים ... באמצעות "תור ועלה". היא הפיצה שאלון בכל מרכזי הקליטה, ... כ־70% ... מהם כבר מצאו תעסו־קה ... בעייתם העיקרית היא, לדברי סוינר, העובדה שאינם ... לקליטה וההדר־כה, כדי לקרבם ... עוזרים ... המתקיימים ברובם ... רבים אחדים בהתארגנות אנשי מקצוע ישראליים.

... על פעילות קיים בקרב המתנדבים, אומר סו־ינר, כי ... את החלק הגדול ביותר על עולים מן המערב. כל המתנד־בים שהגיעו ארצה באורח מאור־גן מקבלים מידע כללי על ... בישראל, ולאחר מכן מקדישים יום שלם לנושא העליה והקליטה. מתנדבים שקיבלו את ... עלהם ... על ... בארץ, אם כי ... למצבם עבודה ודיור, ... במלון "פיוי" ... "תור ועלה", והיא עוזרת להם במציאת עבודה. גם בקרב ... הקיבוצים מתקיימת פעילות אינטנסיבית, כשנציגי ה־סוכנות מבקרים את העולים ה־דרים בהם חודש לאחר תחילת לימודיהם, בודקים את נתוניהם ו־... למצוא להם מקום עבודה ודיור, ... לפני הסיום ...

הצלחתה של "תור ועלה" נוב־עת מן הטיפול האישי בעולה. ... מסגרת ... בתקופת העליה ... מ־בים כבספרי העליה ונתיבי הקלי־טה לא היו מאפשרים זאת. "תור ועלה" מצליחה להביא את הביורו־קרטיה אל העולה. לעצב אחרת, ... אותו במבוכים ה־רבים שהוא נתקל בהם. דווקא ... כך ... להקפיד ... במסגרת זו ... ולהקפיד על כך שגם אם יגדילו אותה, לא יהפוך ... גידול זה לבוהו ביורוקרטי ...

אם אתה רוצה קיץ ללא יתושים

ימי החום באים. עמם עלולים לבוא היתושים — אם לא נקדים רפואה למכה ונחשלם בעודם במצב של דגירה. לשם כך:

- בדוק בחצר ביתך, במרתף ובמקלט. מצאת בהם מים עומדים — דאג לסלקם. אם נקוו מים רבים במרתף — שפוך נפט על פני המים והתקשר מייד עם הרשות המקומית. היא תדריך אותך כיצד לשאוב את המים.
- דאג לתיקונו של ברז דולף, צינור פגום — נקז שלוליות והשמד עשבים בסביבת ביתך.
- בורות ספיגה המשמשים לסילוק שפכים עלולים לשמש מרכזי דגירה ליתושים. יש לדאוג שבורות אלה, וכן תאי הביקורת על צינור המוביל מהבית אל הבור, יהיו סגורים הרמטית (מכסים „אנטי מלריים").
- אם למרות כל הפעולות הללו, מופיעים בביתך יתושים רבים, הודע על כך לרשות המקומית.

זכור: מניעת דגירת יתושים עדיפה בהרבה על השמדת היתושים לאחר שהתרבו, ואף זולה יותר. פעולה יעילה של מניעה תבטל את הצורך בשימוש מופרז בחומרי ריסוס.

משרד הבריאות

לשכת הפרסום הממשלתית

הנהלת הסוכנות היהודית לא"י
ועדת המכרזים הכוללנית — אזור תל־אביב

מכרז מס' 10/74—ת.א. אספקת 12,000 סדינים מבד כותנה לבן.

הנהלת הסוכנות היהודית לא"י (להלן „הסוכנות"), מזמינה בזאת הצעות לאספקת סדינים מבד כותנה לבן.

את המכרז הנ"ל יש להגיש על טופסי הצעה (המלולים תנאים), שאפשר לקבלם במשרדנו בתל־אביב, רח' קפלן 17, חדר מס' 438, בין השעות 08.00—12.00.

ההצעות חייבות להגיע לתיבת המכרזים שבכתובת הנ"ל לא יאוחר מיום ד' 24.4.74, שעה 12.00.

הסוכנות אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא והיא רשאית לפעול בענין זה לפי שיקול דעתה הבלעדי והמוחלט.

הסוכנות שומרת לעצמה את הזכות לחלק את ההזמנה למספר יצרנים.

עם יונייטד טורס
יום יום טיולים מאורגנים לתיירים
לכל חלקי הארץ

המשרדים: ת"א, אלנבי 3, טל' 50131, ירושלים: טל' 222187/9, חיפה: 665656

אביב הגיע פסח בא...

הבא לילדך שי לחג,
חתום בשבילו על דבר לילדים
דבר לילדים - שבועון הילדים
הותיק - עשיר בסיפורים, בשירים
ובכתבות

דבר לילדים - השי לחג ולכל
ימות השנה

דמי מנוי שנתיים -.56 ל"י. המשלם לשנה מראש מקבל שי. הספר „ישראל־25 שנות מעש"
המוסיף 20 ל"י לדמי החתימה יקבל במקום הספר גלובוס פיזי־מדיני מואר. ערוך ע"י משה ברור

هكذا من الاصل

20 שנה לביטוח לאומי

ב־1.4.1954 נפתחו לראשונה דלתות המוסד לביטוח לאומי לפני הציבור הרחב עם כניסתו של חוק הביטוח הלאומי לתוקפו. את הולדתו של המוסד ליוו ציפיות גדולות כי הוא הוקם בתקופה קשה למדינה, בתקופת עלייה המונית, קיום מעברות, תקופת צנע במיצרכים, מצב כלכלי וכספי מעורער של המדינה.

המוסד היה לסמל להבטחה לזמנים טובים יותר העתידים לבוא.

במשך 20 השנים גדלו שירותי המוסד גידול מרשים הן מבחינת היקף האוכלוסיה הנהנית מהם והן מבחינת סוגי השירותים שהמוסד מעניק לציבור.

משלושה ענפי ביטוח בשנים בשנת 1955 הגענו כיום לשבעה ענפי ביטוח יחד עם קרן השוואה לשירותים במילואים המשלמים למעלה מ־30 סוגי גימלאות בכסף ובשירותים ישירים, לכל בית אב לפחות גימלה אחת בממוצע לשנה.

במשך 20 שנות קיומו תרם המוסד לביטוח לאומי תרומה משמעותית לשיפור רמת החיים של שכבות האוכלוסין הפגיעות ומנע ירידתם של שכבות נוספות למצב של מצוקה חמורה. בימי חירום של מלחמת יום הכיפורים ואחריה נטל על עצמו גם תפקידים חדשים שמעבר לפעולותיו הקבועות בתחום סיוע למשפחות המגוייסים.

ידיעת זכויותיך בביטוח הלאומי תאפשר לך מיצוי מלא של זכויות אלה בשעת הצורך, כי הרי הם קיימות למענך ולמען כל תושבי המדינה.

20 שנות קיום המוסד לביטוח לאומי הינה הזדמנות טובה להעלאת הנושא בפני הציבור הרחב, כדי לעמוד על השגיו בתחום הסוציאלי וכדי לתת את הדעת על מעשים שיש לעשותם למען חיסול המצוקה והנהגת מידה רבה יותר של צדק השוויון בחברתנו.

אינדיקטורים להתפתחות השרותים

	1955/56	1965/66	1974/75 (אומדן)
א. כללי			
1. מספר המבוטחים	560.000	885,000	1,300,000
2. סך הגימלאות ששולמו — במיליוני ל"י	15	223	2,781
כאחוז מהתל"ג	0.7	2.1	5.7
ב. זיקנה ושאירים			
3. מספר מקבלי קיצבה — מספרים מוחלטים	**	109,365	255,000
כאחוז מכח העבודה האזרחי בגילים 18—64	**	13.6	23.7
4. סך הגימלאות לזקנים ושאירים — במיליוני ל"י	0.3	94	1008
כאחוז מהתל"ג	0.0	0.9	2.1
5. שיעורי הקיצבה לזוג — בלי הס"ס — בל"י	52.00	77.95	290.40
עם הס"ס — בל"י	—	109.10	425.40
בלי הס"ס — כאחוז מהשכר הממוצע	30.6	15.4	22.7
עם הס"ס — כאחוז מהשכר הממוצע	—	21.6	33.2
6. אחוז מקבלי הטבה סוציאלית (הס"ס) (אין להם כמעט כל הכנסה של ממש פרט לקיצבת הביטוח הלאומי)	**	**	48.4
ג. אימהות וילדים			
7. סך הגימלאות לאימהות וילדים — במיליוני ל"י	4	80	927
כאחוז מהתל"ג	0.2	0.8	1.9
8. מספר הילדים במשפחות הזוכות בקיצבה	—	557,500	1,050,000
9. שיעורי הקיצבה למשפחת שכיר יוצא צבא			
עם: 4 ילדים — ל"י לחודש	—	37.5	238.0
8 ילדים — ל"י לחודש	—	92.0	671.0
עם: 4 ילדים — כאחוז מהשכר הממוצע	—	7.4	20.2
8 ילדים — כאחוז מהשכר הממוצע	—	18.2	52.4
10. מספר יולדות הזוכות לאישפוז ולמענק לידה	44,500	60.550	95,000
11. מספר יולדות המקבלות גם דמי חופשת לידה — מספרים מוחלטים	8,735	17.225	33,000
באחוז מכלל היולדות	19.6	28.4	34.7
12. מספר הזוכות בדמי מזונות	—	—	2,000
ד. נפגעי תאונות ונכים			
13. מספר נפגעי עבודה — מספרים מוחלטים	29,192	68,850	99,900
שיעור ל־1,000 עובדים	71.9	78.3	83.2
14. מספר מקבלי קיצבות נכות והלויים	**	3,590	7,680
15. נכים וחלליים נפגעי פעולות ספר ואיבה	—	**	520
16. נכים — לפי חוק נכות כללי	—	—	13,000
ה. גביה			
17. סה"כ הגביה — במיליוני ל"י	42.5	272.7	2,800.0
לענפי ביטוח לאומי — במיליוני ל"י	37.4	260.3	1,786.0
לקרן השוואה והיטל התגוננות — במיליוני ל"י	5.1	12.4	414.0
למס מקביל — במיליוני ל"י	—	—	400.0
כאחוז מהתל"ג	2.0	7.6	5.3

מה מראה הטבלא?

המוסד לביטוח לאומי משלם יותר כסף לציבור משהוא גובה ממנו.

לפי התקציב לשנת 1974/75 (אמדן) ישלם המוסד קרוב ל־2.8 מיליארד לירות לתושבי המדינה.

סכום זה כולל גימלאות על פי חוק הביטוח הלאומי ותשלומים נוספים לפי הסדרים אחרים. המוסד יגבה 2.6 מיליארד לירות הכוללים גם כסף מקביל עבור קופות חולים והיטל בטחון. לצורך גימלאותיו יגבה המוסד רק 2.2 מיליארד לירות. המוסד לביטוח לאומי יחלק, לפיכך, על פי קריטריונים סוציאליים, 5.7% מהתוצר הלאומי הגלמי ויגבה 5.1% למטרותיו.

קשישים ואלמנות יקבלו השנה מיליארד לירות מהמוסד.

במשך 9 השנים האחרונות גדל ערך הקיצבה ב־50%.

במשך 10 שנים הוכפל מספר מקבלי הקיצבה.

מאז 1965 גדל אחוז המבוטחים של הביטוח הלאומי מ־13.6% ל־23.7% מכוח העבודה!

ילדים

מעל מליון ילדים מקבלים תשלומים מהביטוח הלאומי בסכום כולל של 927 מליון ל"י

עבור כל ילד בממוצע קרוב ל־900 לירות לשנה.

משפחת שכיר — 4 ילדים מקבלת תשלום של 20% מהשכר הממוצע; 6 ילדים — 30%, 8 ילדים — 52%.

תאונות עבודה

המוסד מכסה כ־100,000 נפגעי עבודה לשנה, על כל 1,000 עובדים נפגעים כ־83 לשנה.

נכים

כ־13,000 „נכים הרישיים" יקבלו השנה גימלאות מהביטוח הלאומי.

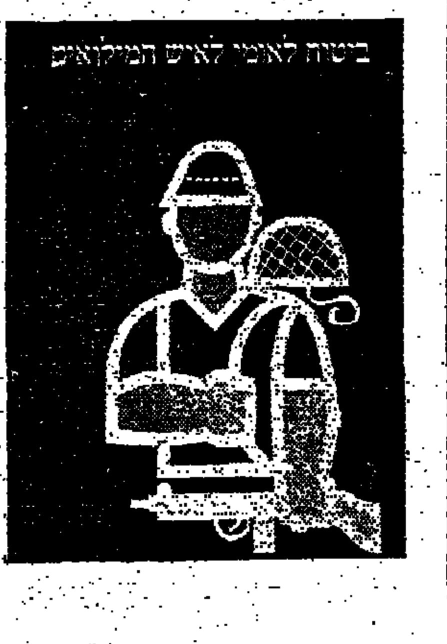

ביטוח נכות

א. ב־1.4.74 נכנס לתוקפו ביטוח נכות.

ב. בביטוח נכות מבוטחים: תושב ישראל שטרם הגיע לגיל 65, ותושבת ישראל שטרם הגיעה לגיל 60 (בשלב מאוחר יותר יכללו גם עקרות־בית).

ג. בשנה הראשונה להפעלת החוק יהיו זכאים לגימלאות „נכים חדשים" בלבד, דהיינו:

1. מבוטחים שאיבדו לפחות 50% מכושרם להשתכר אחרי 1.4.70, כתוצאה מליקוי גופני, שכלי או נפשי הנובע ממחלה או תאונה.
2. מי שהגיעו לגיל 18 אחרי 1.4.70 כשהם כבר נכים, כתוצאה ממום מלידה או ממחלה או תאונה שאירעה להם לפני הגיעם לגיל 18, ועתה הם בני 19 לפחות.

„נכים קודמים" — מי שנעשו נכים לפני 1.4.70 — יהיו זכאים לגימלאות רק החל ב־1.4.75, ובהדרגה עד 1.4.76.

ד. בשלב הראשון יוענקו לנכים שימצאו זכאים — קיצבה חודשית ושיקום מקצועי.

ה. נכים המקבלים עזרה כלכלית קבועה מלשכות הסעד בגלל נכות שקרתה להם אחרי 1.4.70 — יוכלו לפנות החל מחודש מאי ללשכות הסעד ולמלא שם לנהיותם טפסי תביעה לגימלאות המוסד לביטוח לאומי. עובדי לשכות הסעד יסייעו לאותם נכים במילוי טפסי התביעה ובהשגת המסמכים הדרושים.

ו. הזכות לקיצבה חדשית לגבי „נכה חדש" שהיה נכה לפני 1.4.74, תעמוד לו לפרוע גם אם יגיש תביעה בעוד מספר חדשים.

את התביעות יש להגיש על גבי טופס מיוחד אותו ניתן להשיג בכל סניפי המוסד לביטוח לאומי. על תושבי יפו לפנות לסניף תל־אביב ברחוב אבן גבירול 62.
לטופס התביעה יהיה צורך לצרף מסמכים רפואיים ותעסוקתיים המעידים על כך שההכנסה מעבודה או ממשלח־יד צומצמה **לפני יותר מ־90 יום** ב־50% לפחות, עקב הנכות.

בחודש אפריל נכנס לתוקפו חוק ביטוח נכות בביטוח הלאומי

עיקרי ביטוח נכות

תחולה

לגבי „נכים חדשים" ב־1 באפריל 1974.
לגבי „נכים קודמים" יוחל בהפעלתו בהדרגה מ־1 באפריל 1975 עד 1 באפריל 1976

הבחנה בין „נכה חדש" ל„נכה קודם"

„נכה חדש" — מי שהיה לנכה ביום 1 באפריל 1970 או לאחריו, או מי שהגיע לגיל 18 ביום 1 באפריל 1970 או לאחריו כשהוא נכה.
„נכה קודם" — מי שהיה לנכה לפני יום 1 באפריל 1970, והתקיימו בו בתאריך זה תנאי זכאות שיפורסמו במועד מאוחר יותר.

מיהו נכה

„נכה" — מבוטח שכתוצאה מליקוי גופני, שכלי או נפשי הנובע ממחלה, תאונה או מום מלידה, אין לו הכושר להשתכר כדי מחייתו, או שכושרו להשתכר מעבודה או ממשלח־יד צומצם עקב הליקוי ב־50% או יותר.

סוגי הגימלאות שמעניק החוק

נכה זכאי לגימלאות אלו:
— קיצבה חודשית;
— שיקום מקצועי;
— שירותים מיוחדים (יינתנו במועד מאוחר יותר).

קיצבה חודשית

„נכה חדש" זכאי לקיצבה חודשית לאחר שנקבעה לו דרגת נכות שאינה פחותה מ־50%, ונתמלאו בו אלה:

1. הוא נעשה נכה בהיותו תושב מדינת ישראל.
2. הוא היה מבוטח במשך 12 החודשים האחרונים שקדמו לתאריך שבו נעשה נכה, או במשך 24 חודשים מתוך 60 החודשים שקדמו לתאריך שבו נעשה נכה.

שיעור הקיצבה החודשית

שיעור הקיצבה המלאה ליחיד יהיה 20% מהשכר הממוצע.
היו לנכה תלויים — תשולם לו בעדם, בנוסף לקיצבת יחיד מלאה, תוספת תלויים כדלהלן:

- בעד תלוי אחד — 10% מהשכר הממוצע.
- בעד כל אחד מיתר התלויים — 8% מהשכר הממוצע.

„תלויים" של נכה, לענין סעיף זה —

- הורה שכל פרנסתו היתה עליו ערב היותו נכה.
- בן זוג שהכנסתו אינה עולה על 7,700 * ל"י לשנה.
- שלושת ילדיו הבכירים.

* סכום זה בתקף מ־1.4.74 והוא עשוי להשתנות.

„קיצבה מלאה" — נכה שנקבעה לו דרגת נכות של 75% לפחות זכאי לקיצבה מלאה.
„קיצבה חלקית" — נכה חדש שנקבעה לו דרגת נכות שאינה פחותה מ־50% ואינה עולה על 74%, זכאי לקיצבה חדשית חלקית בעדו ובעד התלויים בו בסכום שיחסו לקיצבה הוא כיחס שבין אחוז דרגת נכותו לבין מאה.

תהליך הקביעה

ועדת נכות תקבע את דרגת הנכות.
תנאי לקביעת דרגת נכות הוא שהנכות הרפואית לגבי נכה חדש היא 35% לפחות.
הערה: רשימה זו אינה כוללת פירוט מלא של הוראות החוק.

רשות הפרסום הממשלתית יואב גרפיקה

24 שעות · 24 שעות · 24 שעות · 24 שעות

מבחר

ורידה

אישי

15.1 — „משפחת פרט־"

— „רק הגלמוד".

15.2 — „לקראת שבת".

21. — „אלעד ידיד אל־"

— פרקים ב„ביחוד 1973. משתתפים: דורית, שלישית המטפל עם ה־ צירת מגלגר, הגבעטרון, „ביחוד הצייר" ותגובר שלו של דב כרמל.

21.4 — „הגדת בוסידן" קב בוסידן, אמן ישראלי בן תמונות בתחריטים, עוסק זה שנים בלמודן בפיצובה ובי־ נה על „הגדת פסח" חדשה. את ראיון עם האמן והמסבר על המתליכים המיוחדים שב־ ההגדה בת הכיסים הכריכה.

21.5 — „סרט קולנוע" — „לשניים", שותף צעיר, בעל מיסגות, באלף להתחלק ב־ עם רופאה צעירה המשתי־ תנועה לשחרור האשה. עם ה עוז, דייר הרסמן. בראשה וגלי גוזבר.

שבת

10.00 — „בידור לילדים".

10.30 — „עלם ועל־בה" — בין הלמידי בתי־ספר חיבור מנחה: דן כנר.

11.10 — „סרט קולנוע" —

„בערת החלומות". קומדיה מוסיק־ לית על נערה המתלבטת בבחירת בעל חלומותיה. בשלבהתיה שלו־ שה עוגמים. משתתפים: ג'אן פאואל, קליף רוברטסון וקיי בלארד.

20.00 — „המכבדיל" — „הבד־ חר בשירי זמרה". פיוטים למנגנ יהודי. מריה ולבנון בהשתתפות מקהלת „נועם רשאל" בהדרכת פר־ רא צפיה. דברים מפי הר"כ מנחם ידיד ויונה כהן.

21.10 — „אירוויזיון" — „תכנית מבריקה".

22.00 — „מבט ספורט".

22.50 — „בידור תו־ל" — „המשחרים התמשים".

ברדין

שישי

16.05 — „מעם המן" — תכניתו של יהורם גאון (צ).

17.05 — „היה אתה שו־ פה" — עם מלי ספירא (צ).

21.05 — „קונצרט ליל ה־ חג" — (סטראו). מיצירות איגור סטראווינסקי: „שירת המזיר", „מעשה בחייל". שלושה קטעים מתוך „פטרושקה". שירים ו„פולקן האגביב" (א).

21.05 — „עם מלחין אחד" — בוב דילן (צ).

21.05 — „לא על־פי הס־ דר" — הרב שמואל אבידור־הכהן מגיש סיפורים ושירים בעקבות ה־ הגדה (ב).

22.05 — „שעת רצון" — עם יורם קניוק (צ).

שבת

09.05 — „אירוויזיון 1974" — (ב).

10.05 — „את תרותי" — שעתיים של שירי חירות (צ).

11.05 — „משירי דורי־ האל כאימי" — הסלוהין, הכ־ סורד והזמר הברזילאי. משתת־ פים: מיכל טל, ניצה שאול, הי־

דוראים. פתי כספי, הזמרת האוד־ דיאנית אנה מריה, הגימרסט הד־ רון כלוזמן ולהקת המלטכה. מב־ הה: יוסי בנאי (ב).

11.05 — „אליהו הנביא" — תכנית מוקלטת מתוך מופע פעמי בכמגרת הפסטיבל הישראלי 1973 (א).

13.05 — „שאלות אויש־ יות" — יעקב אגמון עם איתן צוקר (צ).

18.05 — „אגדה ומציאות" — סיפורו האמיתי של הרשלה באוסטרופולי (צ).

22.05 — „פנים אחרות" — מיפוד מיהוד על הפרוש ברוך קורצוויל ד"ל. משתתפים: יהודה פרידלנדר, צבי לה, הלל ברזל, גילה דבדו והיים שחם (א).

קולנוע

ירושלים

* „רבי יעקבי" (אוריון) — קומדיה מטורפת עם לואי דה־ פינס. הסעם על נושא היחדים. ערבים, באנגסטרים, מנגנים, כור־ גנים וכידוב. כמו כל קומדיה עם דה־פינס — בשפעה ובלתי מחייבת. אבל המסיפרה קרובה אלינו. ויש גם כמה רגעים של הכמה אביתית העוברת את הגבול של הצחוק לשמו.

* „אורות הברד" (ארגון) — סרטו הקולי הראשון (להבדיל מ־ מדבר!) של צ'אפלין. יצירת־מופת מזהירה, המאחדת את הטוב ביו־ תר בכל מה שעשה בחייו. האנפי־ היאגוה של הגזה. התמציה של ה־ הגזה ההוסמה, הבכוסה האישית — צ'אפלין, בדמה, לעולם עוד לא הגיע לשיא כמין זה.

* „קברט" (ירושלים) — כמו־ זמר שונה מאחרים, הוא מתבהל בשני מיסורים, המוסיקלי המעולה בדיל מגור האוריסטוליסטי, המתאר את ברלין בימי עליית הנאצים.

התוצה במציאות של ויקבוז הבר־ תי, ריקנות, ובוביבע בהדר של פוסבים מקוריים מפי ליוה מינלי וג'ואל גריי.

* „נשיא על הכוונת" (חן) — האור התגנבות (דביניה) בהרגול. סרט־גהה כלוזט ומר־ תק, שאין בו עומק פוליטי שיפלה אותו בדרגה גבוה יותר.

* „היית ותן לבנהו" (צה) — בנגד הר"ם, עסלקו מכבו סלושה יסודות — עין קטנה, הארגון ה־ אפל על היהמה בין־לאומית ו־ הגלוזה של אבידים משחקים. בצבם. כה־המעולה שנקבע להרגיד סור הוא בנעת יותר, בהדור־שפסבי יותר — גם הוכה לטיפורי־בטיורים.

* „הדף עם הדוח" (סמבי) — סרט נבחר, האפיזודה על הד־ ליברד ב„היהרהודה להזוכה והרדים", כפותה, יקר, גדוש־כוכ־ בים, מלחדאמה מיוסגה, גוזגנים — כל כה שתרצה. אולם גם סרטי־ חובה, כמובן — להמונים. הנאת לשכה, לאחרים — המבר־כהשבה יקר־ערך.

תל־אביב

* „רבי יעקבי" (תלאביב) — ראה „אוריון" ירם.

* „אורות הברד" (לימור) — ראה „ארגון" ירם.

* „היור ותן לבנהו" (אטפיר) ראה „עדן", ירושלים.

* „האגדה ובגזר" (הבלת) — קומדיה אבסורדית־עתודה על אה־ בה בין נער לבין ישישה בת 80. על אהבת היים וסובלנות בעולם של דכאון ורצח. כרס בקורי ומקו־ בעותי לצהים פיוטי ויפה מאוד. עיש בו סנגון ותגם.

* „ונכו של הדרדפיק" (פינבה 1) — סרט מגרדיכתי הבמידר לסכון במהיבת סרטי־האירה של

קוברייך, אך רחוק ממנו. יותר עם זאת: יש כאן הרבה מאוד רגעי אכרטי חם, אסוציאציות מרהקות, משחק מעולה, והומר כבד למה־ שבה.

* „האן נעלם דניאל ואקס?" (עדן) — סרט ישראלי רציני בעל מכנין טלם, גם אם לא בשיא יכולה. (הפגר יקוק מיד לעה־ סרס!), אכין וכן המסאר באמצ־ עים בעדינים ומעמבים את הה־ ליכי־השלילה בחברה הישראלית ומביע היטב את הנוסטאלגיה ל־ „נעורים אבודים". סרט שיש לר־ אות. אפילו פעמיים!

חיפה

* „רבי יעקבי" (עצמון) — ראה אוריון, ירושלים.

* „איזה מין עהירה" (אורה) — האכזיה עוקצנית הברחתי־ מינית, על החיים בסיציליה הכר־ כורתית בהדר המתירבות שלבו. הגתוגים הם קצת מפיפיים כדי, והמתקפה קצת מבוגנת, אך הוא סרט „בתגלגלי" היטב, מציג הווי לשחוק ורשעות ועביעות, סרט שהוא פשרה מהמעולות ביותר.

* „לידה באוטורדה" (עמבי) — הסרט הכמחרי ביותר של האחים מארקס, שילוב יריה, כמש גאוני, של הסגנון המקובל של הקומיק־ אים „המוהמים" והאבסורדיים עם עלילה הוליבהיית מלודראמ־ טית ישהוקה. בודאי לא סרט החשוב ביותר של האחים מארקס, אך אולי הכל המבדר ביותר.

* „נשיא על הכוונת" (אורלי) — ראה „חן", ירושלים.

המבחר נכתב על־ידי מבקרי הקולנוע והתיאטרון הקבועים

— גזור ושמור —

המרכז לטלוויזיה לימודית

תוכניות מיוחדות

לשבוע של כ"ב בניסן עד כ"ז בניסן (14.4—19.4)

ריקוד נחושת — כלאכה יד עם בתיה עזריאל על הכנת תכשיטי נחושת — יום א', כ"ב בניסן, 14.4, שעה: 16.00

בשתור ההבהרה — סרט מדעי המספר על רעדי האדמה ועל החוקרים המנסים להקטין את נזקיו — יום א', כ"ב בניסן, 14.4, שעה: 16.27

איך זה לריב? — נתוה בעיות ביחסי משפחה באמצעות משחקי תפקידים. הכניה לאמהות ולילדים — יום א', כ"ב בניסן, 14.4, שעה: 16.55

צביר — צביר, בריא, רענן — סרט על איש שרצה להיות בריא — והצליח — יום ב', כ"ג בניסן, 15.4, שעה: 16.44

פגישה עם סופר — שיחה עם הסופר אהרון אפלפלד — יום ב', כ"ג בניסן, 15.4, שעה: 16.55; יום ו', כ"ז בניסן, 19.4, שעה: 16.45

גדולים או קטנים — תכניה משותפת לאם ולילד. לפלא שליחויות אנו גדולים אך יתהליש לקבל אחריות אנחנו קטנים? זו היא בעיתם של המתבגרים. באמצעות משחקי תפקידים אנו מנהים את הבעיה — יום ג', כ"ד בניסן, 16.4, שעה: 16.50

בתנועה מתמדת — סרט על האמנות הקינטית — יום ד', כ"ה בניסן, 17.4, שעה: 16.37

ניתוח מעגלים — פרק בתורת החשמל בהסגרת הפינה הטכנולוגית. המיכור כביב את שיטת הפקיבות להישוב זרמים במצגל מורכב והיבוד מקביל של סולולות — יום ד', כ"ה בניסן, 17.4, שעה: 17.00

מלבנים — במוק לבני הנעורים — יום ה', כ"ו בניסן, 18.4, שעה: 17.00

על התכניות ליום הזכרון לשואה ולגבורה יפורסמו פרטים במודעות מיוחדות.

— גזור ושמור —

„איך זה לריב?"

המרכז לטלוויזיה לימודית מגיש

תכנית משותפת לאחים. אחיות ואמהות

בתכנית מתארים ומשוחחים ילדים גדולים וקטנים על מריבות־אחים, ומנסים לראות ולהבין את עצמם ואת זולתם בשעת המריבה.

מועדי השידור:

יום ראשון, כ"ב בניסן, 14.4.74 בשעה 16.55

יום ראשון, כ"ט בניסן, 21.4.74 בשעה 16.55

אמהות מוזמנות לצפות יחד עם ילדיהן במישדר

„איך זה לריב?"

זמני הדלקת הנרות שבת, שביעי של פסח

	ירושלים	ת"א	חיפה
ערב שבת	5.27	5.45	5.38
מוצאי שבת	6.43	6.45	6.45

בתי־מרקחת

ירושלים

שישי

„גבעה, האר"י 12, טל. 33676; אל ארה, רח' באב אל ג'הרא, טל. 282682.

שביעי של פסח

הרצל, רח' יפו 36, טל. 225059.

מוצאי פסח

בית וגן, רח' הפסגה 59, טל. 535636; אל בתרא, רח' צאלה א־דין, טל. 284123.

תורנות בתי מרקחת בתל־אביב

שישי

פרנקל, רח' המלך ג'ורג' 28, טל. 223721; קסטה, רח' אבן גבירול 147, טל. 443716; יאני, רח' יהודה הלוי 67, טל. 612474.

שבת

ברוסה, רח' שינקין 27, טל. 284791; הרופא, רח' דיזנגוף 217, טל. 223488.

מוצאי שבת

מוסקוביץ, רח' המלך ג'ורג' 25, טל. 262650; בגי, רח' דיזנגוף 174, טל. 222386; יאני, יהודה הלוי 67, טל. 612474.

חיפה

שישי — 12

בלפור, מסדה 1, 662289.

פסח —

אין תורנות.

ברמת גן והסביבה

שישי—12

הגיה — רמת גן רח' ארלוזורוב 81.

שבת—

רמה — רמת גן, רח' ז'בוטינסקי 65.

בבני ברק

שישי — 5.4

תלפיות — רחוב אבא הלל 30, ר"ג.

שבת—6.4

ירושלים — רחוב ירושלים 62, בני־ברק.

בתי מרקחת בחולון

שישי

באנה רחל חולון רח' אילת 36.

שבת

אומתא חולון רח' סוקולוב 4 (מול פי סנטר 19).

בבת־ים

שישי —

בלפור — בת־ים — רח' בלפור 90.

שבת —13

עזרא — בת־ים — רח' בלפור 135.

פתח־תקוה

שישי — 12

ברכת השרון — חובבי ציון 40.

שבת—13

רסל — רוטשילד 89.

בנתניה

שישי—12

הרופה.

שבת—13

הרופה.

רמת־השרון רעננה, כפר־סבא רכתיים

שישי

אלרם, רמת השרון רח' סוקולוב 87

שבת ומוצאי שבת

פיינגולד, כפר סבא, רח' הרצל 47.

אושר תקציב גבעתיים

מאת סופר „דבר" בגוש דן

בישיבת עיריית גבעתיים אושרה אמש ברוב קולות הקואליציה (המערך, המפד"ל ול"ע) ובהתנגדות „הליכוד" את הצעת התקציב העירוני לשנת הכספים הנוכחית.

אומדן ההוצאות הוא כ־35.5 מיליון ל"י, לעומת 25.8 מיליון ל"י אשתקד, תיינו גידול של 37.2 אחוז. אומדן התקבולים הוא כ־30.5 מיליון ל"י לעומת תקציב של 22.8 מיליון ל"י אשתקד, היינו עליה של 31.7 אחוזים. סעיפי ההוצאות העיקריים: לחנוך כ־10 מיליון ל"י, לשירותים ממלכתיים, כולל הינוך, כ־20 מיליון ל"י ולמנהלה כללית 2.4 מיליון ל"י.

ק. קריינמן ראש העיריה, סקר את התקציב ומסר, כי בדרום העיר נותרו 400 דונאם בלבד לבנייה חדשה, יש סיכוי, שבעקבות ה־ בנייה החדשה בשטח זה והמסים שיתקבלו מכך, יכוסה הגרעון ב־ תקציב. הוא מסר, כי בשטח זה הוקצבו לבנייה 600 יחידות דיור לזוגות צעירים.

מועצה ממונה תוקם בכבול

מאת יואל דר, סופר „דבר"

במשרד הפנים החליטו לכונן מו־ עצה מכונה בכפר הערבי כבול שבגליל המערבי.

המועצה תהיה בת השעה הבריות, המייצגים את תושבי הכפר.

נודע, כי בינתיים הגיעו יותר מ־200 תושבי הכפר כבול עצומה הקוראת למשרד הפנים לבטל את תכניתו, או לדחותה, לזמן־מה. הח־ תומים על העצומה טוענים, כי המועצה הממונה אינה מייצגת נכונה את תושבי הכפר לא מבחינה חמולתית ולא מבחינה מפ־ לגתית.

בבית המשפט המחוזי בירושלים

תיק עזבונות 249/74

בעניין עזבון המנוח מנדל קנר־ סקי מרחוב אפציה 6, שנפטר בירושלים ביום 31.12.73

המבקשת: רבקה קנופף.

להווי ידוע כי הוגשה לבית המשפט בקשה לקיום הצוואה של המנוח.

כל המתנגד לבקשה הנ"ל יגיש תוך חמישה עשר יום מיום פרסום הזמנה זו, את כתבי התנ־ גדותו, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כאמור.

יהודה וייס, שופט רשם

הלוח החודש דבר

תזמורת פרו־מוסיקה בישראל

תקיים שני קונצרטים:

באולם רקנטי במוזיאון תל־אביב, ביום ג', 16.5.74, ובטבעון, ביום ו', 19.4.74 (שעה 20.00).

מנצחת — דליה אטלס; סולן — יאיר קלס (כנור).

בתכנית — מיצירות הידן, הנדל ודבוז'אק.

קופת־חולים מחוז חיפה

תורניות רופאים בקופת־חולים מחוז חיפה

א. שעות התורנות במרפאות קופת־חולים

1. בלילות, לרבות לילות שבת ולילות חג מ־8 בערב עד 12 בחצות.

2. בימי שישי ובערבי חג מ־4 עד 5 אחה"צ.

3. בשבתות ובחגים מ־9 עד 11 לפנה"צ.

ב. תחנות התורנות

1. במרפאה פרישמן, רח' פרישמן 4, טלפון 662195 לחברים מהסני־ פים: פרישמן, אחוזה, שדרות ארים, יבנה, ד"ר בליקה, ברזילי, גאולה, תל־עמל, חליסה וקיבוץ גלויות.

3. מרפאת קרית אליעזר, רחוב צהיל טלפון 535226 לחברים מהסני־ פים: קרית אליעזר, קרית אלי־ יהו, בת־גלים, עין־הים, מחנה דוד וקרית ספרינצק.

3. מרפאה רש בכרמל הכרמל, רח' אלהנן, טלפון 86868 לחברים מהסניפים: בנין — אחוזה, רש — ביכו הכרמל, הכרמל הצרפתי רוממה.

4. מרפאת נוה־שאנן גלבוע, סימטת טרומפלדור, טלפון 222121 להברים מהסניפים: נוה שאנן, יוליוס בורגר, גלבוע ורמות־רמז.

5. מרפאה קרית חיים מזרחית, טלפון 721331 להברים מהסניפים: קרית חיים מזרחית, קרית ביאליק, קרית מוצקין, קרית שמואל ובני־ לום.

6. מרפאה קריתיים א' רחוב ירושלים 3, טלפון 718953 להב־ רים מהסניפים: קרית ים א', קרית ים ג', קריתיים לסקו וקריתיחיים במערבית.

7. מרפאת עזיאל קרית אתא, טלפון 722384 להברים מהסניפים: עזיאל, ביר־עבי, פינסקר וקרית־ בנימין.

8. מרפאת טירת־הכרמל טלפון 571034 להברים מהסניפים: טירת הכרמל, טירה כנערב.

ג. במגן דוד אדום

רחוב יצחק שדה טלפון במספר 101 להברים הגרים בשטח שיפו־ טה של חיפה, פרט למפורטו:

1. בימים א'—ה' משעה 13 עד 16, משעה 19 עד 20, משעה 24 עד 7 בבוקר.

2. בימי שישי וערבי חג משעה 14 עד 7 בבוקר למחרת השבת, או החג.

ד. החברים ממרפאות תל־חנן, נשר ובן־דור במגן דוד אדום טל. במספר 101.

1. בימים א' — ה' משעה 13 עד 16, ומשעה 19 עד 7 בבוקר.

2. בימי שישי וערבי חג משעה 14 עד שעה 7 בבוקר למחרת ה־ שבת, או החג.

ה. בפרדס חיפה

טקסי ביאליק טלפון במספר 13232:

1. בימים א' — ה' משעה 13 עד 16.

2. בימי שישי וערבי חג משעה 14 עד 20.

3. בשבתות ובחגים משעה 12 עד 20.

4. כל לילה משעה 24 עד 7 בבוקר.

אין לפנות לתורניות אח־ רות בשעות שתחנות התור־ נות בקופת־חולים פעולות.

ו. קרית טבעון, קרית־עמל, ואלרואי טלפון מספר 932053.

1. בימים א' — ה' משעה 8 בערב עד 7 בבוקר.

2. בימי שישי וערבי חג משעה 14 עד 7 בבוקר למחרת השבת או החג.

ז. קרית אתא טלפון מספר 723031.

1. משעה 24 עד 7 בבוקר.

ח. תורנות למקרים בלתי־ דחופים

בשבתות ובחגים במרפאת הכוכוריות רח' אבן סינא 8.

1. בימי שישי וערבי חג משעה 4 עד 5.30 אחה"צ.

2. בשבתות ובחגים משעה 9 עד 11.30 לפנה"צ.

ט. תורנות מעבדה:

במעבדה המחוזית שדי ארים 54 טלפון 533107 להברים בכל סניפי המחוז משעה 9—11 לפני הצהרים.

י. בית מרקחת מחוזי

רחוב אבדסינא 7 פתוח בימים א' —ה' משעה 8 בבוקר עד 7 בערב ללא הפסקה.

קופת־חולים של ההסתדרות הכללית מחוז תל־אביב · לוח התורנויות

א. תורנויות לילה

בתקופות ערב ערב, כולל שבת וחג, בשעות 8 בערב עד 12 בלילה (פרט להדר יוסף מ־8 עד 11).

1. מרפאת התקוה ב' רחוב זיו פינת רח' ברוכה. טלפון 31122 — להברים מסניפי: התקוה א' רבי נסקה ובכפר שלם.

2. מרפאת הדר יוסף, רחוב קהילת וילנה במספר 12—10, טלפון 478055 — בשעות 8.00 עד 11.00 בלילה. להברים בסניפי: הדר־יוסף, נוה שרת, צהלה, רמת חייל, תל־ברוך וכן להברים מהסטוצנוה הקרובה לסניפים הללו.

3. מרפאת נוה שאנן, רחוב יסוד המעלה פינת לוינסקי טל. 53453 — להברים בסניפי: נוה שאנן, רסיבבזן ופלורנטין.

4. מרפאת קטוביץ, רחוב רפידת קטוביץ 36 פינת יהודה המכבי, טל. 444494 — להברים מסניפי: לקוביץ, רבינוביץ ורמת אביב.

5. מרפאת תל־כנרדוי, רחוב דב הוז 1, טל. 243233 — להב־ רים מסניפי: תל־נורדוי, אלי־ היה, בארי, צהרונם, גלבוע, הגבל והפטרים.

6. מרפאת קריה שלום, רחוב זיסבסקי 12, טלפון 822715 — להברים מסניפי: קרית שלום וקריה־אילום (שכון צבא קבע).

בערה

א. אחרי השעה 12.00 בלילה ועד 7.00 בבוקר בתקיימת תורנות לילה במד"א, רח' מהאיה 13, טל. 101.

ב. החברים מסניפי: אילת, יד־ אליהו, רמת חן, עממי ב', רמת ישראל, גבעתיים, בראשו, אר־ ליזנים. שבטי יהגה הנביא ומשה רבינו — הזקוקים לרופא בין השעות 8 בערב עד 7 בבוקר יפנו למגן דוד אדום, רח' מהאיה 13, טלפון 101.

ב. תורנויות ערב שבת

בימי שישי משעה 2 אחה"צ עד 8 בערב מתקיימת תורנות במגן דוד אדום, רח' מהאיה 13, טלפון 101.

1. בית מרקחת. במרפאת זמנ־ הוף, רח' זמנהוף 42, טלפון 289221, בין השעות 2.30—5.00 אחה"צ. במרפאה מגדלבוב, רח' אלנבי 75, טלפון 614467, בין השעות 2.30—5.00 אחה"צ.

2. מעבדה, במרפאת זמנהוף רח' זמנהוף 34, בין 4—5 אחה"צ.

ג. תורנויות שבת וחג

1. בתקיימות בין השעות 9.00—11.00 לפנה"צ במרפאות:

גלבוע	— טל' 242870
התקוה א'	— טל' 32579
ולינבמן	— טל' 828180
הדר יוסף	— טל' 47809
יד־אליהו	— טל' 34278
יהגה הנביא	— טל' 55979
כפר שלם	— טל' 31546
מגדלבוב	— טל' 614467
נוה שאנן	— טל' 33483
קרית שלום	— טל' 822715
קטוביץ	— טל' 44449
רמת אביב	— טל' 412294
רמת חייל	— טל' 471162
נל נורדוי	— טל' 243233

משעה 1.00 בצהרים עד 8.00 בערב מתקיימת תור־ נות במגן דוד אדום, רח' מהאיה 13, טל' 101.

2. רופאים מקצועיים — לכל סניפי המחוז, מרפאה מגדל־ בוב, רח' אלנבי 75, טל' 614467.

א. רופאי א.א.ג. ועיניים מקבלים בין השעות 9.30—11.30 לפנה"צ.

ב. רופא לילדים בין השעות 9.00—12.00 לפנה"צ.

3. תורנות מעבדה — לכל סניפי המחוז. במרפאה זמנהוף, רח' זמנהוף 34, טלפון 284242. בשעות 9—11 לפנה"צ. 4—5 אחה"צ.

בית מרקחת במרפאת מגדל־ בוב, רח' אלנבי 75, בין השעות 9.30—12.00 לפנה"צ. 4.00—5.00 אחה"צ.

הערה: בית מרקחת מגדלבוב, רח' אלנבי 75, פתוח בימי א'—ה' משעה 8 בבוקר עד 7 בערב ללא הפסקה.

מלווה מצפ"י

רכוש מלווה מלחמה מרצון

בולים

ות אריה לינדנבאום

שנה ימלאו החודש ל„ועידת ית העולמית" שראשיתה ב־ ו אצירות בברוצלב שבפור באוגוסט 1948. אחר כך בפאר (20—25.4.1949) ובפראג בפאר

ידת השלום העולמית היא ל־ ה ארגון המודרך על־ידי הד־ ריסטים נגד ימין המערב. ה־ ה נקראה בראשונה „וועד עד־ על להוגי שלום".

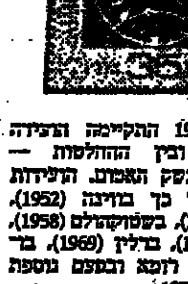

באוסס 1950 התקיימה הועידה טוקהולם ובין ההחלטות — פה נגד נשק האטום. הועידות קיימו אחר כך בווינה (1952), יסקי (1955), בשטוקהולם (1958), וקווה (1962), ברלין (1969), בו־ פט (1971), ורמא ובפעם נוספת סקווה ב־1973.

למלאות 25 שנה ל„ועידת השלום" לטיה" יוצאו השנה בולים בריד לציון המאורע (בראה סרק ש הקומוניסטי). לפי שנה הגיע כי הצלופו של בול כזה שהופיע באפריל בדואר מזרח גרמניה.

25 שנה לנאט"ו

לנאט"ו (ארגון האמנה הצפון־ אטלנטית) ימלאו 25 שנה וכפי ה־ ה יצויין גם אירגון זה בבו־ הוצאת בולאות ודאי רק ברב. לפי שנה הגיע לידינו לום איגרת אוויר חדשה של דיב, שהוקדשה למלאות 25 שנה לנאט"ו. על־גבי האיגרת מופיע סמל נאט"ו שזור באות O שבמלה נאט"ו. האיגרת היא בערך נקוב של 18 סנט.

„פרסקו" „שלום" באו"ם

בדואר או"ם בניו־יורק ובג'נבה יופיעו ב־6 במאי 4 בולים עם ציור הקיר „פרסקו" הידוע של האמן הברזילאי קאנדידו פורטינרי, ש־ נתרם לאו"ם על־ידי ממשלת ברזיל ב־1957. ה„פרסקו", הידוע בשם „שלום", נמצא באחד האולמות הסרכזיים בבניין האומות המאו־ חדות בניו־יורק. היצירה מתארת ילדים מכל העולם ונקראת כאמור „שלום".

ארבעת הבולים החדשים זהים בציור וכמעט במהדורה שווה. שני הבולים שיופיעו בדואר או"ם בני־ יורק הם 60 סנט ו־1 פרנק וכן הבול בן 18 סנט שיופיע בדואר או"ם בני־יורק יחד במהדורה של 2.1 מיליון עותקים. הבול הניו־יורקי בן 10 סנט, יהיה במהדורה של 2 מיליון ו־250 אלף עותקים.

סלוודורה איינדה בהונגריה

בחודש שעבר הופיע בהונגריה (וגם בברית־המועצות) בול מיוחד לזכרו של נשיאה המנוח של צ'ילה סאלוודורה איינדה.

בולים למלחמה ושלום

„אירופה" בקפריסין

בקפריסין יופיעו בקרוב השנה שלושה בולים במסגרת הבולים של „אירופה המאוחדת". לשלושת

הבולים ציור זהה המבוסס על מס־ בע בתמונתה השניה של המאה החמישית מלפני הספירה. הכוונה לאגדה על חטיפת זיאוס ואירופה, בתם של פניקס וטלפסה מפניקיה. לא ברור עדיין אם הציור שנבחר לבולי־קפריסין יהיה הציור האחיד בבולי „אירופה" של מדינות אח־ רות.

30 שנה למפלת הנאצים בלנינגרד

בברית־המועצות הופיע לא מזמן בול־זכרון מיוחד לציון 30 שנה

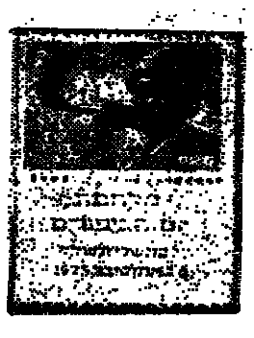

לקרב המכריע על שחרור לנינגרד במלחמת העולם השניה. הבול מת־ אר דבוניות להוקים סובייטיים ו־ אנדרטה שהוקמה בלנינגרד לזכר מפלת הפולש הנאצי.

פיסרו ברומניה

בין 7 יצירות אמנים דגולים, שהופיעו עתה בבולי דואר רומניה, שני בולים עם יצירות האמן קמיל פיסרו (יהודי). כל הסדרה הוקדשה לציירים אימפרסיוניסטים (רנואר, סזאן, פיכארו, מונה וסיסלי).

תשובות

לעוזר כוקסמן, בלה"ל — מחירי בולים שביקשת הם הערכה כללית בלבד, שכן הקונה הוא שיקבע סופית את שווין של הבול בהתאם לטיב שיראה בעיניו. כדי למלא בקשתך נציין כאן את הבולים שביקשת ומחיריהם במצב התקין ביותר של הבולים (שובל מלא, דבק אוריגינאלי, בלי כתמי חלודה ובלי סימני מדבקות, ועוד).

דואר עברי „דקורי"	— 1.200 ל"י
דמי דואר 1948	— 5.000 ל"י
מולסים לשמונה תש"ח	— 800 ל"י
עצמאות תש"י	— 1.700 ל"י

מלחמת יום הכיפורים בבולי קק"ל

בהוצאת הקרן הקיימת לישראל הופיעו זה עתה שני בולים המוק־ דשים למלחמת יום־הכיפורים. ה־ בולים הם בערכים 0.25 ל"י ו־0.50 ל"י.

בגוף הבול חלק מפסוק שבקינת דוד על מות שאול ויהונתן: „מנ־ שרים קלו באריות גברו" ודמות חייל תוקע בשופר וברקע ענגים ורגעל המסמלים כצב ההירות.

הערך 0.25 ל"י מופיע בצבע אדום־שחור ו־0.50 ל"י בכחול־ כתום.

בשובל כתוב: מלחמת יום הכ־ פורים — ההוצאות הגבריים, אותו משפט תורגם לאנגלית.

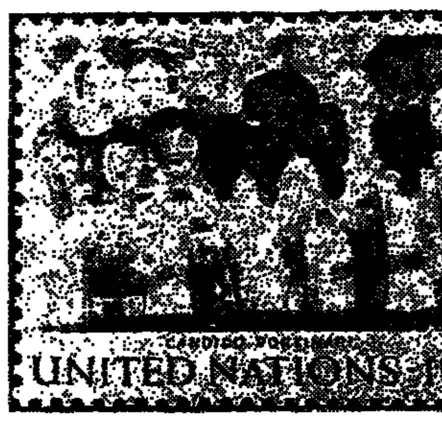

הגרפיקאים „האחים שמיר" עיצ־ בו את הבול והוא הודפס בדפוס „בשחוך" בירושלים. הוא הוכן ערב תערוכת הבולים הבין־לאומית „ירושלים 73" וכן לשליש השני של בתי־הספר, בארץ ובגולה.

לקראת התערוכה הופיע גם גליון זכרון מוקדש בסיהוד לתערוכת „ירושלים 73". בליון זה מציין 4 מבולי הקק"ל אשר היו בשי־ מוש דואר ישראל בתקופת המעבר של „מינהלת העם".

שחמט

בעריכת אליהו שחף

ביום ששה ב„מיכל" ה־ בות ע"ש דה־לינבסקי בלנינגרד אמן בשני התחרויות של חצי־ גמר אליפות העולם, בין אלופי ה־ עם לשעבר בורים ספסקי ודב־ אמן אנטולי קרפוב. כן ויתה ה־ מחצה הגרקים השני בין סיגנן קורצ'נוי. במסגרת הדו־קרב שיפיה ראשון ב־ שמשחק נצחונות, או במל מירב ה־ קודות מתוך 20 משחקים.

אלוף העולם לשעבר ונשיא מ"א, ד"ר מקס אייבה, הביע את דעתו, כי ספסקי יגבר על קרפוב ופטרוסיאן על קורצ'נוי, אולם הוא הוציא מכלל אפשרות הפתעה קרפוב. הוא אמר, כי אם יגיע ספסקי לדו־קרב עם פישר, הרי בניין יהיו עדיפים בהרבה מ־ מהר בריקיאוויק.

סיבוב כפול בליגה הלאומית

12 קבוצות הליגה הלאומית בגבו בסיבוב כפול (6—7) ביום שישי ושבת, 26—27 באפריל, ב־ מלון „הקיבוץ" בנתניה. הסיבוב ה־6 יתחיל ביום שני בשעה 4.30 אחה"צ ויסתיים בשעה 11.30 בערב אחרי 6 שעות משחק (או 60 מסעים). הסיבוב ה־7 יתחיל ב־ שבת ב־9 בבוקר ויסתיים בשעה 3 אחה"צ. הסיבוב ה־8, שבו מאבק אליפות הארץ, הוקדם ויתו־ קיים מחר 13 באפריל. לא התקיים סיבוב ב־4 במאי.

השלמה: אוניברסיטת ת"א 3.5 — „פלדקליק" 2.5; „לסקר" חיפה 4.5 — „הפועל" ירושלים 1.5; רמת־גן 4.5 — לסקר ת"א 1.5.

הטבלה (אחרי ארבעה סיבובים): „פלדקליק" 14.5; סבניון א' 13.5; (6) אוניברסיטה, לסקר חיפה, בית־ ים 13.5; רמת־גן 12.5; לסקר ת"א 11.5; עמק־חפר 11; „רוביבנשטיין" 10.5; מרכז הנוער 9; „הפועל" ירושלים 8 (6); סבניון ב' 7.

ליגה א' צפון (אחרי חמישה סי־ בובים): מרכז הנוער נתניה 19; בצרת־עלית 18.5; פתח־תקוה 16.5 (4); „הפועל" חיפה 16; בית בלד 15.5; „הרצליה" חיפה 15 (4); גליל עליון 15; עפולה/גלבוע 13.5; ותיקי חיפה 12.5 (2); „הפועל" חיפה 9.5 (8); הדרה 8.5 (6); כפר־ סוריק 6.5.

ליגה א' דרום (אחרי חמישה סי־ בובים): „הפועל" חולון א' 19; ביתי"ר ת"א 18 (1); מרכז הנוער ב', „רשבסקי" ת"א 17.5; רפי 14.5; אסי"א ירושלים 13.5 (6); „הפועל" ראשל"צ 13.5; צעירי ר"ג 12.5 (6); ותיקי ר"ג 12; בלל 11 (7); צעירי ירושלים 7.5; אוניברסיטת ת"א ב' (הוחזרה ל־ משחקי הליגה בעקבות החלטת ועד־ דת הערעורים) 4.5 (18).

הגביע־גמר אליפות הנוער של ה־ התייקבות העובדת, שהתקיים בקר־ בון רגבים (29.3—3.4), נסתיים בנצחונם המשותף של בלאי סריף (שובל) וינבל באבאן (עביד) שצברו 7 נקודות כ"א. הקדימו את חיים דרור (קרית־עבצים) 6.5; יצחק כהן (להמי־הגיסאות), דורון שופר (מרחבים), אהוד אברהמי (גיזת), עמוס בהור (להבות־הבשן). 6 כ"א ועוד 23 משתתפים. בתחרות־הגביע ניצחו יצחק כהן ונועם סוקר. המיסה משתתפים שיפוץ את דר־ גותיהם. במשחק הסימולטני של רבי־האמן ליברזון השתתפו 34 שח־ קנים: 30 נצחונו, 1 סיים בתיקו, 3 זכו. כן נתקיימה תחרות „המסע הטובי". בני המנצחים הבטיחו את מקומם בגמר אליפות הנוער ה־ ארצית.

במועדון „לסקר" ת"א נבחרה הנהלה חדשה בהרכב: א. יושע (יו"ר); א. בוך (סגן יו"ר וחבר השופטים); ד. כהן (סגן יו"ר); ר. מאורר (גזבר); א. בומבינדר (מזכיר); י. פלדמן (מנהל המי־ שק); א. גריסבק; ש. שטרנברג.

חצי־גמר אליפות העולם

אליפות ישראל 1973/74

פתיחת רגלי המלכה

מרגם	רדישקוביץ

1. 47 6ם 2. פגב 3ע 57 3. 5ר2 5ב 4. ר6ם גו 5. 4ה דגה 6. דגג כהא5 7. בהה5 רה 8. רצ5+ פג6 9. פחה 8ם 6א 10. ר6ג+ בגג 11. 0—0 צגב 12. 8ם פגה4 13. 2ב צגב 4ם 14. 0—0 בגהו 1ם ב7 15. פגה 6ה 16. 4מה בגה 17. 8ם 5ח 5ם צדם 18. 6:מה+ ר6ג 19. מחגה 8ם 20. כהה8+ צגד 21. 8ם פגה 6ג 7ם צגר 22. צבב צבב 23. צגב 13 צבב 24. 7ג 2ג 25. פגב 5ם רבב 26. 6ג 6ג 27. 3: פגה 8ם 28. 7ם בגב 29. פגה 8ם 30. 4ם גרה 5ה 31. פגה 6ג 32. פגב 7ג 6ה 33. צגאה. השחור נכנע.

נוסח בלתי רגיל

סיציליאנית

שחור	אלכסנדריה

תחרות הבטעורות, 1974

1. ה4 ג5 2. פג3 ד6 3. פגה ר6ג 4. רגב (כסש חביב על כאמנה של גאבה אלכסנדריה, ב. גורגידזה) 5. — 6ג 4. 0—0 ר6ה 5. צהו 5ה 6. 5ג 14ב (נוסח בלתי רגיל של הגנבים הסיציליאני. אחרי 6. 6ד 6ג 31 קשה ללבן לצפות לזוכה) 6. — פגב4 7. רגב (הרעיון הסמוך ב־ מסע זה מתגלה בראיאגו: 7. — 8. 6א 10. אבב 9. 13א 10. ראגב, ולשחור יקשה להגן על רבליגו החלשים) 7. — 8. מהגב 9. פגה 6ג 10. 6ג 4ד 5ג 11. 6א 12. מהב רגב 13. גגב 14. 4ג 4ג? (משמה, צריך היה לשחק 14. — בגג והמערכה רעועה עדיין בסימנה) 15. פגב 16. בגה 6א 17. 3א צגב 18. 8ם צבאה 19. 5ה בגה 20. רהה 21. פגה 8ם 22. 6ג+ 23. 8ם 24. גבב 25. רגה 26. 6ג 27. צגאב 28. והשחור נכנע כעבור מספר מסעים.

קנאק והמט

ריינר קנאל, בן ה־20, הוא אלופה החדש של מזרח גרמניה (הקדים את אולכן, מילר, כאליך ואהריב). את הקרב נגד ציון פ"ים האלוף החדש ב„קנאק" אביתו.

קנאק — ציון

14+14 מצב הלבן

14. 5ד! מהגב 15. רגה 0—0 16. מהגב4! 17. פגב 5ג 18. כדב 19. 3: 20. פהגה+ 21. ר6ה 22. 3ה 23. 2ג 24. 4ג 25. 6ג 26. רהד 2ג 27. צגז 28. 6ה 29. ר7 30. 6ג 8ג 31. ר8 × 81.

ספרד. רבי־האמן הרומני פלו־ רין גאורגיו והאמן הבין־לאומי הפיליפיני אאוג'ניו טורא ניצחו בשותף בטורנירגונו עם 9.5 מ־13. אחריהם: לומברדי, ווסטריר בן 8.5; אוסטאייך 8; קינטרוס, טאריאן 7.5; מריטי, אסטבס 5.5; בגלון, סאנץ, לאנגבנו, קארדוזו 4.5; רואיס 3.

בנדיה, בוריס גולקו ניצח באליפות בחמקה עם תוצאה מ־ צוינת של 13.5 מ־15. בלקוב היה שני עם 12 נקודות. האמן לב אלבורט זכה בשלישית ב־ אליפות אוקראינה עם 10 מ־13. רבי־האמן דוד ברונשטיין הגב ב־19 בבוכארסט את יום הולדתו ה־50.

ו. מאסמן, ק. פאבל

4+3 כט ב־3 מסעים

ב. קמפמן

צ.ס. 1 „האם 64" 1970/71

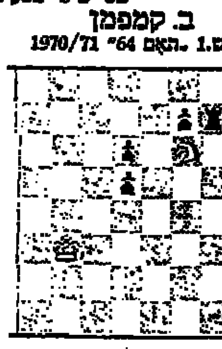

3+6 הלבן זוכה

פתרונות

רודנקו. 1. ה4 ר כלשהו 2. פגב+ כגה5 3. רו7× ; 1. — ר:גה4! 2. צאגב4 ס כלשהו / פ:ה5! 3. פגד / פבב5× ; 1. — פג כלשהו 2. פד3+ מ:ג4 3. צאגב4× ; 1. — פ:ה5 2. ר7! ר כלשהו / רגצ4! 3. פבב / פגד3×.

ליבורקין. 1. צגו כגה4! (1. — מ:גה 2. פבב 5ג 3. 3ג 32 3. ראה 4. כאה 5. ר:גה 6. 2ג (2ד3) 2. ה5 מ:ה! (2. — מ:ג3 3. פבב 32 4. ב:ג ר:גה 5. צגו (3צג) 3. ה4 מ:גה! (3. — מ:ה 4. כבב 5. 47 ראה 6. כאה 7. 4. 32 (צגו+1) 4. ה5! כוה 5. גו 6. ה5 מ:גה 7. מבב 8. 32 3ג 9. ראה 9. כאה! 10. רגב 10. 4ג+ 11. מגה 12. 2ג 12. מה 13. צגו! 14. 3א 15. 6ו 7ם 15. דה, וזוכה.

ספריה מזרחית

דבר ספורט

„מאבק הענקים' ביפו עשוי לפתור את תעלומת הצמרת

המאבק על האליפות יקיבל מהר מיפנה דראמטי בשעה שהראשונה בטבלה (מכבי נתניה) והדולקת אחריה (מכבי ת"א) יתמודדו ביניהן בקרב פנים אל פנים.

אכן, „משחק העונה" טומן בחובו לא רק מתח, עניין וסקרנות, אלא בעיקר את הפתרון ל„תעלומת" הצמרת. אם בשבועות האחרונים ערכו שתי הקבוצות „כבוד" אחר הנקודות, כי לכל אחת נהנתה לאחר מעשה — במידה זו או אחרת — מ"כשלונות" יריבתה. כתר יתבטא הפעם בכך שבעידה כלשהי של אחת הקבוצות יהיה לה אפקט רציני פיידי ב„סל הנקודות" ו במעמד הטבלה.

בעצם, שלא כמו במחזורים הקודמים לא יכולה אף קבוצה לסמוך על כך שקבוצה פלונית או אלמונית תבצע עבורה את המלאכה. שתי היריבות יצטרכו, לפיכך, ליצור את הרוב בשאביתן, לאמץ את כוחותיהן למקסימום ולרתום את כל מלאי האנרגיה, המרץ והכשרון.

ובאשר לחשיבות המאבק — פרט להיותו מפגש בין שתי השולטות בכיפה, הוא עשוי להכריע, אולי סופית, את גורל המרוץ אל הכתר. נצחון של נתניה יקנה לה יתרון בן 4 נקודות (פער שקשה יהיה לת"א לסגרו) ומסלול כמעט נקי ממכשולים בדרך אל קו הסיום; נצחון של ת"א ישווה את מאזן הנקודות של שתי הקבוצות ויעלה את התל-אביבים לראשות הטבלה, בזכות הפרש השערים. במצב זה יהיה עדיין הכל פתוח בצמרת. אותם דברים אמורים גם לגבי תוצאת תיקו, שתשאיר את פער שתי הנקודות בעינו ותשמור עדיין על דירה פתוחה.

מכבי יפו — מכבי חיפה

היפואים עדיפים, ללא ספק, אולם לאחר הנצחון הגדול של חיפה על נתניה אי-אפשר להכתיר את יפו בנצחון מלא. חיפה עושה מאמצים נואשים להיחלץ מהתחתית ובוודאי שלא תמכור את בשרה. אבל היא תהיה יותר מרוצה אם תחזור לביתה עם נקודה אחת.

התחזית: תיקו.

בית"ר ירושלים — הכח ר"ג

שתי הקבוצות נפגשו כבר בשבוע העבר במסגרת הגביע, אלא שהפעם ה„עבודות" יהיו, כמובן, שונות. להכח, במצב קשה מאד, בתחתית. שאיפה לא-כמוסה לשוב לר"ג עם נקודה אחת לפחות; בית"ר שואפת לנצחון ביתי, שעשוי להקפיץ אותה אל המקום השלישי. המגרש הביתי על יעקב מהווה יתרון לבית"ר, אולם הוא יאפשר גם להכח לסמוך את רגליה ואולי להציל ע"י כך נקודה יקרה.

התחזית: תיקו.

מכבי פ"ת — בית"ר ת"א

שחקני שתי הקבוצות, שאיצטדיון „בלומפילד" מהווה את מגרשם הביתי, יוכלו לשוב ולהוכיח לקרן זוית כשיתמודדו במשחק המוקדם לקרב בין שתי הגדולות. עם זאת, במעמד מדרג של איצטדיון מלא כמה לפת, הם יעשו, בודאי, כל שביכולתם כדי להציג כדורגל נאה, להבקיע שערים ולנצח. מי תהיה הקבוצה המאושרת? אף כי בית"ר נראית פייבוריטית, עשויה פ"ת לחלק נקודה.

התחזית: תיקו.

מכבי ת"א — מכבי נתניה

השער של עודד מכנס במחזור הקודם העניק לנתניה נצחון חשוב ביקורה בת 4 נקודות. האם תחזור ההיסטוריה על עצמה? קשה לענות על כך. נראה ששתי הקבוצות מצויות בשיגה כשויבה. ביחוד נתניה, הדבר עשוי להשפיע על רמת המשחק. עם זאת אין הימורים מוקדמים והסיכויים שקולים. ההכרעה עשויה ליפול לכאן או לכאן בזכות טעות בקרית או שער מפתיע.

התחזית: תיקו.

הפועל באר-שבע — הפועל ת"א

אילו היה מתקיים מפגש זה במחזור אחר, בוודאי שהיה גורף את עיקר ההתעניינות. אבל גם כך שמורה לו חשיבות מיוחדת, באשר הוא מהווה מאבק התחתית על ארבע נקודות. אף כי ת"א מצויה בקו של התקדמות נראה שבאר-שבע לא תחמיץ הפעם את ההזדמנות לצבור שתי נקודות מלאות.

התחזית: נצחון לבאר-שבע.

הפועל כפ"ס — הפועל ירושלים

כפ"ס נראית כרגע רחוקה מאד מהמאבק על הכתר, אף כי היא עשויה להיבנות מהפסד נתביתי ב„בלומפילד". לפיכך היא לא תוותר על האפשרות לחזור מחדש לתמונת הצמרת. ירושלים זקוקה לכל נקודה כאוויר לנשימה, אולם נראה שמלאי החמצן בריאותיה לא יספיק בהתגוננות זו.

התחזית: נצחון לכפ"ס.

הפועל חיפה — בני-יהודה

בסיבוב הראשון נוצחה חיפה 3:1, כששני שערים הובקעו בבעיטות 11 מ'. החיפאים טענו אז לקיפוח ע"י השופט ובכלל נמנעה שערוריה. אין ספק שעובדות אלה ידרבנו את חיפה ויגבירו את שאיפות „הנקמה" שלה. בני-יהודה צפויה, לכל היותר, לחלק נקודה — כהרגלה בתקופה האחרונה.

התחזית: נצחון לחיפה.

הפועל פ"ת — הפועל הדרה

הפער בנקודות ובמיקום שבין שתי הקבוצות מדבר בעד עצמו. פ"ת מועמדת לנצחון ואילו הדרה תצפה לכך שיריבותיה בתחתית יאבדו אף הן נקודות.

התחזית: נצחון לפ"ת.

ליגה א'

מחוז הצפון: שמשון — הפועל עכו; בית"ר נתניה — הפועל נתניה; הפועל הרצליה — מכבי הרצליה; הפועל נחליאל — הפועל מגדל-העמק; הפועל רמת-גן — הפועל טירת-הכרמל; הפועל נהריה — הפועל קרית-אתא; בני-כנרת — הפועל טבריה; הפועל צפת — הפועל קרית-שמונה.

מחוז הדרום: הפועל רכילה — הפועל אשדוד; מכבי חולון — הפועל בת-ים; הפועל לוד — מכבי שעריים; נס-ציונה — הפועל ראשון-לציון; הפועל מרמורק — מכבי רמת-עמידר; הפועל דימונה — הפועל חולון; הפועל בית-שמש — בית"ר רמלה; הפועל יהוד — הפועל באר-יעקב.

הערב בליגה הלאומית בכדורסל

הפועל רמת גן — הפועל ת"א; הפועל חיפה — הפועל קרית-חיים; הפועל גבת/יגור — הפועל ירושלים; הפועל גורדון / בית-אלפא — הפועל מגדיאל; בית"ר ירושלים — הפועל גבעת-ברנר/נען.

יתר האירועים

כדורגל: מחר בסכנין — גמר אליפות הפועל לנוער עד גיל 14.

אתלטיקה: מחר במכון ווינגייט — האליפות הבינמחוזית של הפועל לנוער עד גיל 16, וכן החורות הזכבה לבוגרים.

טניס: מחר במגרשי מכבי ת"א — משחקי רבע-גמר אליפות הפתח הבין-לאומית.

כדורעף: מחר במגרש הפועל בני-ברק — המפגש אליפות מחוזות דן/ת"א לנוער עד גיל 16.

יחודשו משחקי גביע אסיה לקבוצות אלופות

מאת אליעזר מעוז

ערב המפגש בין קבוצות הכדורגל של מכבי תל-אביב ומכבי נתניה, שיתמודדו מחר באחד המשחקים המכריעים על תואר אליפות המדינה לעונה זו, נודע אתמול בהתאחדות לכדורגל, כי הקונפדרציה האסיאתית, עוסקת לחדש את מפעל גביע אסיה לקבוצות אלופות.

מפעל זה יחודש, כנראה, החל מהעונה הבאה ואז ישראל תייצג כבר אלופת העונה הנוכחית.

ב-29 בחודש זה ידון מושב הוועד הפועל של הקונפדרציה האסייתית בהצעה לשנות את מתכונת משחקי הגביע לאלופות. הכוונה למתכונת הדומה למשחקי גביע אסיה לנבחרות: החלוקה לבתים מוקדמים לפי אזורים גיאוגרפיים כשהמנצחים בהם יעלו לשלב הגמר. דבר זה יחסוך בהוצאות הנסיעה של הקבוצות, לאחר שטורניר זה בוטל בזמנו בגלל ההוצאות הגדולות.

מרכז הספורט בית-ברל
נפתח מחדש
* בריכה אולימפית מחוממת
* בריכה לפעוטות
* קבוצות להתעמלות
* משחקי כדור במגרשים ובאולמות סגורים
* טניס וטניקט
* מסלול לאתלטיקה
תאורה לילית.
חורשות ודשאים.
כסאות נוח, שמשיות ומזנון
פתוח בכל ימות השנה
למשפחות ולבודדים.
מחיר מנוי שנתי למשפחה -.450 ל"י
לבודד -.300 ל"י
ארגון ימי-ספורט בתנאים מיוחדים — בית ברל
פרטים והרשמה: בית-ברל, טלפון 03-925051

נאקה שנטשה על-ידי מתבלים בעת שנרדפו על-ידי כוחות הבטחון הובאה לאחר תפיסתה ל„ספארי פארק" ברמת-גן. ביומים אלה המליטה הנאקה בכרה שמשקלה 20 ק"ג. בתמונה: הנאקה ובתה בדהרת-בוקר בפארק. (צילום: יואל יששכרוב)

12 אחוז מיבול ההדרים אבדו בגלל הסערות

מאת סופר „דבר" לענייני חקלאות

קרוב ל-12 אחוז מיבול ההדרים של השנה נשרו בפרדסים בגלל הבדר הרוחות העזות, ולא יגיעו לתעשיית השימורים.

בהתאם לאומדן בראשית העונה היתה התעשייה צפויה לעבד השנה 900,000 טונות פרי והיה חשש שלא תוכל לעמוד בכך. עד כה עובדו בתעשיה פחות מ-600,000 טונות פרי, וספק אם עד סוף העונה, בהתחשב מאי, יגיע ל-700,000 טונות.

מגדלי ההדרים מעריכים, כי מהיבול הכללי של 1.8 מיליארד טונות פרי יגיעו רק כ-50 אחוז לחו"ל. כ-40 אחוז לתעשיה ולשוק המאכל בארץ והשאר ירקב בפרדסים.

מנהל המועצה למוצרי הדרים מ. סבידור אמר אתמול, שקיים פיגור רב בהספקת אשכוליות למשלוחים למפעלים ושהעובדים סובלים בחלקם. מגדלי ההדרים אמרו, כי היתה הפסקה של מספר ימים בארזות האשכוליות, אולם עתה שוב חזרה העבודה באריזה להיקפה והספקת הפרי תגבר.

„מפעלי ים-המלח" מבטלת ערעור על פס"ד נגדה

פרקליט חברת „מפעלי ים-המלח", עו"ד עדי קפלן, פנה בבקשה לבית המשפט המחוזי בבאר-שבע לבטל את ערעורו על החלטת בית משפט השלום, שלא נעתר לבקשה לאסור על החברה להובלת דלק לשאוב מים מים-המלח.

חברת „מפעלי ים-המלח" תבעה לדין חברה זו בטענה, כי אין לה רשות לשאוב מים מן האגם. בית-משפט השלום בבאר-שבע קבע, שזיכיון חברת „מפעלי ים-המלח" מקנה לה זכות להפקת כימיקלים בלבד והרשות ניתנת לכל מאן דבעי לדלות משאבים, מים, או כל דבר אחר, מים-המלח.

בעקבות זאת עירער עו"ד קפלן בפני בית-המשפט המחוזי, שכבר החל לדון בנימוקי שופט-השלום, ואולם עתה שינה הפרקליט מכיוון והודיע לבית המשפט כי הוא מבקש לבטל את הערעור לפני שהמשפט מסתיים. (ע)

„שירות תיבות" בבנק-הפועלים

בכמה סניפים של בנק הפועלים מופעל עתה שירות חדש ללקוחות — „שירות תיבות". שירות זה מאפשר ללקוח הבנק לקבל שירותים מסויימים, כמו הפקדת צ'קים והזמנת פנקסי צ'קים ע"י הכנסת הוראה מתאימה לתיבה המותקנת בסניף.

את ההוראה ממלא הלקוח מראש בסניף הבנק או אף בביתו, והוא מכניס אותה בזמן הנוח לו מבלי שיהיה עליו להזדקק לשירותו פקיד הסניף, דבר המונע ממנו את הצורך לעמוד בתור. הסדר זה, המקובל במספר בנקים בחו"ל, הונהג ע"י בנק הפועלים לנסיון במספר סניפים כדי לבחון באיזו מידה הוא עונה על צרכיו ורצונו של הלקוח הישראלי.

אם יצליח נסיון זה, הוא יורחב על פני סניפים נוספים של בנק הפועלים.

תל-אביב

מוזיאון הרמב"ם תל-אביב
רחוב יהושע בן-נון 48.

● א"י, ביום א', אסרו חג פסח תשל"ד (14.4.74), בשעה 7 בערב. ירצה מר צבי ורום, ב„שמונה פרקים להרמב"ם". אורחים רצויים. הכניסה חפשית.

ארגון עולי סוריה בישראל

● יום השואה והגבורה — האזכרה לזכר חללי השואה בני עדתנו תתקיים ביום רביעי, כ"ה ניסן תשל"ד (17.4.74), בשעה 4 אחה"צ, בבית הקברות בקרית שאול ליד מצבת הקדושים. תחבורה: אוטובוס מס' 24 יוצא מהתחנה המרכזית בשעה 3 אחה"צ בדיוק.

במועדון „בהוא"

● בליל שבת, 12.4.74, בשעה 8.45, ירצה פרופ' מ. מוסקט על: „כיצד מתקלסת ועידה דיפלומאטית עולמית בעקרונות האנרכות" (רשמי דעות). המנחה: ישראל כהן.

חיפה

עיריית חיפה

● מודיעים על סגירת „גן הזכרון" מ-8.4 עד 28.4.74 וסגירת „גן האם" מ-23.4 עד 26.4.74 לרגל חגיגות העצמאות.

בהסתדרות בקרית-ים

● עצרת זכרון לשואה ולגבורה — ביום רביעי, כ"ה בניסן תשל"ד, 17.4.74, בשעה 7.30 בערב, תיערך בשיתוף עם „יד ושם" עצרת זכרון לשואה ולגבורה, בבית ההסתדרות רחוב הנרייטה סולד 15. הציבור מוזמן להשתתף בעצרת ולחלוק כבוד לזכרם של קרבנות השואה והגבורה. הדלתות תנעלנה בשעה 7.25 בדיוק ובא להקדים.

● דבר העצרת: מר בנימין ... ראש המועצה המקומית; הרב משה הלוי שטיינברג: רבה של קרית-ים. בתכנית: מסכת ומקהלה בביצוע ביה"ס הממלכתי „אורים" הוכרת ריכה גורדון בליווי אורגן. יזכור — החזן כר אקמן.

● חוגים וקורסים — בימי ראשון בשעה 6.00 בערב — זמרה כשקל בימי ראשון ושלישי בשעה 6.00 בערב, קורס להנהלת חשבונות בימי שלישי בשעה 6.00 בערב — אנגלית למתחילים.

● תרבות — ביום שלישי, 16.4.74, בשעה 8.30 בערב, בקולנוע „ביצן" בקרית-ים, יופיע תיאטרון השטח ב„שירי תיאודורקיס" בהשתתפות: ליאור ייני, גיא יפה, נגה שלם (כהן), עדי חיטמן. כרטיסים במחיר 5—4 ל"י ניתן להשיג כל יום בבית ההסתדרות, ובערבי המופע בקופות.

● קבלת קהל במועצת פועלי קריית-ים — יום שני — פקידים, מנהל ושירותים בשעות 7—5 בערב; יום שני — קרן פועלי בנין בשעות 6—4 בערב; יום שלישי — קרן פועלים חקלאיים בשעות 6—4 בערב; יום רביעי — לשכת המס. ריקום עולים להסתדרות בשעות 6.30—5 בערב. כיום קבלת קהל סדירה בכל המדורים בהתאם לימים הקבועים.

ב„הפועל" קריית-ים

● כדורגל-ליגה ב' — ביום שבת 13.4 — „הפועל" קרית-ים — הפועל תל-חנן; כדורגל נוער — „הפועל" קריית-ים — הפועל מגדל כרום.

כל פעולות החברה בשיתוף עם המועצה המקומית.

בעל מלון נפצע במאבק עם שלושה גנבים

בעל בית מלון בנהריה, נפצע אתמול לפנות-בוקר כשניסה לקווא לגניבה של תכשיטים וכסף באחד מדיירי המלון.

המקרה אירע בכלון „פראנק" בנהריה, כשאחד מדיירי המלון העיר את בעליו יוסף שדה וסיפר לו, שלשה אלמונים חדרו לחדרו וגנבו משם כסף ותכשיטים בשווי של כ-10,000 ל"י. בעל בית המלון, שיצא מיד מחדרו, נתקל בשלושת הפורצים ברדתם במדרגות והחל להיאבק עמם. תוך כדי כך, נפל מכליו של אחד מהם אקדח. שדה הריכו וירה יריה באוויר — אך כל השלושה הצליחו להימלט עם שללם.

בעל המלון, שנפצע בעת ההיאבקות, אוספו לטיפול בבית-החולים בנהריה.

סכום של 10,000 ל"י בכסף, המחאות ושטרות, נגנבו גם כן מרדכי חסין, בעל חנות לרהיטים בנהריה. כשבעל החנות יצא בדרכו לביתו עם אופניו, חטף אלמוני שעבר במקום תיק מתוך הסבל של האופניים ובו הכסף השטרות וההמחאות. (ע)

נציג המועצה האזורית של אופסטרלנד שבהולנד, עיר תאומה עם רעננה, הגיע לישראל והביא עמו מערכת סכו"ם מפוארת לכל פצוע צה"ל מבני רעננה.

תיקון טעות

בידיעה שפורסמה אתמול ב„דבר": „מאסר עולם לבדואי שריגל בזמן המלחמה", נפל שיבוש.

בפיסקה השלישית נאמר: „הרתובע, מבן ירון רביצוביץ, התנגד לטענה זו, בהוכיחו שהנאשם נלכד כשהוא לבוש פידמה, כדרך הבדואים, אף כי החזיק תעודות צבאיות"... צריך להיות: „ואף לא החזיק תעודות צבאיות"...

זכו בפיס

בסך 250,000 ל"י זכו המספרים: 212659; 694008, ובלי ספח בסך 150,000 ל"י. בסך 50,000 ל"י זכה המספר: 750567. בסך 12,500 ל"י זכו המספרים: 537106; 629892. בסך 6,250 ל"י זכו המספרים: 124908; 058710; 254843; 551233.

בסך 600 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב-05433; 05467; 09819; 11632; 20597; 32410; 37651; 69673; 79524; 86832.

בסך 250 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב-02101; 02171; 05768; 06235; 07450; 09895; 10387; 21293; 26078; 29042; 31447; 46712; 49298; 56453; 57489; 59191; 59246; 61297; 74435; 77020; 84675; 89405; 92510; 94918; 97627.

בסך 100 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב-0296; 1362; 3642; 4375; 6624; 6731; 7757.

בסך 50 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב-0158; 0472; 0647; 0932; 0968; 1766; 1849; 2275; 2847; 2851; 3265; 3713; 3980; 4040; 4508; 4884; 4916; 5389; 5467; 5576; 5698; 5845; 5953; 6943; 7093; 7174; 7303; 7716; 8192; 8422; 8454; 9194; 9290; 9296; 9592; 9875; 9898; 9986.

בסך 6 ל"י זכו כל הכרטיסים עם ספח שמספריהם מסתיימים בספרה: 4 ובלי ספח בסך 4 ל"י.

בסך 1,250 ל"י זכו הכרטיסים הבאים: 050717; 077318; 117575; 172942; 218164; 316281; 322692; 352781; 371627; 372053; 427324; 444875; 509635; 559980; 577789; 638576; 720381; 726485; 727814; 751746; 760523.

בהגרלת הספחים זכו בסך 5,000 ל"י כל הספחים שמספריהם מסתיימים ב-09237; 15253; 60976; 73169; 85592.

בסך 1,000 ל"י זכו כל הספחים שמספריהם מסתיימים ב-3043; 5181; 5266; 7827; 8784.

מקום שלישי בתחרות בין-לאומית לפסנתרן מעולה

במברק שנתקבל אתמול במחלקת העליה והקליטה של הסוכנות היהודית נמסר, כי הפסנתרן בוריס ברמן, בן 28, שעלה ארצה לפני חצי-שנה מברה"מ, זכה הפרס במקום השלישי בתחרות נגינה של יצירות מוסיקה חדישה שנערכה ברוטרדם.

ברמן נעלה לתחרות על-ידי המועצה הציבורית לתרבות ואמנות שעל-יד משרד-החינוך ומחלקת העליה והקליטה של הסוכנות היהודית. (ע)

החיוב שבחרם הנפט הערבי

ו א ש י נ ג ט ו ן, (יו. פ.). — הממונה על ענייני האנרגיה בארה"ב ויליאם סיימון אמר, כי ייתכן שהפסקת של חרם הנפט הערבי ייצא בסופו של דבר בשכרו.

בהעידו לפני ועדת המשנה לענינים מוניטאריים של בית הנבחרים האמריקאי, אמר סיימון, כי השפעת האמברגו סייעה לרכז תשומת לב לבעיית האנרגיה, שהורגשו במשך שנים. האמברגו הוכל בדיוק בזמן הנכון, כאשר חומרת בעיית האנרגיה היתה נושא לוויכוח והוא המחיש, כי משבר האנרגיה הוא עובדה שאינה מוטלת בסימן שאלה. אילו הדבר קרה כמה שנים כאוחר יותר, היה זה כאוחר מכדי שתכניות ממשלתיות אמריקאיות תוכלנה לפגוע את המשבר או להקל עליו.

סיימון קרא להעדת המשנה לאפשר למשרד האנרגיה הפדראלי להמשיך בפיקוח על מחירי הנפט והגאה. הוא אמר, כי הדבר יהיה נחוץ כל עוד 60 אחוזים של תפוקת הנפט העולמית מתרכזים בארצות ערב.

ממשלת אתיופיה מודיעה על רפורמה אגררית

א ד י ס - א ב ב ה, (יונייטד פרס). — ממשלת אתיופיה הודיעה על הנהגת רפורמות חברתיות וכלכליות פרוקיות לכת, שנועדו להביא להרגעת הרוחות לאחר שני חדשים של מהומות ובריזה.

מקורות דיפלומטיים ציינו כי ההצעות בעניין הרפורמה האגררית יפגשו ישירות בכנסיה הרדותוזכסית ובקיסר היילה סלאסי, מאחר והכנסיה והקיסר מחזיקים בשטחי קרקע עצומים.

הממשלה הודיעה על הגבלת השטח הקרקעי שבידי אדם אחד, בצורה שאף אדם לא יחזיק שטח קרקע שמעל ליכולתו לעבד ולפתח. נוסף לכך בוטל הנוהג של מענקי מקרקעין לאנשים, שאינם מעבדים את האדמה.

בהודעת ממשלת אתיופיה נאמר כי מטרת הרפורמה האגררית היא להחיש את קצב הפיתוח ולהעלות את רמת החיים.

עוד הודיעה הממשלה כי לאור האשמות שהועלו בדבר שחיתות בצבא ובמשרדי המדינה, יוגש חוק, שיחייב כל פקיד ממשלתי להצהיר על הרכוש והמקרקעין שרכש בזמן כהונתו. תיעשה גם בדיקה של מצבם הכספי של השרים.

בינתיים נודע כי כוחות צבא השתלטו על העיר הראר, ליד גבולה של אתיופיה עם סומאליה, חוזר לקסרקטינים.

לקיבוץ בנגב
דרושים
גננת, מורה לכיתה ד'
מורה לכיתה ו'
לשנת הלימודים תשל"ה.
המעוניינים מתבקשים לפנות למחלקת חינוך, קבוצת אורים, ד.נ. חלוצה, טל. 057—83659.

אמנו, סבתנו והדודה היקרה
חיה כהן
בת שמואל זנויל הייביש
באנשי העליה השניה, הלכה לעולמה בשיבה טובה.
הלויתה תיערך היום, יום שישי כ' ניסן תשל"ד (12.4.1974) בשעה 13.00 ביקנעם.
המתאבלים: שרה בשן ומשפחתה יקנעם; ומשפחות דוראי, סגלה, בת ועקשת; יואל כהן ומשפחתו גימסר; ישיהו כהן ומשפחתו יקנעם; אסתר בר קקמה ומשפחתה כברי

עם חברנו
יואל כהן והמשפחה
ביגונכם הכבד במות האם
חיה ז"ל
בית גינוסר

מלחמת יום הכיפורים
אריה חשביה
בפעם הראשונה: ספר רציני. מבוסס ומפורט המביא תמונה מלאה ומקיפה ממלחמת יום הכיפורים — הגדולה במערכות ישראל.
תיאור מלא ואובייקטיבי של הארועים שהוליכו למלחמה וניתוח מהלכי הקרב תוך בירור ממצה של תפישות היסוד הבטחוניות של ישראל ודוקטרינות הלחימה של צה"ל על חילותיו השונים.
הספר נכתב ע"פ ראיונות אישיים. סיורים בחזיתות. עיון במה שנכתב בישראל ומחוצה לה על קורות הימים האלה והתמחות בפרשנות צבאית ובחקר דוקטרינות צבאיות ומערכות נשק.
הספר מלווה בעשרות מפות, תצלומים ורישומים. המחיר 27.50 ל"י
„ספרית דבר", ת.ד. 199 תל-אביב.
בא לשלוח לביתי את הספר מלחמת יום הכיפורים.
מצ"ב המחאה ע"ס 27.50 ל"י.
שם ______
כתובת ______
החתימה ______
ספרית דבר

במלאות שנתיים לפטירתה של יקירתנו
צפורה עקרוני ז"ל
(לבית דיין)
נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה ביום ראשון, כ"ב בניסן תשל"ד, 14.4.74, בשעה 11 לפני הצהריים בבית העלמין האזורי בחולון.
בני המשפחה ומוקירי זכרה נפגשים ע"י השער הישן של בית העלמין.
המשפחה

במלאות שש שנים לנפילתו של בננו וחברנו
גבי רובינפלד ז"ל
נקיים אזכרה לזכרו ביום ב', כ"ג בניסן תשל"ד, 15.4.74. בשעה 15.30 אחה"צ
אוטובוס מהתחנה המרכזית בכפר-סבא בשעה 15.00
המשפחה
ובית אייל

במלאות שנה למות יקירנו
שלמה זפרניץ ז"ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
ביום כ"ב בניסן תשל"ד (14.4.74)
בשעה 4.00 אחה"צ.
קרוביו, ידידיו ומכריו נפגשים על יד השער החדש של בית העלמין בחולון.
המשפחה

במלאות שנה לפטירת יקירתנו
הינה מריסיס ז"ל
נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה
ביום שני, כ"ג ניסן תשל"ד, 15.4.74.
נפגשים בשער הר המנוחות בשעה 3.30 אחה"צ
המשפחה

במלאות שלושים לפטירת יקירנו
בן-ציון ינגרבר ז"ל
נעלה לקברו להתייחד עם זכרו
ולטקס גילוי המצבה בבית העלמין החדש בכפר סבא-חיפה ביום שני, כ"ג בניסן תשל"ד (15.4.74)
בשעה 3 אחה"צ.
מתאספים ע"י שער בית העלמין.
המשפחה האבלה

ביום השלושים לפטירת בעלי, אבי וסבי היקר
בלאואוג משה ז"ל
נעלה לקברו להתייחד עם זכרו ביום ראשון כ"ב ניסן תשל"ד, 14.4.74, בשעה 3.30 אחה"צ
מוקירי זכרו נפגשים בשער בית העלמין בעפולה
המשפחה

המועצה להסדר ההימורים בספורט
משתתפת בצערו של חברה
אורי מרום
במות אביו
השל פרומקין ז"ל

הננו אבלים על מותו של
אריה בן-גד
מותיקי סולל-בונה ומנהלה הראשון של קרן הפנסיה „נתיב"
ומשתתפים בצער המשפחה
בית סולל-בונה

לבני משפחת קרול
לבית נגבה ומשקי הדרום
אתכל באבל על מות
ליפא קרול
גורדוניה חולדה

למשקי הדרום ולמשפחה
אתכם באבלכם במות
ליפא קרול ז"ל
בית הספר החקלאי עיינות